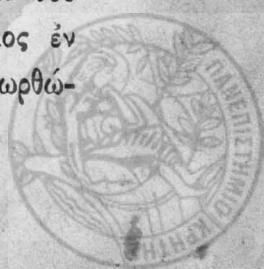

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Τύψηλῃ βουλῇ καὶ ἐπιθυμίᾳ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ προσκυνητοῦ ἡμῶν Δεσπότου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὑπουργοῦντες, ἀνελάβομεν τὴν ἔκδοσιν τῶν Ἀποστολικῶν διδαγμάτων εἰς ὅλας τὰς Κυριακὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἵδοὺ νῦν θείᾳ συνάρσει καὶ Παναγίαις Αὐτοῦ εὐχαῖς ἀφικόμεθα εἰς τὸ τέρμα τοῦ ἐνιαυσίου κύκλου καὶ προσφέρομεν οὕτω τέλειον καὶ τὸν Β' τοῦτον τόμον τῶν Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων εἰς χρῆσιν παντὶ φιλαναγνώστῃ καὶ τῆς πατρώας ἡμῶν ὄρθοδοξίας οαστή. Τὴν ὥφελειαν τῶν Διδαγμάτων τούτων εὐχερῶς κατανοεῖ τις, λάβη πρὸς ἀνάγνωσιν τὰς Ἀποστολικὰς περικοπάς, αἵτινες πολλὰλον τῶν Εὐαγγελικῶν δυσχερέστεραι οὔσαι, ἀποθείνουσιν ἐν οἷς αὐτὸ τοῦτο ἀκατανόητοι ἀνευ ἔξωτερικῆς βοηθείας. Τὸ δυσχετῆς κατανοήσεως τῶν ἐπιστολῶν μάλιστα τοῦ Ἀποστ. Παύλου ἐν τῷ λοις ἔχων ὑπὸ σκιψιν ὁ ὄμοχρονος καὶ ὄμοζηλος αὐτῷ Ἀπόστολος Πέτρος ἔγραψεν ἐν τῇ Β'. αὐτοῦ Καθολικῇ ἐπιστολῇ τάδε: «ἐν αἷς ἐστι τοιστά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς, καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἴδιαν αὐτῶν ἀπώλειαν». Τούτων·οι· τὸν δυσνοήτων μερῶν τῶν Ἀποστολικῶν ἐπιστολῶν, τῶν ὅποιων ἡ ἔξαγνοίας παρερμηνεία καὶ διαστρέβλωσις ἐπάγεται τὴν ψυχικὴν ἀπώλειαν, τὴν λεπτομερῆ διασάφησιν καὶ τὴν κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοστοῦ ἡμῶν πίστεως Ὁρθόδοξον ἐρμηνείαν σκοποῦσι τὰ Εὐαγγελικὰ ὑπα Διδάγματα. Ἀλλὰ καὶ πρὸς μόρφωσιν ἡθῶν καὶ χαρακτήρων ιστιανικῶν οὐ μικρὸν συμβάλλεται ἡ τούτων προσεκτικὴ ἵναγνωστια.

Ἡ ιστορία τῶν ἡρωϊκῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ χρόνων, τὴν ὅποιαν οικλείουσιν αἱ Πρᾶξεις τῶν Ἀποστόλων, αἱ μεγάλαι ἀλήθειαι τοῦ Ιησοῦ τοῦ Ιησοῦ, ἃς ἐν λεπτομερείᾳ ἀναλύει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν ταῖς ἀποστολαῖς αὐτοῦ, αὐτὰ τὰ διὰ τῆς πίστεως μεγάλα κατωρθώσεις ἐπιστο.

ματα τῶν Ἀποστόλων καὶ ἡ ἐν γένει δαψιλῆς ἔκχυσις τῆς ἀληθοῦς τοῦ Θεοῦ σοφίας ἐν τοῖς ἔργοις καὶ συγγράμμασι τῶν Ἀποστόλων, διδάσκει ἄμα καὶ μορφώνει, ψυχαγωγεῖ τὴν ἀληθῆ ψυχαγωγίαν καὶ συνάμα παρέχει τὴν λύσιν ὅλων τῶν ἀποριῶν καὶ τῆς περιεργίας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Μελετᾶτε τοίνυν τὰς Γραφάς, τέκνα τῆς Ἐκκλησίας ἡγαπημένα, ἔχοντες ὡς βοηθὸν καὶ ποδηγέτην ἐν ταῖς μελέταις ἡμῶν τὰ Διδάγματα ταῦτα ἔτι δὲ καὶ ὡς λύχνον τοῖς ποσὶν ὑμῶν καὶ φῶς ταῖς τρίθοις ὑμῶν.

1 Ιανουαρίου 1904

οἱ Συντάκται

Ο ΤΡΙΤΕΥΩΝ ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΑΝΘΟΥΛΙΔΗΣ
ΙΕΡΟΔ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Αρχὴ τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος.—Ο Ἰησοῦς
Χριστὸς φῶς τοῦ κόσμου,

Ματθ. 4, 12—17.

Εἰς ὅλους τοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας σήμερον,
Κυριακὴν πρώτην μετὰ τὸ ἄγιον Δωδεκαήμερον, ἀναγινώσκεται τὸ ἱερὸν
Εὐαγγέλιον, τὸ διαλαμβάνον περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐν τῷ σημερινῷ εὐαγγελικῷ ἀναγινώ-
σματι ὁ ἄγιος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος διηγεῖται, πῶς ὁ
Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, μαθὼν μετὰ τὸ ἐν Ἰορδάνῃ βάπτισμα, ὅτι
ὁ Πρόδρομος καὶ Βαπτιστὴς Ἰωάννης παρεδόθη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἡρώ-
δου, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Ιουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἀφήσας τὴν πόλιν
Ναζαρὲτ, ὅπου ἦως τότε κατώκει, ἥλθε καὶ κατώκησεν εἰς Καπερναοῦμ,
πόλιν παραθαλασσίαν τῆς Τιβεριάδος, τῆς ὅποιας τὰ ἔρείπια καὶ σήμερον
ἀκόμη δεικνύονται εἰς τὴν παραλίαν τῆς λίμνης ταύτης. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας
δὲ ἐκείνης, καθ' ἣν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐσίγησε τὸ
κήρυγμα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐκπλη-
ρῶν τὰς περὶ ἑαυτοῦ προφητείας ἥλθεν ὡς φῶς μεταξὺ «τῶν ἐν σκότει καὶ
σκιᾷ θανάτου καθημένων» καὶ ἤρχισε τὸ περὶ βασιλείας τοῦ Θεοῦ κήρυγ-
μα αὐτοῦ διὰ τῶν λόγων: «Μετανοεῖτε· ἥγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν».—Καὶ τοιαῦτα μὲν ἐν συντόμῳ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄγιον Εὐαγγελιστοῦ
ιστορούμενα. Ὁποῖα δὲ πρακτικὰ διδάγματα διὰ τὸν βίον ἡμῶν δυνάμεθα
ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ νὰ πορισθῶμεν ἐκ τῆς ἱερᾶς ταύτης διηγήσεως; Ἰδοὺ
ἐν μεγάλῃ συντομίᾳ τὰ κυριώτερα τούτων:

α'] "Οτι ὅπως ὅλη ἡ πρὸ Χριστοῦ ἀνθρωπότης, μάλιστα δὲ τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη, ἐστερημένα τοῦ φωτὸς τῆς θείας ἀποκαλύψεως, εὑρίσκοντο εἰς τὸ σκότος τῆς θείας ἀγνωσίας, τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, καὶ δὲν εἶχον σαφῆ ἵδεαν οὔτε τῶν πρὸς τὸν Θεὸν, οὔτε τῶν πρὸς τὸν πλησίον, οὔτε τῶν πρὸς ἑαυτοὺς καθηκόντων αὐτῶν, τοιουτορόπως καὶ τὴν σήμερον πᾶς ὄστις εὑρίσκεται μακρὰν τοῦ φωτὸς τῆς θείας ἀποκαλύψεως, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ σαφῆ γνῶσιν μήτε ἑαυτοῦ μήτε τοῦ περιβάλλοντος αὐτὸν κόσμου. Δὲν δύναται νὰ γνωρίσῃ τίς ὁ ἀληθὴς προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, πόθεν οὗτος ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει, καὶ τίνα τὰ καθήκοντα, ἄτινα ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ, ὅπως ἐπιτύχῃ τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ προορισμοῦ.

β'] "Οτι τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, «τὸ φωτίζον πάντα ἀνθρώπον ἔρχόμενον εἰς τὸν κόσμον», τὸ διαλύνον τὴν ἀχλὺν τῆς θείας ἀγνωσίας, τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς εἰς τὸν κόσμον ἀποσταλεὶς Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ ὑπὸ τῶν προφητῶν ἐπανειλημμένως προκηρυχθεὶς «ἄγγελος τῆς εἰρήνης». ὁ ὁδηγῶν διά τοῦ λόγου, διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀληθῆ θεογνωσίαν, τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεως, καὶ τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν καὶ μακαριότητα. Αὐτὸς εἶνε ὁ διανοίγων εἰς τοὺς λαοὺς καὶ εἰς τὰ ἄτομα τὴν πρὸς τὴν ἀληθινὴν ζωὴν ἀγουσαν ὁδὸν, καθὼς ὁ Ἰδιος εἶπε «Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, οὐδὲν ἡ ἀλήθεια καὶ οὐδὲν η ζωὴ».

γ'] "Οτι ἡ εἰς τὴν νέαν ταύτην ζωὴν εἴσοδος καλεῖται εἴσοδος εἰς τὴν «βασιλείαν τοῦ Θεοῦ», καθότι ὁ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν ζῶν ἀνθρωπὸς ρυθμίζει τάς τε σκέψεις αὐτοῦ, τὰ συνναισθήματα καὶ τὰς πράξεις πρὸς τὸ σαφῶς ἀποκεκαλυμμένον θέλημα καὶ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὐδὲν ἡ βασιλεία «οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» ἀλλ᾽ ἔστι βασιλεία τῆς χάριτος· Καὶ:

δ'] "Οτι ἡ εἰς τὴν πνευματικὴν ταύτην βασιλείαν εἴσοδος, ὡς καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν δι' αὐτῆς ἐπιτυγχανομένην ἀληθῆ εὐδαιμονίαν ἐν τῷ παρόντι βίῳ καὶ αἰωνίᾳ μακαριότητα ἐν τῷ μέλλοντι, κατορθοῦνται πρωτίστως διὰ τῆς ἀληθοῦς μετανοίας, συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου:

«Μετανοεῖτε· οὐ γιγικε γάρ οὐ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἀλλαις λέξεσιν,
ὅστις θέλει νὰ ἔνε μέλος οὐρανοῦ τῆς ἐν Χριστῷ βασιλείας καὶ νὰ ἔχῃ βε-
βαίαν ἐλπίδα περὶ μελλούσης ζωῆς καὶ μακαριότητος, ὁφεύλει νὰ μετανοήσῃ
εἰλικρινῶς διὰ τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ, νὰ «ἐκκλίνῃ ἀπὸ τοῦ κακοῦ καὶ ποιήσῃ
τὸ ἀγαθὸν», νὰ ἔξασκῇ δὲ διηνεκῶς ἐν τῷ ἀτομικῷ, τῷ οἰκογενειακῷ καὶ τῷ
κοινωνικῷ βίῳ τὰ ἔργα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης. Νὰ ἀγαπᾷ ἐξ ὅλης ψυ-
χῆς καὶ ἐξ ὅλης καρδίας τὸν Θεόν, νὰ μὴ βλάπτῃ εἰς τίποτε τὸν πλησίον
αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ πράττῃ τὸ καλὸν πάντοτε καὶ πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ
«πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως». «Ἐπεφάνη γάρ οὐ χάρις τοῦ Θεοῦ οὐ
σωτήριος, λέγει καὶ ὁ Ἀπόστολος, πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα οὐ-
μᾶς, ἵνα ἀρνηθάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοδμικὰς ἐπιθυμίας,
σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐθεబῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰώνι,
προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ
μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος οὐμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑα-
τὸν ὑπὲρ οὐμῶν, ἵνα λυτρώσηται οὐμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ
καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων». Ἄμην!

(Τīτ. 2, 11—15).

13 Ιανουαρίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

~~~~~

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῶν δέκα λεπρῶν.

(Λουκ. 17, 11—19).

Ἐνθυμοῦ τὸν Θεὸν καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ καὶ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ σου.—"Ἐδο εὐγνώμων πρὸς τοὺς εὐεργέτας σου, καὶ κάμνε τὸ καλὸν πρὸς ὅσους δύνασαι.

Τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον διαλαμβάνει τὴν ιστορίαν τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ θαυματουργικῆς θεραπείας τῶν δέκα λεπρῶν. Τούτων οἱ μὲν ἐννέα ἦσαν Ἰουδαῖοι, ὁ δὲ δέκατος Σαμαρείτης· Παρακαλέσαντές τὸν Ἰησοῦν, ὅπως θεραπεύσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λέπρας, ἥτοι τῆς λάβης, τῆς φοβερᾶς ταύτης καὶ ἀθεραπεύτου ἀσθενείας, στέλλονται ὑπ’ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἵερεis τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, διὰ νὰ τηρηθῇ οὕτω ὁ σχετικὸς περὶ λεπρῶν νόμος των Ἐβραίων. Καὶ ὡς τοῦ θαύματος! πρὶν ἡ ἔτι φθάσωσιν ἐκεῖ, ἐθεραπεύθησαν καθ’ ὁδὸν πάντες, ἵνα οὕτω τρανῶς πρὸς τοὺς ἄλλους καταδειχθῇ ἡ θαυματουργικὴ τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ δύναμις. Πλὴν ἐκ τῶν δέκα καθαρισθέντων λεπρῶν μόνος ὁ Σαμαρείτης, ὁ ἄλλογενὴς οὗτος, ἐπέστρεψεν ὅπιστω καὶ ηὐχαρίστησε θερμῶς τὸν θεῖον ἰατρόν, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ἐννέα Ἰουδαῖοι. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος μετὰ χαρᾶς μὲν ἀποδέχεται τὴν εὐχαριστίαν τούτου καὶ ἐπαινῶν τὴν πίστιν αὐτοῦ καὶ εὐγνωμοσύνην λέγει τὸ «ἀναστὰς πορεύου, ή πίστις σου σέδωκέ σε», μετὰ κατακρίσεως δὲ ἀναφέρει τὴν διαγωγὴν τῶν ἄλλων, οὓς ὁμοίως ἐθεράπευσε.

B'.

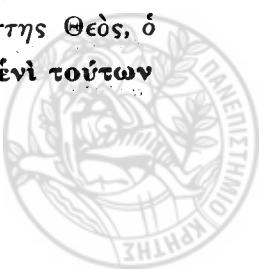
Καὶ τοιαύτη μὲν ἐν συντόμῳ ἡ Ἰστορία τοῦ Εὐαγγελικοῦ γεγονότος. Ποῦα δ' ἐξ αὐτοῦ ὀφείλομεν ἡμεῖς νὰ ἔξαγάγωμεν ἡθικὰ διὰ τὸν βίον μας, ὡς χριστιανοί, συμπεράσματα; Ἰδοὺ συντόμως τὰ κυριώτερα τούτων.

α') Δὲν πρέπει μόνον ἐν τῇ δυστυχίᾳ (ἀσθενείᾳ, πτωχείᾳ, θλίψει κλπ.) νὰ ἐνθυμώμεθα τὸν Θεόν καὶ ἐπικαλώμεθα τὴν βοήθειαν αὐτοῦ, ὡς οἱ ἐννέα Ἐβραῖοι λεπροί, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ (ἀνάκτησις ὑγείας, πλοῦτος, χαρά· κλπ.) νὰ μνημονεύωμεν μετ' εὐγνωμοσύνης τοῦ δοτῆρος παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ ἀπὸ καρδίας εὐχαριστῶμεν αὐτῷ.

β') Όσάκις πάσχωμεν, εἴτε σωματικῶς εἴτε ἡθικῶς, ἃς καταφεύγωμεν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ἵερον ναοὺς καὶ εἰς τὸν ἵερεν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀν ἔχωμεν πράγματι πίστιν, ὁ πανάγαθος Θεὸς δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ στείλῃ εἰς ἡμᾶς τὴν θείαν βοήθειάν του, εἴτε ὡς θεραπείαν, ὡς εἰς τὸν λεπροὺς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ εἰς τόσους ἄλλους ἐν τῇ Ἰστορίᾳ τῆς Ἑκκλησίας καὶ σήμερον ἀκόμη ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς καὶ ἀγιάσμασιν θεραπευθέντας, εἴτε ὡς παρηγορίαν καὶ ἐνίσχυσιν ἐν τοῖς δεινοπαθήμασι τοῦ βίου.

γ') Ἐκ τοῦ παραδείγματος τῶν λεπρῶν ὀφείλομεν νὰ δμολογήσωμεν, ὅτι κατὰ μεγάλην ἀναλογίαν ἡ δυστυχία καὶ ἡ θλῖψις φέρει ἡμᾶς πλησιέστερον εἰς τὸν Θεόν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἥτις ἐντυχία καὶ ἡ χαρά· *Ας μὴ γογγύζωμεν λοιπὸν πικρῶς κατὰ τῆς πτωχείας καὶ τῶν ἄλλων στερήσεων τοῦ βίου, μηδ' ἃς μὴ ζηλεύωμεν πάντοτε τὸν εὐτυχίᾳ καὶ πλούτῳ ζῶντας.

δ') Καίτοι, ὡς καὶ τὸ παράδειγμα τῶν ἐννέα λεπρῶν δεικνύει, ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἡ εὐεργεσία δὲν ἀνταμείβεται πάντοτε δι' εὐγνωμοσύνης, ἐν τούτοις ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἀκολουθοῦντες καὶ ἐν τούτῳ τῷ παραδείγματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἃς πράττωμεν πάντοτε τὸ ἀγαθόν, ἔστω καὶ ἀν ἐκ τῶν προτέρων εἰμεθα βέβαιοι, ὅτι δὲν θ' ἀνταμειφθῶμεν παρὰ τῶν εὐεργετουμένων. Ὁ πάρχει ὑπεράνω πάντων ὁ παντεπόπτης Θεὸς, ὁ δοῦλος διηγεκῶς λέγει εἰς ἡμᾶς: «Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων

τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε». Καὶ: «Ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ὅποια ὑμῖν χάρις; . . . Ἀγαπᾶτε τοὺς ἔχθροὺς ὑμῶν!» — Καὶ:

ε') "Οπως οἱ ἐννέα 'Εβραῖοι λεπροὶ, ἃν καὶ αὐστηροὶ τηρηταὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου θεωρούμενοι συγκριτικῶς πρὸς τὸν ἀλλογενῆ καὶ ἀλόπιστον Σαμαρείτην, οὐχ ἥττον δμως ἐφάνησαν δλοὶ πολὺ κατώτεροι τοῦ Σαμαρείτου ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καθήκοντος,—τοιουτορόπως ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ προσέχωμεν, μήπως, μ' ὅλην τὴν ὁρθὴν πίστιν, τὴν ὅποιαν κατέχομεν, φαινώμεθα ἐνίστε κατώτεροι ἄλλων κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων ἥμῶν.

20 Ιανουαρίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

~~~~~

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

Παρακαλοῦνται οἱ λαμβάνοντες τὸ παρὸν φυλλάδιον, ὅπως χάριν τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου θείου λόγου μὴ ρίπτωσιν αὐτὸν εἰς ἀνοίκεια μέρη.

Τιμᾶται παράδων 10

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τοῦ Ζαχαρίου.

(Λουκ. 19, 1—10).

Ποιος ὁ σωζόμενος πλούσιος.—Ο Ιησοῦς Χριστὸς ἐρχόμενος εἰς ἀναζήτησιν τῶν μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ εὑρισκούμενων.

Ἡ ἀρχαία καὶ ἴστορικὴ πόλις Ἱεριχώ, ἡ ὅποια εὑρίσκετο εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἡ ὅποια καὶ σήμερον ἀκόμη παρουσιάζεται εἰς τὰ ὅμματα τοῦ ἐπισκέπτου ὡς ἐν μικρὸν καὶ ἀσημον χωρίον μὲ τὴν εὐφορον πάντοτε γῆν της καὶ τὰ ὠραῖα καὶ κατάκαρπα δένδρα της, ἐνε τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὃπου συνέβη ἡ πολὺ διδακτικὴ ἴστορία, ἡ μὲ τόσην χάριν ἐξιστορουμένη εἰς τὸ σημερινὸν εὐαγγέλιον τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ. Κατ' αὐτὸ δ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, περικυκλωμένος ἀπὸ πολὺν κόσμου, ὁ ὅποιος τὸν ἡκολούθει πάντοτε, μένων πολλάκις νῆστις ἐπὶ ὄλόκληρα ἡμερονύκτια, διὰ νὰ ἀκούῃ τὴν μελίρρυτον αὐτοῦ καὶ σωτήριον διδασκαλίαν καὶ ν' ἀποθαυμάζῃ τὰ ἔξαιστα θαύματά του, διήρχετο διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν δρόμον, ὁ ὅποιος διὰ τῆς Σαμαρείας καὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἰορδάνου φέρει εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ. Εἶχεν ἐμβῆ πλέον εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἱεριχοῦ διὰ τῆς πύλης τῶν ἴστορικῶν τειχῶν αὐτῆς, ὅτε αἴφνης ἡ προσοχὴ τοῦ ἀλληλοσπρωχνομένου κόσμου ἐστράφη εἰς ἐν σημεῖῳ. Τψηλὰ ἐκεῖ εἰς ἐν δένδρον, εἰς μίαν συκομορέαν, φυτευμένην πιθανῶς εἰς δρόμον τινὰ ἡ πλατεῖαν τῆς πόλεως, ἀνέβαινε

Γ'

μὲ πολλὴν προσπάθειαν ἄνθρωπος μικροῦ ἀναστήματος, γνωστὸς διὰ τὰ πλούτη του, ὁνόματι Ζακχαῖος, ἀρχιτελώνης τὸ ἐπάγγελμα, ἀρχηγὸς δηλαδὴ τῶν ἐπὶ τῶν φόρων ὑπαλλήλων, οἱ ὅποιοι τῷ καιρῷ ἐκείνῳ δὲν ἔχαιρον καλὴν ὑπόληψιν παρὰ τῷ Ἰουδαϊκῷ λαῷ, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἄνθρωποι δουλωμένοι εἰς τὴν ἀμαρτίαν. *Αν καὶ ἐγνώριζεν ὅλα ταῦτα ὁ παντογνώστης Ἰησοῦς, ἐν τούτοις, ἐκτιμῶν τὸν θεοφιλῆ καὶ εὐγενῆ πόθον τοῦ Ζακχαίου, ὃ ὅποιος μεθ' ὅλα τὰ ἐμπόδια τοῦ μικροῦ ἀναστήματος του σφόδρα ἐπεθύμει νὰ ἵδῃ τὸ θείον πρόσωπον τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ καὶ πολὺν κόπον πρὸς τοῦτο κατέβαλε, στρέφει τιμητικῶς πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν καλεῖ ὡς παλαιὸν γνώριμον καὶ φίλον, καὶ λέγει ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ φιλοξενηθῇ εἰς τὴν οἰκίαν του. Οἱ ἀκολουθοῦντες φανατικοὶ Ἰουδαῖοι, καὶ μάλιστα οἱ Φαρισαῖοι, ἐσκανδαλίσθησαν διὰ τὴν μεγάλην καὶ ἔξαιρετικὴν ταύτην πρὸς τὸν ἀρχιτελώνην τιμὴν ἀπὸ μέρους τοῦ θείου Διδασκάλου καὶ Μεστίου τοῦ Ἰσραὴλ· Διὰ τοῦτο καὶ «διεγόγγυζον πάντες λέγοντες, ὅτι παρὰ ἀμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι.» Ἀλλ' ἡ εὐλικρινῆς μετάνοια τοῦ Ζακχαίου, ἡ ἀγαθή του διάθεσις νὰ δώσῃ τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του εἰς τὸν πτωχὸν, καὶ ν' ἀποζημιώσῃ τετραπλάσια ὅποιονδήποτε ἡδίκησεν, ἐδικαίωσαν τὴν περὶ αὐτοῦ ἀπόφασιν τοῦ Κυρίου, ὃ ὅποιος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν, καθὼς καὶ εἰς ἄλλην περίστασιν διεκήρυξεν, μὲ σκοπὸν νὰ καλέσῃ πλησίον του, νὰ φέρῃ εἰς μετάνοιαν καὶ νὰ σώσῃ κάθε ἀμαρτωλὸν. Διὰ τοῦτο καὶ ἀκούσας τὴν μετάνοιαν τοῦ Ζακχαίου εἶπεν εἰς ἀπάντησιν, ἀμα ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον του, μὲ μεγάλην προφανῶς χαρὰν, «ὅτι σῆμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς νίος Ἀθραάμ ἐστι· ἥλθε γάρ ὁ Γίος τοῦ ἀνθρώπου (ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δηλαδὴ) ζητᾶσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.»

Τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, μὲ τὰς ἀφελεῖς καὶ ἀπερίττους διηγήσεις του διδάσκει πάντοτε ἀληθείας μεγάλας καὶ ὑψηλὰς, ἀντὶ δὲ νὰ ἐπιζητῇ διὰ λεπτολόγων θεωριῶν καὶ ἐπιχειρημάτων τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀληθειῶν

τούτων, παρουσιάζει ταύτας ζώσας διὰ τῶν ἴστορουμένων παραδειγμάτων ὡς διὰ ζωηρῶν εἰκόνων. Ὁποῖαι δὲ πρακτικαὶ καὶ ψυχοσωτήριοι ἀλήθειαι διαλάμπουσιν ἐν τῇ ἴστορίᾳ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου; Ἰδοὺ ἐν συντόμῳ αἱ κυριώτεραι τούτων:

α'] "Οτι δὲν ἀρκοῦσι μόνον τὰ χρήματα καὶ ὁ πλοῦτος, ὅπως μᾶς κάμουν εὔτυχεῖς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ὅτι δὲ τούναντίον πᾶς πλούσιος, εὐρισκόμενος μακρὰν τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁ Ζακχαῖος πρὸ τοῦ μετανοήσης καὶ ἐπιστρέψης εἰς Θεόν, αἰσθάνεται πάντοτε, ὡς ἐκεῖνος, ἐν κενόν, ἔνα χάσμα εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του, τὸ ὅποιον μόνη ἡ εἰς Χριστὸν εἰλικρινὴς πίστις καὶ ἡ δὶ' αὐτῆς ἐπιβραβευομένη γαλήνη τῆς συνειδήσεως δύνανται νὰ πληρώσωσι, καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ Ζακχαίου συνέβη. Διότι οὗτος τότε μόνον ἤδυνατο νὰ ἔχῃ ἀναπαυμένην τὴν συνείδησιν, ἀφοῦ πρότερον ἔδειξε διὰ τῶν πραγμάτων, ὅτι εἰλικρινῶς μετανοεῖ δὶ' ὅσα τυχὸν ἀδικήματα ἔκαμε, καὶ ὅτι εἶνε πρόθυμος μεγάλας νὰ ὑποστῇ θυσίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του.

β'] "Οτι καὶ οἱ πλούσιοι, ὡς ὁ Ζακχαῖος, δύνανται νὰ σωθῶσιν, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἔχουν ἀγάπην θερμὴν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ νὰ δαπανῶσι μέγα μέρος τοῦ πλούτου των εἰς ἀγαθοεργίας ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ πασχόντων (ἀσθενῶν, ὀρφανῶν, κλπ.). Τότε μόνον δύναται νὰ λεχθῇ καὶ περὶ αὐτῶν ὅτι «**δωτηρία τῷ οἴκῳ αὐτῶν ἐγένετο**».

γ'] "Οτι ἂν ποτε ἔξι ἀνθρωπίνης ἀσθενείας ἔτυχε ν' ἀδικήσωμέν τια, ὀφείλομεν, ὡς ὁ μετανοῶν Ζακχαῖος, πολλαπλασίως νὰ ἐπανορθώσωμεν τὸ ἀδίκημα, κάμνοντες εὐεργεσίας πρὸς αὐτόν, καὶ δεικνύοντες τοιουτοτρόπως, ὅτι πράγματι καὶ ὄχι λόγῳ μόνον μετενοήσαμεν.

δ'] "Οτι ὁ φιλάνθρωπος Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὄχι μόνον δὲν ἀποκλείει ἀπὸ τῆς σωτηρίας τοὺς ἀμαρτωλούς, ἀλλὰ τούναντίον μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας εἶνε ἔτοιμος νὰ δεχθῇ αὐτούς, ἀρκεῖ μόνον οὗτοι εἰλικρινῶς νὰ μετανοήσωσι καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς αὐτόν, ὡς ὁ Ζακχαῖος. Καί:

ε'] "Οτι, ὅταν εἴμεθα βέβαιοι περὶ τοῦ ὅτι μία πρᾶξις εἶνε ἀγαθὴ καὶ θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ πλησίου,

τότε ἂς μὴ διστάζωμεν νὰ ἐκτελέσωμεν αὐτὴν ἐκ φόβου μὴ παρεξηγηθῶμεν ὑπὸ τῶν μακρόθεν καὶ ἐπιπολαίως βλεπόντων τὰ πράγματα. Τοιουτοτρόπως παρατηροῦμεν, ὅτι σώζει τὸν ἀρχιτελώνην Ζακχαῖον ὁ Κύριος, ἀδιαφορῶν περὶ τῆς δυσφημίας τῶν ὑπὸ τοῦ φανατισμοῦ τυφλουμένων Ἰουδαίων. Καὶ βεβαίως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σωτηρίας τοῦ Ζακχαίου δὲν θὰ ἐπετυγχάνετο, ἀν δὲν θεάνθρωπος Ἰησοῦς ἐφρόντιζε μόνον περὶ τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ κόσμου φήμης καὶ ὑπολήψεως.

Τῷ «ἐλθόντι ἀμαρτωλοὺς σῶσαι» φιλανθρώπῳ Σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ τιμὴ, δόξα καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν!

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

27 Ιανουαρίου 1902.

Παρακαλοῦνται οἱ λαμβάνοντες τὸ παρὸν φυλλάδιον, ἵπας χάριν τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου θείου λόγου μὴ ρίπτωσιν αὐτὸν εἰς ἀνοίκεια μέρη.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

Τιμᾶται παράδων 10

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.

(Λουκ. 18, 10—14).

Τὸ παράδειγμα τῆς καρποφόρου καὶ τῆς ἀκάρπου προσευχῆς.— "Οπου ἡ ὑψηλοφροσύνη καταστρέφει πληθος ἀρετῶν, ἡ δὲ ταπεινοφροσύνη καλύπτει πληθος ἀμαρτιῶν.

"Ενας ἀπὸ τοὺς λαμπροτέρους καὶ πρακτικωτέρους τρόπους διδασκαλίας ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ εἶνε καὶ αἱ παραβολαί. Ταύτας πολὺ συχνὰ μεταχειρίζεται ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ νὰ ζωγραφήσῃ μὲ τὰ ἄρμόδια χρώματα τὴν ἀρετὴν ἢ τὴν κακίαν, τὸν καλοὺς ἢ τὸν κακοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς ζωντανὸν παράδειγμα θεαρέστον βίου. Ἡ παραβολὴ δὲ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου, τὴν ὅποιαν διαλαμβάνει τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον, εἶνε μία ἀπὸ τὰς ζωηροτέρας καὶ διδακτικωτέρας. Μέσα εἰς αὐτὴν βλέπομεν δύο εἰκόνας, αἱ ὅποιαι εἶνε τόσον ζωηραὶ, ὅσον καὶ ἀντίθετοι ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην. Ἀπὸ τὸ ἐν μέρος βλέπομεν τὴν εἰκόνα τοῦ Φαρισαίου, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὴν εἰκόνα τοῦ Τελώνου. Καὶ οἱ δύο «ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν», εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ δηλαδὴ, μὲ σκοπὸν νὰ προσευχῆθωσιν. Ἀλλὰ μὲ ἄλλον τρόπον προσεύχεται ὁ εῖς, καὶ μὲ ἄλλον τρόπον προσεύχεται ὁ ἄλλος. Ὁ Φαρισαῖος ἀντιπροσωπεύει μίαν τάξιν ἀνθρώπων παρὰ τοὺς ἀρχαίους Ἑβραίους, τὸν γνωστὸν Φαρισαίους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ κατήντησαν παροιμιώδεις διὰ δύο πρὸ πάντων ἐλαττώματα : Διὰ τὴν ξηρὰν τυπολατρείαν των ἀφ' ἐνὸς, καὶ διὰ τὴν ὑποκρισίαν των

Δ'

·άφ' ἔτέρου. Ο Φαρισαῖος ἐνήστευε δύο ἡμέρας καθ' ἑβδομάδα (νηστεύω, λέγει, δὶς τοῦ Σαββάτου), ἐδιδει ἐλεημοσύνην (ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι) καὶ, ὡς λέγει, δὲν ἥρπαζε, δὲν ἤδικει κανένα, καὶ ἡτο καθαρὸς ἀπὸ τὰ σαρκικὰ πάθη. Μὲ ἄλλους λόγους, ἐφύλαττε κατὰ γράμμα ὅλας τὰς ἐντολὰς καὶ παραγγελίας τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου. Ἐθαυμάσατε τὸ πλῆθος τῶν ἀρετῶν του; Ἀλλὰ παρατηρήσατε καὶ τὸν τρόπον του: Πρῶτον ἐννοεῖ νὰ σταθῇ εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν ἔχωριστὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τοὺς ὅποίους θεωρεῖ ἀναξίους νὰ τὸν πλησιάσουν. Ἐπειτα ἀρχίζει ν' ἀπαριθμῇ ἐν πρὸς ἐν τὰ προτερήματά του καὶ τὰ καλὰ, ὅποῦ ἔκαμε, καὶ ὅλα ταῦτα μὲ στάσιν σώματος, μὲ τόνον φωνῆς καὶ μὲ τρόπον γλώσσης αὐθάδη καὶ ἀνευλαβῆ. Τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ἔθεωρησεν ὡς στάδιον ἐπιδείξεως. Η στάσις του δὲν εἶνε πλέον στάσις προσευχομένου, ἀλλ' ἀπαιτοῦντος. Δὲν εἶνε ὅμοις μόνη ἡ ἀνευλάβεια πρὸς τὸν Θεὸν, ἡ ὅποια τὸν χαρακτηρίζει. Ἐρχεται ἡ ἀλαζονεία του καὶ ἡ περιφρόνησις πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τοὺς ὅποίους θεωρεῖ ὅλους ἀπέιρως κατωτέρους του. «Σοὶ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, λέγει ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν παντογνώστην Θεὸν, διότι δὲν εἴμαι ἐγὼ καθὼς οἱ ἄλλοι ἀνθρωποι ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης» (καὶ ἐδῶ ἔδειξε περιφρονητικῶς τὸν ἐκεῖ μακρὰν προσευχόμενον Τελώνην). Ο Φαρισαῖος ἥρχισε μὲ δοξολογίαν τὴν προσευχήν του (ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι) καὶ τὴν ἐτελείωτε μὲ ἀνευλάβειαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μὲ ὕβριν πρὸς τὸν πλησίον του.

Ολως διόλου ἀντίθέτος πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ Φαρισαίου εἶνε ἡ εἰκὼν τοῦ Τελώνου. Τούτου τὸ ὄνομα ἐσήμαινε παρὰ τοῦς Ἐβραίους τοῦ καιροῦ ἐκείνου — ἀνθρωπὸν ἄρπαγα, ἄδικον, βίαιον, μὲ μίαν λέξιν ἀμαρτωλόν. Καὶ ὁ Τελώνης, τὸν ὄποιον ἔχει ὑπ' ὄψιν τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον φαίνεται πράγματι ἀνθρωπὸς μὲ πολλὰς ἀμαρτίας. Ἀλλὰ παρατηρήσατε, ὅτι ἀνάλογα πρὸς τὸ βάρος τῶν ἀμαρτιῶν του εἶνε καὶ ἡ εἰλικρίνεια καὶ τὸ βάθος τῆς μετανοίας του. Ἐμβαίνει μὲ πολὺν εὐλάβειαν καὶ φόβον Θεοῦ εἰς τὸν ναὸν, δὲν τολμᾷ νὰ προχωρήσῃ πολὺ ἀπὸ συστολὴν, ἀλλὰ «ἰσταται μα-

κρόθεν», δὲν θέλει οὐδὲ τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ νὰ ὑψώσῃ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ ἐντροπὴν, διότι παρέβη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ παρουσιάζει μίαν πολὺ συγκινητικὴν στάσιν: Κτυπᾷ ὄλοءν τὸ στῆθός του καὶ κραυγάζει ἀπὸ βάθους ψυχῆς «'Ο Θεὸς γενοῦ ἵλεως εἰς ἐμὲ τὸν ἀμαρτωλόν!» ('Ο Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ!). Καὶ τώρα, θέλετε ν' ἀκούσητε τὴν περὶ καθενὸς ἐκ τῶν δύο ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ; Τὴν κηρύττει καθαρὰ τὸ Εὐαγγέλιον: 'Ο μετανοῶν Τελώνης ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του περισσότερον ἀρέσας εἰς τὸν Θεὸν ἀπὸ τὸν καυχώμενον Φαρισαῖον. ἐλέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος (ὁ Τελώνης δηλαδὴ) δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνος. "Οτι πᾶς ὁ ὑψὼν ἔαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἔαυτὸν ὑψωθήσεται».

'Η ἀγία μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία, πολὺ ὄρθως κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, αἱ ὁποῖαι εἰνεὶ αἱ παραμοναὶ τῆς μεγάλης καὶ ψυχοσωτηρίου Τεσσαρακοστῆς, προβάλλει εἰς μελέτην τὴν ἀνωτέρω εὐαγγελικὴν παραβολὴν. 'Απὸ τῆς θεοπροβλήτου δὲ ταύτης παραβολῆς τὸ παράδειγμα τῆς καρποφόρου καὶ εὐπροσδέκτου εἰς τὸν Θεὸν προσευχῆς δὲν εἰνεὶ τὸ μόνον δίδαγμα, τὸ διοῖον ἔχομεν ἡμεῖς σήμερον νὰ διδαχθῶμεν. 'Εξ αὐτῆς διδασκόμεθα ἀκόμη καὶ τὰ ἀκόλουθα:

α'] "Οτι, ὅταν ἐρχόμεθα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ γέροντες, πλούσιοι καὶ πτωχοὶ, δὲν πρέπει νὰ ἐρχόμεθα μὲ σκοπὸν νὰ ἐπιδειχθῶμεν, ὡς ὁ Φαρισαῖος, ἀλλὰ νὰ ταπεινωθῶμεν πρὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁ Τελώνης. "Οχι ἀργολογίαι, ὅχι ἄσεμνος στάσις, ὅχι ἐπιδίωξις πρωτοκαθεδρίας καὶ τόσο ἄλλο φορτίον κοσμικῆς ματαιότητος, τὸ ὅποιον ἔφερε μαζύ του εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὁ Φαρισαῖος τῆς παραβολῆς, ἀλλὰ ταπείνωσις, μετάνοια καὶ συντριβὴ καρδίας, διὰ τῶν ὅποιων ἐδικαιώθη ὁ ἀμαρτωλὸς Τελώνης.

β'] "Οταν κάμνωμεν τὸ καλὸν, ἀς μὴ τὸ κάμνωμεν διὰ νὰ ἐπιδειχθῶμεν, καὶ ἀς μὴ τὸ διατυμπανίζωμεν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, ὡς ὁ Φαρισαῖος. "Ἄς ἐνθυμώμεθα τούναντίον πάντοτε τὰ ἐλαττώματά μας, ὡς ὁ Τελώνης χω-

ρὶς νὰ ἐκπομπεύωμεν τὰς ἐλλείψεις τῶν ἄλλων, πρᾶγμα τὸ ὅποιον μεγάλως παροργίζει τὸν Θεόν.

γ'] "Οταν εἰς τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς ὑψούμεθα μὲ τὸν νοῦν μας μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, ἂς μὴ ἀλαζονευώμεθα, ὅπως ὁ Φαρισαῖος, δι᾽ ὅ, τι καλὸν ἐπράξαμεν, ἀλλ᾽ ἂς ἔχωμεν πρὸ δόφθαλμῶν τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰς ἀμαρτίας μας, σύμφωνα πρὸς τὸν λόγον τοῦ Κυρίου «Λέγε δὲ πρῶτος τὰς ἀνομίας δου ἵνα δικαιωθῆς». Καὶ :

δ') "Αν θέσωμεν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τὴν ξηρὰν καὶ τυπικὴν νηστείαν, τὴν πρὸς τὸ θεαθῆναι ἐλεημοσύνην καὶ τὴν καυχηματικὴν ἐγκράτειαν, διὰ τὰ δοποῖα ἐκαυχάτο ὁ Φαρισαῖος, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὴν ἀλαζονείαν καὶ ὑπερηφάνειάν του, τὴν κακολογίαν καὶ ὑβριν πρὸς τὸν πλησίον καὶ τὴν ἀνευλάβειάν του πρὸς τὸν Θεὸν, βλέπομεν, ὅτι τὰ τελευταῖα ταῦτα βαρύνουν περισσότερον καὶ καταστρέφουν τὰ πρῶτα. Ἔστω τοῦτο πρὸς εἰδῆσιν ἐκείνων τῶν χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τὸ ἐν μέρος νηστεύονται καὶ ἐγκρατεύονται, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο κατατρώγουν τὴν τιμὴν, τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν ἄλλων.

Φύγωμεν λοιπὸν τοῦ Φαρισαίου τὴν πρὸς τὸ θεαθῆναι ἀρετὴν, τὴν ὑπεροφάνειαν, τὴν ἀνευλάβειαν καὶ τὴν κακολογίαν, μημηθῶμεν δὲ τοῦ Τελώνου τὴν εὐλάβειαν, τὴν ταπείνωσιν, τὴν συντριβὴν τῆς καρδίας καὶ τὴν μετάνοιαν. Ἀμήν!

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

3 Φεβρουαρίου 1902.

Παρακαλοῦνται οἱ λαμβάνοντες τὸ παρὸν φυλλάδιον, ὅπως χάριν τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου θείου λόγου μὴ ρίπτωσιν αὐτὸν εἰς ἀνοίκεια μέρη.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΓΥΓΝΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Τιμᾶται παραδῶν 10

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τοῦ Ἀσώτου.

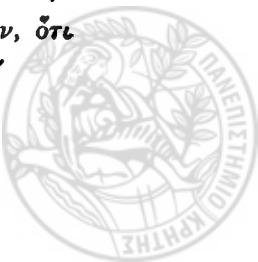
(Λονx. 15, 11—32).

·Ο Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς δικαίους καὶ ἐλεεῖ τοὺς ἀμαρτωλούς.—

Χαρὰ καὶ πανήγυρις γίνεται εἰς τὸν οὐρανὸν
διὰ τὴν μετάνοιαν ἐνὸς ἀμαρτωλοῦ.

·Ο ἄγιος Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὁ ἀχώριστος οὗτος σύντροφος καὶ συνεργάτης τοῦ ἀποστόλου Παύλου, τοῦ μεγάλου ἀποστόλου τῶν ἔθνῶν, ὁ ἐπιστήμων ἰατρὸς καὶ ζωγράφος, προτιμᾶς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον του τὰ ἱστορικὰ καὶ τὰς παραβολὰς ἐκείνας τοῦ Κυρίου, ὃπου ζωγραφίζεται ἡ χάρις, ἡ εὐσπλαγχνία καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα τοὺς ἀμαρτωλούς, τοὺς ὅποίους θέλει ὁ Εὐαγγελιστὴς νὰ φέρῃ εἰς μετάνοιαν. Αὐτὸς ἀναφέρει, ὡς γνωστόν, τὰς λαμπρὰς καὶ διδακτικὰς ἱστορίας τοῦ Ζακχαίου, τοῦ Τελάνου καὶ Φαρισαίου, τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρον ἀμαρτωλοῦ γυναικός, καθὼς καὶ τὴν σημερινὴν θαυμασίαν παραβολὴν τοῦ Ἀσώτου. Τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς ἀπάντησιν τῶν Φαρισαίων, οἱ ὅποιοι ἐγόγγυζον ἐναντίον του, λέγοντες, ὅτι δέχεται πλησίον του τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἀνθρώπους καὶ συντράγει μὲ αὐτούς. Εἰς τὴν παραβολὴν ταύτην ὁ φιλάνθρωπος Κύριος ἐδίδαξεν ἡμᾶς μὲ μοναδικὴν τέχνην, ὅτε

E'

τίποτε δὲν κάμνει τόσον τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀγγέλους αὐτοῦ νὰ χαίρουν, δοὺς ἡ μετάνοια καὶ ἡ σωτηρία ἐνὸς ἀμαρτωλοῦ. Εἰς τὴν αὐτὴν παραβολὴν, καθὼς εἰς ἐν συγκίνητικὸν δρᾶμα, παρέστησεν εἰς ἡμᾶς ὁ Κύριος τὰ δύο ταῦτα: ἀπὸ τὸ ἐν μέρος δηλαδὴ τὴν πλάνην τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ ὑψος καὶ τὸ μεγαλεῖν τῆς ὑσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος φέρεται πρὸς ἡμᾶς τὸν ἀνθρώπους, ὡς ὁ πατέρας πρὸς τὰ τέκνα του. Εἰς τὴν αὐτὴν, τέλος, παραβολὴν κατακρίνει ὁ Κύριος τὸν φαρισαϊκὸν φανατισμὸν καὶ τὴν προκατάληψιν, κατὰ τὴν ὅποιαν μόνοι οἱ Ἐβραῖοι τάχα εἶχον δικαιώματα νὰ σωθοῦν, ὅχι δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, τὰ ὅποια παριστᾶ εἰς τὴν παραβολὴν ὁ ἄσωτος νίος. Ἀλλ' ἀσ ἴδωμεν συντόμως αὐτὴν τὴν παραβολὴν: Ἡτο, λέγει, μίαν φορὰν ἔνας πατέρας, ὁ ὅποιος εἶχε δύο νιούς, τὸν ἔνα μεγαλεύτερον καὶ τὸν ἄλλον μικρότερον. Καὶ ὁ μικρότερος ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν πατέρα τον μίαν ἡμέραν νὰ τῷ δώσῃ τὸ ἀνάλογον μερίδιον τῆς πατρικῆς περιουσίας. Καὶ ὁ πατέρας ἐμοίρασε τὴν περιουσίαν εἰς τὸν δύο νιούς του. Ἀλλ' ὁ μικρότερος νίος, ἀφοῦ ἔλαβε τὸ μερίδιόν του, ἀντὶ ν' ἀρχίσῃ μίαν σειρὰν καὶ ζήσῃ ὡς τίμιος ἀνθρωπος εἰς τὴν κοινωνίαν, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς μακρυνὰ μέρη, ὅπου ἥρχισε νὰ ζῇ βίον ἄσωτον, σπάταλον καὶ ἐλεεινόν. Κατέφαγεν ἐντὸς ὀλίγου τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν δρόμον. Καὶ τόσον ἐξέπεσε πλέον, ὥστε κατήντησε νὰ γείνῃ δοῦλος χοιροβοσκὸς καὶ νὰ ἔχῃ ὡς τροφὴν τὰ ἔντομα κέρατα, τὴν τροφὴν τῶν χοίρων. Καὶ ὑπάρχει χειροτέρα κατάστασις ἀπὸ αὐτὴν; Τότε λοιπὸν ἥλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἐνόησε τὸ λάθος του καὶ μὲ δάκρυα εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἐνεθυμήθη τὸ πατρικὸν σπῆτι του, ὅπου εἶχε τὰ πάντα ἀφθονα καὶ περισσά. Καὶ εἶπε: Πόσοι δοῦλοι μισθωτοὶ περισσεύονται ἀπὸ ἄρτον καὶ τροφὴν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ πατρός μου, ἐγὼ δὲ ἀποθνήσκω τῆς πείνης! Θὰ κάμω τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιστρέψω ὅπίσω καὶ ζητήσω τὸ ἔλεος τοῦ πατρός μου. Θὰ πέσω εἰς τὰ πόδια του καὶ θὰ τῷ εἴπω: Πατέρα μου, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου. Δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι νίος σου! Πάρε με ὡς ἔνα τῶν μισθωτῶν δούλων σου!

Τὸ εἶπε καὶ τὸ ἔκαμε. Ἀποφασιστικὸς εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ἀλλὰ ἀποφασιστικὸς καὶ εἰς τὴν μετάνοιαν. Καὶ ὁ πατὴρ πῶς τὸν ἐδέχθη; Τὸ αἰσθάνονται ὅστις ἔχουν σπλάγχνα πατρικά. Μόλις εἰδε ἀπὸ μακρὰν τὸν ἀνόητον αὐτὸν καὶ παρήκοον νίον, διὰ τὴν στέρησιν τοῦ ὅποιου τίς οἶδε πόσας νύκτας ἐπέρασεν ἄγρυπνος καὶ δακρυσμένος, τρέχει πρῶτος εἰς προϋπάντησιν, ρίπτεται συγκεκιυμένος εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ τὸν καταφιλεῖ. Καὶ ἂμα ὡς ἥκουσε τὴν μετάνοιαν τοῦ νίοῦ του, προστάσσει νὰ τὸν ἐνδύσουν τὴν καλλιτέραν στολήν, νὰ θυσιασθῇ πρὸς χάριν του τὸ καλλίτερον μοσχάριον, καὶ νὰ γείνῃ χαρὰ καὶ διασκέδασις εἰς τὸν οἶκόν του, διότι λέγει «ὁ νίος μου οὗτος νεκρὸς ήν καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλώς ήν καὶ εύρεθν».

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ καλὸς πατὴρ, ὁ ὅποιος ἔνα εἶχε νύκτα καὶ ἡμέραν κρύφιον καῦμόν, τὴν στέρησιν καὶ ἀπώλειαν τοῦ νίοῦ του. Τί δὲ ὁ μεγαλείτερος νίος, ὁ ὅποιος μ' ὅλην τὴν φρονιμάδα του ἥτον ἐγωϊστῆς καὶ ἥθελε μόνος νὰ ἔξουσιάζῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός του, ὅπως οἱ Φαρισαῖοι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ; Φθονεῖ, ζηλεύει, δργίζεται, διαμαρτύρεται, προβάλλει τὰς ὑπηρεσίας καὶ ἐκδουλεύσεις του, καὶ σχεδὸν ὑβρίζει τὸν καλὸν πατέρα, ὁ ὅποιος μὲ τρόπον συμπαθῇ ζητεῖ νὰ τὸν καθησυχάσῃ, λέγων: Τέκνον μου, σὺ εἶσαι πάντοτε μαζύ μου καὶ ὅλα ὅσα ἔχω εἶναι ἴδικά σου. Δὲν ἐπρεπε λοιπὸν νὰ χαρῆς καὶ σύ, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος ἥτον νεκρὸς καὶ ἀνέζησε, καὶ χαμένος καὶ εύρεθη; Καὶ μὲ τοὺς λόγους τούτους ἐτελείωσε τὴν πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ ὅλον τὸν λοιπὸν λαὸν διδακτικωτάτην παραβολὴν του ὁ φιλάνθρωπος Ἰησοῦς. Ἐκ τῆς παραβολῆς δὲ ταύτης διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη καὶ τὰ ἀκόλουθα:

α'] "Οτι ὁ Θεὸς εἶναι δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, δικαίους καὶ ἀμαρτωλούς, ἀληθινὸς πατὴρ, καὶ ὅτι ἡ παρακοὴ εἰς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς γονεῖς ἔχει πάντοτε κακὰ ἀποτελέσματα διὰ τὸν παρήκοον, ὅπως συνέβη εἰς τὸν ἀσωτὸν νίον, εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ὅποιου ὁ Θεὸς παρισταται ὡς φιλόστοργος πατὴρ,

β'] "Οτι ἡ ἀμαρτία εἰς τὴν ἀρχὴν μόνον εἶνε γλυκεῖα, ὅπως τὰ

ξυλοκέρατα, μὲ τὰ ὁποῖα κατήντησε νὰ τρέφηται ὁ ἄσωτος νιός. "Οτι δὲ ἡ ἀσωτεία καὶ ἡ κακὴ μεταχείρισις τοῦ πλούτου ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα—τὴν πτωχείαν, τὴν ἀτίμωσιν, τὴν γυμνότητα, τὴν πεῖναν, τὸ ὄνειδος, καὶ ὅσα ἄλλα παραπλήσια, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἀσώτου συνέβη.

γ'] "Οτι καλὸν εἶνε νὰ μὴ ἔμβῃ τις καθόλου εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀμαρτίας, ὡς ὁ Ἀσωτος, ἀλλ' ἀν ποτε, ὃ μὴ γένοιτο, τῷ συμβῆ, ἀς κάμη τὰ δυνατά του, ὡς ἐκεῖνος, ν' ἀφήσῃ γρήγορα τὸν δρόμον ἔκεινον, ἀς ἔλθῃ εἰς τὸν ἔαυτόν του, ἀς μετανοήσῃ μὲ ἔργα καὶ ὅχι μὲ λόγια μόνον, καὶ ἀς ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα του ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὡς νίδος πρὸς πατέρα. *Αν ἔξομολογήται εἰλικρινῶς, ἀς εἶνε βέβαιος ὅτι θὰ συγχωρηθῇ.

δ'] "Οπως ὁ ἄσωτος ἐτιμωρήθη διὰ τὴν σπατάλην τῆς πατρικῆς κληρονομίας του, τοιουτοτρόπως θὰ τιμωρηθῶσι καὶ εἰς τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἴτε ὡς ἄτομα, εἴτε ὡς μέλη κοινωνίας καὶ πολιτείας, περιφρονοῦν τὰ πνευματικὰ ἢ σωματικὰ ἢ ὑλικὰ χαρίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπροίκισεν ὁ Θεός. Θὰ κατανήσωσι αἰωνίως δυστυχεῖς καὶ αὐτοὶ καὶ ὅσοι τοὺς συναναστρέφονται.

ε'] "Οπως ὁ ἄσωτος, ὁ ὁποῖος ἀν δὲν μετενόει θ' ἀπέθνησκεν ἐλεεινὸς καὶ τρισάθλιος, χάρις ὅμως εἰς τὴν μετάνοιάν του ἀρχίζει εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ν' ἀπολαύῃ τοὺς καρποὺς τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας του, νὰ λησμονῇ τὴν συμφοράν του καὶ νὰ εἶνε πάλιν ὡς καὶ πρότερον, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ εἰλικρινῶς μετανοῶν ἔχει ν' ἀπολαύσῃ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, τοῦτο δὲ δυνάμει τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ω̄ς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος ἄμα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν!

10 Φεβρουαρίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

• ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω.

(*Ματθ. 25, 31—46*).

Τὸ φοβερὸν κριτήριον τῆς δευτέρας παρουσίας.—**Ηοῖοι στέλλεο-**
λονται εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ ποῖοι εἰς κόλασιν αἰώνιον.

Ἄπὸ τὸ ἐν μέρος ἡ εὐσπλαγχνία καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ δικαιοσύνη, ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τὸ ἔλεος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ ἀλήθεια, ταῦτα πάντα εὑρίσκονται ἡνωμένα εἰς βαθμὸν ἅπειρον παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλὰ καὶ εἰς βαθμὸν ἵσον. Ομοιάζουν πρὸς μίαν ζυγαργὴν, ἡ ὁποία εύρισκεται εἰς τὰς χεῖρας δικαίου κριτοῦ. Καὶ ὅπως τὸ Εὐαγγέλιον τῆς τελευταίας Κυριακῆς ἔδειξεν εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ Ἀσώτου τὴν ἅπειρον εὐσπλαγχνίαν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τοιουτοτρόπως καὶ τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον δεικνύει τὴν ἅπειρον δικαιοκρισίαν αὐτοῦ. Ἐκεῖ ἡ εὐσεβὴς ψυχὴ αἰσθάνεται βαθεῖαν κατάνυξιν ἀπέναντι τῆς πατρικῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ ἐν οὐρανοῖς Πατρὸς ἡμῶν. Καὶ ἐδῶ ἡ αὐτὴ ψυχὴ τρέμει ἀπέναντι τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, καθὼς τὰ φύλλα τοῦ δένδρου εἰς τὴν πνοὴν τοῦ ἀέρος. Ἐκεῖ ὁ Χριστὸς μᾶς προσκαλεῖ εἰς μετάνοιαν, ἀφοῦ ἥλθεν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ὡς ἀνθρωπος, ἐγεννήθη εἰς ἐν σπῆλαιον καὶ εἶχε συντρόφους ἀνθρώπους πτωχοὺς καὶ ἀπλοϊκοὺς, ὃποιοι ἦσαν οἱ Ἀπόστολοι. Ἐδῶ ὁ Χριστὸς ἔρχεται ἐν τῇ δόξῃ του, καθήμενος ἐπὶ θρόνου δόξης καὶ μεγαλειότητος καὶ ὑπηρετούμενος ὑπὸ τῶν ἀγίων ἀγγέλων. Ἐκεῖ παριστᾶ μίαν παραβολὴν, ἐδῶ διηγεῖται τὸ πῶς ἀληθινὰ θὰ γείνη μίαν ἡμέραν τὸ μέγα καὶ φοβερὸν κριτήριον τῆς δευτέρας παρουσίας. Ἀκούσωμεν, ἀδελφοὶ, καὶ φρίξωμεν τὴν μεγάλην ἐκείνην καὶ φοβερὰν τοῦ Κυρίου ἡμέραν.

ΣΤ'

”Οταν, λέγει, «ό υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου», ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησαῦς Χριστὸς δηλαδὴ, θὰ ἔλθῃ δευτέραν φορὰν εἰς τὸν κόσμον, τότε θὰ ἔλθῃ ὅχι πλέον ἀφανῆς καὶ διωκόμενος, ὑπηρετῶν ἄλλους καὶ παρακαλῶν, τρέχων δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἵνα διδάξῃ, ἐλεήσῃ καὶ ἰατρεύσῃ τὸν πάσχοντας, ἀλλὰ μὲ ὅλην τὴν δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν τῆς θεότητός του, περικυκλωμένος ἀπὸ τὰ διάφορα τάγματα τῶν ἀγίων ἀγγέλων. Τότε θὰ καθίσῃ ἐπάνω εἰς ἓνα θρόνον, ὁ ὅποιος θὰ λάμπῃ ἀπὸ θείαν δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν. Καὶ θὰ συναχθοῦν τότε ἐμπρός του μὲ μεγάλην βοὴν καὶ θρῆνον ὅλα τὰ ἔθνη καὶ αἱ φυλαὶ τῆς γῆς διὰ νὰ τὸν κρίνῃ. Ὄλοι ὅσοι ἀπ’ ἀρχῆς τοῦ κόσμου ἔζησαν καὶ ἀπέθανον, ὅλοι ὅσοι θὰ γεννηθοῦν ἔως τότε, εἰς μίαν στιγμὴν θὰ συναχθοῦν ἀπὸ τὸν ἀγγέλους, οἱ ὅποιοι γνωρίζουν τὰ κρυπτὰ τοῦ καθενός. Καὶ θὰ βάλῃ τότε τὸν ἀγίους ἀγγέλους τον ὁ Χριστὸς νὰ χωρίσουν τὸν καλοὺς ἀπὸ τὸν κακοὺς ἀνθρώπους, καθὼς χωρίζουν εἰς τὴν μάνδραν των οἱ βοσκοὶ τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ ἔριφια. Καὶ τὰ μὲν πρόβατα, ἥτοι τὸν καλοὺς ἀνθρώπους, θὰ στήσῃ εἰς τὰ δεξιά του, τὰ δὲ ἔριφια, ἥτοι τὸν κακοὺς, εἰς τὰ ἀριστερά του. Καὶ τότε θὰ στραφῇ ὡς βασιλεὺς μὲ δύναμιν καὶ ἔξουσίαν, καὶ θὰ εἴπῃ εἰς τὸν καλούς: «Ἐλθετε σεῖς, ὁ καλοὶ καὶ εὐλογημένοι ἀνθρωποι! Σεῖς, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν ὄρθην πίστιν καὶ τὰ καλὰ ἔργα σας ἐλάβετε τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν ἔπαινον τοῦ Θεοῦ καὶ πατρός μου. Σᾶς καθιστῶ κληρονόμους τοῦ μεγάλου τούτου, τοῦ πλουσίου καὶ αἰωνίου βασιλείου, τὸ ὅποιον εἶναι ἥτοι μασμένον δι’ ὑμᾶς, ἀφ’ ὅτου ἔγεινεν ὁ κόσμος. «Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόδμου». Διότι ὅτε ἔγω ἐπείνασα, σεῖς μοὶ ἐδώσατε νὰ φάγω. Ὅτε ἔγω ἐδύψασα, σεῖς μοὶ ἐδώσατε νὰ πίω. Ὅτε ἥμην ξένος, σεῖς μὲ ἐφιλοξενήσατε. Ὅτε ἥμην γυμνὸς, σεῖς με ἐνεδύσατε. Ὅτε ἥμην ἄρρωστος ἢ εἰς τὴν φυλακὴν, ἥλθετε καὶ με ἐπεσκέφθητε». Ἐκπληκτοὶ τότε ἀπὸ χαρὰν, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ κρύψουν τὴν ἀπορίαν των, οἱ καλοὶ καὶ δίκαιοι ἀνθρωποι θ' ἀποκριθοῦν καὶ θὰ εἴπουν: «Κύριε, πότε σε εἴδομεν νὰ πεινᾶς καὶ σε ἔθρεψαμεν, ἢ πότε σε εἴδομεν νὰ διψᾶς καὶ σε ἐποτίσαμεν; Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ σε ἐφιλοξενήσαμεν, ἢ γυμνὸν καὶ σε ἐνεδύσαμεν; Πότε δέ σε

εῖδομεν ἄρρωστον ἡ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἥλθομεν πλησίον σου; 'Ημεῖς τοιοῦτον πρᾶγμα δὲν ἐνθυμούμεθα! » Τότε ὅμως ὁ βασιλεὺς θ' ἀποκριθῆ ἐις αὐτοὺς καὶ θὰ τοῖς εἶπῃ: «'Ακούσατε ὅ,τι καλὸν, μέγα ἡ μικρὸν, ἐκάματε εἰς ἔνα ἀπ' αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς πτωχοὺς ἀδελφούς μου, τοῦτο εἶνε τὸ αὐτὸ, ὡς νὰ τὸ ἐκάματε εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον. Νὰ εἰσθε βέβαιοι περὶ τούτου!»

Καὶ τότε θὰ στραφῇ εἰς τὰ ἀριστερά, καὶ θὰ εἴπῃ εἰς τοὺς κακοὺς τοὺς ἀκολούθους φιβεροὺς λόγους: «Φύγετε ἀπ' ἐδῶ, κρημνισθῆτε εἰς τὴν κόλασιν τὴν φιβερὰν καὶ αἰωνίαν, τὴν ἡτοιμασμένην διὰ τοὺς διαβόλους καὶ τοὺς φίλους των, ὅλοι σεῖς οἱ κατηραμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὰ κάκα ἔργα σας. Διότι ἐπείναστα, καὶ δὲν μοὶ ἐδώσατε νὰ φάγω, ἐδύψησα, καὶ δέν με ἐποτίσατε· ξένος ἥμην, καὶ δέν με ἐφιλοξενήσατε· γυμνὸς ἥμην, καὶ δέν με ἐνεδύσατε· ἄρρωστος ἥμην καὶ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ δὲν ἥλθετε νά με ἴδητε». Ἐντροπιασμένοι καὶ θέλοντες νὰ προφασισθοῦν, θὰ ἐρωτήσουν τότε οἱ κολασμένοι: «Κύριε, πότε σε εἰδομεν νὰ πεινᾶς ἡ νὰ διψᾶς, ἡ νὰ εἰσαι ξένος, ἡ γυμνὸς ἡ ἄρρωστος ἡ φυλακισμένος καὶ δέν σοι ὑπηρετήσαμεν;» Καὶ ὁ βασιλεὺς θ' ἀποκριθῆ καὶ θὰ τοῖς εἶπῃ: «'Οτε σας ἐδόθη εὐκαιρία νὰ κάμητε τὸ καλὸν εἰς ἔνα ἀπ' αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς πτωχούς ἀδελφούς μου, καὶ δὲν τὸ ἐκάματε, μάθετε, ὅτι εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἡρυήθητε νὰ κάμητε τὸ καλὸν εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον. Μὴ προφασίζεσθε!» Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, οἱ μὲν καλοὶ καὶ δίκαιοι θὰ κληρονομήσουν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ τὸν παράδεισον, οἱ δὲ κακοὶ καὶ ἀμαρτωλοὶ θὰ κρημνισθοῦν εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Εἰκόνα φοβερωτέραν, κρίσιν μεγαλειτέραν, οὕτε εἶδε, οὕτε θὰ ἴδῃ πλέον ὁ κόσμος.

Τὴν φοβερὰν ταύτην εἰκόνα τῆς δευτέρας παρουσίας παρέστησεν ὁ Κύριος ἥμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δύο ἥμέρας ἀκριβῶς πρὸ τοῦ σταυρικοῦ πάθους του, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ ἐκ τῶν προτέρων νὰ μάθωμεν, τὸ τί θὰ ζητήσῃ ἀπὸ ἥμᾶς κατὰ τὴν δευτέραν καὶ φρικτὴν παρουσίαν του. 'Η δὲ ἀγία μήτηρ ἥμῶν Ἐκκλησία ὥρισεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο ἀναγινώσκηται κατ' ἔτος τὴν Κυριακὴν τῆς ἀπόκρεω, ὅπως δίδωται ἀφορμὴ σοβαρωτέρων σκέψεων εἰς κάθε χριστιανόν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Εὐαγγελίου διδασκόμεθα ἥμεῖς ἀκόμη καὶ τὰ ἀκόλουθα:

α'] "Οτι ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε δὲν θέτει βάσιν τῆς κρίσεώς του κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν ὁ Κύριος τὴν ἐλεημοσύνην. Διότι ὅποιος κάμνει τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τὸν πλησίον του, ἐκεῦνος ἀγαπᾷ αὐτόν. Καὶ πάλιν, ὅποιος ἐλεεῖ τὸν πλησίον του διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὡσανεὶ ἔδιδε εἰς τὸν ἵδιον τὸν Χριστόν, αὐτὸς ἀγαπᾷ τὸν Θεόν. Μέσα δὲ εἰς τὰς δύο ταύτας ἐντολάς, τὴν ἀγάπην δηλαδὴ πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, περιλαμβάνεται ὅλος ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ. «Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶ ἐντολαῖς, λέγει ὁ Κύριος, ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται». Ἐκεῦνος, ὁ ὅποιος ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του, δὲν θὰ βλάψῃ ποτὲ οὔτε τὴν τιμήν, οὔτε τὴν ὑπόληψιν, οὔτε τὴν περιουσίαν, οὔτε τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον του. Ἡ ἀγάπη ποτὲ κακὸν εἰς κανένα δὲν κάμνει: «Ο γάρ ἀγαπῶν τὸν ἔτερον, νόμον πεπλήρωκεν· τὸ γὰρ—οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις. οὐκ ἐπιθυμήσεις καὶ εἴ τις ἔτερα ἐντολὴν ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, ὡς σεαυτόν». Εἶνε λόγοι τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Ρωμ. 13, 9.). Καὶ:

β'] "Οτι καὶ εἰς τὴν δικαίαν ταύτην κρίσιν τοῦ Θεοῦ φαίνεται ἡ μεγάλη εὐσπλαγχνία του. Διότι χαρίζει αἰώνιαν βασιλείαν καὶ μακαριότητα εἰς πάντας ἀντὶ μικρῶν καὶ εὐτελῶν ἐκ μέρους ἡμῶν ἀνταλλαγμάτων (ὁλίγου ἄρτου εἰς τὸν πεινῶντα, ὀλίγων παρηγορητικῶν λόγων εἰς τὸν πάσχοντα, κλπ.). Τούναντίον δέ, ἡ ἀπὸ μέρους τοῦ ἀνθρώπου ἄρνησις διὰ τόσον εὐκόλα καὶ μικρὰ πράγματα εἶνε, ὡς καθεὶς βλέπει, ἀξία αἰώνιου κολάσεως. Διὰ τὰς διασκεδάσεις, τὴν πολυτελειαν καὶ τὰς ματαιότητας, αἱ ὄποιαι καὶ ψυχικὴν βλάβην προξενοῦσιν (ὅπως αἱ ἀσεμνοὶ παραστάσεις τῶν ἀπόκρεω, καὶ τὰ τοιαῦτα) εὐκόλως εὑρίσκονται χρήματα, ὅταν δὲ εἶνε ἀνάγκη νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς πτωχούς, τότε προφασιζόμεθα προφάσεις πολλὰς καὶ διαφόρους. "Ας κάμνωμεν τὴν ἐλεημοσύνην τῷρα, ἐνόσῳ ἔχομεν καιρόν, διὰ νὰ μὴ μετανοήσωμεν μίαν ἡμέραν, ὅτε θὰ εἶνε πλέον ἀργά.

17 Φεβρουαρίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

7

Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου.

(Ματθ. 6, 14—21).

Ποία εἶνε ἡ καρποφόρος καὶ ποία ἡ ἄκαρπος νηστεία.—

Συγχωρεῖ, ἐὰν θέλῃς νὰ συγχωρηθῇς, καὶ δίδε
ἐλεημοσύνην, ἐὰν θέλῃς νὰ ἐλεηθῇς.

Εἰς τὸν δρόμον, ὁ ὅποιος ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Χριστοῦ Ναζαρὲτ φέρει εἰς τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, τὴν καὶ θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος λεγομένην, δεικνύεται καὶ σήμερον ἀκόμη μικρὸν ὑψωμα, ἔηρὸς καὶ πετρώδης λόφος. Τὸ ὑψωμα τοῦτο ἀπὸ τὸ ἐν μέρος βλέπει τὴν πρὸς τὰ κάτω ἀπλουμένην λίμνην Γεννησαρέτ μὲ τὰ γλυκὰ νερὰ καὶ ὄψαριά της καὶ τὰς τόσας σύγκινητικὰς εἰς τὸν βίον τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων ιστορίας της. Ἀπὸ δὲ τὸ ἄλλο μέρος δεικνύει ἔνα ἀπὸ τὸν πλουσιωτάτους καὶ εὐφορωτάτους κάμπους τῆς Γαλλιλαίας, ὃπου καὶ τώρα ἀκόμη τὰ κατάσπαρτα χωράφια κυματίζουν κατὰ τὸ θέρος εἰς τὴν ἐλαφρὰν πνοὴν τοῦ ἀνέμου. Εἰς τὸ ὠραῖον τοῦτο ὑψωμα, τὸν χαριτωμένον τοῦτον λόφον, ἐκάθητο κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Κύριος ἥμῶν Ἰησοῦς Χριστός, περικυκλωμένος ἀπὸ ἄπειρον πλῆθος, ὅτε ἐδίδασκε τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ γνωστὸν μὲ τὸ ὄνομα «οἱ Μακαρισμοὶ» ἡ «ἡ ἐπὶ ὅρους διδαχὴ» μέρος τῆς ὅποιας εἶναι καὶ ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα εὐαγγελικὴ περικοπή. Ὄταν τις μὲ προσοχὴν ἀναγινώσκῃ τὴν θαυμασίαν ταύτην ἐπὶ τοῦ ὅρους διδαχήν, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸ ὑψος καὶ τὸ μεγαλεῖν τῆς ἡθικῆς τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ ἂν ὅλον τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον παρομοιάζεται πρὸς ἔνα καθαρώτατον καθρέπτην, ὃπου χρεωστεῖ συχνὰ νὰ κατοπτρίζηται ἡ εὐ-

Ελληνικός Λόγος
13^η Μαΐου 1943. Z'

σεβής ψυχή, πολὺ περισσότερον πρέπει νὰ λεχθῇ ἡ παρομοίωσις αὐτῇ διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους διδαχήν. Ἄλλ' ἀς περιορισθῶμεν σήμερον εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν σύντομον αὐτῆς περικοπήν.

Εἰς τὴν περικοπὴν ταύτην ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς συνιστᾷ εἰς ἡμᾶς τὰς τρεῖς ταύτας ἀρετάς: Τὴν ἀμνησικακίαν, τούτεστι τὴν συγχώρησιν τῶν ἔχθρῶν μας, τὴν ἀληθινὴν καὶ οὐχὶ ὑποκριτικὴν νηστείαν, καὶ τὴν ἀφιλαργυρίαν. ἥτοι τὴν ἐλεημοσύνην, Καὶ καθεὶς ἐννοεῖ, διατί ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία ὥρισεν ἀπ' ἀρχῆς, ὅπως σήμερον ἀναγινώσκηται εἰς ὅλους τοὺς ὁρθοδόξους ναοὺς τὸ εὐαγγελικὸν τοῦτο ἀνάγνωσμα, ἀφοῦ ἀπὸ τῆς αὐριον ἀρχίζομεν σὺν Θεῷ τὸ θεοφιλὲς στάδιον τῆς ἱερᾶς μετανοίας, τῆς ἔξομολογήσεως καὶ τῆς νηστείας. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐπίσης ταύτην ὑπῆρχεν εἰς τοὺς ἀρχαίους χριστιανοὺς ἡ συνήθεια νὰ συγχωρῶνται ὁ εἰς μὲ τὸν ἄλλον καὶ προετοιμάζωνται εἰς τὴν θείαν μετάληψιν. Τί δὲ διδάσκει ὁ Κύριος ἡμῶν περὶ τῶν ἀρετῶν τούτων; Ἀκούσωμεν μὲ προσοχὴν τὴν διδασκαλίαν του καὶ προσπαθήσωμεν νὰ ἐνθυμώμεθα καλῶς τὰ ψυχοστήρια αὐτοῦ διδάγματα:

Ἐφ' ὅσον, λέγει, σὺ ὁ χριστιανὸς δὲν ἐννοεῖς νὰ συγχωρήσῃς πρότερον τὸν ἄλλον διὰ τὸ πταισμα, τὸ ὅποιον τυχόν σοι ἔκαμε, καὶ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος δὲν θά σοι συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας σου. Εἰς μάτην θὰ λέγῃς μὲ τὰ χεύλη μόνον, ὡς ἄψυχον ὄργανον, τό: «Πάτερ ἡμῶν ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλῆματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἄφιεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν» (Ματθ. αὐτόθι, 6, 9—13). Συγχώρησον σὺ πρῶτος τὸν ἀδελφόν σου, διὰ νὰ συγχωρήθῃς καὶ σὺ ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ ὅταν, λέγει, νηστεύῃς, μὴ νηστεύῃς μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ φαίνησαι εἰς τὸν κόσμον, ὅτι νηστεύεις. Διότι τότε ὁμοιάζεις μὲ τοὺς ὑποκριτὰς Φαρισαίους, οἱ ὅποιοι ἐνήστευον διὰ νὰ ἐπαινεθοῦν ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Αὐτοὶ περιεπάτουν κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας εἰς τοὺς δρόμους ἀπλυτοι, ρυπαροί, χλωμοὶ καὶ μὲ πρόσωπον λυπημένον, καὶ ἔκαμνον ὅλα ταῦτα διὰ νὰ τοὺς βλέπῃ ὁ κόσμος καὶ νὰ λέγῃ — κύτταξε τί ἄγιοι ἄνθρωποι

εἶνε αὐτοί. Αὐτοὶ ἐνήστευν μόνον διὰ νὰ ἔπαινεθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οὐχὶ διὰ νὰ ἀρέσωσιν εἰς τὸν Θεόν. Καρπὸς λοιπὸν τῆς νηστείας των, λέγει ὁ Κύριος, ἵτο μόνον ὁ ἔπαινος τῶν ἀνθρώπων. Αὐτοὶ ἐλάμβανον τὸν μισθόν των, καὶ δὲν εἰχον πλέον τι νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ Θεοῦ: «Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν». Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἔπαινος τῶν ἀνθρώπων εἶνε πρᾶγμα μάταιον καὶ κενόν, εἰς μάτην λοιπὸν ἐγίνετο καὶ ὅλος ὁ κόπος τῆς φαρισαϊκῆς νηστείας. Σὺ δῆλος ὁ χριστιανὸς μὴ μιμηθῆς τὴν πλάνην ταύτην τῶν φαρισαίων. Νήστευε καὶ ἐγκρατεύου χάριν τοῦ Θεοῦ, καταστόλιζε τὴν ψυχήν σου μὲ ἀρετάς, ὡς στέφανον μὲ ἀδάμαντας, ἀπόφευγε τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὴν καύχησιν, διὰ νὰ ἀρέσῃς εἰς τὸν Θεὸν καὶ πατέρα σου ἐν τῷ κρυπτῷ. Καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατήρ σου, ὁ ὅποιος βλέπει ὅλα τὰ ἐν τῷ κρυπτῷ, θά σε ἀνταμείψῃ πλουσίως μίαν ἡμέραν εἰς τὸ φανερόν.

*Ακουσον δὲ πῶς νὰ ἀποφύγῃς μίαν ἄλλην ματαιοπονίαν. Μὴ θησαυρίζῃς θησαυροὺς ἐδῶ εἰς τὴν γῆν. Διότι οἱ θησαυροὶ οὗτοι δὲν εἶνε ἀσφαλεῖς θησαυροί. Τούτους, ἀν μὲν εἶνε χρήματα, ἐνδεχόμενον ἄλλοι νὰ τοὺς ἀρπάξωσιν ἀπὸ σοῦ. *Αν δὲ πάλιν εἶνε κτήματα, αὐτὰ μίαν ἡμέραν θὰ σαπίσωσι καὶ θὰ φθαρῶσι. Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει, οὕτε τὰ μὲν οὔτε τὰ δὲ θά σε ἀκολουθήσωσι πέραν τοῦ τάφου, ὅπου θὰ καταβῆς μίαν ἡμέραν. Θέλεις λοιπὸν νὰ μάθῃς, ποῦ πρέπει νὰ θησαυρίζῃς, ὅπως εἶσαι παντοτεινῶς πλούσιος καὶ μακάριος; Θησαύριζε διὰ τῆς ἐλεημοσύνης καὶ διὰ τῶν ἄλλων ἀρετῶν θησαυροὺς εἰς τὸν οὐρανόν. *Εκεῖ οὔτε κλέπται θὰ τοὺς κλέψωσιν, οὔτε ἡ φθορὰ καὶ ἡ σῆψις θά τους ἀφανίσῃ. Καὶ περιπλέον γίνωσκε, ὅτι ὅπου εἶνε ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ θὰ ἔη καὶ ἡ καρδία σου. *Αν ὁ θησαυρός σου εἶνε εἰς τὴν γῆν, καὶ ἡ καρδία σου θὰ ἐπιθυμῇ μόνον γῆινα πράγματα καὶ μὲ αὐτὰ θὰ συγκαταστραφῇ. *Αν δὲ ὁ θησαυρός σου εἶνε εἰς τὸν οὐρανὸν, ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία σου θὰ σκέπτωνται καὶ θὰ ἐπιθυμῶσιν οὐράνια ἀγαθὰ, καὶ θά τα ἀπολαύσωσι μίαν ἡμέραν εἰς αἰῶνα τὸν ἀπαντα. *Ἐκ τούτων δ' ὅλων συμπεραίνεις καὶ τὰ ἀκόλουθα:

ά.] "Οτι, ἀν οἱ Φαρισαῖοι κατακρίνονται ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τὴν ὑποκριτικὴν αὐτῶν νηστείαν, πολὺ περισσότερον ἀξιοκατάκριτοι εἴνε ἐκεῖνοι τῶν σημερινῶν χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι χωρὶς μήτε Θεὸν μήτε ἀνθρώπους νὰ ἐντρέπωνται, καταλύουσι καὶ καταργοῦσι τὰς ὑπὸ τῆς Ἑκκλησίας ὁριζομένας νηστείας, ὡς δεῖγμα ὑπακοῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὡς μέσον πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ πνεύματος καὶ ἀπόκτησιν ψυχοσωτηρίων ἀρετῶν. Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνήστευεν, οἱ ἄγιοι Ἀπόστολοι ἐνήστευον, καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῆς νηστείας καὶ τῆς προσευχῆς ἐτέλουν μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἔργα.

β'] "Οτι πᾶς ἀληθὴς Χριστιανός, πᾶν γνήσιον τοῦ Θεοῦ τέκνου, χρεωστεῖ νὰ ἔνε ἀπηλλαγμένον ἀπὸ τῶν χαμερπῶν παθῶν τῆς ἐκδικήσεως καὶ τῆς φιλαργυρίας. Ο ἐκδικητικὸς ἀνθρωπος οὐδέποτε θὰ συγχωρηθῇ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τὰς ἀμαρτίας του. Τὴν δὲ φιλαργυρίαν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὀνομάζει ρίζαν πάντων τῶν κακῶν. «Ρίζα, λέγει, πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία». (ἀ' Τιμ. 6, 10). Ἀπὸ τῆς φιλαργυρίας καὶ φιλοχρηματίας γεννᾶται φυσικὰ ἡ ἀπάτη, τὸ ψεῦδος, ὁ δόλος, ἡ ἀνελεημοσύνη, ἡ σκληροκαρδία, ἡ ὑποδούλωσις εἰς τὴν ὕλην, καὶ πλεῖστα ἄλλα κακά. Ο εἰς τὴν φιλαργυρίαν παραδεδομένος ἀνθρωπος εἴνε ἀνίκανος δι' ὑψηλά, εὐγενῆ καὶ οὐράνια αἰσθήματα. Καί:

γ'] "Οτι οὐχὶ τυχαίως ὁ φιλάνθρωπος Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁμοῦ μὲ τὴν νηστείαν ἀναφέρει καὶ τὸ καθῆκον τῆς πρὸς τοὺς ἔχθροὺς συγγνώμης καὶ συγχωρήσεως, ὡς καὶ τὸ καθῆκον τῆς ἀφιλαργυρίας καὶ ἐλεημοσύνης. Διότι ὁμοῦ μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς νηστείας πρέπει νὰ ἔνε ἡνωμέναι καὶ ἄλλαι ἀρεταῖ, μάλιστα δ' ἡ πρὸς τοὺς ἔχθροὺς ἀγάπη καὶ ἡ ἐλεημοσύνη. Τότε καὶ ἡ νηστεία ἡμῶν γίνεται ἀποδεκτὴ παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡμεῖς ἀξιούμεθα τῆς θείας χάριτος. Διὰ τοῦτο ψάλλει καὶ ἡ Ἑκκλησία: «Νηστεύοντες, ἀδελφοί, σωματικῶς, νηστεύσωμεν καὶ πνευματικῶς» Ἀμήν!

24 Φεβρουαρίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς Ἑκκλ. Ἀληθείας)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΤΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς πρώτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν.

('Iωάνν. 1, 43 – 51).

Ζήτησον τὴν ἀληθειαν μὲ καθαρὰν καρδίαν καὶ θὰ εῦρῃς
αὐτήν. — "Οπου καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς κηρύσσεται
ἀληθὴς Μεσσίας καὶ Σωτήρ.

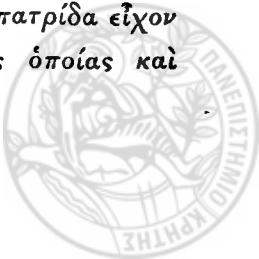
Σήμερον, Κυριακὴν πρώτην τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ πανήγυριν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία μεγαλοπρεπῶς ἔορτάζει τὴν κατὰ πασῶν τῶν αἰρέσεων καὶ κακοδοξιῶν νίκην αὐτῆς. Εἰς δὲ τὴν ἀναγινωσκομένην σήμερον εὐαγγελικὴν περικοπὴν ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἀγίου Εὐαγγελίου ὑπάρχει μεταξὺ τῶν ἄλλων ἡ πανηγυρικὴ ὁμολογία τοῦ ἀποστόλου Ναθαναήλ, ὁ ὅποιος λέγει πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τοὺς ἀκολούθους βαρυσημάντους λόγους: «Ραθβί, δὺ εἰ ὁ νίδος τοῦ Θεοῦ, δὺ εἰ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ». Εἰς τὴν αὐτὴν ἐπίσης εὐαγγελικὴν περικοπὴν ὁ ἀγιος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἔξιστορεῖ, τὸ πῶς ὁ καρδιογνώστης Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκάλεσεν πρώτην φορὰν εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα τοὺς δύο μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἀποστόλους, τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Ναθαναήλ. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐννοήσωμεν καλῶς τὴν διδακτικωτάτην καὶ ψυχοσωτήριον ταύτην διηγησιν, εἶνε καλὸν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει καὶ τὰ ἀκόλουθα: "Οτι δηλαδὴ ὁ ἀγιος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὁ ἡγαπημένος οὐ-

H'

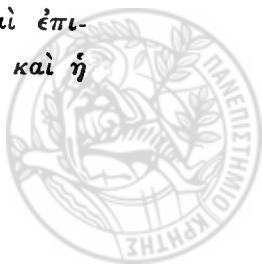
τος μαθητής καὶ φίλος τοῦ Χριστοῦ, εἶνε ὁ μόνος ἐκ τῶν εὐαγγελιστῶν ὁ ὅποιος διηγεῖται τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν. Ὁ ἄγιος δὲ οὗτος ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς ἀναφέρει συνήθως εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τον ἔργα καὶ λόγια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὰ ὅποια ὁ ἴδιος ὀφθαλμοφανῶς εἶδε καὶ ἤκουσε (παράβαλε καὶ αἱ Ἐπιστολὴν Ἰωάννου, 1—4) καὶ τὰ ὅποια παρετήρησεν ὅτι παρέλειψαν ν' ἀναφέρωσιν οἱ ἄλλοι τρεῖς Εὐαγγελισταί. Ὁ αὐτὸς ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς ἐξιστορεῖ εἰς τὸ προκείμενον εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα γεγονότα, τὰ ὅποια συνέβησαν κατὰ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῆς ἐν τῷ Ἰορδάνῃ βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ εὐαγγελικοῦ αὐτοῦ κηρύγματος. Καὶ τῶν γεγονότων τούτων ὑπῆρξεν ὁ ἴδιος εὐαγγελιστὴς αὐτόπτης μάρτυς, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἦτο ὁ ἄλλος μαθητής, ὁ ὅποιος ὅμοῦ μετὰ τοῦ πρωτοκλήτου Ἀνδρέου ἤκολούθησαν τότε πρῶτοι τῷ Ἰησοῦ (ἴδε αὐτόθι Ἰωάννου 1, 35—41). Μετὰ τῆς λεπτῆς δὲ παρατηρητικότητος, ἡ ὅποια χαρακτηρίζει τὰς διηγήσεις του, ἐνθυμεῖται καὶ ἀναφέρει καὶ τὴν ὥραν ἀκόμη, κατὰ τὴν ὅποιαν αὐτὸς καὶ ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας ἤκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου, καὶ παρατηρεῖ, ὅτι αὕτη ἦτο ἡ δεκάτη περίπου ὥρα τῆς ἡμέρας, δηλαδὴ ἡ τετάρτη περίπου ὥρα μετὰ μεσημβρίαν.

Ἄκούσωμεν δὲ τώρα πῶς ὁ αὐτὸς διηγεῖται καὶ τὴν ἀμέσως τότε γενομένην διδακτικωτάτην πρόσκλησιν εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Ναθαναήλ. Κατὰ τὰς ἡμέρας, λέγει, ἐκείνας, ὅτε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, βαπτισθεὶς ὑπὸ τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ κηρυχθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὡς ὁ ἀνιμενόμενος Μεσσίας, εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὰ πλησιόχωρα τοῦ Ἰορδάνου μέρη, ἡθέλησε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐκεῖ λοιπὸν εύρισκει τὸν Φίλιππον, ὁ ὅποιος εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ Ἰησοῦ «ἀκολούθει μοι» σπεύδει χωρὶς κανένα δισταγμὸν καὶ ἀκολουθεῖ αὐτῷ. Περὶ τοῦ Φιλίππου δὲ τούτου παρατηρεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς, ὅτι ἦτο συμπατριώτης τῶν δύο ἄλλων ἀποστόλων καὶ ἀδελφῶν, τοῦ Ἀνδρέου δηλαδὴ καὶ τοῦ Πέτρου, διότι καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι πατρίδα εἶχον τὴν Βηθσαϊδὰ, πόλιν παραθαλάσσιαν τῆς Τιβεριάδος, τῆς ὅποιας καὶ

σήμερον ἀκόμη τὰ ἔρείπια δεικνύονται εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς λίμνης ταύτης. Ἀξιοσημείωτον δ' ὅτι ὁ Φίλιππος οὗτος ἔφερεν ὄνομα καθαρῶς ἑλληνικὸν, καὶ γνωστὸν ἐκ τοῦ αὐτοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, ὅτι αὐτὸς πρῶτος παρουσίασεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τοὺς Ἑλλήνας ἐκείνους, οἵ ὅποιοι ἐζήτησαν νὰ ἴδωσιν τὸν Ἰησοῦν (Ἰδε Ἰωάν. 12, 20—23). Πλήρης χαρᾶς ὁ Φίλιππος, διότι εὑρεν ἐπὶ τέλους ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἀναμενόμενον Μεσσίαν, τὴν προσδοκίαν καὶ τὸ χάρμα τοῦτο τοῦ ἵστραγλιτικοῦ λαοῦ, τρέχει καὶ ζητεῖ νὰ μεταδόσῃ τὴν χαράν του ταύτην εἰς τὸν φίλον του Ναθαναὴλ, ὁ ὅποιος ἦτο καὶ αὐτὸς Γαλιλαῖος, καὶ εἶχε πατρίδα τὴν γνωστὴν διὰ τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ Κανὰν τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὅποια σώζεται ἀκόμη καὶ σήμερον μὲ τὸ αὐτὸν ὄνομα. Εἰς τὸ χαρμόσινον ἄγγελμα τοῦ Φιλίππου: «Ον ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὐρήκαμεν Ἰπδοῦν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρὲτ» ὁ Ναθαναὴλ ἀπαντᾷ τὸ κατ' ἀρχὰς μὲ ἀμφιβολίαν, διότι ἐκ τῶν προφητικῶν βιβλίων ἐγίνωσκεν, ὅτι ἐν Βηθλεὲμ καὶ ὅχι ἐν Ναζαρὲτ ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ὁ Χριστός. Εἶνε, λέγει, δυνατὸν ἐκ τῆς κακονοματισμένης Ναζαρὲτ νὰ προκύψῃ ἀγαθόν τι; «Ἐκ Ναζαρὲτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι»— «Ἐρχου καὶ ἴδε» τῷ ἀπαντᾷ μὲ πλήρη πεποίθησιν ὁ Φίλιππος.

Καὶ τοῦτο ἦτο τὸ ἰσχυρότατον ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἀμφιβολίας τοῦ εὐλικρινοῦ Ναθαναὴλ, ὡς ἀμέσως ἀπέδειξαν αὐτὰ τὰ πράγματα. Διότι, ἂμα ὡς τὸ βαθὺ καὶ παντογνωστικὸν βλέμμα τοῦ Ἰησοῦ ἔστραφη πρὸς τὸ μέρος, ὅπόθεν ἤρχετο ὁ Ναθαναὴλ, ἀμέσως ἀνεκάλυψε καὶ ἐφανέρωσε τὴν ἄδολον καρδίαν, τὴν ἀληθῆ εὐσέβειαν καὶ τὴν εὐλικρίνειαν τοῦ Ναθαναὴλ. Οὗτος δὲ, ἔκπληκτος καὶ συγκεκιυημένος ἐκ τῆς θείας ταύτης παντογνωσίας τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὅποιος ἀπέδειξεν, ὅτι ἐγίνωσκεν, ὡς Θεός, τὰς κρυφίας εὐσέβεις σκέψεις καὶ προσευχὰς τοῦ Ναθαναὴλ, ἀνέκραξεν ἀπὸ βάθους ψυχῆς τό: «Ραββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ!» Καίτοι δὲ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐπιβλητικὸν παράστημα τοῦ θείου διδασκάλου, ἡ ἔκτακτος χάρις καὶ ἡ

δύναμις τῶν λόγων του, καὶ τὸ μοναδικὸν πρυφητικόν του χάρισμα ἥσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ πείσωσιν «ένα τόσον ἀληθῆ καὶ ἄδολον ἴστραγλίτην» ὅποιος, κατὰ τὴν ἀψευδῆ μαρτυρίαν τοῦ Κυρίου, ἦν ὁ Ναθαναήλ, ἐν τούτοις ὁ Ἰησοῦς ὑπόσχεται εἰς τὸν τοιοῦτον καὶ ἀκόμη μεγαλειτέρας ἀποδείξεις τῆς θεότητός του: «Μείζω τούτων ὅψει» λέγει πρὸς τὸν Ναθαναήλ. Καὶ προλέγει ἔφεξῆς εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν λοιπὸν μαθητάς του τὰ μεγάλα καὶ ἔξαιστα θαύματα, τὰ ὅποια μὲ τὸν ἰδίους ὀφθαλμούς των ἔμελλον νὰ βλέπωσι τελούμενα ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ ἀποδείξωσι μὲ τὸν πειστικώτατον τρόπον, ὅτι αὐτὸς εἶνε πράγματι ὁ Μεσσίας καὶ Σωτὴρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὁ οὗτος τοῦ Θεοῦ καὶ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου. Τί δὲ διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη ἐκ τῆς εὐαγγελικῆς ταύτης διηγήσεως;

α'] "Οτι καθεὶς ἔξ ήμων χρεωστεῖ νὰ ὀδηγῇ εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἀληθινὴν θεογνωσίαν—τὸν φίλους, τὸν συγγενεῖς, καὶ ὅποιον δήποτε ἄλλον δύναται, ὡς ὁ Φίλιππος ὀδήγησε τὸν Ναθαναήλ.

β'] "Οτι μεγάλως συντελεῖ εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν καὶ θεογνωσίαν ἡ μελέτη τῆς ἁγίας Γραφῆς, ἡ θερμὴ προσευχὴ καὶ ἡ καθαρότης τῆς καρδίας ὡς ἐπὶ τοῦ Ναθαναήλ συνέβη. Καί:

γ'] "Οτι προκειμένου νὰ σχηματίσωμεν ἵδεαν περὶ ἐνὸς προσώπου, ἃς μὴ ἀρκούμεθα εἰς ἐπιπολαίους μόνον περὶ αὐτοῦ πληροφορίας. Οφείλομεν, πρὶν ἡ ἐκφέρωμεν γνώμην, νὰ ἐξετάζωμεν ἀκριβῶς καὶ χωρὶς προκατάληψιν τὰ τοῦ προσώπου ἐκείνου, ἐὰν δὲν θέλωμεν οὕτε τὸν ἄλλους οὕτε τὸν ἑαυτόν μας ν' ἀδικῶμεν.—Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ λατρευτοῦ καὶ προσκυνητοῦ ἡμῶν Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἃς λέγωμεν μετὰ τοῦ Φιλίππου πρὸς τὸν τυχὸν δυσπιστοῦντας: «Ἐρχου καὶ ἴδε!» Ἀμήν!

3 Μαρτίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν.

(Μάρκ. Β'. 3 – 12).

Ο Ἰηδοῦς Χριστὸς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων.

"Εχε καθαροὺς καὶ ἀθολώτους τοὺς ὁφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς, ἐὰν θέλῃς νὰ ἴδῃς τῆς ἀληθείας τὸ φῶς.

Πολλὰ εἶνε τὰ ἄξια μεγάλης προσοχῆς εἰς τὸ σήμερον ἀναγνωστόμενον εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα. Διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομένην ἱστορίαν τοῦ παραλυτικοῦ τῆς Καπερναούμ ἀναφέρουν ὅμοιας καὶ οἱ τρεῖς εὐαγγελισταὶ, δηλαδὴ ὁ σήμερον ἀναγνωστόμενος Μάρκος, ὁ Ματθαῖος, ὁ ὅποιος καὶ εἶχε πατρίδα τὴν Καπερναούμ, καὶ ὁ Λουκᾶς. Ἀξια δὲ μεγάλης προσοχῆς εἶνε τὰ ἀκόλουθα. Καὶ πρώτιστα, τὸ ἔξαισιον θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ παραλυτικοῦ μὲ μόνον τὸν προστακτικὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ: «Σοὶ λέγω, ἔγειραι καὶ ἄρδον τὸν κράββατόν σου, καὶ ὑπαγε εἰς τὸν οἴκον σου». Θαῦμα τοιοῦτον, εἰς τὸ ὅποιον εἰς μόνος λόγος συσφίγγει τὰ παραλευμένα μέλη τοῦ ἀπὸ ἐτῶν ἀθεραπεύτου παραλυτικοῦ, καὶ τὸ ὅποιον γίνεται εἰς τὰ ὅμματα τόσων χιλιάδων λαοῦ ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ, δὲν ἡδύνατο φυσικὰ παρὰ νὰ δώσῃ μεγάλην ἐντύπωσιν, νὰ προξενήσῃ μεγάλην κατάπληξιν εἰς ὅλους τοὺς ἐκεῖ παρισταμένους. Ἐπειτα ἄξια πολλῆς προσοχῆς εἶνε ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὁ εὐλικρινῆς καὶ ἄδολος ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ἐνθουσιασμὸς τοῦ ἀκάκου λαοῦ τῆς Καπερναούμ καὶ τῶν περιχώρων, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ φθόνος καὶ τὸ κατὰ τοῦ Χριστοῦ πάθος τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων. Καὶ τέλος ἄξια πολ-

Θ'

λῆσ παρατηρήσεως εἶνε ἀφ' ἐνὸς ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὅποιον ὁ φιλάνθρωπος Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς προβαίνει εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ παραλυτικοῦ, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ μεγάλη πίστις καὶ ἀποφασιστικότης καὶ τοῦ παραλυτικοῦ καὶ τῶν παρουσιασάντων αὐτὸν ἀνθρώπων ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦν. Ἀλλ' ἂς ἀκούσωμεν κατὰ σειρὰν πᾶς διηγοῦνται τὰ πράγματα οἱ ᾽διοι εὐαγγελισταὶ, καὶ μάλιστα ὁ σήμερον ἀναγυωσκόμενος Μάρκος:

Κατὰ τὸν καιρόν, λέγει, κατὰ τὸν ὅποιον ἡ φήμη τῶν θαυμάτων [καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ εἶχε πλέον διαδοθῆ εἰς ὀλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ Γαλιλαίαν, καὶ ἀπὸ κάθε πόλιν καὶ χωρίον ἔτρεχον ν' ἀκούσωσι τὴν μελίρρυτον αὐτοῦ διδασκαλίαν καὶ νὰ φέρωσι τοὺς παντὸς εἴδους ἀσθενεῖς, χωλοὺς, τυφλοὺς, παραλυτικοὺς καὶ ὄλους τοὺς πάσχοντας ἀπὸ ἀθεράπευτα νοσήματα, ὥνα θέσῃ ἐπ' αὐτῶν τὰς ἀχράντους χεῖράς του καὶ τοὺς θεραπεύσῃ, λαὸς ἀπειράριθμος παρηκολούθει τὸν Ἰησοῦν, ὅπου καὶ ἀν ἥθελεν ὑπάγῃ. Εἰς τρόπον, ὥστε μόλις ἡκούετο, ὅτι εὑρίσκετο εἰς μίαν πόλιν ἡ οἰκίαν, ἀμέσως τὸν περιεκύκλουν καὶ δὲν ἥτο πλέον δυνατὸν νὰ ἔλθῃ τις πλησίον του. Τοιοῦτον τι συνέβη καὶ μίαν ἡμέραν, ὅτε ὁ Ἰησοῦς εἶχε περάσῃ διὰ πλοιαρίου μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων του ἀπὸ τῆς ἀντικρὺ παραλίας τῆς λίμνης Γευνησαρὲτ εἰς τὴν μεγάλην καὶ πολυάριθμον πόλιν Καπερναούμ. Ἄμα ὡς ὁ κόσμος ἔμαθεν, ὅτι ἥλθε πάλιν εἰς Καπερναούμ, καὶ εὑρίσκετο εἰς μίαν οἰκίαν, (ἴσως τὴν οἰκίαν τῆς πενθερᾶς τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, παράβαλε Ματθ. 8, 14) ἀμέσως τὸ πλῆθος περιεκλωσε τὴν οἰκίαν καὶ τὸν Ἰησοῦν εἰς τρόπον, ὥστε ἥτο ἀδύνατον πλέον νὰ διασχίσῃ τις τὴν ἀνθρωπομάζαν ἔκεινην. Καὶ εἰς τὸ ἀπειρον ἔκεινο πλῆθος τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχον πολλοὶ Γραμματεῖς, διδάσκαλοι δηλαδὴ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, καὶ πολλοὶ Φαρισαῖοι. Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἤρχοντο ἔκει καθὼς ὁ πολὺς ἄκακος λαὸς μὲ σκοπὸν ν' ἀκούσωσι μὲ καλὴν διάθεσιν καὶ καθαρὰν καρδίαν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πιστεύσωσι διὰ τῶν θαυμάτων του εἰς αὐτόν. Βλέποντες, ὅτι «ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα» μεταξὺ τοῦ λαοῦ, τὰ ὅποια αὐτοὶ μὲ ὄλην τὴν νο-

μιζομένην πίστιν, ἀρετὴν καὶ σοφίαν των δὲν ἥσαν εἰς θέσιν νὰ πράξωσι, πρὸς τούτους δὲ καὶ ὅτι ὁ λαὸς ἐκρέματο κυριολεκτικῶς ἐκ τῶν χειλέων αὐτοῦ, ἐφθόνουν τὴν δόξαν του, δὲν ὑπέφερον τὴν ὑπεροχήν του, καὶ ἥρχοντο ἐκεῖ τὸ περισσότερον διὰ νὰ εὔρωσιν ἀφορμὴν καὶ διαβάλωσι τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν λαόν. Εἰς τὴν ψυχήν των, ἐσκοτισμένην ἀπὸ τοῦ πάθους τοῦ φθόνου, δὲν εἰσεχώρει οὐδὲ τὸ παραμικρὸν φῶς ἐκ τῆς θείας διδασκαλίας τοῦ Θεανθρώπου. Ὡμοίαζον μὲ τυφλόν, ὁ ὄποιος ὅστον καὶ ἀν πλησιάσῃ τὸ φῶς, ὅστον καὶ ἀν στρέψῃ εἰς τὸ μέρος, ὅπου λάμπει ὁ ἥλιος, οὐδὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδῃ. Οὕτω συνέβη καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ ἐτελεῖτο ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα θαύματα τοῦ Ἰησοῦ: "Ανθρωπὸς παραλυτικός, τίς οἶδε πόσα ἔτη ἐπὶ τοῦ κραββάτου του ἀκίνητος κατακείμενος, ἐφέρετο ὑπὸ τεσσάρων ἄλλων διὰ νὰ θεραπευθῇ ὑπὸ τοῦ φιλανθρώπου Σωτῆρος Χριστοῦ. 'Αλλ' ὁ ἐκεῖ κόσμος εἶχε τόσον συμπυκνωθῆ, ὥστε μὲ τὸ βάρος μάλιστα, ὅπου ἐκράτουν, οὐδὲ βῆμα κἀν ἥδυναντο νὰ κάμωσι πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἰησοῦ. Τί δμως σοφίζονται μὲ τὴν μεγάλην πίστιν, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὴν θαυματουργικὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. 'Αναβιβάζονται τὸν παραλυτικὸν μετὰ τοῦ κραββάτου εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας, ἀφαιροῦσι τὰς κεραμίδας, δένουσι διὰ σχοινίων τὸν κράββατον καὶ μὲ προσοχὴν καταβιβάζονται αὐτὸν ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. "Ολου τοῦ ἐκεῖ κόσμου τὰ βλέμματα ἥσαν ἐστραμμένα πρὸς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο. 'Ο λαὸς ἔχαιρε, διότι θὰ ἔβλεπε πάλιν θαῦμα, τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων αἱ καρδίαι κατετρώγοντο πάλιν καὶ ἐφλογίζοντο ὑπὸ τοῦ φθόνου, καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ παραλυτικοῦ θὰ ἔβλεπε τις ἔζωγραφημένην τὴν ἀγωνίαν τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς προσδοκίας. 'Ο Ἰησοῦς, ὡσεὶ τώρα, πρώτην φορὰν ἐλάμβανε γνῶσιν τοῦ τέ συνέβαινε, στρέφει μὲ βλέμμα συμπαθὲς καὶ μὲ ὑφος διδακτικὸν καὶ λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν: «Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἀμαρτίαι». 'Η συγχώρησις τῶν ἀμαρτιῶν ἀπὸ μέρους τοῦ Ἰησοῦ σκανδαλίζει τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους. Ποῖος, λέγονται εἰς τὸν νοῦν των, ποῖος

ἄλλος ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ εἰμπορεῖ νὰ συγχωρῇ ἀμαρτίας; Τοῦτο εἶνε βλασφημία. Τότε ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, ἐννοήσας, ὡς καρδιογνώστης, τὰς σκέψεις των, καὶ θέλων νὰ δείξῃ εἰς αὐτούς, ὅτι ὡς Θεὸς καὶ τὰς σκέψεις των προεφήτευε, καὶ ἀμαρτίας συνεχώρει, καὶ μὲν μόνον τὸν λόγον του ἐθεράπευεν ἐτέλεσε τὸ μέγα θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ παραλυτικοῦ μὲν μίαν προσταγήν του, πρὸς κατασχύνην μὲν τῶν φθονερῶν καὶ ἐμπαθῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, χαρὰν δὲ καὶ θαυμασμὸν τοῦ ἀκάκου λαοῦ. Ἔκ τῆς εὐαγγελικῆς δὲ ταύτης ιστορίας διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη, καὶ τὰ ἀκόλουθα:

α'] "Οτι ὑπάρχουσιν ἀσθένειαι τοῦ σώματος, αἱ ὅποιαι κυρίαν αἰτίαν ἔχουσι τὴν ἀσθένειαν τῆς ψυχῆς, δηλαδὴ τὰς ἀμαρτίας μας, ὡς ἐπὶ τοῦ παραλυτικοῦ συνέβη. Ὁπως ἀπαλλαγῶμεν ἀπ' αὐτῶν, ἀνάγκη πρῶτον νὰ καθαρίσωμεν τὴν ψυχὴν διὰ τῆς μετανοίας, τῆς ἐξομολογήσεως καὶ τῶν εὐχῶν τῆς Ἑκκλησίας.

β'] "Οταν ζητῶμεν τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς δυσκόλους περιστάσεις (ἀσθένειαν, πτωχείαν, καταδίωξιν ἔχθρῶν, κλπ.), ὁφείλομεν πρότερον, ὡς οἱ βαστάζοντες τὸν παραλυτικόν, νὰ κάμωμεν πᾶν τὸ δυνατὸν ἐκ μέρους μας. «Σὺν Ἀθηνῷ καὶ χείρα κίνει» ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι. Καί:

γ'] "Οτι, ἀν ὁ Χριστὸς εἶνε πράγματι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ἀλλ' ὅμως ὅπως ἵδη τις τὸ φῶς τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ἐσκοτισμένην τὴν ψυχὴν ἀπὸ πάθη, ὅπως οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ ὅμοιοι μὲ αὐτοὺς δοκησίσοφοι τῶν ἡμερῶν μας, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ ἔχῃ καθαρὰν καρδίαν ὡς ὁ τότε ἄγνὸς καὶ ἄκακος ἴονδαικὸς λαός. Τότε θέλει ἐξάπαντος θαυμάσῃ καὶ αὐτὸς καὶ πιστεύσῃ εἰς τὸν Ἰησοῦν «δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ λέγων, δτι οὐδέποτε οὗτως εἴδομεν». Ἄμην!

10 Μαρτίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς τρίτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν.

(Μάρκ. Η'. 34—38, Θ' 1).

Πῶς ἡμποροῦμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Χριστόν. — Ποῖος ὁ σταυρὸς τὸν ὄποιον χρεωστοῦμεν νὰ σηκώσωμεν ὑπὲρ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. — "Οτι χάνομεν τὰ πάντα, ἐὰν ζητιωθῶμεν τὴν ψυχήν μας.

Ἡ σημερινὴ τρίτη Κυριακὴ τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὀνομάζεται καὶ Κυριακὴ τῆς Σταυροποδικυνίσθεως, διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τιμάται ἔξοχως ὁ τίμιος Σταυρὸς καὶ προβάλλεται εἰς τὸν γνησίους ὄπαδοὺς τοῦ Χριστοῦ ἀφ' ἐνὸς μὲν πρὸς ἐνθύμησιν, ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐπ' αὐτοῦ προσηλωθεὶς ἔσωσεν ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας, εἰς τὰς ὄποιας ἦτο βυθισμένη, καὶ ἐξ ἄλλου ὅτι καὶ οἱ πιστεύοντες εἰς τὸν Σταυρωθέντα δὲν ἡμποροῦσι νὰ σωθῶσιν ἀλλέως, εἰ μὴ θυσιαζόμενοι ὑπὲρ τοῦ καλοῦ, ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ ὑπὲρ τοῦ πλησίου. Ἀλλὰ καὶ δι' ἕνα ἄλλον λόγον ἀκόμη ἡ Ἔκκλησία προβάλλει σήμερον τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου εἰς προσκύνησιν: διὰ νὰ λάβωμεν δηλαδὴ ἐξ αὐτοῦ, εὑρισκόμενοι ἐν τῷ μέσῳ τῶν πνευματικῶν ἀγώνων, δύναμιν καὶ θάρρος ὅπως: ἐξακολουθήσωμεν τὸν ἀγῶνας τούτους καὶ φανῶμεν νικητάι.

Ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς μᾶς διδάσκει ὅτι ὁφείλομεν ἐξ ἅπαντος νὰ πιστεύωμεν εἰς αὐτόν, καὶ ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ πίστις εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ πράττωμεν καὶ ἔργα ἄξια τῆς πίστεως, ἔργα ἀγάπης καὶ φιλαδελφίας. Πίστις καὶ ἔργα εἶνε ἡ πρώτη καὶ τελευταία μετὰ τοῦ Θεοῦ συνθήκη μας καὶ ταύτην φυλάττοντες, ἡμποροῦμεν νὰ σωθῶμεν, «οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σὰρξ» καὶ «ἡ πίστις ἀνεν τῶν ἔργων νεκρά ἐστι» διδάσκει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ἐλαβε δὲ ἀφορμὴν ὁ Κύριος ἡμῶν ιὰ ἀναπτύξῃ τὰ περὶ πίστεως καὶ τῶν καλῶν ἔργων ἐκ τῶν ἔξῆς: Εὐρισκόμενος ἔξω ἐνὸς χωρίου μαζῆ μὲ τοὺς μαθητάς του, ἥρχιστε νὰ διδάσκῃ αὐτοὺς καὶ νὰ λέγῃ ὅτι ὁ Τίὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πολλὰ νὰ πάθῃ, νὰ σταυρωθῇ, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας νὰ ἀναστῇ. Ὁ δὲ Ἀπόστολος Πέτρος, ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν Διδάσκαλόν του, τὸν Κύριον ἡμῶν, προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸν ἀπὸ τὸ ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίου γένους, καὶ παρακαλεῖ νὰ λυπηθῇ τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ ἀποφύγῃ ὅσα λέγει περὶ ἑαυτοῦ. Μὲ ἄλλας λέξεις, ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, μὲ τοὺς λόγους του τούτους, ἥθελησε νὰ διεγείρῃ εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸ αἰσθῆμα τῆς φιλαυτίας. Τότε ὁ Σωτὴρ καταδικάζων τὸ πάθος τούτο καὶ καταδεικνύων ὅτι τὰ τοιαῦτα φρονήματα εἶνε ἀνθρώπινα, καὶ ἐμπνέονται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ὅχι σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, λέγει εἰς τὸν Πέτρον «**Ὑπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.**»

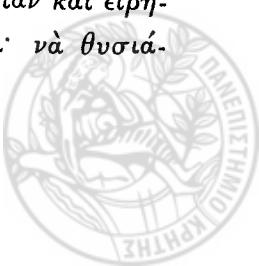
Ἐπειτα στραφεὶς πρὸς τὸν ὄχλον καὶ τοὺς μαθητάς του ἐδίδασκεν ὡς ἔξῆς: «**Ὄδιτις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν**» κτλ. δηλαδή, ὅστις θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ, διότι ἐγὼ κανένα οὔτε βιάζω, οὔτε ἀναγκάζω, ἀλλὰ τὸν ἀφίνω εἰς τὴν προαίρεσίν του, ὅστις θέλει νὰ πράξῃ ὅπει πράττω ἐγώ, νὰ θυσιασθῇ ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, ὅπως ἐγὼ ὑπὲρ ὅλων τῶν ἀνθρώπων, νὰ γίνῃ γνήσιος ὀπαδός μου καὶ μιμητής, ὁ τοιοῦτος ἀς ἀπαρνηθῇ

α'] τὸν ἑαυτόν του,

β'] ἀς σηκώσῃ τὸν σταυρόν του καὶ

γ'] ἀς μὲ ἀκολουθήσῃ.

α'] Ζητεῖ λοιπὸν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀπὸ κάθε γνήσιον ὀπαδόν του, ἀπὸ κάθε ἀνθρώπου, ὅστις θέλει νὰ ὀνομάζηται μὲ τὸ ὄνομά του, χριστιανός, πρῶτον νὰ ἀρνηθῇ τὸν ἑαυτόν του, δηλαδὴ νὰ νεκρώσῃ ὅλα τὰ πάθη του τὰ ἀνθρώπινα διὰ τὸν Θεόν καὶ διὰ τοὺς ἀδελφούς του νὰ θυσιάζῃ παρείγματος χάριν, μέρος τοῦ πλούτου του ἵνα βοηθῇ ἀδελφόν του πάσχοντα· νὰ θυσιάζῃ ἀνάπταυσιν ἀτομικὴν ἵνα ἐργασθῇ πρὸς περίθαλψιν ὁρφανῶν· νὰ θυσιάζῃ μικροφιλοτιμίας καὶ ἐγωϊσμὸν διὰ νὰ φέρῃ ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνην μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν καὶ νὰ προάγῃ τὰ κοινὰ πράγματα· νὰ θυσιά-

ζη τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας του, τῆς μνησικακίας του, τῆς ἐκδικήσεως, τοῦ μίσους. τῆς ὀργῆς καὶ νὰ ἦνε πρᾶος καὶ ταπεινόφρων, διότι ἐκ τῆς θυσίας τούτων ὅλων καὶ τῆς ταπεινοφροσύνης προέρχεται καλὸν εἰς τοὺς ἄλλους, εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἰς τὴν κοινότητα. Οὕτως ἡμποροῦμεν ν' ἀκολουθήσωμεν τὸν Χριστόν, οὗτως ἀπαρνούμεθα τοὺς ἑαυτούς μας καὶ ἐργαζόμεθα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας καὶ ἡμῶν τῶν ἴδίων καὶ τῶν ἀδελφῶν μας.

β'] νὰ ἄρῃ τὸν σταυρόν του, δηλαδὴ νὰ ἔχῃ ὁ καθεὶς ὑπ' ὄψιν του ὅτι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον θὰ ὑποφέρῃ θλῖψιν, ταλαιπωρίαν καὶ δυστυχίαν καὶ ἔνεκα τῶν ἀμαρτιῶν του καὶ διὰ τὸ καλόν, τὸ ὄποιον θὰ πράξῃ ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ του· χρεωστεῖ ὅμως νὰ ὑποφέρῃ ὅλα ταῦτα ἀγογγύστως καὶ νὰ ἔχῃ ὅλας του τὰς ἐλπίδας εἰς τὸν Θεόν, καὶ νὰ ἦνε πεπεισμένος ὅτι ὁ Κύριος δὲν μᾶς ἀφύιει νὰ δοκιμασθῶμεν ὑπὲρ τὰς δυνάμεις μας. 'Ο 'Ιησοῦς Χριστὸς χάριν τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου ἐσήκωσεν εἰς τὸν ὕμνον του τὸν σταυρόν, ἐπὶ τοῦ ὄποιου ἔμελλε νὰ σταυρωθῇ, καὶ ὁ θέλων λοιπὸν ἀληθῶς νὰ ὀνομάζηται χριστιανὸς ὀφείλει, ἀκόμη καὶ διὰ μίαν τοιαύτην θυσίαν, νὰ ἦνε ἔτοιμος ὑπὲρ τοῦ καλοῦ, καὶ διὰ τοιαύτης γενναιότητος καὶ αὐταπαρνησίας νὰ δεικνύῃ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του· καὶ

γ'] νὰ ἀκολουθῇ αὐτόν· **καὶ ἀκολουθείτω μοι.** Τοῦτο εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἡ ἀνακεφαλαίωσις τῶν δύο πρώτων· αὐτὸν σημαίνει νὰ ἀκολουθῇ τις τὸν Χριστόν· νὰ πράττῃ δηλαδὴ ὅ,τι ἔπραξεν Ἐκεῦνος ὅχι μόνον ἀποφεύγων τὸ κακόν, ἀλλὰ πράττων καὶ τὸ καλόν· νὰ συγχωρῇ, νὰ μεριμνᾷ περὶ τῶν πτωχῶν, τῶν ἐλαχίστων ἀδελφῶν του· νὰ μὴ βασανίζῃ καὶ ταλαιπωρῇ αὐτούς· νὰ μὴ ἀδικῇ, νὰ μὴ προκαλῇ σκάνδαλα καὶ διχονίας· νὰ μὴ συκοφαντῇ καὶ κατηγορῇ διασύρων τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ· νὰ μὴ κατασπαταλῇ τὰς περιουσίας τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν χηρῶν, τὰς ὄποιας ἔμπιστεύονται εἰς αὐτόν· νὰ μὴ κλέπτῃ τὰ κοινά, διότι κάμνων τοιαῦτα θὰ ζημιώσῃ τὴν ψυχήν του, καὶ ζημιόνων τὴν ψυχήν του, δὲν θὰ κατορθώσῃ ποτέ, καὶ ὅλου τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ ἐὰν τὰ ἀποκτήσῃ, νὰ εὔρῃ ἀντάλλαγμα διὰ τοῦ ὄποιου θὰ σώσῃ αὐτήν. "Ολοι οἱ θησαυροὶ τοῦ κόσμου θὰ ἦνε ἀνωφελεῖς ἀπέναντι τῆς

ζημίας τῆς ψυχῆς του· τί γάρ ὡφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον δλον καὶ ζημιώθῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Καμμίαν λοιπὸν ἀποζημίωσιν δὲν ἥμποροῦμεν νὰ εὔρωμεν μὲ τὰ κέρδη τοῦ κόσμου τούτου διὰ τὴν μεγάλην ζημίαν τὴν ὅποιαν θὰ κάμωμεν εἰς τὴν ψυχήν μας διὰ τῶν κακῶν πράξεων, διὰ τῶν ἀντιχριστιανικῶν ἔργων μας.

Τὰ ἀνωτέρω δὲ τρία οὐσιώδη γνωρίσματα τοῦ ἀληθοῦς χριστιανοῦ διαχαράξας δὲ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου προσθέτει: δος γάρ ἂν ἐπαιδχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ . . . καὶ ὁ Τίδος τοῦ ἄνθρωπου ἐπαιδχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἀγίων, ἦτοι, ὅστις ἥθελεν ἐντραπῆ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον νὰ ὁμολογήσῃ Αὐτὸν ὡς Θεὸν καὶ τὸν λόγους του, ὡς λόγους Θεοῦ, καὶ ὁ Τίδος τοῦ ἄνθρωπου θὰ ἐντραπῆ νὰ ὀνομάσῃ αὐτὸν ὀπαδόν του καὶ δοῦλον ἴδικόν του, ὅταν ἔλθῃ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν μὲ ὅλην του τὴν θείαν δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν, καὶ μὲ τὰ τάγματα τῶν ἀγίων ἀγγέλων.

Ἄρα ὁ Κύριος ἡμῶν ζητεῖ παρ' ἡμῶν αὐταπάρνησιν, ἡ ὅποια, ὡς εἴπομεν, συνίσταται εἰς τὸ νὰ πράττωμεν ἔργα καλά, τὰ ὅποια πάλιν ἔξαρτωνται ἐκ τῆς πίστεως. Πίστις λοιπὸν εἶνε ὁ πρῶτος ὅρος τῆς σωτηρίας μας, πίστις ζῶσα, πίστις στερεὰ καὶ ἀκλόνητος, τὰ δὲ ἔργα εἶνε οἱ κήρυκες τῆς πίστεως ταύτης. Οὕτω λοιπὸν ἥμποροῦμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Χριστὸν καὶ οὗτος εἶνε ὁ Σταυρὸς τὸν ὅποιον χρεωστοῦμεν νὰ σηκώσωμεν.

Πρὸς τούτους ἐκ τῆς στημερινῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς συνάγομεν καὶ τὰ ἔξῆς:

α'] ὅτι τιμιώτερον ὅλων ἐκ τῶν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον πραγμάτων ἔχομεν τὴν ψυχήν.

β'] ὅτι ὁφείλομεν νὰ μὴ πολυμεριμνῶμεν διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἐπιγείων θησαυρῶν καὶ

γ'] ὅτι τὸ μέγα κέρδος μας εἰς τὸν κόσμον τοῦτον θὰ ἦνε, ἐὰν σώσωμεν τὴν ψυχήν μας. Γένοιτο!

17 Μαρτίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν.

(Μάρκ. Θ'. 17 – 27).

Ἡ ἀπιστία εἶνε μέγα ἐμπόδιον εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν μας.—Τὰ πάντα εἶνε δινατὰ εἰς τὸν πιστεύοντα.

Ἄπὸ τὴν εὐαγγελικὴν περικοπὴν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐδιδάχθημεν ὅποια καλὰ προέρχονται ἐκ τῆς θερμῆς καὶ ζώσγης εἰς τὸν Θεὸν πίστεως, ἀπὸ τὴν σημερινὴν δὲ περικοπὴν διδασκόμεθα φανερῶς ὅπόσον ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν σωτηρίαν μας εἶνε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπιστίας.

Τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον διηγεῖται ὅτι εἰς πατὴρ εἶχε μονογενῆ νίὸν, ὅστις ἔπασχεν ἀπὸ σεληνιασμόν. Ὁ ταλαίπωρος πατὴρ ἀκούσας ὅτι οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κάμνουσι διάφορα θαύματα καὶ θεραπεύουσι πολλοὺς ἀσθενεῖς, ἔφερε καὶ οὗτος τὸν νίόν του πρὸς αὐτοὺς ἵνα τὸν θεραπεύσωσιν. Ἄλλ’ οἱ μαθηταὶ δὲν ἡμπόρεσαν νὰ τὸ κατορθώσωσι.

Πρέπει δὲ νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ ὅτι, ὅταν ὁ πατὴρ αὐτὸς ὠδήγησε τὸν νίόν του πρὸς τοὺς μαθητὰς, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τῶν τριῶν μαθητῶν Πέτρου Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου ἔλειπεν, ἐπειδὴ εἶχε μεταβῆ μαζῆ μὲ αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θαβὼρ, ὅπου καὶ μετεμορφώθη.

“Οταν λοιπὸν ἐπέστρεψεν ὁ Σωτὴρ μαζῆ μὲ τοὺς τρεῖς μαθητὰς εὑρε τοὺς λοιποὺς ἐννέα συζητοῦντας μὲ τοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους, καὶ λαὸν δὲ πολὺν καθήμενον ἐκεῖ καὶ ἀκούοντα.

“Αμα λοιπὸν ἔφθασεν ὁ Κύριος, ὁ πατήρ, ὅστις εἶχε τὸν πάσχοντα νίὸν, λέγει μετὰ συντριβῆς καρδίας «διδάσκαλε ἱνεγκα τὸν νίόν μου ποός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον· καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ρήσσει αὐτόν· καὶ ἀφοίζει καὶ τρίζει τοὺς ὄδόντας καὶ ξηραίνεται κελ», διδάσκαλε σοὶ ἔφερα τὸν νίόν μου, ὁ δποῖος ἔχει πνεῦμα ἄλαλον, καὶ ὅπου ἥθελεν τὸν πιάσῃ, τὸν ρίπτει κατὰ γῆς· καὶ ἀφρίζει

IA'

καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας του, καὶ μένει ἀναίσθητος· Ἐλέησον λοιπόν, λέγει εἰς τὸν Ἰησοῦν, τὸν δυστυχῆ τοῦτον νιόν μου καὶ θεράπευσον αὐτὸν εὐ-
σπλαγχνιζόμενος καὶ ἐμὲ τὸν πατέρα του.

Κάμνων δὲ ὁ πατὴρ οὗτος τὴν παράκλησιν ταύτην πρὸς τὸν Ἰησοῦν προσθέτει «εἴπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα ἐκβάλωσι καὶ οὐκ ἴδχυσαν δηλ. εἶπον εἰς τὸὺς μαθητάς σου διὰ νὰ βγάλουν αὐτὸ ἀλλὰ δὲν ἡμπόρεσαν.

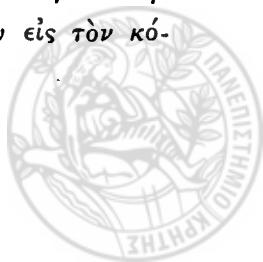
Διαταγῇ τοῦ Ἰησοῦ ὁ πάσχων μετεφέρθη ἀμέσως ἐνώπιόν του, τὸ δὲ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα εἰς τὴν θέαν τοῦ Χριστοῦ ἔρριψε κατὰ γῆς τὸν δυστυχῆ, ἐλεεινὸν καὶ ἀφρίζοντα.

Ο Σωτὴρ συνεκινήθη ἀπὸ τὴν κατάστασιν ταύτην τοῦ πάσχοντος καὶ ἀπηύθυνε πρὸς τὸν πατέρα τὴν ἐρώτησιν «πόδος χρόνος ἔστιν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ἀπὸ πότε βασανίζεται ὁ νιός σου εἰς τὴν τοιαύτην κατάστασιν; «παιδιόθεν», ἀπήντησεν ὁ πατὴρ προσθέτων ὅτι πολλάκις τὸν εἶχε ρίψει καὶ εἰς φωτιὰν καὶ εἰς νερὰ, διὰ νὰ τὸν καταστρέψῃ.

Τὴν ἀξιοθήνητον ταύτην κατάστασιν συντόμως διηγηθεὶς ὁ πατὴρ ἐπικαλεῖται τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ βοήθειαν τοῦ Ἰησοῦ λέγων «εἴτε δύνασαι βούθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐδ', ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει εἰς αὐτὸν «εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι», ὁ δὲ πατὴρ ἐφώναξεν ἀμέσως «πιστεύω, Κύριε, βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ».

Καθὼς βλέπομεν τώρα ἐκ τῆς ὅλης διηγήσεως, ὁ πατὴρ οὗτος τοῦ σεληνιαζομένου νιοῦ δὲν εἶχεν εἰλικρινῆ καὶ θερμὴν πίστιν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὡς καρδιογνώστης, γνωρίζων καλῶς ὅτι στερεῖται τοιαύτης, ζητεῖν πίστιν παρ' αὐτοῦ λέγων «έὰν ἡμπορῆς νὰ πιστεύσῃς, ὁ νιός σου θὰ θεραπευθῇ, διότι εἰς τὸν πιστεύοντα ἄνθρωπον τὰ πάντα εἶνε δυνατά». Εἰς τὸὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ ἀμέσως ἀπαντᾷ «πιστεύω Κύριε, βοήθει μοι τῇ ἀπιστίᾳ». Οὕτω λοιπὸν ἀφοῦ ἐπιστευσεν ὁ πατὴρ, ὁ Ἰησοῦς ἐθεράπευσε τὸν πάσχοντα.

Ωστε ἐκ τῆς πίστεως, ἀλλὰ πίστεως εἰλικρινοῦς, ἐξηρτάτο ἡ θεραπεία τοῦ πάσχοντος. Μὴ πιστεύοντες εἰλικρινῶς, τίποτε δὲν ἡμποροῦμεν νὰ κατορθώσωμεν, τίποτε δὲν ἡμποροῦμεν νὰ πράξωμεν χάριν τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς ἡμῶν. Ζητοῦμεν πολλάκις παρὰ τοῦ Τψίστου εἰς τὸν κό-

σμον τοῦτον, εἴτε τὴν ἀπαλλαγήν μας ἀπὸ βάσανα καὶ θλίψεις, εἴτε τὴν θεραπείαν ἐνὸς πάσχοντος τέκνου ἡ ἀδελφοῦ μας, καὶ δὲν ἐπιτυγχάνομεν· αἵτια τῆς ἀποτυχίας μας εἶνε τὸ συνηθέστερον ἡ ὀλιγοπιστία μας. Ἡ ἀπιστία εἶνε τὸ μέγα ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ὅλων ὅσα ζητοῦμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ἔχωμεν θερμὴν πίστιν, ὅχι μόνον ἀπὸ ἀσθενείας καὶ κινδύνους καὶ θλίψεις καὶ βάσανα καὶ διωγμοὺς καὶ συκοφαντίας σωζόμεθα, ἀλλὰ καὶ μεγαλείτερα πράγματα ἡμποροῦμεν νὰ κατορθώσωμεν, καθὼς εἰς ἄλλο μέρος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει «ἐὰν εἴχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἡμπορούσατε νὰ εἴπητε εἰς τὴν σικαμινέαν ταύτην, ἐκριζώσου καὶ φυτεύσου εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἥθελεν ὑπακούσῃ».

Καὶ αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ διατὸν ἀπέτυχον εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ σημερινοῦ νίοῦ; Διότι καὶ αὐτοὶ ἀκόμη δὲν ἥσαν τέλειοι, καὶ διὰ τοῦτο ἔλειπεν ἀπὸ αὐτοὺς ἡ ἀπαιτουμένη πίστις· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Σωτὴρ, ὅταν ἴδιαιτέρως τὸν ἡρώτησαν οἱ μαθηταὶ διατί, Κύριε, ἡμεῖς δὲν ἡμπορέσαμεν νὰ θεραπεύσωμεν τὸν πάσχοντα, τοῖς λέγει παρρησίᾳ «διὰ τὴν ἀπιστίαν σας». Ἔλειπε τότε ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ἡ ζωηρά, ἡ εἰλικρινὴς πίστις· ἔλειπεν ἡ ἀκράδαντος πεποίθησις εἰς τὸν Διδάσκαλον αὐτῶν ὡς νίδην τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτὸὶ λοιπὸν οἱ μαθηταὶ πρὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ἀγίου πνεύματος ἀκόμη ἐκλονίζοντο εἰς τὴν πίστιν.

Μεγάλα λοιπὸν τὰ κατορθώματα τῆς πίστεως, καὶ ὀλοφάνεροι αἱ ἀποτυχίαι τῆς ἀπιστίας.

Πρὶν ἡ τελειώσωμεν ὅμως τὴν ἐξήγησιν τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς χρεωστοῦμεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν μας καὶ εἰς τὸ ἔξῆς σημεῖον: Εἰς τὴν ἀπορίαν τῶν μαθητῶν, πῶς δὲν κατώρθωσαν αὐτοὶ νὰ ἐκβάλωσι τὸ δαιμόνιον ἀπὸ τὸν πάσχοντα, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπαντᾷ «τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ»· αὐτὸ τὸ γένος, λέγει, μὲ κανὲν ἄλλο μέσον δὲν ἀποδιώκεται, εἰ μὴ μὲ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν νηστείαν.

Αὐτὸ τὸ γένος λοιπὸν τῶν δαιμονίων, οἱ ὅποιι βασανίζουσι καὶ ταλαιπωροῦσι τοὺς πάσχοντας ἡμᾶς, οἱ ὅποιοι ἐμφωλεύοντες εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, μᾶς παρακινοῦσιν εἰς διάφορα ἀμαρτήματα, οἱ ὅποιοι

μᾶς κάμνουσι νὰ διχονοῦμεν, νὰ φιλονεικῶμεν, νὰ κωφεύωμεν εἰς τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὴν πτωχείαν τῶν ἀδελφῶν μας, νὰ κλέπτωμεν καὶ ἄρπάζωμεν καὶ ἀδικῶμεν τοὺς ἄλλους· νὰ φθείρωμεν τοὺς ἑαυτούς μας εἰς τὴν μέθην καὶ τὰς πονηρὰς διασκεδάσεις· νὰ τρίζωμεν τοὺς ὁδόντας καὶ νὰ ἀφρίζωμεν ἀπὸ θυμὸν διὰ νὰ ἐκδικηθῶμεν τοὺς ἔχθρούς μας, αὐτὸ λέγομεν, τὸ γένος τῶν δαιμονίων τὸ ὅποιον μᾶς περισφίγγει καὶ δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ προοδεύσωμεν καὶ προκόψωμεν εἰς ὅλα, δὲν ἀποδιώκεται μὲ κανὲν ἄλλο μέσον, παρὰ μὲ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν νηστείαν.

‘Η προσευχὴ λοιπόν, ἀγαπητοί, καὶ ἡ νηστεία, εὖε τὰ μόνα ὅπλα μὲ τὰ ὅποια ἐκβάλλομεν τὰ δαιμόνια τὰ ὅποια μᾶς κατέχουν·’ Ας φωνάζωσι λοιπὸν ὅσον θέλουσι μερικοὶ πεπαιδευμένοι καὶ κοιλιόδουλοι κατὰ τῆς νηστείας, ἡμεῖς πρέπει νὰ πειθώμεθα εἰς τὰ παραγγέλματα τοῦ Σωτῆρός μας· ἀς ἀδιαφοροῦσιν ὅσον θέλουσι μερικοὶ εἰς τὸ νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ προσεύχωνται, ἡμεῖς χρεωστοῦμεν νὰ ἔχωμεν τὴν βεβαιότητα καὶ τὴν πίστιν ὅτι ὁ Θεὸς θέλει ἀπαλλάξῃ ἡμᾶς ἀπὸ πᾶν κωφὸν καὶ ἄλαλον δαιμόνιον, ἀπὸ πᾶσαν θλῆψιν καὶ στενοχωρίαν μας, ὅταν νηστεύωμεν καὶ προσευχώμεθα τακτικῶς. Μόνον μὲ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν νηστείαν, τὴν ὅποιαν ἡ Ἐκκλησία σοφῶς ὥρισεν ἀνέκαθεν, θὰ ἀπομακρύνωμεν καὶ θὰ ἐκβάλλωμεν πᾶν δαιμόνιον, τὸ ὅποιον ἦθελε μᾶς καταλάβῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Οὔτω δὲ κάμνοντες καὶ τὴν ψυχήν μας σώζομεν καὶ εὐτυχεῖς ζῶμεν.
‘Ἐκ τῆς ἀνωτέρω περικοπῆς συμπεραίνομεν ἀκόμη καὶ τὰ ἀκόλουθα:
α’] “Οτι οἱ γονεῖς χρεωστοῦσι νὰ κάμωσι ὅτι καλὸν ἐξαρτᾶται
ἐξ αὐτῶν χάριν τῶν τέκνων των.

β’] “Οτι αἱ παρεκτροπαὶ τοῦ βίου τῶν γονέων ἐπιφέρουσι πολλά-
κις φοβερὰ ἐλαττώματα, σωματικὰ καὶ ψυχικά, εἰς τὰ τέκνα των. Καὶ:

γ’] “Οτι ἀπὸ παντὸς κακοῦ ἀπαλλαττόμεθα, ὅταν μετὰ θερμῆς πί-
στεως καταφεύγωμεν εἰς τὸν Λυτρωτήν μας. Ἄμην!

24 Μαρτίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς πέμπτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν.

(Μάρκ. 10, 32 – 45.).

"Οπου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς προιλέγει φανερὰ τὰ Πάθη καὶ τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ.—Ποῖοι θὰ εἶνε πρῶτοι ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

"Οσα διηγεῖται τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον συνέβησαν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάσχα τῶν Ἐβραίων, κατὰ τὸ ὅποιον ἔπαθε καὶ ἐσταυρώθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἄγιοι Πατέρες ὥρισαν ὅπως τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἀναγινώσκηται κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν σεπτῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὰ ὅποια προετοιμαζόμεθα οἱ πιστοὶ νὰ προσκυνήσωμεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Μεταφέρω πρὸς στιγμὴν τὸν νοῦν μου εἰς τὰ τότε συμβάντα καὶ φρίττω ἀπὸ ιερὰν συγκίνησιν. Βλέπω τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν νὰ σταυρώνηται καὶ ν' ἀποθνήσκῃ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὑπὸ ἐκείνων, τοὺς ὅποιους εὐηργέτησε. Αλλὰ τὸν βλέπω ἐπίσης ν' ἀγωνιᾷ ὅχι ὀλιγάτερον, διότι δὲν εἶχε κανένα ἐπὶ τῆς γῆς ὁ ὅποιος νὰ ἐννοήσῃ ὅσα ἐκεῖνος προέλεγε περὶ τοῦ φρικτοῦ πάθους καὶ τῆς ἐνδόξου Αὐτοῦ Ἀναστάσεως. Οἱ ἴδιοι οἱ μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοί του δὲν ἤσαν τότε ἀκόμη εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσωσι τὸ τί τοῖς ἔλεγε περὶ τῶν παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως τούς. Ἐκεῖνος προλέγει εἰς αὐτούς, ὅτι θὰ ἐμπαιχθῇ καὶ θὰ σταυρωθῇ ὑπὸ των ἔχθρῶν του, καὶ ἐκεῖνοι ζητοῦσι τίς θὰ καθήσῃ ἐκ δεξιῶν καὶ τίς ἐξ ἀριστερῶν του! Ἐκεῖνος προλέγει εἰς αὐτούς, ὅτι οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι θὰ συγκροτοῦσι συμβούλια ἐπὶ συμβουλίων ἵνα διαβάλωσιν αὐτὸν καὶ συκοφαντήσωσι, καὶ ἐκεῖνοι ἀρχίζουσι νὰ ἐρίζουσι καὶ φιλονεικῶσι μεταξύ των περὶ πρωτείων! Τὸ πάσχη κανεὶς χάριν ἐνὸς ὑψηλοῦ σκοποῦ, χάριν μιᾶς ἰδέας, εἰ-

ΙΒ'

νε ὁδυνηρόν. Ἀλλὰ τὸ νὰ πάσχῃ χωρὶς νὰ ἔννοηται ὑπ' οὐδενὸς τοῦτο εἶνε ἀπείρως ὁδυνηρότερον. Τοῦτο δ' ἀκριβῶς συνέβαινε εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἀλλ' ἂς ἀκούσωμεν ὅλην τὴν σειρὰν τῆς εὐαγγελικῆς διηγήσεως, ἵνα καρπωθῶμεν τὴν πρέπουσαν ψυχικὴν ὥφελειαν.

Ἡτο μία τῶν ἡμερῶν τῆς ἀνοίξεως, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ Ἐβραῖοι τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἐξεκίνουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας, Γαλιλαίας καὶ ἄλλων χωρῶν καὶ ἔτρεχον, ὡς οἱ σημερινοὶ προσκυνηταί, ἵνα φθάσωσιν ἐγκαίρως εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα. Ἄν τις εὐρίσκετο τότε ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ καλουμένου Σαρανταρίου ὄρους, θὰ ἔβλεπεν εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰορδάνου γεμάτον ἀπὸ εὐλαβεῖς προσκυνητὰς τὸν δρόμον, ὁ ὅποιος διασχίζει τὴν κοιλάδα καὶ φέρει ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἀνάμεσα εἰς τὸ πλήθος αὐτὸς ταπεινὸς καὶ ἄκακος ἀνέβαινε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τελευταίαν φοράν. Προεπορεύετο μὲ τήν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, σκεπτικὸς καὶ τεθλιμμένος, ὁ θεῖος Διδάσκαλος, καὶ ἀνελογίζετο τὸ τὶ περιέμενεν αὐτὸν ἐν τῇ προφητοκτόνῳ πόλει Ἱερουσαλήμ. Ἡκολούθουν ὀπίσω του τρομαγμένοι καὶ φοβισμένοι οἱ δώδεκα ἀπόστολοι. Πρὸς στιγμὴν ὁ Ἰησοῦς ἐστάθη, στρέψει πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ φωνάζει πλησίον του τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποστόλους. Ἀρχίζει νὰ τοὺς λέγῃ καὶ πάλιν περὶ τῶν φρικτῶν παθῶν, τὰ ὅποια τὸν περιέμενον εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἀπαριθμεῖ τὰ πάθη του ἐν πρὸς ἐν διὰ νὰ προκαταλάβῃ τοὺς ἀποστόλους καὶ δείξῃ εἰς αὐτούς, ὅτι ὡς Θεὸς προέβλεπε τὸ τὶ ἔμελλε νὰ τοῦ συμβῇ. «Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, διηγεῖται ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστής, ἥρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ὅτι ἴδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ νίδς τοῦ ἀνθρώπου (ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δηλαδή), παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἀποκτενοῦσι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας

ἀναστήσεται. Ἐλλ' ἐνῷ ὁ Χριστὸς τόσον καθαρὰ προλέγει τὰ πάθη καὶ τὴν σταύρωσίν του, τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων ὁ νοῦς εἰνε ἀκόμη ἐσκοτισμένος ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τῆς κοσμικῆς δόξης καὶ τοῦ κοσμικοῦ βασιλείου, τὸ ὅποιον ἐνόμιζον ὅτι ἥλθε νὰ ἴδρυσῃ ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐξηκολούθουν νὰ φαντάζωνται τὸν Χριστόν, ὁ κοσμικὸν βασιλέα, ὁ ὅποιος θὰ ἐκάθητο μίαν ἡμέραν ἐπὶ θρόνου κοσμικοῦ καὶ θὰ εἶχε γύρω του ἐπὶ δώδεκα θρόνων τοὺς δώδεκα ἀποστόλους. Καὶ ἐνῷ ὁ Χριστὸς σιωπηλὸς καὶ σκεπτικὸς ἀνέβαινε τὸν ἀνωφερεικὸν δρόμον, ἔξαφνα ἡ μῆτηρ δύο ἐκ τῶν μαθητῶν του, τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου, ἀκολουθοῦσα, φαίνεται, καὶ αὐτὴ τὴν συνοδείαν, προτρέχει μὲ τοὺς δύο νιούς της, ἀφίνει ὄπίσω τοὺς ἄλλους ἀποστόλους, οἱ ὅποιοι δὲν ἐτόλμων νὰ διαταράξωσι τὰς σκέψεις τοῦ Διδασκάλου των, καὶ παρουσιάζονται ἐμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ, καὶ λέγουσιν εἰς αὐτόν. Διδάσκαλε, θέλομεν νὰ μας κάμης πᾶν ὅ, τι ἡθέλομέν σε παρακαλέσῃ. Καὶ ὁ Χριστὸς ἐρωτᾷ: Ποίαν χάριν ζητεῖτε παρ' ἐμοῦ νὰ σᾶς κάμω; Θέλομεν, λέγουσιν οἱ δύο νιοί Ζεβεδαίου, ἵνα καθίσωμεν ὁ εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ ὁ ἄλλος ἐξ ἀριστερῶν σου ἐν τῇ δόξῃ σου». *Αν καὶ ἐβλεπεν ὁ γλυκὺς καὶ πρᾶος Ἰησοῦς, πόσον ἀκόμη οἱ μαθηταὶ του ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ τὸν ἐννοήσωσιν, ἐν τούτοις δὲν τοὺς ἐπιπλήττει ἀποτόμως, ὡς τοῖς ἐπρεπεν, ἀλλὰ ζητεῖ μὲ τρόπον νὰ τοῖς δείξῃ, ὅτι δὲν γνωρίζουσι τί ζητοῦσι «Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε». «Δύνασθε, τοῖς λέγει, νὰ πίητε τὸ ποτήριον, τὸ ὅποιον ἔγὼ πίνω, ἡ νὰ βαπτισθῆτε τὸ βάπτισμα, τὸ ὅποιον ἔγὼ βαπτίζομαι;». Καὶ ἐνόει διὰ τούτων τὸ πικρὸν ποτήριον τοῦ σταυρικοῦ του θανάτου. «Δυνάμεθα» ἀπαντῶσιν ἐκεῖνοι, χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ νοήσωσι περὶ τίνος πρόκειται. Χωρὶς νὰ νοήσωσιν, ὅτι μὲ τὴν ἀπάντησίν των, ἀντὶ θρόνου καὶ πρωτοκαθεδρίας, ἐζήτουν τὰς θέσεις τῶν ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ Χριστοῦ συσταυρωθέντων ληστῶν! Καὶ προφητεύων ὁ Χριστὸς περὶ τῆς μελλούσης τύχης τῶν δύο ζηλωτῶν τούτων ἀδελφῶν — Τὸ μὲν πικρὸν ποτήριον τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου θὰ τὸ πίητε, τοῖς λέγει, τὸ νὰ καθίσῃ δέ τις ἐκ δεξιῶν μου ἡ ἐξ ἀριστερῶν μου, τοῦτο δὲν

ύναμαι ἐγὼ ἀπὸ τώρα νὰ τὸ ὄρισω, ἀλλὰ θὰ δοθῇ εἰς ἑκείνους, διὰ τοὺς ὅποίους εἶνε ἡτοιμασμένον.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἐπίλοιποι δέκα ἀπόστολοι ἀκούσαντες ὅλα τ’ ἀνωτέρω, ἥρχισαν ν’ ἀγανακτῶσι διὰ τὸ τόλμημα τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου. Καὶ μὲ τὴν ἀπειρον καὶ ἀνεξάντλητον ὑπομονὴν του ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἥθελησε καὶ πάλιν διὰ μυριοστὴν φορὰν νὰ τοῖς δόσῃ νὰ ἔννοήσωσιν, ὅτι ἡ «βασιλεία αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου». Μὴ νομίσητε, τοῖς λέγει, ὅτι ἡ πνευματικὴ βασιλεία, τὴν ὁποίαν ἥλθον ἐπὶ τῆς γῆς νὰ ἴδρυσω, εἶνε ὅμοία μὲ τὰς ἀλλας βασιλείας. Εἰς τὴν βασιλείαν τὴν ἴδικήν μου ὑπάρχει διάφορος ὅλως τάξις πραγμάτων. Ἐδῶ ἔκεινος θὰ εἶνε πρῶτος μεταξὺ ὅλων, ὁ ὅποῖος θὰ ὑπηρετήσῃ ὅλους. Καὶ ἀντὶ περιστοτέρων λόγων ἔδειξεν ὡς πάραδειγμα τὸν ἴδιον ἑαυτόν του, ὅστις ἥλθεν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ὅχι ὅπως διακονηθῇ καὶ ὑπηρετηθῇ, ἀλλ’ ὅπως διακονίσῃ καὶ ὑπηρετήσῃ καὶ δόσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ χάριν τῆς σωτηρίας τῶν ἀλλων. Τί δὲ διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη ἐκ τῆς εὐαγγελικῆς ταύτης διηγήσεως;

α'.] Ὁτι, ὅταν ζητῶμεν εἰς τὴν προσευχὴν μας πράγματα παράλογα καὶ ἀνάξια τοῦ Θεοῦ, δὲν ἀπολαμβάνομεν αὐτά, ὅσον καὶ ἀν εἴμεθα ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν Θεόν, ὡς οἱ δύο νιὸι τοῦ Ζεβεδαίου.

β'.] Ὁτι ἡ παράλογος ἀγάπη καὶ ἀδυναμία μερικῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα των τὰ βλάπτει πολλάκις ἀντὶ νὰ τὰ ὠφελῇ, ὡς συνέβη εἰς τὴν μητέρα τῶν νιῶν Ζεβεδαίου. Καὶ :

γ'.] Ὁτι ὁ λόγος περὶ πρωτείων καὶ πρωτοκαθεδρίας εἶνε ἀνάξιον τι καὶ ἀπρεπὲς εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, τοὺς χριστιανούς. Ὁ χριστιανός, καὶ μάλιστα ὁ κληρικὸς, χρεωστεῖ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ νύκτα καὶ ἡμέραν, ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἀν εὐρίσκηται, τοὺς ἔξῆς λόγους τοῦ Χριστοῦ: «Οὐκ ἥλθον διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι.» Ἀμήν!

31 Μαρτίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΤΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων.

('Iωάρ. 12, 1—17.).

·**Η θριαμβευτικὴ εἰδόδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα. —Τὸ μυστήριον τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀπιστίας: διατὶ οἱ μὲν μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ λαὸς πιστεύουσιν, ὁ δὲ προδότης τῆς Ἰούδας καὶ οἱ Φασισταῖοι ἀπιστοῦσι;**

·**Η σημερινὴ ἡμέρα εἶναι ἡμέρα δόξης καὶ θριάμβου διὰ τὸν ἐπίγειον βίον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ·**Η ἡμέρα αὕτη, τὴν ὥποιαν μετὰ βαΐων καὶ κλάδων ἐθράζει κατ’ ἔτος ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία, εἶναι ἡ μόνη ἐπὶ γῆς ἡμέρα, κατὰ τὴν ὥποιαν ὁ ἀιώτερος πάσης τιμῆς καὶ παντὸς ὑμνου Κύριος ἡμῶν συγκατετέθη νὰ δεχθῇ τιμὰς ἀπὸ μέρους τοῦ ιουδαϊκοῦ λαοῦ. Γνωρίζων ἐκ τῶν προτέρων, ὡς Θεὸς, ὅτι μετ’ ὀλίγας ἡμέρας θὰ ὑπέμενε τὸν σταυρικὸν θάνατον, καὶ ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του ἐπὶ αἰῶνας μακροὺς ὁ κόσμος δὲν θὰ ἔβλεπε πλέον αὐτὸν, μέχρι τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου αὐτοῦ παρουσίας, ἀφῆκε τὸν θαυμαστὴν τῶν μεγάλων καὶ ἐξαισίων αὐτοῦ ἔργων ιουδαϊκὸν λαὸν νὰ ἐκδηλώσῃ τὸν πρὸς αὐτὸν σεβασμόν του. ·**Αφῆκε τὰ μικρὰ καὶ ἄκακα παιδία νὰ «καταρτίσωσιν ὑμνον» πρὸς ἔπαινόν του, ὁ τῶν ἀγγέλων βασιλεύς. ·**Αφῆκε τοὺς ἐν τῇ Βηθανίᾳ φίλους καὶ λατρευτάς του νὰ τῷ ἐτοιμάσωσι πλούσιον καὶ βασιλικὸν δεῖπνον. ·**Αφῆκε τὴν εὐλαβῆ καὶ πλήρη πίστεως καὶ ὑπακοῆς ἀδελφὴν τοῦ Λαζάρου Μαρίαν νὰ θυσιάσῃ πρὸς τιμήν του μύρον πολύτιμον. Καὶ ἀφῆκε, τέλος, σύμφωνα μὲ τὰς περὶ αὐτοῦ προφητείας, νὰ γείνη πρὸς τιμήν του ἡ μεγάλη ἐκείνη ὑποδοχὴ καὶ ὁ θρίαμβος, τὸν ὥποιον τόσον ζωηρὰ περιγράφουσιν οἱ ἄγιοι Εὐαγγελισταὶ, καὶ μάλιστα ὁ σῆμερον ἀναγινωσκόμενος Ἰωάννης. ·**Αλλ’ ἀς ἵδωμεν, πῶς ὁ αὐτὸς Ἰωάννης καὶ οἱ λοιποὶ ἄγιοι Εὐαγγελισταὶ διηγοῦνται λεπτομερῶς τὰ διδακτικά ταῦτα δι’ ἡμᾶς καὶ ψυχοσωτήρια συμβάντα.************

II'

Εἰς τριῶν τετάρτων περίπου τῆς ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅπισθεν τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς αὐτοῦ, ἔκειτο ἡ καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη σωζομένη Βηθανία, ὅπου κατώκει ὁ εὐσεβὴς καὶ φίλος τοῦ Χριστοῦ Λάζαρος, τὸν ὃποῖον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ μίαν προσταγήν του ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν τέσσαρας ἡμέρας μετὰ τὴν ταφὴν του. Εἰς τὴν Βηθανίαν λοιπὸν εἶχεν ἔλθη ὁ Ἰησοῦς καὶ πάλιν ἐξ ἡμέρας πρὶν ἡ ἀρχήση τὸ ἑβραϊκὸν Πάσχα, καὶ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸ μέγα καὶ πρωτάκουστον θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου. Ο φθόνος, τὸν ὃποῖον εἶχε ἀνάψῃ καὶ πάλιν εἰς τὰς καρδίας τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων τὸ ἔξαισιον τοῦτο θαῦμα ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἀποφύγῃ τοὺς ἐπαίνους τῶν ἀνθρώπων ἡνάγκασαν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ν' ἀφήσῃ ἡμέρας τινὰς τὴν Βηθανίαν καὶ ἀπομακρυνθῇ εἰς τὴν πλησιόχωρον πόλιν Ἐφραΐμ· Ἄλλ' ἐξ ἄλλου ἐγίνωσκεν, δτὶ ὁ σταυρικὸς αὐτοῦ θάνατος ἐπλησίαζεν. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ μὴ διδῇ πλέον πολλὴν προσοχὴν εἰς τὰς κακοβούλους δολοπλοκίας τῶν Φαρισαίων.

Οθεν ἔρχεται καὶ πάλιν εἰς τὴν Βηθανίαν, ὅπου ἦτο ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστηθεὶς Λάζαρος, τὸν ὃποῖον ἤρχοντο καὶ ἔβλεπον μὲ θαυμασμὸν κόσμος ἀπειρος ἐξ Ἱερουσαλήμ. Δέχεται ἐκεῖ τὸ εἰς αὐτὸν προσφερόμενον δεῖπνον ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνός τινος, τοῦ καλουμένου λεπροῦ, συγγενοῦς, πιθανῶς τοῦ Λαζάρου, ὁ ὃποιος καὶ αὐτὸς, ὁ πρὸ δὲ λίγων ἡμερῶν νεκρὸς, ἦτο εἴς ἐκ τῶν προσκεκλημένων, καὶ τοῦ ὃποίου ἡ ἀδελφὴ Μάρθα ὑπηρέτει ἀπὸ εὐγνωμοσύνην τὸν Κύριον εἰς τὴν τράπεζαν. Ἡ δὲ γνωστὴ καὶ ἀπὸ ἄλλας εὐαγγελικὰς ἴστορίας διὰ τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν φρόνησίν της Μαρία, ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου, ἐσοφίσθη τρόπον μοναδικὸν, διὰ τοῦ ὃποίου νὰ δείξῃ τὴν μεγάλην εὐλάβειαν καὶ εὐγνωμοσύνην της πρὸς τὸν Χριστόν. Ἀκτὶ ἀπλοῦ νεροῦ καὶ ἐλαίου, μὲ τὰ ὃποῖα συνείθιζον νὰ νίπτωσι τοὺς πόδας καὶ ν' ἀλείφωσι τὴν κεφαλὴν τῶν φιλοξενουμένων οἱ ἀρχαῖοι Ἐβραῖοι, αὕτη προμηθεύεται ἐν ἀλαβάστρινον δοχεῖον, γεμάτον ἀπὸ πολύτιμον μύρον γυησίας νάρδου, ἀξίας τριακοσίων δηναρίων, καὶ δι' αὐτοῦ ἀλείφει τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, τοὺς ὃποίους καὶ ἐσφόγγισε μὲ τοὺς

μακροὺς τῆς κόμης της πλοκάμους. Ἐκδήλωσιν εὐγνωμοσύνης καὶ λατρείας συγκινητικωτέραν δὲν γινώσκει ἡ Ἰστορία. Καὶ ἐπηλήθευσε πράγματι ἐπὶ τῆς εὐσεβοῦς ταύτης γυναικὸς ἡ προφητεία τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς Οἰκουμένης Εὐρώπην, Ἀσίαν, Ἀφρικὴν, καὶ Ἀμερικὴν, ὃπου ἔμελλε νὰ κηρυχθῇ τὸ Εὐαγγέλιον, ἔμελλε συγχρόνως νὰ διαλαληθῇ καὶ

γενναίᾳ αὕτη πρᾶξις τῆς ἀδελφῆς τοῦ Λαζάρου. Ἄλλ' ἄλλως ἔκρινε περὶ τούτου ὁ φιλάργυρος Ἰούδας. Αὐτὸς ἐπεθύμει ὅπως πωληθῇ τὸ πολύτιμον μύρον, καὶ τὰ χρήματα δοθῶσιν εἰς αὐτὸν, ἵνα τὰ μοιράσῃ δῆθεν εἰς τοὺς πτωχούς. Ἄλλὰ καθὼς παρατηρεῖ ὁ εὐαγγελιστής, ὁ Ἰούδας ἐγόγγυζεν ὅχι διότι τῷ ἔμελε πέρὶ τῶν πτωχῶν, ἀλλὰ διότι αὐτὸς ἥτο κλέπτης, καὶ εἶχεν εἰς χειράς του τὸ ταμεῖον τῶν ἀποστόλων, καὶ ἔκλεπτεν ἀπ' αὐτοῦ τὰ χρήματα. Καὶ ὁ Ἰησοῦς, γινώσκων ὡς καρδιογνώστης τὰς σκέψεις τοῦ Ἰούδα, καὶ θέλων συγχρόνως νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὰ προδοτικά του σχέδια: τοὺς πτωχοὺς, τῷ λέγει, πάντοτε τοὺς ἔχετε μαζύ σας, ὅπως τοὺς ἐλεῆτε· ἔμε ὅμως ὀλίγας μόνον ἀκόμη ἡμέρας θὰ μὲ ἔχητε, διότι τὸ μύρον τοῦτο εἶνε προετοιμασία διὰ τὸν θάνατόν μου.

Πλὴν ἡ καρδία τοῦ ἐλεεινοῦ προδότου ἔμεινεν ἀμάλακτος, ὡς ἡ πέτρα, καὶ μετὰ τὸ πικρὸν τοῦτο παράπονον τοῦ θείου Διδασκάλου του. Ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς φιλαργυρίας ἐσκοτισμένος νοῦς του ἐξηκολούθει νὰ μελετᾷ τὴν ἀνήκουστον προδοσίαν, ἡ ὅποια τόσον εἶχε τυφλώσῃ τὴν ψυχήν του, ὥστε καμμίαν ἐντύπωσιν δὲν ἔκαμνον εἰς αὐτὴν οὔτε ἡ θεία διδασκαλία, οὔτε ὁ οὐράνιος βίος, οὔτε τὰ ἔξαίσια θαύματα τοῦ Ἰησοῦ, τὸν δποῖον κατεδέχθη νὰ πωλήσῃ ὁ ἄθλιος ἀντὶ τριάκοντα ἀργυρίων! «**Ω τῆς Ἰούδα ἀθλιότητος!**».

Ανάλογος πρὸς τὴν ψυχικὴν τύφλωσιν τοῦ Ἰούδα εἶνε ἡ ψυχικὴ τύφλωσις τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων. Αὐτοὶ ὅτε ἔβλεπον, ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔτρεχον σωρηδὸν εἰς τὴν Βηθανίαν, ἵνα ἰδωσι τὸν ἀναστηθέντα Λάζαρον, καὶ πολλοὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν, τότε ἐσκέφθησαν οἱ μωροὶ νὰ θανατώσωσι τὸν Λάζαρον, χωρὶς νὰ συλλογισθῶσιν, ὅτι ἐκεῖνος ὅστις τεταρταῖον τὸν ἀνέστησε, θὰ ἤδυνατο καὶ πάλιν

φοινευθέντα νὰ τὸν ἀναστήσῃ! "Οτε δὲ πάλιν, τὴν ἐπομένην τοῦ δείπνου τῆς Βηθανίας, τὸ ἀμέτρητον πλῆθος τοῦ λαοῦ, ὁ ὄποιος εἶχε μαζευθῆ τὰς ἡμέρας ἐκείνας τοῦ ἑβραϊκοῦ Πάσχα εἰς Ἰεροσόλυμα, ἔλαβον εἰς χεῖρας τὰ βάσια τῶν φοινίκων καὶ ἥλθον εἰς προϋπάντησιν τοῦ Ἰησοῦ, καθημένου ἐπὶ ὄναρίου, κράζοντες τὸ «'Ωδαννά (τοῦτέστι, σῶσον δῆ), εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὄνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ», οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶσιν, ἀν καὶ γνῶσται τῆς Γραφῆς, ὅτι ὅλα ταῦτα προεγράφησαν ὑπὸ τῶν προφητῶν περὶ τοῦ Μεσσίου, ἤρχισαν οἱ δείλαιοι νὰ κάμνωσι διαβούλια περὶ τοῦ πῶς νὰ πιάσωσι καὶ θανατώσωσι τὸν Ἰησοῦν! Τί δὲ συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμη ἐξ ὅλης ταύτης τῆς εὐαγγελικῆς διηγήσεως;

α'] "Οτι χρεωστοῦμεν νὰ καθαρίζωμεν τὴν καρδίαν μας ἀπὸ κάθε πάθος (φιλαργυρίαν, φθόνον, ἐγωϊσμόν, φιλαρχίαν, ἐπιθυμίας σαρκικάς, κλπ.), διότι ἀμα ὡς τὸ πάθος ριζώσῃ εἰς τὴν ψυχήν, τότε σκοτίζει τὸν νοῦν, φέρει εἰς παραλογισμοὺς καὶ ρίπτει τὸν ἀνθρωπὸν εἰς τὸ βάρθρον τῆς ἀπιστίας, διπος συνέβη εἰς τὸν προδότην Ἰούδαν καὶ τοὺς ὑποκριτὰς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους.

β'] "Οτι ὕστερον ἀπὸ τοιοῦτον παράδειγμα, ὄποιον τὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου, τὸ νὰ ἔχῃ τις ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν εἴνε τύφλωσις καὶ παραλογισμός. Χριστιανός, ὁ ὄποιος δὲν ἔχει τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, δις μάθῃ, ὅτι δὲν εἴνε χριστιανός. Καί:

γ'] "Οτι, ὅπως ἡ εὐσεβὴς Μαρία ἡτούμασεν εἰς τὸν Χριστὸν τὸ μύρον, οἱ παῖδες τῶν Ἐβραίων τὸν ὅμνον, οἱ ἀπόστολοι καὶ ὁ λαὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸν δρόμον πρὸς θριαμβευτικὴν ὑποδοχὴν αὐτοῦ, τοιουτοτρόπως καὶ πᾶς ἀληθὴς χριστιανὸς χρεωστεῖ κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας νὰ ἔτοιμάσῃ τὴν καρδίαν αὐτοῦ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς θείας κοινωνίας, ψάλλων ἀπὸ βάθους ψυχῆς μετὰ τῶν ἀκάκων παιδῶν: «'Ωδαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὄνόματι Κυρίου». 'Αμήν!

7 'Απριλίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εἰς τὰ σεπτὰ τοῦ Κυρίου Πάθη καὶ τὴν λαμπροφόρον
Ἀνάστασιν.

Τὰ ἀπὸ τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου Διδάγματα καὶ ἡ χαρὰ
τῆς αὐτοῦ Ἀναστάσεως: Πῶς χρεωστεῖ νὰ τιμᾷ καὶ ἐορτάζῃ τὰ
Πάθη τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν Ἀνάστασιν ὁ ἀληθὴς Χριστιανός.

*Αν ὅλος ὁ ἐπὶ γῆς βίος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνε πλήρης ὑψηλῶν διδαγμάτων, ἀλλ’ ἔξαιρετικῶς μεγάλα καὶ ἔξαιστα εἶνε τὰ ἀπὸ τῶν σεπτῶν Παθῶν καὶ τῆς λαμπροφόρου Αὐτοῦ Ἀναστάσεως διδάγματα. Διότι τὰ σεπτὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Πάθη καὶ ἡ λαμπροφόρος Ἀνάστασις παρονοιάζονται ὡς τὰ μεγαλείτερα τῶν συμβάντων ὅλου τοῦ ἐπὶ γῆς βίου αὐτοῦ. Καὶ ἀν ὅλος ὁ ἐπὶ γῆς βίος τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὑπῆρξε διαρκῆς καὶ ἀδιάκοπος θυσία ὑπὲρ τῶν ἄλλων, διαρκῆς καὶ ἀδιάκοπος βεβαίωσις τῶν ὑψίστων καὶ ψυχοσωτήριων ἀληθειῶν, ἀλλὰ τὰ ἄγια Πάθη αὐτοῦ, ὁ σταυρικὸς αὐτοῦ θάνατος, καὶ ἡ ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασις εἶνε τὸ κορύφωμα ὀλοκλήρου τοῦ λαμπροῦ τούτου βίου. Συμβάντα μεγαλείτερα, συμβάντα συγκινητικώτερα καὶ διδακτικώτερα, παρὰ τὰ συμβάντα, τῶν ὅποιων τὴν μνήμην τελούμενα κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας, ἡ Ἰστορία δὲν γινώσκει. Διὰ τούτο καὶ ἡ ἐβδομάς, κατὰ τὴν ὅποιαν μνημονεύονται τὰ γεγονότα ταῦτα ὡνομάσθη ἀπ’ ἀρχῆς—Μεγάλη Ἐβδομάς. *Οχι βέβαια διότι εἶνε μεγαλειτέρα κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐβδομάδας, ἀλλὰ διότι κατ’ αὐτὴν μνημονεύονται τὰ μεγαλείτερα καὶ θαυμασιώτερα γεγονότα ὡς πρὸς τὸν βίον ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Κατ’ αὐτὴν ἔγεινεν ἡ εἰρήνευσις καὶ ἡ συμφιλίωσις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ δυνάμει τοῦ ἐκχυθέντος τιμίου αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

ΙΔ'

Χριστοῦ. Κατ' αὐτὴν ἡνοίχθη καὶ πάλιν εἰς τὸν ἀνθρώπους ὁ παράδεισος, ἐβεβαιώθη καὶ ἔξησφαλίσθη ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν καὶ ἡ αἰωνία ἀθανασία, καὶ ἐσβέσθη διὰ παντὸς ὁ θάνατος. «Ἐπειδὴ μεγάλα ἡμῖν γέγονεν ἐν αὐτῇ παρὰ τοῦ Δευτόποτου τὰ κατορθώματα, διὰ τοῦτο μεγάλη καλεῖται ἐβδομάς», παρατηρεῖ ὁ ἄγιος Χρυσόστομος. Καὶ πόσα ἀκόμη πραγματικῶς μεγάλα γεγονότα δὲν ἔχει νὰ μᾶς δείξῃ ἡ μεγάλη αὕτη ἐβδομάς; Μήπως κατ' αὐτὴν καὶ αὐτὴ ἡ ἄψυχος φύσις δὲν συνεκινήθη διὰ τὰ γενόμενα βλέπουσα νὰ πάσχῃ καὶ νὰ σταυροῦται ὑπὸ ἀνόμων κριτῶν ὁ δημιουργὸς καὶ Κύριος τῶν ὅλων; Μήπως δὲν ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ δὲν ἐσείσθη καὶ αὐτὴ ἡ ἄψυχος γῆ; Μήπως δὲν ἡνοίχθησαν τὰ μνήματα καὶ δὲν ἀνεστήθησαν πολλοὶ ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ παρουσιάσθησαν μάλιστα καὶ εἰς ἄλλους, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἄγιος Εὐαγγελιστής; Κατὰ τὰς ἀγίας ἐπίσης ταύτας ἡμέρας ἀναγινώσκονται ἐπ' Ἐκκλησίας τὰ βαθύτερα κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ συγκινητικάτερα τῶν Εὐαγγελικῶν ἀναγνωσμάτων: Κατ' αὐτὰς ἀναγινώσκεται τὸ πλήρες θεϊκῆς στοργῆς εὐαγγέλιον τῆς Διαθήκης, τὸ ὅποιον διέσωσεν εἰς ἡμᾶς ὁ ἡγαπημένος τοῦ Χριστοῦ μαθητὴς Ἰωάννης. Κατ' αὐτὰς ὅμως ἀναγινώσκεται καὶ ὁ πλήρης θείας καὶ Ἱερᾶς ἀγανακτήσεως ἔλεγχος τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὸν ὑποκριτὰς Φαρισαίους, κατὰ τῶν κεφαλῶν τῶν ὅποιων ρίπτεται τὸ ἐπταπλάσιον «οὖαί» μὲν ὑφος ζηλωτοῦ προφήτου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, μὲν ζῆλον Ἡλία τοῦ Θεοφύτου. Κατ' αὐτὰς ἐπίσης παραδίδοται εἰς τὸν μαθητὰς καὶ ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ τὸ μέγα καὶ φοβερὸν μυστήριον τῆς θείας Κοινωνίας καὶ Μεταλήψεως, τὸ ὅποιον παρέδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ μυστικοῦ Δείπνου. Κατ' αὐτάς, τέλος, καὶ δὴ κατὰ τὴν μεγάλην καὶ ἔνδοξον ἑορτὴν τῆς Ἀναστάσεως, τὴν βασιλισσαν ταύτην τῶν ἑορτῶν, ἀκούεται ἐπ' Ἐκκλησίας ἡ βαρυσήμαντος καὶ δυσκολονόητος Θεολογία τοῦ νίοῦ τῆς βροντῆς, τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, τὸ «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος», καὶ ἔξιστοροῦνται αἱ πολλαὶ καὶ διάφοροι συναντήσεις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲν τὸν μαθητὰς καὶ ἀποστόλους του μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν αὐτοῦ. Καὶ πῶς

εἶνε ποτε δυνατὸν εἰς τὰ στενὰ ὅρια τῆς σημερινῆς διδαχῆς νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ περιγραφῶσιν ὅλα ταῦτα ὁμοῦ, ἀφοῦ διὰ τὸ καθὲν ἐξ αὐτῶν εἶνε ἀνάγκη ἴδιαιτέρα νὰ γείνῃ καὶ μακρὰ διδαχή; Πῶς εἶνε δυνατὸν ἐν πρὸς ἐν ν' ἀπαριθμήσῃ τις τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα διδάγματα, τὰ ὅποια μας διδάσκουσι τὰ ἄγια τοῦ Χριστοῦ Πάθη καὶ ἡ Ἀνάστασις; Πῶς εἶνε δυνατὸν μὲ δύλιγα νὰ παραστήσῃ τις τὰς ἱερὰς συγκινήσεις καὶ ἀναμνήσεις τοῦ Πάσχα, τῆς ποθητῆς Λαμπρᾶς, μὲ τὴν ὅποιαν συνεορτάζει καὶ λαμπροφορεῖ ἡ κτίσις ὅλη; Ὁ οὐρανὸς συγχορεύει μὲ τὴν γῆν, οἱ ἄγγελοι μὲ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ παντοῦ ἀντηχεῖ ζωηρῶς τὸ χαρμόσυνον «**Χριστὸς Ἀνέστη!**» Ἡμεῖς θὰ περιορισθῶμεν διὰ τοῦτο εἰς τὸ νὰ δείξωμεν ἀπλῶς τὸ τί κυρίως πρέπει νὰ διδαχθῶμεν ἀπὸ τὰ ἄγια τοῦ Χριστοῦ Πάθη, καὶ πῶς χρεωστοῦμεν νὰ ἐօρτάζωμεν τὴν ἀγίαν αὐτοῦ Ἀνάστασιν, τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν, «**Ἴνν ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἵνα ἀγαλλιασθῶμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ,**», ὡς ἀρμόζει εἰς ἀληθεῖς Χριστιανούς: Καὶ λοιπόν, ἀν δὲν θέλομεν νὰ κατηγορηθῶμεν, ὅτι προσωρινῶς μόνον καὶ ἐπιπολαίως συγκινούμεθα καὶ δακρύομεν διὰ τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ, χρεωστοῦμεν νὰ διδαχθῶμεν ἀπ' αὐτῶν:

α'] **Τὴν θερμὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπην καὶ τὴν πρόθυμον ὑπακοὴν εἰς τὸ θεῖον θέλημα.** Ἡ θερμὴ πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπη καὶ ἡ πρόθυμος ὑπακοὴ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ κάμνουσι τὸν Ἰησοῦν, ὅπως ἀγογγύστως ὑπομεύῃ ὅλα τὰ βάσανα τοῦ σταυρικοῦ θανάτου, τῶν ὅποιων, ὡς ἀνθρωπος, γένθάνετο τὴν ἀνέκφραστον πικρίαν, καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ: **'Ηλι, Ηλι, λαμὰ βαβαχθανὶ τ.. ἔ. «Θεέ μου, Θεέ μου, διατί με ἐγκατέλιπες;**

» Καὶ χάρις εἰς τὴν θερμὴν ταύτην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπην, τὴν ὅποιαν πρῶτος ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξε διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ παραδείγματός του, εἰς μὲν τὸν μελαγχολικὸν τῆς Γεθσημανῆ κῆπον κλίνει συμπαθῶς τὴν κεφαλὴν καὶ λέγει: **«Πάτερ οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ᾽ ὡς Σύ, γενηθήτω καὶ θέλημά σου»**, ἀπὸ δὲ τοῦ ὑψους τοῦ Σταυροῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ Γολγοθᾶ συγχωρεῖ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, λέγων **«Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴ-**

δασι τί ποιοῦθι. Εἰς τὸ πέλαγος τῆς ἀγάπης του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον σβύννονται τὰ πύρινα βέλη τῶν σταυρικῶν βασάνων του!

β'] Τὴν ἄκραν ταπείνωσιν. Ἡ ταπείνωσις τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ πάθη του εἶνε πρᾶγμα ἀνέκφραστον καὶ ἀκατανόητον. Συλλογίσου ὀλίγον, χριστιανὲ, ποῖος εἶνε ὁ μὲ τόσην ἀκακίαν καὶ πραότητα δεχόμενος ραπίσματα, ἐμπτύσματα, ἐμπαιγμοὺς, ὑβρεις καὶ, τέλος, ἀτιμωτικὸν θάνατον, ἐνῷ ἡδύνατο «περισσοτέρας ἀπὸ δώδεκα λεγεῶν ἀγγέλων» νὰ καλέσῃ εἰς ἔξολόθρευσιν τῶν ἔχθρῶν του, καὶ τότε θὰ ἐννοήσῃς πόσον ταπεινόφρων καὶ ὑπομνητικὸς χρεωστεῖς νὰ εἴσαι καὶ σὺ πρὸς τοὺς ἔχθροὺς καὶ τοὺς ὅπωσδήποτε βλάπτοντάς σε. Καί :

γ'] Τὴν θείαν καὶ ἀκαταμάχητον τοῦ Χριστοῦ δύναμιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀνεστήθη ἐκ τοῦ τάφου του τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ταφήν του, ἐφενερώθη πολλὰς φορὰς εἰς τοὺς ἀποστόλους, ἔδειξε τὰς πληγὰς του, ἔφαγεν ἔμπροσθέν των, καὶ αὐτοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν καὶ ἐβεβαίωσαν τὴν πίστιν των διὰ τοῦ μαρτυρικοῦ των θανάτου. Ἀντὶ δὲ πάσης ἄλλης διωράχης περὶ τοῦ πῶς χρεωστεῖ ὁ χριστιανὸς νὰ ἑορτάζῃ τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἀνάστασιν, ὑπενθυμίζομεν εἰς τοὺς σήμερον κραιπαλῶντας καὶ μεθύοντας κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας, ὡς καὶ εἰς τοὺς ματαίως ἔξοδεύοντας εἰς περιττὴν πολυτέλειαν, τὸ παράδειγμα τῶν ἀρχαίων χριστιανῶν.⁷ Εκεῖνοι πρῶτον χρέος των κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας ἐθεώρουν νὰ κοινωνήσωσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων, δεύτερον νὰ δώσωσι περισσοτέρας ἐλεημοσύνας εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ τρίτον νὰ ψάλλωσιν ἄσματα ἰερά. Τούτους χρεωστοῦμεν νὰ μιμώμεθα καὶ ἡμεῖς, ψάλλοντες ἐν πνευματικῇ χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει τὸν νικητήριον ὑμνον: «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος».

14 'Απριλίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ.

(Ιωάρ. 20, 19—31.).

Ούδεις πρέπει ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν. Ὁποίαν χαράν, δόποια διδάγματα καὶ ὄποιας ἐλπίδας ἐμβάλλειεις τὴν ψυχήν μας ἡ βεβαίωσίς περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

«Σήμερον ἔαρ μυρίζει, καὶ καινὴ κτίσις χορεύει. Σήμερον αἴρονται κλείθρα θυρῶν καὶ τῆς ἀπιστίας, Θωμᾶ τοῦ φίλου βιώντος: ὁ Κύριος καὶ Θεός μου!». Μὲ τοιαύτας λέξεις ψάλλει τὴν χαρὰν τῆς σημερινῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντίπασχα ἡ ἀγία Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία. Καὶ εἰς τὰς λέξεις ταύτας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἄσματος ἐμπειρικλείεται ὅλη ἡ ἀνέκφραστος χαρὰ τῆς χριστιανικῆς καρδίας διὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὸ σύντομον τοῦτο ἄσμα ἀπεικονίζεται πιστῶς ὅλη ἡ ἴδιαιτέρα χάρις τῶν πασχαλιῶν ἡμερῶν: «Ἀναστάσεως ἡμέρᾳ, λαμπρυνθῶμεν λαοί, Πάσχα, Κυρίου Πάσχα» ψάλλει ἐπίσης ἐν ἐκστάσει χαρᾶς, ὡς εἰς ἄνθρωπος, ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Διότι ποία χαρὰ εἶνε μεγαλειτέρα τῆς χαρᾶς διὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ; Ποῖον συμβάν εἰς τὸν κόσμον εἶνε μεγαλείτερον αὐτῆς; Ποῖον θαῦμα ἔξ ὅλων τῶν θαυμάτων τοῦ Χριστοῦ δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς αὐτήν; Καὶ ποία παρηγορία διὰ τὰ δεινὰ καὶ τὰς λύπας τοῦ θανάτου ὑπάρχει μεγαλειτέρα τῆς παρηγορίας ταύτης; Διὰ τοῦτο — καὶ πρέπει πολὺ νὰ τὸ προσέξωμεν — κανὲν ἄλλο θαῦμα αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἥθελησε τόσον νὰ βεβαιώσῃ, ὃσον τὸ θαῦμα τῆς ἐκ τῶν νεκρῶν Ἀναστάσεως του. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν βεβαιώσίν του ἀφιέρωσε σαράντα ὀλοκλήρους ἡμέρας! Καὶ ἐφανέρωσεν ἔαυτὸν ὅχι μόνον εἰς ἓνα ἡ δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀλλ’ εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως, καὶ ὅχι μόνον μίαν ἡ δύο φοράς, ἀλλὰ πολλάκις καὶ εἰς πολλὰ μέρη καὶ

ΙΕ'

κατὰ διαφόρους τρόπους. Καὶ πρίν, ἡ ἴδωμεν, πῶς περιγράφει δύο τοιαύτας ἐμφανίσεις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν μαθητά του μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἵερὸν Εὐαγγέλιον θεωροῦμεν κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως ἀπαριθμήσωμεν τὰς ἐμφανίσεις ἔκείνας τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν, τὰς ὁποίας εὑρίσκομεν εἰς διάφορα μέρη τοῦ Εὐαγγελίου δύνομαστὶ ἀναφερομένας. Αὗται εἶνε: Πρώτη, ἡ εἰς Μαρίαν τὴν Μαγδαληνήν, πλησίον τοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν κῆπον, ὅπου ἦτο τὸ μνῆμα αὐτοῦ.

— 2] Ἡ εἰς Μαρίαν τὴν Μαγδαληνὴν μετὰ καὶ τῶν ἄλλων γυναικῶν, τὰς ὁποίας συναντήσας ὁ Ἰησοῦς τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεώς του προσεφώνησε διὰ τοῦ «χαίρετε!». — 3] Ἡ εἰς τὸν ἀπόστολον Πέτρον, περὶ τῆς ὁποίας μαρτυροῦσιν ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

— 4] Ἡ εἰς τὸν δύο μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὁποῖοι μετέβαινον τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεώς του εἰς Ἐμμαούς, ὅπως περιγράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. — 5] Ἡ εἰς ὅλους ὁμοῦ τὸν ἀποστόλους πλὴν τοῦ Θωμᾶ. — 6] Ἡ εἰς τὸν αὐτοὺς ἀποστόλους, παρόντος καὶ τοῦ Θωμᾶ, ὅπως περιγράφει ἰδίᾳ ὁ σήμερον ἀναγινωσκόμενος Ἰωάννης. — 7] Ἡ εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος ἡ τὴν λίμνην Γεννησαρέτη, εἰς τὴν ὥραίαν παραλίαν τῆς ὁποίας συνεκάθισε καὶ συνέφαγε μετὰ τῶν μαθητῶν. — 8] Ἡ «εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος, οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς» ὡς λέγει ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος (28, — 16). — 9] Ἡ εἰς πεντακοσίους καὶ πλέον χριστιανοὺς συγχρόνως («Ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ»), ὡς περὶ τούτουν μαρτυρεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους πρώτῃ ἐπιστολῇ αὐτοῦ.

— 10] Ἡ εἰς τὸν ἀπόστολον Ἰάκωβον, ὅπως ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος μαρτυρεῖ, λέγων «Ἐπειτα ὥφθη Ἰακώβῳ» — 11] Ἡ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εἰς οὐρανοὺς Ἀναλήψεως τοῦ Ἰησοῦ· καὶ 12] Ἡ εἰς τὸν ἀπόστολον Παῦλον ἰδιαιτέρα ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν δρόμον, ὁ ὁποῖος φέρει ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Δαμασκόν. Ἡ ἐμφάνισις αὗτη τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ μετέβαλε τὸν Παῦλον ἀπὸ διώκτου τοῦ Χριστοῦ εἰς μέγαν κήρυκα καὶ ἀπόστολον αὐτοῦ, ὁ ἴδιος δὲ ἀπόστολος Παῦλος πολλάκις περιέγραψεν αὐτήν, καὶ μαρτυρεῖ, ὅτι αὕτη δὲν ἦτο οὔτε ἡ μόνη οὔτε

ἡ τελευταία ἐμφάνισις εἰς αὐτὸν τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ. Ἐλθωμεν
εἰς τὰς ἐν τῷ σημερινῷ Εὐαγγελίῳ περιγραφομένας δύο ἐμφανίσεις τοῦ
Ἰησοῦ καὶ προσπαθήσωμεν νὰ ἐντυπώσωμεν ζωηρῶς εἰς τὸν νοῦν μας τὰ
ἔξ αὐτῶν ψυχοσωτήρια διδάγματα.

Ἡτο ἔσπέρας. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ εὑρίσκοντο τρίτην ἡμέραν
ἀπὸ τῆς σταυρώσεώς του κλεισμένοι εἰς μίαν οἰκίαν τῶν Ἱεροσολύ-
μων, εἰς τὴν αὐτὴν πιθανῶς, δπου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐτέλεσε μετ'
αὐτῶν τὸν μυστικὸν Δεῖπνον. Μόνη ὄμιλία των ἥσαν αἱ ζωηραὶ ἀνα-
μνήσεις τοῦ βίου, τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ
Διδασκάλου των. Ὁλοι δὲ εἶχον ἔνα κοινὸν φόβον: Ἐφοβοῦντο, μή-
πως οἱ Ἰουδαῖοι συλλάβωσι καὶ θανατώσωσι καὶ αὐτούς. Διὰ τοῦ-
το καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ἔξελθωσιν. Ἡ ἀπελπισία καὶ ἀπογοήτευσις
τοὺς εἶχον κυριεύσῃ. Καὶ τόσον, ὥστε, ὅταν τὴν πρωΐαν τῆς αὐτῆς
ἡμέρας ἦλθον Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ αἱ ἄλλαι γυναικες, ὡς καὶ ὑστερον
οἱ δύο ἔξ Ἐμμαοὺς—καὶ ἔλεγον, ὅτι ἀνέστη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὅτι
εἶδον αὐτόν, αὐτοὶ δὲν ἤθελον μὲ κανένα τρόπον νὰ τὸ πιστεύσωσι.
Καὶ τοῦτο, διότι ἥσαν ἀκόμη ὑπὸ τὸ κράτος τῶν κοσμικῶν καὶ γηγέ-
νων περὶ ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ βασιλείας αὐτοῦ παραστάσεων
καὶ ἵδεων: Ἐφαντάζοντο, ὅτι, ἀν ὁ Χριστὸς ἀνίστατο ἐκ νεκρῶν, θὰ
ἔξωλόθρευε πρῶτον τοὺς ἔχθροὺς αὐτοῦ, καὶ δεύτερον θὰ ἴδρυε βα-
σιλείαν κοσμικὴν καὶ ἐπίγειον. Διὰ τοῦτο καὶ ἀμα ὡς εἶδον αὐτὸν νὰ
παρουσιασθῇ χωρὶς κανένα θόρυβον εἰς τὴν οἰκίαν, δπου αὐτοὶ εὑρί-
σκοντο, ἐνῷ μάλιστα ὅλαι αἱ θύραι ἥσαν κλεισταί, ἐταράχθησαν. Ἐνόμι-
σαν, ὅτι βλέπουν φάντασμα! Μόλις ἡ εἰρηνική του φωνὴ «Εἰδοῦντο ὑμῖν»,
τοὺς καθησύχασεν ὀλίγον. Ἐδειξεν ἐπειτα εἰς αὐτοὺς τὰς πληγὰς τῶν χει-
ρῶν, τῶν ποδῶν καὶ τῆς πλευρᾶς του, ἐζήτησε καὶ ἔφαγεν ὀψάριον καὶ μέλι,
ἵνα ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοῦ νοῦ των πάντα φόβον καὶ βεβαιώσῃ αὐτούς, ὅτι εἶνε
ὁ ἴδιος. Ἐξ ἄλλου ἡ μεγάλη χαρὰ τῶν μαθητῶν δὲν ἀφιεν αὐτοὺς ἀμέσως
νὰ πιστεύσωσιν εἰς μίαν τόσον ὑπερβολικὴν εὐτυχίαν καὶ εἰς ἐν τόσον μέ-
γα θαῦμα. Ὁποία πραγματικῶς ἀνέκφραστος χαρὰ καὶ εὐτυχία! Τότε δὲ

·δίδει ὁ Χριστὸς ἐπισήμως εἰς τοὺς μαθητάς του τὴν ἀποστολικὴν ἔξουσίαν λέγων: «**Καθὼς ἀπέσταλκε με ὁ πατήρ, κάγὼ πέμπω ὑμᾶς, κλπ.**»

“Ο,τι συνέβη εἰς ὅλους τοὺς ἀποστόλους ὅμοῦ, τοῦτο συνέβη ἴδιαιτέρως εἰς τὸν ἀπόστολον Θωμᾶν, τὸν λεγόμενον Δίδυμον, ὁ ὅποῖος κατὰ θείαν βεβαίως οἰκονομίαν ἔλειπε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Αὐτὸς δὲν ἦθελε νὰ πιστεύσῃ εἰς τοὺς λόγους τῶν ἄλλων ἀποστόλων περὶ ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡθελε νὰ ψηλαφήσῃ μὲ τὰς ἴδιας χεῖράς του καὶ τότε νὰ πιστεύσῃ. Τὸ μάθημα ὅμως, τὸ ὅποιον ἔδόθη εἰς αὐτόν μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας. ἔδόθη πρὸς διδασκαλίαν ὅλων ὅσοι ἔχουσι παρομοίαν δυσπιστίαν. Εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Θωμᾶ: «**ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου**» ὁ Ἰησοῦς ἀπαντᾷ λέγων: «διότι μὲ εἶδες, διὰ τοῦτο ἐπίστευσας εἰς τὴν ἀνάστασίν μου; Μακάριοι ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς αὐτὴν καὶ χωρὶς νὰ μὲ ἔδωσι. «**Οτι ἐώρακάς με πεπίστευκας; Μακάριοι οἱ μὴ ἴδοντες καὶ πιστεύσαντες.**» Εκ τούτων δ' ὅλων συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμη καὶ τὰ ἀκόλουθα:

α'] “Οτι ὁ καθαρὸς τὴν καρδίαν ἀνθρωπος δὲν δύναται παρὰ νὰ δεχθῇ προθύμως τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀποστόλων περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τὸ περιστατικὸν τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ ταύτην κυρίως τὴν ἀλήθειαν σκοπεῖ νὰ μᾶς διδάξῃ: «**μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός**». Οταν τις πιστεύῃ μόνον εἰς δὲ τι ψηλαφᾷ, τότε τὸ τοιοῦτο δὲν εἶνε πλέον πίστις, τότε ἡ πίστις του χάνει πολὺ τῆς ἀξίας αὐτῆς. Καὶ

β'] “Οτι οὐδὲν γλυκύτερον καὶ παρηγορητικότερον διὰ τὸν ἀνθρωπον τῆς πίστεως εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Αὕτη τὸν βεβαιόνει, ὅτι θὰ ἔδῃ μίαν ἡμέραν τὰ φίλα πρόσωπα, τὰ ὅποια ὁ θάνατος τὸν ἐστέρησε. Τί τούτου γλυκύτερον; Τῷ δόντι λοιπὸν ἡμῖν τὴν χάριν ταύτην Κυρίῳ **Τιδοῦ Χριστῷ δόξα, τιμὴ καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Αμήν!**

21 'Απριλίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων.

(Μάρκου 15, 43—16, 8).

·Ο Θεὸς ἀνταμείθει πλουσίως τοὺς εἰλικρινῶς λατρεύοντας αὐτόν.—“Οπου ἡ ἀφοσίωσις τῆς γυναικὸς συμπληρώνει τὴν γενναιοψυχίαν τοῦ ἀνδρός.

”Ο, τι δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε περὶ τῆς ἀλειψάσης αὐτὸν μύρον Μαρίας, ἀδελφῆς τοῦ Λαζάρου, τοῦτο ἀληθέύει δι’ ὅλους ὅσοι εἰλικρινῶς λατρεύουσι τὸν Θεόν. Πᾶσα θυσία ἐκ μέρους τῶν τοιούτων πρὸς αὐτὸν διαιωνίζεται καὶ ἀνταμείβεται πλουσίως. Τοῦτο διδάσκει πρὸς τοῖς ἄλλοις φανερῶς τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Δι’ αὐτοῦ, ὡς καὶ διὰ τῆς σήμερον ἀγομένης ἑορτῆς τῶν Μυροφόρων, μανθάνομεν πόσον δὲ Θεὸς καὶ ἡ ἁγία αὐτοῦ Ἐκκλησία τιμῶσι τὴν ἀληθινὴν πρὸς τὸν Θεόν λατρείαν καὶ ἀφοσίωσιν καὶ πᾶσαν γενναίαν πρᾶξιν. Τὸ αὐτὸν ἐπίσης Εὐαγγέλιον προβάλλει εἰς μίμησιν λαμπρὰ παραδείγματα εὐγενοῦς γενναιοψυχίας, ὅσον διὰ τοὺς ἀνδρας, τόσον καὶ διὰ τὰς γυναικας. Τοῦτο φαίνεται ἐξ ὅλης τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς διηγήσεως. Ἀς παρακολουθήσωμεν μὲ προσοχὴν αὐτὴν, ὅπως ἐκθέτει αὐτὴν ὁ σήμερον ἀναγινωσκόμενος Μάρκος, καὶ ὅπως συμπληροῦσιν οἱ ἄλλοι τρεῖς εὐαγγελισταί. Εἰς τὴν διήγησιν ταύτην ἔχομεν πρότυπον ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ἀνδρικῆς γενναιοψυχίας, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος γυναικείας ἀφοσιώσεως. Οἱ ἄγιοι Εὐαγγελισταὶ ἐκθέτουσιν ἀπλῶς τὰς πράξεις χωρὶς νὰ κάμωσι σύγκρισιν. Ἄλλ’ ἡμεῖς ἐὰν προσέξωμεν, θὰ ἴδωμεν ὅτι εἰς τὴν διήγησιν ταύτην ἡ

ΙΣΤ’.

ἀφοσίωσις τῆς γυναικὸς ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τῆς γενναιοψυχίας τοῦ ἀνδρός.

Εἶχον νόμον οἱ Ἐβραῖοι, κατὰ τὸν ὄποιον τὰ σώματα τῶν καταδίκων καὶ τῶν ὑποστάντων θανατικὴν ποιηὴν δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἐνταφιάζωνται εἰς τοὺς οἰκογενειακοὺς τάφους καὶ ὁ ὄποιος νόμος διέτασσε νὰ μὴ γίνηται εἰς αὐτὰ καρμία ἔνδειξις τιμῆς. Ἐπίσης ἐθεωρεύτο ἀκάθαρτος ἐπὶ ἐπτὰ ἡμέρας κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ἐκεῖνος, ὁ ὄποιος ἥθελε ἐγγίση σῶμα νεκροῦ. Λάβωμεν ἀκόμη ὑπὸ ὅψιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ τὴν γευικὴν καταφοράν, ἡ ὄποια ἐπεκράτει εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐννοήσωμεν, ὁπόση γενναιοψυχία ἀπητεῖτο ἀπὸ μέρους ἐνὸς βουλευτοῦ, ἐνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ λαοῦ, ὁποῖος ἥτο ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθείας, ἵνα «τολμήσῃ», ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς, καὶ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Πιλάτου τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸ ἐνταφιάσῃ. Καὶ δὲν ἥρκέσθη εἰς τοῦτο καὶ μόνον: Εἰς τὸν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας «ξένον», ὁ ὄποιος ἀπὸ τῆς ἐνάτης ὥρας ἐκρέματο ἀπνους ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐν μέσῳ δύο ληστῶν, ἐγκαταλειφθεὶς καὶ παρ’ αὐτῶν τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων του, προσφέρει ὁ εὐσεβὴς βουλευτὴς μνημεῖον καινουργὲς, λατομημένον εἰς βράχον, ὃπου οὐδεὶς ἔως τότε δὲν εἶχε ταφῆ. Βοηθὸς εἰς τὸν Ἰωσὴφ προσῆλθε καὶ ὁ ἐκ τῶν Φαρισαίων Νικόδημος, ὁ ὄποιος ἥτο ἐπίσης ὡς καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἐκ τῶν κρυφίων μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ οἱ δύο παρουσιάζονται ψυχαὶ εὐγενεῖς καὶ συμπαθητικαί. Ἀφοῦ εἰς τὸ συνέδριον ὑπερήσπισαν, ὃσον αἱ περιστάσεις τοῖς ἐπέτρεπον, τὴν ἀθωότητα τοῦ Ἰησοῦ, ἐβεβαίωσαν ἔπειτα καὶ δι’ ἔργων τὴν ἥν ἔτρεφον ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς αὐτόν. Αἱ δύο αὗται συμπαθεῖς προσωπικότητες ἀποτελοῦσι πολύτιμον ἔξαιρεσιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς τότε ἀριστοκρατίας τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, τὴν ὄποιαν ἔχαρακτήριζον τὰ χαμερπῆ πάθη τοῦ φθόνου καὶ τῆς ὑποκρισίας.

Ἄλλὰ πολὺ μεγαλειτέρα ὁμολογουμένως εἶνε ἡ ἀφοσίωσις, τὴν ὄποιαν δεικνύουσιν αἱ τρεῖς ἄγιαι γυναικεῖς, τῶν ὄποιων τὰ δινόματα διέσωσαν

οἱ εὐαγγελισταί: Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη, ἡ μήτηρ τῶν σιδῶν Ζεβεδαίου. Αὗται «**δικοτίας ἔτι οὕδης**», ἐνῷ δηλαδὴ ἥτο ἀκόμη σκοτεινὰ, ἀφῆκαν τὴν Βηθανίαν καὶ ἔλαβον τὸν δρόμον, ὁ ὅποις φέρει εἰς τὸν Γολγοθᾶν καὶ εἰς τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ. Ἡ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ καταφορὰ δὲν φοβίζει αὐτὰς, ἀλλὰ φέρουσι μετὰ θάρρους τὰ μῦρα, τὰ ὅποια ἐπὶ ὄλόκληρον ἡμέραν ἡτοίμαζον, ὅπως ἐλθωσι καὶ ἀλεύψωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ. Καὶ μολονότι συλλογίζονται, ὅτι δὲν θὰ δυνηθοῦν νὰ ἀποκυλίσωσι τὴν πέτραν τοῦ μνημείου, ἐν τούτοις βαδίζουν ὀλονέν. Ὁποία δὲ συγκύνησις καταλαμβάνει αὐτὰς, ὅτε βλέπουσιν, ὅτι λείπει ἀπὸ τοῦ τάφου τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ! Μάλιστα Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ἡ ὄποια, καθὸ θεραπευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ, ἔτρεφεν ἴδιαιτέραν εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτὸν, κλαίει ἀπαρηγόρητα. Μὴ γνωρίζουσα ἀκόμη τίποτε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, νομίζει, ὅτι οἱ δείλαιοι σταυρωταί του ἡθέλησαν καὶ μέχρι τοῦ τάφου νὰ καταδιώξωσιν αὐτόν. Καὶ οἱ φόβοι καὶ ἡ ἀνησυχία της φέρουσιν αὐτὴν μέχρι τῆς οἰκίας, ὅπου ἔμενον οἱ Ἀπόστολοι. Ἐπιστρέφει καὶ πάλιν ἔξαλλος ὅπιστω, τὰ δάκρυα ἐμποδίζουσιν αὐτὴν νὰ ἵδῃ καλῶς τοὺς ἐρωτῶντας αὐτὴν ἀγγέλους «**γῦναι, τί κλαίεις;**» καὶ κλαίει ἀδιακόπως λέγουσα, ὅτι «**ἐσήκωσαν τὸν Κύριόν μου καὶ δὲν γνωρίζω ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.**» Καὶ πάλιν, ὅποια ἐκστασις χαρᾶς, ὅτε ἥκουσε τὴν συνήθη αὐτῇ φωνὴν τοῦ ἀναστάντος Ἰησοῦ νὰ προσφωνήσῃ αὐτὴν διὰ τοῦ ὀνόματός της «**Μαριάμ!**»! Προσπίπτουσα τότε εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, τοὺς ὅποίους ἦθελε, ὅπως καὶ ἄλλοτε, νὰ καταβρέξῃ διὰ τῶν δακρύων αὐτῆς, ἀνεφάνησεν ἐν συγκινήσει «**Ραβ-βουνί**» τουτέστι «**Διδάσκαλε!**»! Ἄλλὰ καὶ αἱ δύο ἄλλαι μυροφόροι γυναικεῖς μεγάλης τιμῆς ἡξιώθησαν καὶ παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καθ' ὃν χρόνον Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔτρεξε νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τοὺς ἀποστόλους, ὅτι λείπει τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἐκ τοῦ τάφου (εἶχε δὲ πλέον ἀνατεύλῃ ὁ ἥλιος, ὅτε αἱ μυροφόροι ἔφθασαν ἀπὸ τῆς Βηθανίας εἰς τὸν τάφον), τότε αἱ δύο ἄλλαι μυροφόροι

ἐμβῆκαν καὶ πάλιν μέσα εἰς τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅποιος ὡμοίαζε μὲ μικρὸν οἰκίσκον, ὅπως ἦσαν συνήθως οἱ τάφοι τῶν ἀρχαίων Ἑβραιών καὶ ὥπως εἶνε καὶ σήμερον τὸ ἱερὸν λεγόμενον κουβούκλιον τοῦ παναγίου Τάφου. Ἐκεῖ δὲ εἶδον δύο λευκοφορεμένους ἀγγέλους, τῶν ὅποιών ὁ εἴς καὶ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅτε δὲ πάλιν αἱ αὐταὶ γυναῖκες ὑπῆγον ν' ἀναγγείλωσι τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς ἀποστόλους, τότε ἐφανερώθη εἰς τὸν δρόμον ὁ Ἰησοῦς καὶ προσεφώνησεν αὐτὰς διὰ τοῦ «Χαίρετε! Τί δὲ συμπεραιώνομεν ἡμεῖς ἀκόμη ἐξ ὅλων τούτων;

α'] "Οτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκτιμᾷ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ θυσίας καὶ συγκινεῖται διὰ τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ δάκρυα, ὅπως διὰ τὰ δάκρυα τῆς Μαρίας, ἡ ὅποια καὶ εἶχε πρώτη τὸ εὐτύχημα νὰ ἴδῃ αὐτὸν μετὰ τὴν Ἀνάστασιν.

β'] "Οτι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν εἶνε σῶμα πνευματικὸν, φαινερώνεται αἴφνης εἰς τὴν στιγμὴν καὶ εἰς τὴν στιγμὴν ἔξαφανίζεται, ὅπως μία ἰδέα εἰς τὸν νοῦν μας, καὶ ὅτι παρόμοια θὰ εἶνε καὶ τὰ σώματα ἡμῶν μετὰ τὴν Ἀνάστασιν. Καὶ

γ'] "Οτι ἀφοῦ ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία εἶνε καὶ λέγεται «σῶμα Χριστοῦ», χρεωστοῦν καὶ σήμερον καὶ εἰς αἰώνα τὸν ἄπαντα, ὅσοι θέλουν, ὡς ὁ Ἰωσὴφ, ὁ Νικόδημος καὶ αἱ Μυροφόροι, νὰ ἀρέσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν, νὰ περιποιῶνται τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ, ὅσον δύναται ὁ καθεὶς, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, οἱ μὲν πλούσιοι δι' ἐλεημοσύνης καὶ χρηματικῶν βιοθημάτων, οἱ δὲ σοφοὶ διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ καλοῦ των παραδείγματος. Γένοιτο!

28 Απριλίου 1902

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΤΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τοῦ Παρουλύτου.

(Ιωάν. 5, 1—15.).

·Η ἀληθινὴ θρησκεία δὲν εἶνε τύπος ξηρὸς καὶ νεκρὸν γράμμα,
ἀλλ’ ἀγάπην καὶ ἔλεος. —Ζύτει τὸν βούθειαν τοῦ Θεοῦ,
ὅταν εἴσαι ἀσθενής, ἐνθυμοῦ καὶ εὔχαριστει αὐτόν,
ὅταν εἴσαι ύγιης.

Ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα κακά, τὰ ὄποια εἶχον οἱ Ἑβραῖοι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἦτο καὶ τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ ἡ θρησκεία εἶχε καταντήσῃ δι’ αὐτοὺς τύπος ξηρὸς καὶ νεκρὸν γράμμα, καὶ δὲν ἔδιδε πλέον τοὺς γλυκεῖς καρποὺς τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος. Οἱ Ἑβραῖοι τῶν χρόνων τοῦ Χριστοῦ, καὶ μάλιστα οἱ νομοδιδάσκαλοι των Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ἔλεγον καὶ ἔδίδασκον πολλὰ περὶ ηστησίμων φαγητῶν, προσδιώριζον τὸ διάστημα, τὸ ὄποιον ἤδυνατο κανεὶς νὰ περιπατήσῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, τὸ ἑβραιϊκὸν Σάββατον· ἀλλὰ σπανίως τοὺς ἥκουνέ τις νὰ διδάσκωσι περὶ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, περὶ ἐλεημοσύνης, φιλανθρωπίας, ταπεινοφροσύνης, καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, καὶ ἀκόμη σπανιώτερον τοὺς ἔβλεπε νὰ ἐφαρμόζωσι τὰς ἀρετὰς ταύτας εἰς τὸν καθημεριὸν βίον των. Αὐτοὶ ἔξωνύχιζον τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον καὶ κατέπινον τὴν κάμηλον, καθὼς ἔλεγε περὶ αὐτῶν ὁ Χριστός. Καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ζωηρῶς παριστᾶ τὸ σήμερον ἀναγνωστόκομενον ἵερὸν Εὐαγγέλιον. Εἰς αὐτὸ βλέπομεν, πῶς εἰς ἓν ἀνθρωπον ἀσθενῆ, τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη κατάκοιτον ἀπὸ παραλυσίαν, δὲν εὑρέθη κανεὶς νὰ δώσῃ μίαν βοήθειαν, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν θεραπευτικὴν κολυμβήθραν. Καὶ τοῦτο ποῦ;

ΙΖ'.

”Οχι εἰς καμπίαν ἔρημον, ὅχι εἰς καμπίαν πόλιν τυχαίαν, ἀλλὰ μέσα εἰς τὴν πολυάνθρωπον Ἱερουσαλήμ, εἰς ἐν ἀπὸ τὰ κεντρικώτερα μέρη τῆς ιερᾶς πόλεως τοῦ Δαυΐδ καὶ τοῦ Σολομῶντος. Τὴν τοιαύτην λοιπὸν ἀσπλαγχνίαν καὶ σκληροκαρδίαν τῶν Ἐβραίων ἀφ' ἐνὸς, καὶ τὴν ταπεινὴν αὐτῶν ἰδέαν περὶ θρησκείας ἀφ' ἑτέρου ἡθέλησε πρωτίστως νὰ πατάξῃ διὰ τοῦ σημερινοῦ θαύματος ὁ Κύριος ἡμῶν. Διὰ τοῦ αὐτοῦ ὅμως θαύματος καὶ ἄλλα διδάγματα δίδει εἰς ἡμᾶς ὁ φιλάνθρωπος Κύριος. ⁴Ας ἴδωμεν λοιπὸν μετὰ προσοχῆς ὅλην ταύτην τὴν Εὐαγγελικὴν διήγησιν, ὥνα καρπωθῶμεν τὰ ἐξ αὐτῆς σωτήρια διδάγματα.

”Ησαν ἡμέραι ἑορτῆς. Πιθανῶς αἱ ἡμέραι τῆς ἑβραιϊκῆς ἑορτῆς Πουρήμ, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἐβραῖοι ἐπρεπε νὰ κάμνωσι διαφόρους ἐλεημοσύνας. Ο Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέβη ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, πιθανῶς τὴν εὑρισκομένην πρὸς τὸ βορειανατολικὸν μέρος, ἡ ὁποία ὀνομάζετο «Προθατικὴ Πύλη», διότι δι' αὐτῆς ἔφερον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ τὰ διὰ τὰς θυσίας πρόβατα, ὑπῆρχε μία κολυμβήθρα μὲ πέντε «στόάς» ἥτοι καμάρας. Ταύτην τὴν κολυμβήθραν ὀνόμαζον οἱ Ἐβραῖοι Βηθεσδά, τὸ ὁποῖον σημαίνει «μέρος ἐλέους». Η κολυμβήθρα αὗτη εἶχε τὸ ἐξαιρετικὸν χάρισμα, ὅτι ἄγγελος Κυρίου κατέβαινε κατὰ καιροὺς ἀօράτως, καὶ ἐτάρασσε τὰ ἔντὸς αὐτῆς ὄντα, καὶ ὅστις ἡθελεν ἐμβῆ πρῶτος μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὄντος ἀμέσως ἐθεραπεύετο, ὁποιαδήποτε καὶ ἀν ἥτο ἡ ἀσθενειά του. Πλῆθος λοιπὸν διαφόρων ἀσθενῶν, τυφλῶν, χωλῶν, παραλυτικῶν καὶ λοιπῶν ἐκάθητο γύρω εἰς τὴν κολυμβήθραν, ὑπὸ τὰς καμάρας αὐτῆς.

”Εδῶ πρέπει νὰ φαντασθῇ τις τὰς φωνὰς καὶ τὸν θόρυβον τῶν δυστυχῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, ἅμα ὡς τὰ νερὰ τῆς κολυμβήθρας ἐταράσσοντο ὑπὸ τοῦ καταβαίνοντος ἄγγέλου. Επίσης πρέπει νὰ φαντασθῇ τις τὴν χαρὰν μὲν ἀφ' ἐνὸς τοῦ πρώτου προφθάσαντος νὰ καταβῇ μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὄντος, ὅστις καὶ μόνος ἐθεραπεύετο, τὴν λύπην δὲ ἀφ' ἑτέρου ὅλων τῶν ἄλλων, οἱ ὁποῖοι ἔμενον καὶ πάλιν ἀθεράπευτοι. Ιδιαιτέρως ὅμως ἄξιος πολλῆς συμπαθείας ἥτο ὁ παραλυτικός, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει τὸ ση-

μερινὸν εὐαγγέλιον. Αὐτὸς κατέκειτο ἐπὶ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐπὶ τοῦ κραββάτου του παράλυτος καὶ ἀκίνητος. Καὶ μολονότι δὲν εὗρισκε κανένα ἄνθρωπον, ὁ ὅποιος νὰ τὸν σηκώσῃ καὶ τὸν θέσῃ ἐντὸς τῆς κολυμβήθρας, μολονότι δύσας φορὰς ἐταράσσοντο τὰ νερὰ τῆς κολυμβήθρας καὶ αὐτὸς προσεπάθει νὰ ἐμβῇ, ἄλλος προελάμβανε νὰ καταβῇ, ἐν τούτοις δὲν ἔχασε τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν. Ἡλπιζε πάντοτε. Τοῦτον λοιπὸν πλησιάζει μὲ πολλὴν συμπάθειαν ὁ Ἰησοῦς, καὶ τῷ ἀπευθύνει μίαν ἐρώτησιν, ἡ ὅποια εἶχε σκοπὸν νὰ τῷ δώσῃ νὰ ἔννοήσῃ, δύσον πολύτιμον πρᾶγμα εἶνε ἡ ὑγεία. Θέλεις, τῷ λέγει, νὰ γείνῃς καλά; (**Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;**). Καὶ ὁ δυστυχὴς ἀρχίζει νὰ διηγήται μὲ πόνον ψυχῆς τὰ βάσανά του. Εἰς ἀπάντησιν ὁ Ἰησοῦς—«σήκω, τῷ λέγει, ἔπαρε τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει». (**Ἐγειρε, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει!**). Ὁ τόνος τῆς φωνῆς, μὲ τὸν ὅποιον ἐδόθη τὸ πρόσταγμα, δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὸν παραλυτικὸν νὰ ἀμφιβάλλῃ. Ἐσηκώθη πραγματικῶς, ἐπῆρε τὸν κράββατόν του καὶ περιεπάτει. «Καὶ εὐθέως, λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει». Ἀπὸ τὴν χαράν του ἔγεινεν ἔξαλλος. Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὸν ἔσωτόν του καὶ ἔστρεψεν νὰ ἵδῃ ποῖος ἦτο ὁ μυστηριώδης ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος μὲ ἔνα μόνον λόγον του τὸν ἐθεράπευσε, δὲν ἦδυνήθη πλέον νὰ τὸν ἵδῃ, διότι ὁ Ἰησοῦς ἐκρύβη ἐπίτηδες μεταξὺ τοῦ πλήθους.

Τοτερον ἀπὸ ἐν τοιοῦτον θαῦμα, ποῖος δὲν θὰ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν, καὶ δὲν θὰ ἔζητει νὰ ἵδῃ καὶ προσκυνήσῃ ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος ἐτέλεσεν αὐτό; Καὶ ὅμως εἰς τὸν Ἐβραίους τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ μάλιστα τοὺς Φαρισαίους, ἐν μόνον πρᾶγμα ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἔκαμεν ἐντύπωσιν, τὸ ὅτι δηλαδὴ ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ ἔγεινεν ἡμέραν Σαββάτου, καὶ ὁ θεραπευθεὶς Παραλυτικὸς διετάχθη νὰ σηκώσῃ εἰς τὸν ὥμοις τὸν κράββατόν του. Περὶ θεραπείας θαυματουργικῆς, περὶ θαύματος τοιούτου, οὐδὲ λόγος καν! Καὶ ἐνῷ ὁ θεραπευθεὶς παραλυτικὸς λέγει εἰς αὐτοὺς, ὅτι ὁ θεραπεύσας με διέταξε νὰ σηκώσω τὸν κράββατόν μου, αὐτοὶ δὲν ὑποχωροῦσι οὐδὲ πρὸ ἔκείνου. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ προβαίνουσιν ἀκό-

μη περαιτέρω: Ἐφοῦ ἔμαθον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ὁ θεραπεύσας αὐτὸν, ἥρχισαν οἱ δείλαιοι νὰ καταδιώκωσιν αὐτὸν, διότι λέγει, ἐθεράπευσεν ἡμέραν Σαββάτου. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως χωρὶς οὐδὲ λόγον κἀν νὰ κάμη περὶ τῆς μικρολογίας ταύτης τῶν Ἰουδαίων, ἐν μόνον πρᾶγμα συνέστησεν εἰς τὸν Παραλυτικόν, ὅτε συνήντησεν αὐτὸν ἀργότερον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολομῶντος, τὸ νὰ μὴ ἀμαρτάνῃ πλέον, ἵνα μὴ πάθῃ χειρότερα: «**Ιδε, λέγει, ὑγιὸς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν τί δοι γένηται.**» Τί δὲ διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη ἐξ ὅλων τούτων;

α'] Ἔκεινο τὸ ὅποιον καὶ ἐπὶ τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναούμ εἴδομεν, ὅτι δηλαδὴ πολλαὶ ἀσθένειαι, αἰτίαν αὐτῶν ἔχουσι τὰς ἴδικάς μας ἀμαρτίας.

β'] Ὄτι πολὺ παροργίζει τὸν Θεὸν τὸ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ ἀμάρτημα διὰ τὸ ὅποιον μετενόησε: «**μηκέτι, λέγει, ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν τί δοι γένηται.**»

γ'] Ὄτι τὰ διάφορα δυστυχήματα (ἀσθένειαι, λῦπαι, κλπ.) πρέπει νὰ χρησιμεύωσι πρὸς σωφρονισμόν μας, ὡς εἰς τὸν Παραλυτικὸν συνέβη. Τὸ νὰ μὴ τιμωρώμεθα εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, ὡς συνέβαινεν εἰς τοὺς ἐπικριτὰς καὶ διώκτας τοῦ Χριστοῦ Φαρισαίους, δὲν σημαίνει πάντοτε, ὅτι δὲν εἴμεθα ἄξιοι τιμωρίας. **Άσ σπεύσωμεν νὰ μετανοήσωμεν, πρὶν ἡ μᾶς εὑρῇ ἡ θεία δίκη:** Καὶ

δ'] Ὄτι τίποτε δὲν καθαγιάζει τόσον τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν, ὃσον ἡ ἐλεημοσύνη, κατὰ τὸ «**ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυδίαν.**» **Άμην!**

5 Μαΐου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος.

('Ιωάν. 4, 1—42).

«Ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι».

“Οπου ὁ Ἰνδοῦς Χριστὸς φανερὸν ὅμιλοι περὶ ἑαυτοῦ, ὡς περὶ τοῦ ἀληθοῦς Μεσθίου.— Μακάριοι ὅσοι ποτίζονται τὰ ἀθάνατα νάματα τῆς ἀεννάου πηγῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Δόξα, τιμὴ καὶ κράτος εἰς τὸν ἐν οὐρανοῖς Θεὸν καὶ Πατέρα ἡμῶν! Ἡ ἄπειρος αὐτοῦ ἀγάπη πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους τὸν ἔκαμε, ὥστε νὰ λάβῃ μορφὴν καὶ σῶμα ἀνθρώπου, νὰ συναναστραφῇ μὲ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἄνθρωπος, καὶ νὰ ὑποφέρῃ ὅλας τὰς στερήσεις τοῦ ἐπὶ γῆς βίου, χάριν τῆς ἴδικῆς μας σωτηρίας, εὐτυχίας καὶ μακαριότητος. Καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην τρανῶς μαρτυρεῖ πρὸς τοὺς ἄλλους τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. “Οταν λάβω κατὰ νοῦν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τὰς μεγάλας καὶ ὑψηλὰς ἀληθείας, τὰς ὅποιας διαλαμβάνει τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον Εὐαγγέλιον τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὴν ἀπλότητα καὶ ἀγαθότητα, μὲ τὴν ὅποιαν ἀποκαλύπτει τὰς ἀληθείας ταύτας εἰς μίαν ἀμαρτωλὸν γυναικα, τὴν Σαμαρείτιδα, ὁ ἄναρχος καὶ ἀτελεύτητος καὶ μονογενῆς οὐδὸς τοῦ οὐρανίου Πατρός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, τότε ἐν ἀνέκφραστον αἴσθημα ἰερᾶς εὐγνωμοσύνης καὶ κατανύξεως κυριεύει τὴν ψυχὴν μου.” Οταν δὲ πάλιν ἀναγινώσκω μετὰ προσοχῆς τὴν λαμπρὰν καὶ ζωηροτάτην διήγησιν τοῦ Ἱεροῦ εὐαγγελιστοῦ, μὲ τὰς χαρακτηριστικωτάτας λεπτομερείας της, τότε μοὶ φαίνεται ὅτι παρίσταμαι εἰς τὸ καὶ μέχρι σήμερον σωζόμενον φρέαρ τοῦ Ἰακὼβ, εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Συχέμη, καὶ ἀκροῶμαι τὸν θεσπέσιον μεταξὺ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Σα-

ΙΗ’.

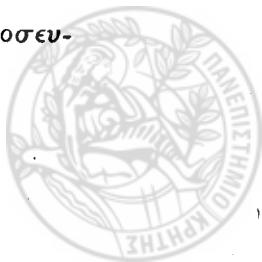
μαρεύτιδος διάλογον. Εἰς τὴν συνομιλίαν δὲ ταύτην βλέπω νὰ διαλάμπωσιν ὡς ἀνεκτίμητοι ἀδάμαντες πολλαὶ καὶ μεγάλαι ἀλήθειαι, αἱ δόποιαι ἥσαν ἄγνωστοι εἰς τὸν πρὸ Χριστοῦ κόσμον, καὶ αἱ δόποιαι ὅμως ἐχρησίμευσαν ἐφεξῆς ὡς φωτεινοὶ λύχνοι ἐν τῇ ἱστορικῇ προόδῳ καὶ ἀναπτύξει τῶν λαῶν, τῶν κοινωνιῶν καὶ τῶν ἀτόμων. Καὶ τοιαῦται ὁμολογουμένως εἶνε μάλιστα αἱ ἔξῆς ἀλήθειαι : ἦτοι ἡ περὶ τῆς ἀληθινῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ ὅτι δηλαδὴ ὁ Θεὸς, ὡς πνεῦμα, ζητεῖ παρ' ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων τὴν ἐσωτερικὴν κυρίως λατρείαν καὶ τὴν πρόθυμον εἰς αὐτὸν ὑπακοὴν τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας μας : Ἡ ἀληθεία περὶ τοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ ἀληθινὸς καὶ πραγματικὸς Μεσδίας καὶ Σωτὴρ τοῦ ἀνθρωπίου γένους. Ἡ ἀληθεία περὶ τοῦ ὅτι ὅλοι οἱ λαοί εἰσιν ἀδελφοὶ πρὸς ἀλληλους καὶ πᾶς φανατισμὸς καὶ ἔχθρα πρέπει νὰ ἐκλείψῃ μεταξὺ αὐτῶν. καὶ, τέλος, ἡ ἀλήθεια περὶ τοῦ ὅτι ὅπως τὰς κρυφίας προσδευχάς καὶ δεῖσις μας, τοιουτορόπως καὶ τὰς κρυφίας πράξεις τοῦ καθενὸς ἐξ ἡμῶν γνωρίζει καὶ παρακολουθεῖ τὸ ἄγρυπνον ὅμμα τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ. Τὰς ἀληθείας ταύτας βλέπει σαφῶς πᾶς ὅστις μετὰ προσοχῆς ἀκούει τὴν εὐαγγελικὴν διήγησιν. Ἡμεῖς θὰ κάμωμεν σύντομον περίληψιν τῆς διηγήσεως ταύτης, καὶ θὰ ὑποδείξωμεν τὰ ἐξ αὐτῆς πρακτικὰ διὰ τὸν καθημερινὸν βίον μας συμπεράσματα.

Πλησίον τῆς σημερινῆς Νεαπόλεως τῆς Σαμαρείας, τῆς ἀρχαίας Συχὲμ, πρὸς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς δροσερᾶς καὶ καταφύτου κοιλάδος αὐτῆς, μεταξὺ τῶν ἱστορικῶν ὁρέων Γεβᾶλ καὶ Γαριζὲν κεῖται καὶ σήμερον ἀκόμη βαθὺ φρέαρ (πηγάδιον), τὸ ὅποιον κατὰ τὴν παράδοσιν εἶχε κτίσει ὁ Ἰακὼβ. Ἐπάνω εἰς τὸ χεῖλος τοῦ φρέατος τούτου, ἐπὶ τῶν πετρῶν αὐτοῦ ἐκάθητο μίαν μεσημβρίαν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς. Μετέβαινεν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ὅπου ὁ φθόνος τῶν Φαρισαίων ἐδίωκεν αὐτὸν, εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀφοῦ περιεπάτησε πεζὸς μετὰ τῶν μαθητῶν του ἀπὸ τῆς αὐγῆς τῆς ἡμέρας ἐκείνης μέχρι τῆς μεσημβρίας τὸν δύσκολον, ἀνώμαλον καὶ πετρώδη ἐκείνον δρόμον, ἥτο πλέον κατάκοπος καὶ διψασμένος. Οἱ μαθηταί του ἀφῆκαν αὐτὸν μόνον, καὶ μετέβησαν ἵνα ἀγοράσωσι τρόφιμα ἐκ τῆς

πόλεως· Καὶ ἐνῷ εὐρίσκετο μόνος εἰς τὸ ἴστορικὸν καὶ πλῆρες ἀναμνήσεων μέρος ἔκεινο, ἔρχεται μὲν μίαν στάμνον εἰς τὸν ὅμον γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἵνα ἀνασύρῃ νερό. Ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἐφάνη, Θεοῦ πρόνοια καὶ οἰκονομία ἔφερεν αὐτὴν ἔκει. *Αν καὶ ἡτο Σαμαρεῖτις, δηλαδὴ ἀλλόθρησκος, ἐν τούτοις ὁ Χριστὸς δὲν περιεφρόνησεν αὐτὴν, ἀλλ᾽ ἐζήτησε νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας. Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ οὐράνιος Διδάσκαλος λαμβάνει ἀφορμὴν ἐκ τῶν ἀπλουστέρων πραγμάτων καὶ ἀναβιβάζει τὸν νοῦν αὐτῆς εἰς τὰ θεῖα καὶ ὑψηλά!

Εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς Σαμαρείτιδος, πῶς αὐτὸς, ἀν καὶ Ἐβραῖος τὸ θρήσκευμα, ζητεῖ νερὸν ἵνα πίγη παρ' αὐτῆς, ἡ ὁποία εἶνε Σαμαρεῖτις, ὁ Χριστὸς ἀπαντᾷ, ὅτι ἀν αὐτῇ ἐγνώριζε ποῖος εἶνε ἔκεινος, ὅστις ἐζήτησε παρ' αὐτῆς νὰ πίη, αὐτὴν πρώτη θὰ ἐσπευδεῖ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ «ῦδωρ ζῶν, πηγὴν ὕδατος ἀλλοιούνειν εἰς ζωὴν αἰώνιον», ἦτοι τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος. «Εἰ ἥδεις, λέγει, τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων δοι, δός μοι πιεῖν, δὺ ἀν ἥτιδας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄνδρος οἱ ὕδωρ ζῶν». Εἰς τὴν παράκλησιν τῆς Σαμαρείτιδος, ὅπως τῇ δώσῃ τὸ «ζῶν ὕδωρ», ὁ Χριστὸς ἀπαντᾷ λέγων, ὅτι πρέπει νὰ φωνάξῃ πρότερον τὸν ἄνδρα της, μολονότι ἐγίνωσκεν, ὅτι δὲν εἶχεν ἄνδρα, ἀλλ' ὅτι εἶχεν ἀλλάξη ἔως τότε πέντε ἄνδρας. Καὶ τοῦτο, ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν δείξῃ εἰς αὐτὴν, ὅτι γινώσκει, ὡς προφήτης, ὅλα τὰ κρυπτὰ, ἀφ' ἔτέρου δὲ διδάξῃ αὐτὴν, ὅτι ἔκεινος ὁ ὁποῖος ζητεῖ χάριν καὶ δωρεὰν παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ μάλιστα τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, χρεωστεῖ νὰ καθαρίσῃ πρότερον τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας. Εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς Σαμαρείτιδος—ποῖον μέρος εἶνε καταλληλότερον διὰ τὴν προσευχὴν, ἡ Ἱερουσαλὴμ, ὡς ἔλεγον οἱ Ἐβραῖοι, ἡ τὸ ἀπέναντι ὑψούμενον ἱερὸν ὄρος Γαριζεὶν, ὡς ἰσχυρίζοντο οἱ Σαμαρεῖται, ὁ Χριστὸς διδάσκει αὐτὴν, ὅτι «πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν», καὶ προλέγει, ὅτι θὰ ἔλθῃ καιρὸς, κατὰ τὸν ὅποιον ὅχι μόνον ἡ Ἱερουσαλὴμ, οὐδὲ μόνον τὸ ὄρος Γαριζεὶν θὰ εἶνε ὁ κατάλληλος τῆς προσευχῆς τόπος, ἀλλὰ πᾶσα γωνία γῆς καὶ πᾶς τόπος, ἀρκεῖ μόνον ἡ προσευ-

χὴ νὰ γίνηται «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ». Καὶ ὅτε ἡ Σαμαρεῖτις, δεικνύουσα τὴν ἥν εἶχεν ἐλπίδα περὶ Μεσσίου, εἶπεν, ὅτι, ὅταν ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστὸς, ἐκεῖνος βέβαια θὰ μᾶς ἔξηγήσῃ ὅλα ταῦτα, τότε ἥκουσε μὲν ἐκπληξιν καὶ ταραχὴν μεγάλην τὸν Ἰησοῦν νὰ εἴπῃ εἰς αὐτὴν τὸν βαρυσημάντους ἐκείνους λόγους: »Ἐγὼ, ὁ ὅποιός σοι ὄμιλῶ, εἶμαι ὁ Χριστός. «'Ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν δοι!»: Ὁποῖος θεσπέσιος καὶ παρήγορος λόγος δι' ὄλοκληρον τὴν ἀνθρωπότητα! Καὶ ὅποια δύναμις, ἀπλότης, χάρις καὶ πεποίθησις χαρακτηρίζουσι τὴν περὶ ἑαυτοῦ ὅμοιογίαν ταύτην τοῦ Χριστοῦ! Διὰ τοῦτο καὶ βλέπομεν, ὅτι ἡ μὲν Σαμαρεῖτις συγκινεῖται μεγάλως, ἀφήνει τὴν στάμνον αὐτῆς καὶ τρέχει νὰ ἀναγγεῖλῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν συμπατριώτας αὐτῆς, οἱ δὲ συμπατριώται αὐτῆς Σαμαρεῖται πιστεύουσιν ἐπίσης καὶ παρακαλοῦσι τὸν Χριστὸν νὰ μείνῃ ἐκεὶ δύο ἡμέρας. Εἶνε δὲ γνωστὸν ἐξ ἄλλου, ὅτι ἐκ τῶν πρώτων βαπτισθέντων μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἦσαν καὶ οἱ Σαμαρεῖται, περὶ δὲ τῆς Σαμαρείτιδος γνωρίζομεν, ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Φωτεινή. Ἐξ ὅλων δὲ τούτων συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμη καὶ τὰ ἀκόλουθα:

α'] "Οτι ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς πρέπει νὰ εἶνε ἀπηλλαγμένος τοῦ φανατισμοῦ καὶ τοῦ φυλετικοῦ μίσους πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη.

β'] "Οτι ἀφοῦ ὁ φθόνος καὶ τὰ ἄλλα πάθη τῶν Ἰουδαίων ἀπομακρύνουσι τὸν Χριστὸν ἀπ' αὐτῶν, ἡ δὲ εἰλικρίνεια καὶ ἡ ἀπλότης τῶν Σαμαρειτῶν φέρουσιν αὐτὸν πλησίον των, χρεωστοῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα εἰλικρινεῖς, ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ πάθη, καὶ περιποιητικοὶ εἰς τὸν λειτουργὸν καὶ ἰερεῖς τοῦ Θεοῦ: Καὶ,

γ'] "Οτι χρεωστοῦμεν νὰ μιμηθῶμεν τὴν μετάνοιαν καὶ τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ ζῆλον τῆς Σαμαρείτιδος, ἡ ὅποια ἀπὸ ἀμαρτωλοῦ γυναικὸς ἔγενε μάρτυς τοῦ Χριστοῦ. Γένοιτο!

12 Μαΐου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τοῦ Τυφλοῦ.

('Ιωάν. 9, 1—41.).

«Εἰς χρῖμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐλήλυθα....».

Ο Ιησοῦς Χριστὸς, ως τὸ ἀντιλεγόμενον σημείον διὰ μέσου τῶν αἰώνων αἰώνων. "Οπου ὁ καθαρὸς τὴν καρδίαν προλαμβάνει τοὺς σοφοὺς τοῦ κόσμου τούτου εἰς τὴν εὑρεσίν τῆς ἀληθείας.

Ο Ιησοῦς Χριστὸς εἶνε τὸ ἀντιλεγόμενον σημεῖον ὅλων τῶν αἰώνων καὶ ὅλων τῶν γενεῶν. Αὐτὸς εἶνε ἡ δοκιμαστικὴ πέτρα τῶν καρδιῶν. Σοφοὶ καὶ ἄσοφοι, πλούσιοι καὶ πτωχοὶ, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἔχοντες νὰ εἴπωσι τὸν λόγον τῶν περὶ αὐτοῦ. Διότι ὅλους ὄμοῦ καὶ καθένα ἴδιαιτέρως ἐνδιαφέρει ἡ διδασκαλία καὶ ὁ βίος αὐτοῦ. Ἀλλὰ καθὼς εἶπέ τις τῶν νεωτέρων σοφῶν: «Ο ἥλιος καὶ τὸ φῶς εἶνε δὲ ὅλους τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅλοι οἱ ὀφθαλμοὶ διὰ τὸν ἥλιον καὶ τὸ φῶς.» Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὸν Ιησοῦν Χριστὸν, ὁ ὅποιος εἶνε «τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, τὸ φωτίζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον», ὁ ἥλιος ὁ ἀνέσπερος τῆς δικαιοσύνης. Σκανδαλίζεται καὶ ἀπιστεῖ εἰς αὐτὸν ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος δὲν ἔχει καθαροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς, ἐκεῖνος ὁ ὅποιος δὲν ἔχει καθαρὰν ἀπὸ πάθη τὴν καρδίαν αὐτοῦ· τούναντίον βλέπει τὸ σωτήριον φῶς αὐτοῦ ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος ἔχει καθαροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς, καὶ λαμβάνει ἐκ τοῦ φωτὸς αὐτοῦ ὁδηγίαν, χειραγωγίαν, ζωὴν, παρηγορίαν καὶ ἀνάπαυσιν. Τὴν μεγάλην ταύτην ἀλήθειαν ζωγραφίζει μὲ πολλὴν ζωρότητα τὸ σημεριὸν Εὐαγγέλιον. Ως ὑπόθεσίν του τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῆς σήμερον Κυριακῆς τοῦ Τυφλοῦ ἔχει ἀπὸ τὸ ἐν μέρος νὰ μᾶς διηγηθῇ μίαν πρᾶξιν σπουδαίαν, ἐν θαῦμα ἔξαιστον τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ, τὴν θεραπείαν δηλαδὴ τοῦ ἐκ κοιλίας μητρὸς τυφλοῦ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νὰ μᾶς

ΙΘ'.

παραστήσῃ τὰς κρίσεις τῶν ἀνθρώπων περὶ τοῦ θαύματος τούτου. Ὅταν δὲ Θεὸς κάμνῃ τι, δὲ ἀνθρωπος χρεωστεῖ μὲν πολλὴν προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν νὰ τὸ μελετᾶ καὶ νὰ τὸ ἔξετάζῃ. Καὶ ὅταν πάλιν ἡ ἄγια Γραφὴ διηγῆται εἰς ἡμᾶς καὶ περιγράφῃ τὰς πράξεις καὶ τοὺς λόγους ἄλλων ἀνθρώπων, τότε σκοπὸν ἔχει νὰ μᾶς παρακινήσῃ εἰς μίμησιν τῶν καλῶν καὶ ἀποφυγῆν τῶν κακῶν. Διότι καλῶς γνωρίζει, ὅτι, ὅπως δὲ Θεὸς εἶνε πάντοτε Θεὸς, τοιουτοτρόπως καὶ δὲ ἀνθρωπος εἶνε πάντοτε ἀνθρωπος. Ἀς ἀκούσωμεν λοιπὸν μὲν προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν τὴν ὑπόθεσιν τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς διηγῆσεως, καὶ ἂς προσπαθήσωμεν νὰ ἐντυπώσωμεν ζωηρῶς εἰς τὴν ψυχήν μας τὰ ἔξ αὐτῆς ἥθικὰ διδάγματα.

Ἡσαν ἡμέραι τῆς ἑορτῆς τῆς Σκηνοπηγίας, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ Ἑβραῖοι συνηθροίζοντο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ὅπως εἰς ὅλας τὰς ἑορτὰς τῶν Ἑβραίων, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς ἥλθεν ἵνα λάβῃ ἀφορμὴν καὶ διδάξῃ τὸν πολυάριθμον κόσμον. Ὁμιλεῖ λοιπὸν κατὰ διαφόρους περιστάσεις εἰς τὸν ἑβραϊκὸν λαόν. Καὶ εἰς τὴν ἔξιστόρησιν τῶν ὁμιλιῶν αὐτοῦ τούτων, ὅπως ἔχομεν αὐτὴν παρὰ τῷ Εὐαγγελιστῇ Ἰωάννῃ, νομίζει τις, ὅτι εἶνε παρὼν καὶ ἀκούει τὸν μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν σκληροτραχήλων Ἑβραίων διάλογον. Ἐκ τοῦ διαλόγου δὲ καὶ τῆς συνομιλίας ταύτης δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς βλέπει, ὅτι ἡ πνευματικὴ τύφλωσις των Ἑβραίων καὶ μάλιστα τῶν Φαρισαίων ἔφθασεν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω. Οὗτοι ζητοῦσι νὰ τὸν λιθοβολήσωσιν. Τότε λοιπὸν δίδει εἰς αὐτοὺς ἐν τόσον μέγᾳ σημεῖον, ὅποιον ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, διὰ τῆς ὁποίας τόσον πολλὰς καὶ μεγάλας ἀληθείας διδάσκει.

Πῶς δὲ κάμνει τοῦτο; ἀκούσατε. Ἄφοῦ ἐκρύβῃ ἀπὸ τῶν ὄμμάτων τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἔζητον νὰ τὸν λιθοβολήσωσι, καὶ ἔξήρχετο τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, βλέπει ἐκεῖ νὰ κάθηται εἰς τὸν δρόμον καὶ νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς διαβάτας ἀνθρωπος, δὲ ὁποῖος εἶχε γεννηθῆ τυφλὸς, ἀνθρωπος, δὲ ὁποῖος ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του δὲν εἶδε τὸ φῶς. Εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς παρακλητικὰς φωνάς του δὲ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του συγκινοῦνται. Ἐρωτῶσιν οἱ μαθηταὶ τὸν Ἰησοῦν, διατί οὗτος νὰ γεννηθῇ

τυφλός; Καὶ μὲ τὴν ἵδεαν ὅτι πολλὰ παθήματα καὶ ἀσθένειαι εἶνε ἀποτέλεσμα ἄμαρτιῶν, ἐρωτῶσι, ποῖος εἶνε ὁ ἄμαρτῆσας εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν; ὁ τυφλὸς γεννηθεὶς ἡ οἵ γονεῖς αὐτοῦ; ἀπαντῷ ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγει. «Οὗτε οὗτος ἥμαρτεν οὗτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῇ τὰ σφραγῖα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ». Καὶ μετὰ τοῦτο, ἔπιτυσε κάτω εἰς τὴν γῆν, ἐσχημάτισε μὲ τὸν σίελόν του καὶ μὲ τὸ χῶμα πηλόν, ἔχρισε δι' αὐτοῦ τοὺς ὄφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν. «Τπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ καὶ νίψαι ἐκεῖ τοὺς ὄφθαλμούς σου. Ὁ τυφλὸς χωρὶς νὰ χάσῃ καιρόν, ὁδηγεῖται εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, νίπτεται ἐκεῖ, καὶ ὡς τοῦ θαύματος! ἐπιστρέφει ἐντελῶς ὑγιής: «Ἀπῆλθεν οὖν, διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστής, καὶ ἐνίψατο καὶ ἥλθε βλέπων». Τὸ θαῦμα ἔκαμε μέγαν θόρυβον. Ὁ λαὸς ἐγνώριζε τὸν τυφλόν, ὁ ὄποιος τίς οἶδε πόσα ἔτη ἐκάθητο ἐκεῖ πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καὶ ἐζήτει ἐλεημοσύνην. Τόσον δὲ ἐξεπλάγησαν πολλοί, ὡστε ἐδυσκολεύοντο νὰ τὸ πιστεύσωσιν, καὶ ἐνόμισαν, ὅτι δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ γνωστὸς ἐκ γενετῆς τυφλός, ἀλλ᾽ ἄλλος τις, ὅμοιος μὲ αὐτόν. Καὶ ὅμως ἐκεῖνος διεκήρυττεν, ὅτι εἶνε ὁ πρότερον τυφλός: «Ἐκεῖνος ἔλεγεν, ὅτι ἐγώ εἰμι». Ἀλλὰ περισσότερον ὅλων ἐταράχθησαν καὶ πάλιν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Αὐτοὶ εἶχον καὶ ἔνα ἄλλον λόγον ἀκόμη νὰ ταραχθῶσι, πολὺ σπουδαῖον δι' αὐτούς, ὅτι τὸ θαῦμα ἔγεινεν ἡμέραν Σαββάτου. Κινοῦνται λοιπὸν καὶ πάλιν καὶ σχηματίζουσι διαβούλια ἐναντίον τοῦ Ἰησοῦν, ὅπως καὶ εἰς τὸ θαῦμα τοῦ Παραλυτικοῦ καὶ τόσων ἄλλων τοὺς ὄποιονς ὁ Ἰησοῦς ἐθεράπευσεν ἡμέραν Σαββάτου. Κατ' ἀρχὰς ζητοῦσι ν' ἀρνηθῶσι τὸ θαῦμα. Δὲν πιστεύοντιν εἰς τὴν μαρτυρίαν τοῦ θεραπευθέντος τυφλοῦ καὶ διαβάλλοντιν εἰς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν ὡς ἄνθρωπον ἄμαρτωλόν, καταλύοντα τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, διότι ἐθεράπευσεν ἡμέραν Σαββάτου.

Ἄφοῦ ὅμως εἶδον, ὅτι ὁ τυφλὸς ἐπέμενε, προσκαλοῦσι τοὺς γονεῖς του, οἱ ὄποιοι ἐπίστησαν καὶ αὐτοί, καίτοι ἀπειλούμενοι, δὲν ἀρνοῦνται τὸ πρᾶγμα. Οἱ Φαρισαῖοι περιῆλθον τότε εἰς δύσκολον θέσιν. Τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ μερικοὶ ἔξι αὐτῶν (ἴσως ὁ Νικόδημος, ὁ Γαμαλιὴλ καὶ ἄλλοι

τοιοῦτοι) παρετήρησαν ὁρθῶς, ὅτι εἶνε ἀδύνατον ἀνθρωπος ἀμαρτωλὸς νὰ κάμη τοιαῦτα θαύματα. Τὴν αὐτὴν ὁρθὴν παρατήρησιν ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς ὁ θεραπευθεὶς τυφλός, μὲν πολὺ θάρρος καὶ τόλμην. Καὶ ὅμως τὸ πάθος τοῦ φθόνου καὶ ἡ προκατάληψις κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν ἵσχυρότερα μιᾶς τόσον φανερᾶς πραγματικότητος. Οἱ Φαρισαῖοι μέχρι τέλους δὲν ἐπίστευσαν, ἔμειναν εἰς τὸ σκότος τῆς ἀπιστίας των, καὶ, ὅπως διηγεῦται ὁ Εὐαγγελιστής, ἐξύβρισαν μὲ τρόπον σκαιὸν καὶ βάρβαρον τὸν θεραπευθέντα τυφλόν, ὁ ὅποιος ὅμως διὰ τοῦτο ἤξιώθη τῆς ὑψίστης τιμῆς νὰ δεχθῇ τὴν ἴδιαιτέραν ἐπίσκεψιν καὶ παρηγορίαν ἀπὸ μέρους τοῦ Ἰησοῦ. Τί δὲ διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη ἐξ ὅλων τούτων:

α'] Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον καὶ εἰς ἄλλα θαύματα καὶ διηγήσεις τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου εἴδομεν, ὅτι δὴλ. ἐφ' ὅσον ἡ καρδία δὲν καθαρισθῇ ἀπὸ τὰ πάθη, ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου μένει ἐσκοτισμένος καὶ δὲν δύναται νὰ εῦρῃ, νὰ ὁμολογήσῃ καὶ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἀλήθειαν. Ὅτι δὲ συνέβαινε τότε εἰς τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους, τοῦτο συμβαίνει δυστυχῶς καὶ εἰς πολλοὺς τῶν λογιωτάτων καὶ δῆθεν ἐπιστημόνων τῶν ἡμερῶν μας.

β'] Ὄτι τούναντίον, ἂμα ἡ καρδία εἶνε καθαρὰ ἀπὸ πάθη, ὁ νοῦς εὐρίσκει γρηγορώτερα τὴν ἀλήθειαν, ἔστω καὶ ἀν δὲν ἐγυμνάσθη εἰς τὰ πολλὰ γράμματα καὶ τὰς γνώσεις. Παράδειγμα τούτου ἔστω ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός, ὁ ὅποιος εὐκολώτερον εὑρε τὴν ἀλήθειαν ἡ οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι. Καί:

γ'] Ὄτι χρεωστεῖ καθεὶς ἐξ ἡμῶν νὰ προσέχῃ μήπως ἡ φιληδονία, ἡ κενοδοξία, ἡ φιλαργυρία ἡ ἄλλο τι πάθος σκοτίσῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ καὶ ἀποπλανήσῃ αὐτὸν ἐκ τῆς πίστεως, ὡς τὸ πάθος τοῦ φθόνου τὸν νοῦν τῶν Φαρισαίων. Ὡν τῆς κατακρίσεως ρύσαι ἡμᾶς ὁ Θεός. Ἀμήν!

19 Μαΐου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγελίου τῆς Κυριακῆς τῶν ἀγίων Πατέρων

('Ιωάν. 17, 1—13.).

«Ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἡμήν πεπληρωμένην ἐν ἑαυτοῖς».

Ο Ἰηδοῦς Χριστὸς ὡς μονογενὴς Γίδος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον. — Οποῖον εἶνε τὸ ὑψιστὸν ἰδεῶδες τῆς ὑπὸ αὐτοῦ ἴδρυθείσης Ἑκκλησίας.

Χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν αἰσθάνεται σήμερον ἡ ὁρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησία. Αὕτη πανηγυρίζει τὴν ιερὰν μνήμην τῶν ἀγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὅκτω Θεοφόρων Πατέρων τῆς πρώτης ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία ἐστήριξε τὴν ὁρθοδοξίαν ἐναντίον τῶν βλασφήμων διδασκαλιῶν τοῦ δυσσεβοῦς Ἀρείου. Μεταξὺ τῶν ἀγίων καὶ θεοφόρων τούτων πατέρων ὑπῆχον καὶ οἱ θαύματα τελοῦντες θαυματουργοί, ὡς ὁ ἄγιος Σπυρίδων, ἐπίσκοπος Τριμυθοῦντος καὶ Ἰάκωβος ὁ Νισίβης, ἄλλοι δὲ ἔφερον εἰς τὰ σώματά των τὰ σημεῖα τῶν βασάνων, τὰ ὅποια διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὑπέμειναν, καθὼς ὁ Ἀντιοχείας Κύσταθιος, ὁ Νεοκαισαρείας Παῦλος, καὶ ἄλλοι. Πρὸς τιμὴν αὐτῶν καὶ πρὸς δόξαν τῆς μεγάλης καὶ ἱστορικωτάτης αὐτῶν Συνόδου ψάλλει σήμερον ἡ Ἑκκλησία τὰ κατανυκτικὰ αὐτῆς ἄσματα. Σύμφωνα ἐπίσης πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν σημασίαν τῆς σημερινῆς ἑορτῆς ὡρίσθη ἡ ἀναγινώσκηται τὸ μέρος ἐκεῦνο τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, ὃπου φανερὰ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὅμιλεῖ περὶ ἑαυτοῦ ὡς μονογενοῦς Τίον τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τῆς ἀπὸ ἀρχῆς καὶ αἰωνίου ὑπάρξεώς του παρὰ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ ἐναντίον τῶν αἵρετικῶν καὶ κακοδόξων Ἀρειανῶν. Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ

Κ'.

·κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου εἶνε μέρος τῆς πρὸ τοῦ σταυρικοῦ πάθους τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ προσευχῆς. Καὶ ἡ προσευχὴ αὗτη θεωρεῖται δικαίως ὡς ἡ ὑψηλοτέρα καὶ περιεκτικωτέρα τῶν προσευχῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς τὸ λαμπρότερον ἐπὶ γῆς ἀκτινοβόλημα τῆς θείας αὐτοῦ φύσεως καὶ καταγωγῆς.

Καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ πλάτος καὶ ἡ εὐρύτης τῶν ἐν τῇ προσευχῇ ταύτη ἐννοιῶν εἶνε ἵσον πρὸς τὸ πλάτος τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὸν ὄποιον εἶχε τὰ βλέμματα ἐστραμμένα ὁ Ἰησοῦς, καθ' ἣν ὥραν ἀπήγγελλε τὴν εὐχὴν ταύτην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα του·

Εἰς τὴν εὐχὴν ἐπίσης ταύτην διαλάμπει μὲν ὅλον τὸ ὑψος καὶ μεγαλεῖόν του τὸ ἴδεωδες τῆς ἐπὶ γῆς χριστιανικῆς Ἑκκλησίας, καὶ ἡ εὐχὴ αὗτη παρουσιάζεται ὡς ὁ κυριώτερος μοχλὸς καὶ τὸ ἔλατήριον τῆς ἐπεκτάσεως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀν εἰς ὅλον ἐν γένει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον μὲν θαυμαστὴν ἀρμονίαν καὶ χάριν συμπλέκονται πάντοτε καὶ συνυφαίνονται πίστις καὶ δόγμα ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, ἔργα καὶ ἥθος ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἀλλ' εἰς τὸ σημερινὸν εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα ὑπερτερεῖ τὸ δόγματικὸν μέρος. Ἐναντίον τῶν αἱρετικῶν Ἀρειανῶν ἡ ἀγία ὀρθόδοξος Ἑκκλησία προβάλλει ὅσα ὁ βαθὺς καὶ ὑψηλορος υἱὸς τῆς βροντῆς, ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, διέσωσεν εἰς ἡμᾶς λόγια ἐκ τῆς θερμῆς ἐκείνης τοῦ Χριστοῦ προσευχῆς, ἀναφερόμενα εἰς τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν ὑψηλὴν καὶ θείαν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἀποστολήν, εἰς τὴν σχέσιν αύτοῦ πρὸς τὴν Ἑκκλησίαν καὶ τοὺς πιστούς, καὶ εἰς τὸ ἴδεωδες τῆς ὑπὸ αὐτοῦ ἰδρυθείσης Ἑκκλησίας ἐπὶ τῆς γῆς. Ας ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν μας εἰς ἐν ἔκαστον τῶν σπουδαίων τούτων διδαγμάτων τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἀς προσπαθήσωμεν νὰ ἐντυπώσωμεν ζωηρῶς ἐν ἔκαστον ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μας.

Καὶ πρῶτον ὡς πρὸς τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, καθὸ Τίος καὶ

Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὑπῆρχε πρὶν ἡ ἀκόμη ὁ κόσμος, ἡ γῆ δηλαδή, ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ λοιποὶ ἀστέρες, λάβωσιν ἀρχὴν καὶ ὑπαρξῖν. Ἐπίσης ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὡς Τίὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, ὑπῆρχε πρὶν ἡ ὁ Θεὸς δημιουργήσῃ τὸν πνευματικὸν κόσμον, δηλαδὴ τοὺς ἀγγέλους, χωρὶς ποτε ὁ ἕδιος νὰ λάβῃ ἀρχὴν εἰς ὡρισμένον χρόνον. Τπῆρχεν αἰωνίως μετὰ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Θεοῦ ἀγίου Πνεύματος ἀπαράλλακτα, ὅπως αἱ ἀκτῖνες καὶ τὸ φῶς ἥσταν ἀχώριστοι πάντοτε ἀπὸ τοῦ ἡλίου. Ἡτο, εἶνε καὶ θὰ εἶνε αἰωνίως ὁ αὐτὸς ἐν ὅλῃ τῇ θεϊκῇ αὐτοῦ δόξῃ καὶ μακαριότητι: ταῦτα ἐννοεῖ ὁ Ἰησοῦς, ὅταν λέγῃ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα αὐτοῦ: Καὶ νῦν δόξασδόν με δύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ, τῇ δόξῃ, ἥ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί Τὰ ἐμὰ πάντα σά ἔστιν καὶ τὰ σά ἐμά. Ως πρὸς τὴν θείαν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποθεολην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι σκοπὸς τῆς εἰς τὸν κόσμον ἀποστολῆς αὐτοῦ εἶνε νὰ κάμη γνωστὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ ὄνομα καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Οἱ ἀνθρωποι πρὶν ἡ ὁ Τίὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, λάβῃ σάρκα καὶ μορφὴν ἀνθρώπου καὶ φανῆ ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν εἶχον καθαρὰν ἕδεαν τοῦ τί εἶνε Θεὸς, ποία ἡ οὐσία αὐτοῦ, πῶς πρέπει νὰ λατρεύῃ ὁ ἀνθρωπος τὸν Θεὸν καὶ πῶς νὰ ἔλθῃ εἰς συμφιλίωσιν καὶ εἰρήνην μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα πάντα ἔδιδαξε διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ παραδείγματός του, καὶ κατώρθωσε διὰ τῆς ἐκχύσεως τοῦ τιμίου αὐτοῦ αἷματος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς. Διὰ τοῦτο καὶ μὲ πλήρη συναίσθησιν τῆς ἀνεκτιμήτου ὡφελείας καὶ τῆς θεοπρεποῦς σωτηρίας, τὴν ὅποιαν προϋξένησεν εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, εἰς ὅλας τῶν ἀνθρώπων τὰς γενεάς, λέγει πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα: Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔδγον ἐτελείωσα, ὃ δένδωκάς μοι ἵνα ποιήσω Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις Καὶ ταῦτα λελάληκα ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν ἑαυτοῖς». Ως πρὸς τὴν σχέσιν, τέλος, αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἔκκλησίαν καὶ τὸ ἴδεωδες αὐτῆς ὁ

Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εὑχεται ἀπὸ βάθους ψυχῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, ὅπως ἡ ἴδρυθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ Ἑκκλησία μένη ἀκατάλυτος καὶ ἀκατανίκητος εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅπως μὴ ὑπάρχωσιν αἱρέσεις καὶ σχίσματα ἐν αὐτῷ, καὶ ὅπως πάντες οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες εἶνε πάντοτε μία ψυχὴ καὶ μία καρδία, εἷς νοῦς καὶ μία θέλησις. Λυπεῖται δὲ ὄλοψύχως διὰ τὴν ἀπώλειαν ἔστω καὶ ἐνὸς μόνου ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἀγίας αὐτοῦ Ἑκκλησίας: «Πάτερ ἄγιε, λέγει, τίθησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ἵνα ὕστιν ἐν καθὼς ἡμεῖς Οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰμὶ ὁ νίδος τῆς ἀπωλείας, (ὅ προδότης Ἰούδας δηλαδή). — Τί δὲ χρεωστοῦμεν ἡμεῖς ἀπέναντι ὅλων τούτων τῶν δωρεῶν τοῦ Χριστοῦ νὰ κάμνωμεν εἰς τὸν βίον μας:

α'] Νὰ αἰσθανώμεθα, καθὼς πρέπει εἰς χριστιανούς, τὴν μεγάλην χαράν, τὴν ὅποιαν γεννᾷ ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ ἀόρατος, ὁ πανάγαθος καὶ παντοδύναμος Θεὸς ἐφανερώθη εἰς ἡμᾶς μὲ μορφὴν ἀνθρώπου, συνανεστράφη καὶ ὥμιλησε μεθ' ἡμῶν καὶ ἐδίδαξεν ἡμᾶς οὐράνιον διδασκαλίαν. "Ω, πόσην χαρὰν πρέπει νὰ προξενῇ πράγματι εἰς τὴν καρδίαν μας ἡ συναίσθησις αὐτη, Καί:

β'] Νὰ προσπαθῶμεν μὲ κάθε τρόπον, ὅπως ἐφαρμόζωμεν εἰς τὸν βίον μας τὰ θεῖα αὐτοῦ παραγγέλματα, ἀποφεύγοντες τὸ παράδειγμα καὶ τὴν καταδίκην τοῦ Ἰούδα καὶ τῶν ὁμοίων μὲ αὐτὸν αἱρετικῶν. Πρὸ πάντων δὲ χρεωστοῦμεν νὰ ἐφαρμόζωμεν τὴν μεγάλην καὶ περιεκτικὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, διὰ τῆς ὅποιας κυρίως κατορθόνεται τὸ ἰδεῶδες τῆς Ἑκκλησίας, τούτεστιν ἵνα πάντες οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες ἔχωσι τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης καὶ «ὕστιν ἐν» ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 'Αμήν!

26 Μαΐου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς

('Ιωάρ. 7, 37—8, 12).

«Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν».

Τὸ Πανάγιον Πνεῦμα ὡς μεγάλη δημιουργικὴ καὶ ἀναπλαστικὴ θεία δύναμις.—Πῶς ἐξεδηλοῦτο ἀλλοτε καὶ πῶς ἐκδηλοῦται σήμερον ἡ θεία ἐπενέργεια αὐτοῦ.

Τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς ἁγίας καὶ ὑπερουσίου Τριάδος, εἶνε ἡ μεγάλη δημιουργικὴ καὶ ἀναπλαστικὴ θεία δύναμις. Τοῦ Παναγίου δὲ Πνεύματος τὰ μεγάλα καὶ ἔξαιστα θαύματα ψάλλει σήμερον μὲ ἄσματα χαρᾶς καὶ πινευματικῆς εὐφροσύνης ἡ ἁγία ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Καὶ τίνος ὀρθοδόξου χριστιανοῦ ἡ καρδία δὲν σκιρτᾷ σήμερον ἀπὸ χαρᾶς, ὅταν ἀκούῃ νὰ ψάλλωνται τὰ λαμπρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἄσματα, τὰ ἔξυμνοῦντα τὴν θεότητα, τὴν θαυματουργικὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀπερινόητον ζωὴν τοῦ παναγίου καὶ αἰωνίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος; Τὸ Πανάγιον Πνεῦμα εἶνε τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον κατὰ τὴν πρώτην δημιουργίαν τοῦ κόσμου, ὅτε δηλαδὴ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ ὅλος ὁ ὁρατὸς κόσμος ἦτο ἀκόμη ἐν ἀμορφού χάος, μία ἀμόρφωτος καὶ ἀσχημάτιστος μάζα, ἐφέρετο ὡς ζωοπάροχος πνοὴ πέριξ τοῦ χάους, καὶ ἔθετε μυστηριωδῶς εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ τὴν κύνησιν, τὴν βλάστησιν καὶ τὴν ζωὴν. Τὸ αὐτὸ Πανάγιον Πνεῦμα εἶνε τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐπεσκίασε τὴν ὑπέραγίαν Παρθένον καὶ Θεοτόκον Μαρίαν, καὶ ἔκαμεν, ὥστε νὰ συλλάβῃ ἡ Ἀειπάρθενος ἐν τῇ μήτρᾳ αὐτῆς κατὰ τρόπον ἀκατανόητον καὶ γεννήσῃ μυστηριωδῶς καὶ ὑπερφυσικῶς τὸν σαρκωθέντα Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅτε εἶχεν ἐλθῆ πλέον τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Αὐτὸ

ΚΑ'.

πάλιν τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, ὅτε τὸ ἄγιον Εὐαγγέλιον ἐπρεπε νὰ διαδοθῇ εἰς ὅλα τὰ μέρη καὶ εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς οἰκουμένης, ἐστάλη παρὰ τοῦ Θεοῦ· Πατρὸς διὰ τοῦ Τίον αὐτοῦ καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς ἀγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀπόστολους ὡς εἶδος πυρίνων γλωσσῶν, μὲ ἥχον βροντεροῦ ἀνέμου, ὡς διηγοῦνται αἱ σήμερον ἀναγινωσκόμεναι Πράξεις τῶν ἀπόστολων. «Καὶ ἐν τῷ συμπλοροῦσθαι, λέγει, τὴν ἡμέραν τῆς Ηεντηκοστῆς, ἥσαν πάντες (οἱ ἀπόστολοι δηλαδὴ καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ) ὅμοι ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἥχος, ὥσπερ φερούμενης βιαίας πνοῆς καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον, οὗ ἥσαν καθήμενοι», κλπ. (Πράξ. 2, 1—4, καὶ ἔξῆς). Μέγα θαῦμα ἀληθῶς καὶ πρωτάκουστον! Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ συνενοῦται μυστηριώδῶς μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ σκοπῷ, ὅπως ἀναπλάσῃ καὶ ἀναγενήσῃ αὐτό! Συνενοῦται καὶ κάμνει αὐτὸ διὰ μιᾶς πάνσοφου, ὡς ἐπὶ τῶν ἀπόστολων συνέβη. Πῶς τοῦτο γίνεται, ὁ μικρὸς καὶ πεπερασμένος νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἀδυνατεῖ νὰ ἐννοήσῃ. Ἐν μόνον σαφῶς βλέπει, ὅτι τοῦτο εἶνε γεγονός.

Καὶ τὸ μέγα τοῦτο γεγονός, καὶ τὸ ἔξαίσιον τοῦτο θαῦμα προλέγει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς πολὺ πρὶν ἡ γεύνη εἰς τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Καὶ ἵδον μὲ ποῖον ζωηρὸν καὶ ἐκφραστικόν τρόπον: Συνείθιζον οἱ Ἑβραῖαι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ ἑορτάζωσιν εἰς Ἱεροσόλυμά μὲ πολλὴν πομπὴν καὶ παράταξιν τὴν ἑορτὴν τῆς λεγομένης Σκηνοπηγίας, καὶ μάλιστα τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς ταύτης, ἡ ὅποια, ὡς λέγει καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἐκαλεῖτο «μεγάλην ἡμέρα» τῆς ἑορτῆς. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην οἱ Ἑβραῖοι ἄφινον πλέον τὰς σκηνὰς, ὅπου ἐπὶ ἐπτὰ ὄλοκλήρους ἡμέρας διενυκτέρευον, καὶ ἐπέστρεφον εἰς τοὺς οἶκους των, πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐπιστροφῆς εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ἐπειτα συνηθροίζοντο πέριξ τῆς μεγάλης καὶ θαυματουργικῆς πηγῆς τοῦ Σιλωάμ. Ἐκεῖ ὁ Ἀρχιερεὺς ἐλάμβανεν εἰς τὰς χεῖράς του χρυσοῦν ποτήριον, ἐγέμιζεν αὐτὸ νερὸ ἀπὸ τῆς πηγῆς, καὶ ἀφοῦ ἔφερεν αὐτὸ εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, ἔχουνεν αὐτὸ

ἔκει ἐστραμμένος πρὸς ἀνατολάς. Μετὰ χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ τότε ὁ λαὸς ἔψαλλε τοὺς λόγους τοῦ προφήτου «Δεῦτε καὶ ἀντλήσατε ὕδωρ εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου!» Όλα ταῦτα ἡσαν συμβολικὰ, ὅπως ὅλαι αἱ Ἱεραὶ τελεταὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Καὶ τὴν συμβολικὴν σημασίαν τῶν γινομένων ἔξηγεῖ εἰς τὸν Ἐβραίους ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, καθὼς ἴστορεὶ τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον. Καθ' ἣν ὥραν ὅλος ὁ λαὸς εὐρίσκετο συνηθροισμένος εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, καὶ παρηκολούθει μετὰ ψαλμῳδίας τὴν τελετὴν ταύτην, ἵσταται εἰς μέρος περίβλεπτον ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔξηγεῖ εἰς τὸν λαὸν τὴν σημασίαν τῶν τελουμένων μὲ φωνὴν ἀκουστὴν εἰς ὅλους: «Οστις, λέγει, διψᾷ, ἂς ἔλθῃ πρός με καὶ ἂς πίῃ. Καὶ ὅστις πιστεύει εἰς ἐμὲ, ποταμοὶ ὕδατος ζῶντος θέλουσι ρεύση ἀφθόνως ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καθὼς προεῖπεν ἡ ἀγία Γραφή. Καὶ ἔλεγε τοῦτο, παρατηρεὶ ὁ εὐαγγελιστὴς, προλέγων περὶ τῆς πλουσίας δωρεᾶς τοῦ παναγίου Πνεύματος, τὸ ὅποιον ἔμελλον νὰ λάβωσιν, ὅσοι ἥθελον πιστεύσῃ εἰς αὐτὸν· «Τοῦτο δὲ εἴπε περὶ τοῦ πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν!»

Πάντες ἀνεγνώρισαν ἀμέσως τὸν Ἰησοῦν. Οτόνος καὶ ἡ πεποίθησις, μὲ τὴν ὅποιαν ὡμίλει, ἔκαμαν βαθυτάτην ἐντύπωσιν. Ο Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὁ ὅποιος μόνος ἀναφέρει ἐξ ὀλων τῶν εὐαγγελιστῶν τὴν περίπτωσιν ταύτην, μεταδίδει εἰς ἡμᾶς ὀλίγας μόνον λέξεις καὶ φράσεις ἐκ τῆς ὅλης ὄμιλίας τοῦ Ἰησοῦν. 'Αλλ' ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων εἶνε φανερὰ ἡ δύναμις τῶν λόγων αὐτοῦ. Τοῦτο μάλιστα μαρτυροῦσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἔχθροί του. Οἱ Φαρισαῖοι εἶχον στείλη ἀνθρώπους ἵνα πιάσωσιν αὐτὸν καὶ παραδώσωσιν εἰς τὸ Συνέδριον. Καὶ ὅμως αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν Φαρισαίων ἐπέστρεψαν λέγοντες: «Οὐδέποτε ἐλάλησεν ἀνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἀνθρωπος» (ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δηλαδή). Ο λαὸς μὲ τὴν ἄδολον καρδίαν του αἰσθάνεται ὅτι «αὐτὸς εἶνε ἀληθῶς ὁ προφήτης» «αὐτὸς εἶνε ὁ Χριστός». 'Αλλ' οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν Φαρισαίων, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ Φαρισαῖοι, ζητοῦσι μὲ κάθε τρόπον νὰ σαλεύσωσι τὴν πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Τὸ πάθος των ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ ψεύδωνται, λέγοντες, ὅτι ἐκ τῆς Γαλιλαίας δὲν

ἐφάνη ποτὲ προφήτης, ἐνῷ εἶνε γυνωστὸν, ὅτι ὁ προφήτης Ἰωνᾶς, ὁ ἀρχαιότερος τῶν προφητῶν, ἦν Γαλιλαῖος, καὶ ἐνῷ ὁ προφήτης Ἡσαίας προλέγει ρητῶς, ὅτι «ἡ Γαλιλαία τῶν ἔθνων, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει, θὰ ἴδῃ μίαν ἡμέραν φῶς μέγα». Ἐξ ἄλλου ἡ ὄρθὴ παρατήρησις τοῦ ἐκ τῶν Φαρισαίων Νικοδήμου, ὅτι πρὶν ἡ κατακρίνωσι τὸν Ἰησοῦν χρεωστοῦσι νὰ ἔξετάσωσιν αὐτὸν τὸν ἴδιον καὶ μάθωσι τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἀπορρίπτεται μὲ ἀγανάκτησιν καὶ μὲ ὑβρεις. Τί δὲ συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμη ἐξ ὅλων τούτων;

α') "Οτι, ὥπως τότε ἐπὶ Χριστοῦ πολλοὶ ὡμίλησαν μετ' αὐτοῦ, πολλοὶ ἥκουσαν τὰς διδασκαλίας του, ἀλλὰ μόνον ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὰ χαρίσματα τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τοιουτοτρόπως καὶ σήμερον: Πολλοὶ προσέρχονται εἰς Αὐτὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνοι μόνον λαμβάνουσι τὴν χάριν τοῦ Παναγίου αὐτοῦ Πνεύματος, ὅσοι ἔχουσι πίστιν καὶ ἔργα ἀγαθά. Καὶ

β') "Οτι ἀν καὶ οἱ ἄγιοι Ἀπόστολοι εἶχον ὡς γνωρίσματα τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος τὸ ὅτι ἐτέλουν θαύματα καὶ ὡμίλουν εἰς γλώσσας τὰς ὅποιας οὐδέποτε ἐσπούδασαν, ἀλλὰ τὰ ἀσφαλέστερα γνωρίσματα τῆς θείας χάριτος δεικνύει εἰς ἡμᾶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος, λέγων: «Ο δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστιν ἀγάπη, χαρὰ, εἰδίνη, μακροθυμία, χρονιστότης, ἀγαθωδύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια» (Γαλ. 5, 23). "Ἄς δοκιμάζωμεν λοιπὸν ὁ καθεὶς τὸν ἔαυτόν του, ἂν ἔχομεν τὰς ἀρετὰς ταύτας ὡς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἔχομεν Πνεῦμα Χριστοῦ. Γένοιτο :

2 Ιουνίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῶν ἀγίων Πάντων

(*Ματθ. 10, 32—39. Καὶ 19, 27—30.*).

·Οποῖος πρέπει νὰ ἴνε ὁ ἀληθὸς χριστιανός. — Μόνη ἡ ἀρε-
τὴ κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἀληθῶς εὔτυχη καὶ εἰς τοῦτο
καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόδυμον.

*Αν τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον διδάσκει πάντοτε ἀληθείας ὑψηλάς, ἀλλ᾽ ἔχει καὶ τοῦτο τὸ ἐξαιρετικὸν προτέρημα, ὅτι δίδει καὶ τὴν δύναμιν νὰ τὰς ἐφαρμόσῃ τις εἰς τὸν βίον αὐτοῦ. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὅποιον χαρακτηρίζει πρὸ πάντων τὴν ἡθικὴν τοῦ Εὐαγγελίου, ἀν παραβάλωμεν αὐτὴν πρὸς ἄλλα φιλοσοφικὰ καὶ ἡθικὰ συστήματα, εἴνε τὸ ὅτι αὗτη ἔντισκε πάντοτε καὶ πρόσωπα, τὰ ὅποια μὲ πολλὴν προθυμίαν, ἀγάπην καὶ ζῆλον ἐφήρμοσαν τὴν ἡθικὴν ταύτην εἰς τὸν βίον αὐτῶν. Ήερὶ τούτου ὁμιλεῖ τρανῶς ἡ Ἰστορία τῆς Χριστιανικῆς Ἑκκλησίας. Αὕτη μᾶς παρουσιάζει μέγα πλῆθος ἀνθρώπων, τῶν ὅποιων ὁ βίος ὑπῆρξε μία ἀδιάκοπος ἐφαρμογὴ τοῦ Εὐαγγελίου, ἐν ζωντανὸν παράδειγμα βίου θεαρέστου, ἐν βιβλίον ἀρετῶν, τὰ γράμματα καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ ὅποιου ὁ καθεὶς ἐννοεῖ, ὅσον ὁ γραμματισμένος, τόσον καὶ ὁ ἀγράμματος. Νέφος ὀλόκληρον προφητῶν, ἀποστόλων, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, ὁσίων, ἀσκητῶν, ἐγκρατευτῶν, κηρύκων τῆς πίστεως, καὶ ἀγίων ἐν γένει καταστολίζει τὸν νοητὸν τῆς χριστιανικῆς Ἑκκλησίας ὁρίζοντα. Καὶ τοῦ ἀναριθμήτου τούτου πλήθους τῶν ἀγίων, ὅσοι εἴνε εἰς ἡμᾶς γνωστοὶ καὶ ὅσοι τυχὸν ἀγνωστοὶ, πανηγυρίζει τὴν μνήμην σήμερον ἡ ἀγία ὁρθόδοξος Ἑκκλησία. Παρομοία πρὸς καλλίκαρπον δένδρον, προβάλλει σήμερον μὲ χαρὰν εἰς τὴν θέαν πάντων τοὺς ἀγλαοὺς καρποὺς τῆς ὁρθοδόξου αὐτῆς πίστεως. Διὰ τοῦτο καὶ θεωρεῖ κατάλ-

ΚΒ'.

Ἀηλον σήμερον ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία νὰ προβάλλῃ εἰς μελέτην τοὺς λόγους ἐκείνους τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὅπου, ὡς ἡκούσαμεν, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὄμιλει περὶ τῶν ἀρετῶν ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ στολίζωσι τοὺς εἰς αὐτὸν εἰλικρινῶς πιστεύοντας. Καὶ οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνε τὸ μεγαλείτερον ἐγκώμιον τῶν ἀγίων αὐτοῦ καὶ ἡ ἀσφαλεστέρα ἐγγύησις τῆς αἰωνίου δόξης καὶ μακαριότητος, τὴν ὅποιαν ὁ Θεὸς ὑπόσχεται εἰς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν ἀγίους.

*Οπως τούναντίον, ὁ θεοφιλὸς βίος τῶν σήμερον ἑορταζομένων ἀγίων εἶνε ἡ ἀσφαλεστέρα ἐγγύησις καὶ βεβαίωσις περὶ τοῦ ὅτι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον διδάσκει καὶ παραγγέλλει ὅχι ἀκατορθώτους ἐντολὰς καὶ παραγγελίας, ἀλλὰ πράγματα κατορθωτὰ εἰς πάντα ἀνθρωπον, ἀφοῦ εὑρέθησαν πολλοί, οἱ ὅποιοι κατώρθωσαν νὰ ἐφαρμόσωσιν αὐτὰ εἰς τὸν βίον των, καὶ ἀνδρες καὶ γυναικες, καὶ νέοι καὶ γέροντες, καὶ πλούσιοι καὶ πτωχοί, καὶ σοφοὶ καὶ ἀγράμματοι, καὶ ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, καὶ ἔγγαμοι καὶ ἄγαμοι, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ζῶντες καὶ ἐν τῷ κόσμῳ ἀναστρεφόμενοι, καὶ εἴτε ἀπ' ἀρχῆς ἐν πίστει καὶ ἀρετῇ ζῆσαντες, εἴτε καὶ παραπλανηθέντες πρότερον εἰς τὸν κατηφορικὸν δρόμον τῆς ἀμαρτίας. Καὶ οὗτοι πάντες οἱ ἄγιοι, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος, «διὰ τῆς πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάδαντο δικαιοδύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔδραξαν στόματα λεόντων, ἔδθεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰδχυροὶ ἐν πολέμῳ». (Ἐβρ. 11, 33 καὶ ἔξῆς). Καὶ ποῖος μετὰ «τοιοῦτον νέφος μαρτύρων» τῆς χριστιανικῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης, θὰ δλιγοψυχήσῃ, νομίζων ὡς δυσκολοεφάρμοστα καὶ ἀκατόρθωτα τὰ ὑψηλὰ παραγγέλματα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου; Καὶ πάλιν, ὕστερον ἀπὸ τοὺς τόσον κατηγορηματικοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ περὶ μεγάλων μὲν ἀμοιβῶν, προωρισμένων διὰ τοὺς ἀληθινοὺς χριστιανούς, τοὺς ἀγίους, περὶ αἰωνίου δὲ καταδίκης, προητοιμασμένης εἰς τοὺς καταφρονητὰς τοῦ Εὐαγγελίου, τίνος ἡ φιλοτιμία δὲν κινεῖται πρὸς μίμησιν τῶν καλῶν καὶ ἀποφυγὴν τῶν κακῶν; *Αν ἥσαν

καὶ οἱ ἄγιοι, καθὼς καὶ ἡμεῖς, ἀνθρωποι μὲ ἀνάγκας, καὶ μὲ ἀδυναμίας ἀνθρωπίνους, διατὶ ἡμεῖς νὰ νομίζωμεν, ὅτι ἀδύνατόν εἶνε νὰ τὸν μη-μηθῶμεν; Ἐλλ' ἡ δειλία εἰς τὸν περισσοτέρους γεννᾶται πρὸ πάν-των, διότι οὗτοι δὲν γνωρίζουσι, τί κυρίως ζητεῖ παρὰ τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν ὁ Χριστός, καὶ ὅπόσον μεγάλα ἀγαθὰ ὑπόσχεται εἰς αὐτούς. Ἀς ἴδωμεν, τί λέγει περὶ τούτου τὰ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἵερὸν Ἔναγγέλιον.

Καὶ πρῶτον, ζητεῖ ὁ Χριστὸς παρὰ τῶν ἀληθινῶν λατρευτῶν του στα-θερὰν ὁμολογίαν τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως. Νὰ ὁμολογῇ δηλαδὴ ὁ χριστια-νὸς πάντοτε καὶ πανταχοῦ, ὅτι πιστεύει ὀλοψύχως εἰς αὐτόν, ὡς τὸν μονο-γενῆ Τίὸν τοῦ Θεοῦ, ὡς τὸν ἀληθῆ Μεσσίαν καὶ Σωτῆρα τῆς ἀνθρωπότητος. Ν' ἀποδέχηται πᾶν ὅ,τι εἶνε διδασκαλία καὶ ἐντολὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ν' ἀπορρίπτῃ δὲ μετὰ θάρρους καὶ σταθερότητος πᾶν ὅ,τι ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν Ἐκείνου. Τότε ὑπόσχεται καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅτι θέλει ὁμολογῆσῃ καὶ Ἐκεῖνος ἐν οὐρανοῖς καὶ πρὸ τοῦ οὐρα-νίου Πατρός, ὅτι ὁ τοιουτορόπως πιστεύων εἶνε ἀληθῆς μαθητῆς αὐτοῦ, καὶ ἄξιος τῆς θείας δόξης καὶ μακαριότητος, ὅπως πάντες οἱ σήμερον ἑορ-ταζόμενοι ἄγιοι: «Πᾶς ὅστις, λέγει, ὁμολογήσει ἐν ἔμιοι ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κάγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς». Ἐνῷ τούταντίον θέλει ἀρνηθῆ ὁ Χριστὸς καὶ θέ-λει διαψεύσῃ πάντα ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος εἶνε μὲν κατ'ονομα χριστιανός, ἀλλ' εἶνε ἔτοιμος εἰς πρώτην ἀνάγκην εἴτε ν' ἀρνηθῇ τὸ πάντιμον ονομα αὐτοῦ εἴτε νὰ παραβῇ καὶ νὰ καταπατήσῃ τὰς θείας αὐτοῦ ἐντολάς, χάριν τῶν ἴδιων γηίνων καὶ εὐτελῶν συμφερόντων: «Οστις δ' ἂν ἀρνήσηται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κάγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς». Ἡ πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς Θεόν, ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσις τοῦ χριστιανοῦ πρέπει νὰ ἔνε ἀνωτέρα καὶ ἰσχυρο-τέρα τῆς ἀγάπης, τὴν ὅποιαν τρέφει πρὸς τὰ φίλτατα αὐτῷ πρόσωπα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ἀνωτέρα δηλαδὴ τῆς ἀγάπης, ἦν τρέφει πρὸς τὸν πα-τέρα καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, πρὸς τὴν γυναῖκα ἥ τὰ τέκνα ἥ τοὺς ἀδελφοὺς

αὐτοῦ. Διότι τοῦτο σημαίνουσι καὶ οὐχὶ ἄρνησιν τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς συγγενεῖς οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ: «Ο φιλῶν πατέρα ἢ μπτέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν δταιρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὁπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος». Ο ἀληθὴς χριστιανὸς οὐδέποτε δηλονότι θὰ παραβῇ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ἔστω καὶ ἀν πρόκειται διὰ τούτου νὰ εὐχαριστήσῃ εἴτε τὸν συγγενεῖς καὶ φίλους αὐτοῦ εἴτε ἵδιαν ἐπιθυμίαν καὶ ἵδιον συμφέρον. Εἰς τὸν τοιοῦτον δ' ἀληθῆ χριστιανόν, ὁ ὅποιος τὰ πάντα τοιουτορόπως θυσιᾶζει χάριν τοῦ ὄντος καὶ τοῦ θελήματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶνε ἡτοιμασμένη πάντοτε ἡ ὑψίστη εὐδαιμονία. Ο τοιοῦτος χριστιανὸς ἀφ' ἐνὸς μὲν θὰ ἔχῃ πάντοτε τὴν εἰρήνην καὶ γαλήνην τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ψυχήν του, διότι κάμνει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ ἔνε ὁ εὐτυχέστερος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἔστω καὶ ἀν ἔνε πτωχὸς καὶ περιφρονημένος. Αφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, θὰ ἔνε μετὰ πάντων τῶν ἀγίων συγκληρονόμος τῆς οὐρανίου δόξης καὶ μακαριότητος: «Ἐκατονταπλασίονα, λέγει, λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει». Τί δὲ συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμη ἐξ ὅλων τούτων;

α') "Οτι εἰς τὸν ἀληθῆ χριστιανὸν οὐδόλως ἐπιτρέπεται νὰ συγκαταλέγηται μεταξὺ τοιούτων ἔταιριῶν, ὅπου δὲν κηρύσσεται τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὡς τοῦ μόνου Λυτρωτοῦ καὶ Σωτῆρος τῆς ἀνθρωπότητος, ὅποια πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶνε σήμερον καὶ ἡ ἔταιρία τῶν Μασσόνων. Καί :

β') "Οτι ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς χρεωστεῖ νὰ διακανονίζῃ καὶ νὰ ρυθμίζῃ τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς σχέσεις αὐτοῦ εἰς τὴν κοινωνίαν σύμφωνα πάντοτε πρὸς τὸ θέλημα καὶ τὸν νόμον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα δύναται νὰ λέγηται μετὰ τῶν Ἀποστόλων «Ιδοὺ· ἡμεῖς ἀφίκαμεν πάντα καὶ ἀκολουθήσαμέν σοις» καὶ πάλιν, «Ζῶ δὲ οὐκέξετι ἐγώ, ζῃ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» Γένοιτο !

9 Ιουνίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς Ἐκκλ. Ἀληθείας)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Β' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

(*Ματθ. 4, 18—23*).

Ο βίος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀδυονία τῶν Εὐαγγελίων.

Ἡ κληπτὸς τῶν πρώτων ἀποστόλων καὶ τὰ ἐξ
αὐτῆς ἡθικὰ διδάγματα.

«Δεῦτε ὅπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς,
ἄλιεῖς ἀνθρώπων»

Παρομοιάζουσιν οἱ ἔρμηνευταὶ τὰ τέσσαρα ἄγια Εὐαγγέλια πρὸς τέσσαρὰς λαμπρὰς φωτογραφικὰς εἰκόνας. Καὶ τῶν τεσσάρων τούτων φωτογραφικῶν εἰκόνων τὸ περιεχόμενον εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτό, τὸ νὰ δώσωσι δηλονότι εἰς ἡμᾶς ζωηρὰν εἰκόνα τοῦ μεγάλου ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ παραστήσωσι πιστῶς τὸν ἐπὶ γῆς βίον καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ἀλλ’ ὅπως ἐν καὶ τὸ αὐτὸν ὄψηλὸν ὄρος εἶναι δυνατὸν ἀπὸ διάφορα μέρη νὰ φωτογραφήσῃ τις, καὶ ἀφοῦ παραβάλῃ ἔπειτα τὰς διαφόρους ταύτας ἀπόψεις ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὄρους, νὰ ἔχῃ ὀλόκληρον τὴν εἰκόνα τοῦ ὄρους ἐκείνου, τοιουτοτρόπως βλέπομεν, ὅτι συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς τέσσαρας εὐαγγελιστὰς ὡς πρὸς τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Καθεὶς ἐξ αὐτῶν παρουσιάζει μίαν λαμπρὰν εἰκόνα τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία, ἐνῷ κατ’ οὐσίαν παριστᾶ τὰ αὐτὰ πράγματα, τὰ ὅποια καὶ οἱ ἄλλοι εὐαγγελισταί, φυλάττει ὅμως ταῦτοχρόνως τὴν ἴδιαιτέραν αὐτῆς πρωτοτυπίαν καὶ χάριν. Καὶ τοῦτο οὐχὶ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε, ἀλλὰ κατὰ θείαν πάντως πρόνοιαν καὶ οἰκονομίαν. Τὸ φωτίσαν καὶ καθοδηγήσαν τοὺς ἀγίους εὐαγγελιστὰς ἄγιον Πνεῦμα προσέδιδεν ἴδιαιτερον χαρακτήρα εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, ἀνα-

ΚΓ.

λόγως τοῦ ἴδιαιτέρου αὐτοῦ σκοποῦ, διὰ τὸν ὅποιον ἐγράφη. Καὶ ἵνα γείνῃ σαφέστερον ἔκεīνο τὸ ὅποιον λέγομεν, καὶ τὸ ὅποιον πᾶς τις πρέπει νὰ ἔχῃ κατὰ νοῦν, ὅταν ἀναγινώσκῃ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἵνα κατανοῇ τὴν ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν διηγήσεών του ὑπάρχουσαν ἀρμονίαν καὶ μὴ φαντάζηται διαφορὰς καὶ διαφωνίας μεταξὺ τῶν εὐαγγελιστῶν, ἐρχόμεθα εἰς παραδείγματα: "Οπως παραδείγματος χάριν τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον τοῦ Λουκᾶ χαρακτηρίζουσιν αἱ ἴδιαιτεραι εἰκόνες τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου, τοῦ Ζακχαίου, τοῦ Ἀσώτου, τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρον ἀμαρτωλοῦ γυναικός, τὰς ὅποιας εἴδομεν εἰς προηγούμενα εὐαγγελικὰ διδάγματα, τοιουτοτρόπως τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννου χαρακτηρίζουσιν αἱ εἰκόνες τῆς Σαμαρείτιδος, τοῦ Παραλυτικοῦ τῆς Βηθεσδᾶ, τοῦ ἐκ γενετῆς Τυφλοῦ, τῶν διαλόγων τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῶν Ἰουδαίων, τὰς ὅποιας ἐπίσης εἴδομεν. Καὶ πάλιν, μὲ ἄλλα χρώματα, ὡς εἴδομεν ἄλλοτε, παριστὰ τὴν κλῆσιν τῶν πρώτων ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης καὶ μὲ ἄλλα χρώματα ζωγραφίζει αὐτὴν ὁ σήμερον ἀναγινωσκόμενος Ματθαῖος. "Η, διὰ νὰ εἰπωμεν ἀκριβέστερον, ὁ σήμερον ἀναγινωσκόμενος Εὐαγγελιστὴς ἀναφέρει λεπτομερείας, τὰς ὅποιας παρέλειψε ν' ἀναφέρῃ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, καθὼς ὁ Ἰωάννης ἀναφέρει λεπτομερείας, τὰς ὅποιας παρέλειψαν οἱ ἄλλοι Εὐαγγελισταί. Διὰ τοῦτο καὶ ὥρισαν οἱ ἄγιοι Πατέρες, ὅπως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκωνται κατὰ σειρὰν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον καὶ οἱ τέσσαρες εὐαγγελισταὶ καθ' ἕκαστον ἔτος, συμπληρώνοντες καὶ ἐπιβεβαιώνοντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον. Καὶ μὲ τὴν πλουσίαν καὶ ἄφθονον ψυχικὴν ὡφέλειαν, τὴν ὅποιαν πλουσίως μεταδίδουσιν εἰς ὅλον τὸ ἐκκλησίασμα, πολὺ ὀρθῶς παραβάλλονται πρὸς τοὺς τέσσαρας ποταμούς, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως περιέλονόν ποτε γύροθεν τὸν Παράδεισον, ὅπου ἦσαν οἱ πρωτόπλαστοι. "Αφοῦ δὲ ἐπὶ σειρὰν Κυριακῶν, ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα καὶ ἔξῆς, ἡ ἄγια ἡμῶν Ἐκκλησία προέβαλεν εἰς μελέτην ἡμῶν τὸ κατὰ Ἰωάννην ἄγιον Εὐαγγέλιον, ἀπὸ τῆς σήμερον Κυριακῆς προβάλλει

εἰς μελέτην τὸ κατὰ Ματθαῖον ἄγιον Εὐαγγέλιον. Ὅσον δὲ σύντομος εἶνε ἀφ' ἑνὸς ἡ σήμερον ἀναγνωσκομένη εὐαγγελικὴ περικοπή, τόσον μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ἀφ' ἔτέρου εἶνε τὰ ἐν αὐτῇ περιλαμβανόμενα ἡθικὰ διδάγματα. Εἰς τὴν περικοπὴν ταύτην βλέπω ἐν πρώτοις ζωγραφουμένην μίαν μεγαλοπρεπῆ εἰκόνα, τὴν ὅποιαν ἀκόμη περιστότερον ἀναδεικνύει ἡ ἀπλότης καὶ ἡ ἀφέλεια, μὲ τὴν ὅποιαν ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς ὁ Εὐαγγελιστής. Οὗτος παριστᾷ εἰς ἡμᾶς τὸν ἐπὶ γῆς ὡς ἀνθρώπουν ὁφθέντα Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, περιπατοῦντα μόνον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου του ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος καὶ ζητοῦντα ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀπλοῦκῶν ἐκείνων ἀνθρώπων τοὺς μέλλοντας συνεργάτας καὶ ἀποστόλους αὐτοῦ ἐν τῷ εὐαγγελικῷ κηρύγματι. Ἀφοῦ δὲ περιεπάτησεν ἐπὶ τῆς παραλίας, πιθανῶς πρὸς τὸ μέρος τῶν σημερινῶν ἐρειπίων τῆς Καπερναούμ, ἐν τῇ ὅποιᾳ τότε κατώκει, ἢ δυτικώτερον, πρὸς τὸ μέρος τῆς Βηθσαϊδά, τῆς πατρίδος τῶν ἀποστόλων Ἀνδρέου καὶ Πέτρου, ἐστάθη ἐκεῖ, ὅπου οἱ δύο οὗτοι ἀδελφοὶ ἔρριπτον τὰ δίκτυα των εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς, λέγων: ἀκολουθήσατέ μοι καὶ θέλω σᾶς κάμη ίκανοὺς νὰ σύρητε ἀντὶ ὀψαρίων ἀνθρώπους ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἀπιστίας: «Δεῦτε, λέγει, δόπιδω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων». Καὶ ἐκεῖνοι ἀφῆκαν ἀμέσως τὰ δίκτυα καὶ ἥκολονθησαν τῷ Ἰησοῦν· τὸ αὐτὸ δὲ ἔπραξαν καὶ δύο ἄλλοι ἀδελφοί, ὁ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, τοὺς ὅποίους εἶδεν νὰ κάθηνται ἐπὶ τῆς παραλίας ὁ Ἰησοῦς καὶ νὰ περιποιῶνται τὰ δίκτυα μετὰ τοῦ πατρός των Ζεβεδαίου, καὶ ἐκάλεσεν ὅμοίως αὐτούς. Καὶ οὗτοι δὲ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔγειναν πλέον τακτικοὶ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὅποιον ἐξ ἵσου εἶχον πρότερον γνωρίσῃ καὶ ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης παρὰ τὸν ποταμὸν Ἰορδάνην, ὅτε ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Προδρόμου, ὡς διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης (Ἰωάν. 1,35—43). Τί δὲ πρέπει ἡμεῖς πρὸ πάντων νὰ παρατηρήσωμεν ἐν τῇ εὐαγγελικῇ ταύτῃ διηγῆσει;

α') "Οτι ὁ Χριστὸς δὲν ἐζήτησε τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποστόλους αὐτοῦ

μεταξὺ τῶν ἀργῶν καὶ ἀργολόγων Φαρισαίων καὶ Γραμματέων, ἀλλὰ μεταξὺ ἀνθρώπων ἐργατικῶν καὶ τιμίων, τῶν ὅποιων ἐγνώριζε τὴν καθαρὰν καὶ ἄδολον καρδίαν.

β') "Οτι ὁ Χριστὸς εἶχε πλήρη πεποίθησιν εἰς τὴν δύναμιν ἑαυτοῦ καὶ τῆς θείας αὐτοῦ διδασκαλίας, διὰ τοῦτο καὶ δὲν κατέφυγεν εἰς ἄρχοντας ἢ πλουσίους ἢ σοφούς, ὅπως ὑποστηρίξωσιν αὐτήν, ἀλλὰ εἰς τοὺς πτωχοτέρους καὶ ἀγραμματωτέρους τῶν τότε ἀνθρώπων, ἵνα φανερωθῇ δι' αὐτῶν καθαρῶς ὅλη ἡ θεϊκὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ δύναμις.

γ') "Οτι ὁ Χριστὸς δεικνύει διὰ τῆς προτιμήσεώς του ταύτης, ὅτι ἀγαπᾷ καὶ προστατεύει τοὺς ἐργατικοὺς ἀνθρώπους, ἐπισκέπτεται διὰ τῆς χάριτός του αὐτούς, ὅταν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ ἐκτελῶσι τὸ ἔργον των, καὶ μάλιστα ὅταν βοηθῶσι τοὺς γέροντας γονεῖς των, ὡς οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου. Καί:

δ') "Οτι ὁ Χριστὸς οὐχὶ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε ὡς πρώτους μαθητάς του ἔξελεξεν ἀδελφούς, ἀλλ' ἵνα δείξῃ, ὅτι ὡς ἀδελφοὶ πρέπει ν' ἀγαπῶνται μεταξύ των ὅλοι οἱ χριστιανοί, καὶ μάλιστα οἱ διάδοχοι τῶν ἀποστόλων, οἱ ἱερεῖς καὶ κληρικοὶ ἐν γένει. **Αμήν!**

16 Ιουνίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς Ἐκκλ. Ἀληθείας)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΤΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Γ' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

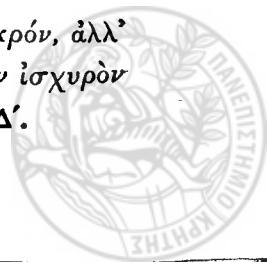
(*Ματθ. 6, 22—33*).

·Ο ἀγῶν τοῦ βίου καὶ τὸ Εὐαγγέλιον.—·Η ἀληθινὴ ἀφοδίωδις εἰς τὴν θείαν
Πρόνοιαν καὶ ἡ ἀνάπαιδις τῆς ψυχῆς.

«Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ·
καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν».

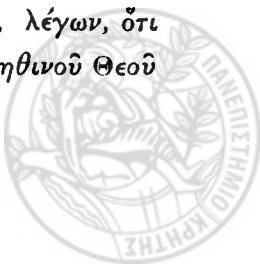
·Τλη καὶ πνεῦμα, σὰρξ καὶ ψυχή, ἐπιθυμίαι τοῦ σώματος καὶ ἴδεαι τοῦ πνεύματος, φωνὴ τῆς συνειδήσεως καὶ πρᾶξις καθημερινή, μὲ ἄλλας λέξεις καθῆκον καὶ ἀρετὴ ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, παράβασις καὶ καταπάτησις ἀπὸ τὸ ἄλλο — ἵδοὺ πράγματα, τὰ ὅποια καθεὶς ἐννοεῖ, ὅτι εἰς μεγάλην εὐρίσκονται ἐναντιότητα καὶ ἀντίθεσιν τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο. Πόλεμος ἀνάπτει ἀδιάκοπος μεταξὺ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου μέρους. Θύματα πίπτουν, νανάγια συμβαίνουσιν, ·Ο, τι τὸ ἐν θέλει, εἰς τὸ ἄλλο φαίνεται ἐναντίον. ··Η σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, λέγει καὶ ὁ Ἀπόστολος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα γὰρ ἡ ἄν θέλητε, ταῦτα ποιῆτε. (Γαλάτ. 5, 17). Καὶ τί δὲν θὰ ἔχαριζεν ὁ ἀνθρωπος, ὅπως ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῆς πάλης ταύτης, ὅπως ἔχῃ γαλήνην εἰς τὴν ψυχήν του, καὶ ὄριζοντα ἀνέφελον ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς του; Μετὰ πόσης χαρᾶς δὲν θὰ ἐδέχετο φάρμακον, τὸ ὅποιον θὰ ἔδιδεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀρμονίαν μεταξὺ τῶν σωματικῶν καὶ τῶν ψυχικῶν του δυνάμεων; Μεταξὺ ἐκείνων, τὰ ὅποια ἐπιθυμεῖ ή καρδία του καὶ ἐκείνων, τὰ ὅποια ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸν ὡς καθῆκον ή συνείδησις του; Τὸ φάρμακον τοῦτο, τὸ δίδει εἰς ἡμᾶς τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον. Εἶνε εἰς τὴν γεῦσιν πικρόν, ἀλλ' εἰς τὴν ὑγείαν ψυχῆς καὶ σώματος σωτήριον. Εἶνε φάρμακον ἰσχυρὸν

ΚΔ'.

καὶ δραστικόν, διότι ἐπιδρᾷ μέχρι τῆς ρίζης τοῦ κακοῦ. Ἐλθωμένι εἰς αὐτὴν τὴν ούσιαν τῆς ὑποθέσεως.

Τὸ σημερινὸν ἀνάγνωσμα τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου εἶνε μέρος τῆς ἐπὶ ὄρους διδαχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, περὶ τῆς ὁποίας ἄλλοτε ἐκάμαμεν λόγον (ἴδε «Εὐαγγελικὰ Διδάγματα» ἀριθμ. Ζ'). Καὶ ἐν τῇ περικοπῇ ταύτη ἔχομεν συνέχειαν τῆς θαυμασίας ἐκείνης ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Γαλιλαίας διδασκαλίας, τὴν ὅποιαν μόνον ὁ ἔξ οὐρανού ἀπεσταλμένος ἡδύνατο νὰ παρουσιάσῃ. Τρία δέ τινα διδάσκει ἐν τῇ σημερινῇ περικοπῇ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Πρῶτον διδάσκει περὶ τῆς ψυχικῆς ἐκείνης διαθέσεως, ἡ ὅποια πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ τὸν ἀληθινὸν χριστιανὸν εἰς ὅλον τὸν βίον του καὶ εἰς ὅλας τὰς σχέσεις του. Δεύτερον, δεικνύει τὴν ἀνοησίαν καὶ ἀφροσύνην ὅλων ἐκείνων, ὅσοι καταγίνονται μόνον εἰς τὸ νὰ συστωρεύωσι πλούτη, καὶ νὰ δαπανῶσιν ἀσκόπως διὰ τὴν πολυτέλειαν καὶ κοσμικὴν ματαιότητα. χωρὶς νὰ φροντίζωσι περὶ τοῦ πέραν τοῦ τάφου μέλλοντος αὐτῶν. Καὶ τρίτον, διδάσκει τὴν πεποίθησιν, τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, ἵνα ἔχῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀνάπαισιν εἰς τὴν ψυχήν του. Ὅσοι ἐπιθυμοῦμεν ὅπως ἔχωμεν τὴν εἰρήνην ταύτην καὶ ἀνάπαισιν τῆς ψυχῆς, ἡς ἀκούσωμεν μετὰ προσοχῆς τὴν οὐράνιον ταύτην διδασκαλίαν καὶ ἡς ἐντυπώσωμεν ζωηρῶς ἐν τῇ μνήμῃ τὰ ἔξ αὐτῆς πρακτικὰ συμπεράσματα. Καὶ πρῶτον ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς, ἡ ὅποια πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ τὸν ἀληθῆ χριστιανόν, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διακηρύττει, ὅτι εἶνε ἀδύνατον φυσικῶς νὰ ἔχῃ ὁ χριστιανὸς δύο ἀρχὰς καὶ δύο τάσεις εἰς τὸν βίον του. Δὲν δύναται φυσικὰ κατὰ τὸ ἐν ἥμισυ ν' ἀνήκῃ εἰς τὸν Θεὸν καὶ κατὰ τὸ ἄλλο ἥμισυ εἰς τὸν Σατανᾶν.. διότι κανείς ποτε δὲν δύναται νὰ δουλεύῃ εἰλικρινῶς εἰς δύο διαφόρους ἀπ' ἀλλήλων Κυρίους: «Οὐδείς, λέγει, δύναται δυσὶ Κυρίοις δουλεύειν. Ἡ γὰρ τὸν ἓνα μισθίσει καὶ τὸν ἔτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἔτερον καταφρονήσει». Καὶ διατυπώνει τοῦτο ὄριστικώτερον, λέγων, ὅτι οὐδεὶς δύναται ταύτοχρόνως νὰ ἔνε εἰλικρινῆς λατρευτῆς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ

καὶ τοῦ θεοῦ τῆς ἀδικίας καὶ φιλοχρηματίας, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ἐν γόνῳ νὰ κλίνῃ πρὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἔτερον πρὸ τοῦ χρυσοῦ ἀγάλματος τοῦ Μαμωνᾶ: «Οὐ δύνασθε Θεῷ διουλεύειν καὶ μαμωνᾶ». Καὶ ὅποια πράγματι ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου. Ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ, ὅπως τὸ βλέμμα τοῦ ἀνθρώπου ἦνε ἀδιακόπως ἐστραμμένον εἰς τὰ οὐράνια ἀγαθά, ὁ δὲ μαμωνᾶς εἰς τὰ ἐπίγεια. Ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, θυσίαν ὑπὲρ αὐτοῦ, σέβας εἰς τὴν περιουσίαν, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἄλλου, ἐνῷ ὁ μαμωνᾶς, ἡ λατρεία δηλαδὴ τῆς ὕλης καὶ τοῦ χρήματος, ἀπαιτεῖ τὸν ἐγωϊσμὸν, τὴν ἰδιοτέλειαν, τὴν δολιότητα, τὴν ἀπάτην τοῦ πλησίου, τὴν σκληρότητα καὶ τὴν ἀνελεημοσύνην. Μὲ ἄλλους λόγους, ἡ μὲν λατρεία τοῦ Θεοῦ ἀπαιτεῖ τὴν πλήρωσιν τῶν δέκα αὐτοῦ ἐντολῶν, ἡ δὲ λατρεία τοῦ μαμωνᾶ τὴν πλήρη ἀθέτησιν καὶ καταπάτησιν τῶν ἐντολῶν τούτων. Καὶ ἀφοῦ τοιαύτη εἴνε ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς λατρείας τοῦ μαμωνᾶ ἀφ' ἔτερου, εὐνόητον, διατί ὁ Χριστὸς λέγει, ὅτι ὁ παραδεδομένος εἰς τὴν ὕλην καὶ τὴν λατρείαν τοῦ χρήματος ἀνθρωπος δὲν εἴνε δυνατὸν ν' ἀγαπᾶ τὸν Θεόν, καὶ ὅτι εἴνε ἀδύνατον νὰ ἔχῃ καθαροὺς τοὺς ὄφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς ὁ ἀνθρωπὸς ἐκεῦνος, ὁ ὄποιος εἴνε ἐσκοτισμένος ἀπὸ τὸ πάθος τῆς φυλαργυρίας. Καὶ πάλιν, ὅταν ὁ ὄφθαλμὸς τῆς ψυχῆς σκοτισθῇ, τότε βεβαίως καὶ ὀλόκληρος ὁ ἀνθρωπὸς δὲν δύναται παρὰ νὰ μένῃ εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Τοῦτο σημαίνονταν οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ. «Ο λύχνος τοῦ σῶματός ἐστιν ὁ ὄφθαλμός.» Εάν οὖν ὁ ὄφθαλμός σου ἀπλοῦς ἦ, δῆλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἐσται. Εάν δὲ ὁ ὄφθαλμός σου πονηρὸς ἦ, δῆλον τὸ σῶμα σου σκοτεινόν ἐσται..»

‘Οι πρὸς τὴν διδασκαλίαν, τέλος, τοῦ Χριστοῦ περὶ πλήρους πεποιθήσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, ἐν τῇ ὅποιᾳ φέρει εἰς ἡμᾶς παράδειγμα τὰ καταστόλιστα κρίνα τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, χρεωστοῦμεν νὰ προσέξωμεν μὴ ἐκλάβωμεν τοὺς λόγους του, ὡς ἀπαγορεύοντας τὴν ἐντιμον ἐργασίαν, ἀφοῦ ὡς γνωστὸν ὁ ἀπόστολος γράφει: «Ο μὴ ἐργαζόμενος μηδὲ ἐσθιέτω.» Ο Χριστὸς θέλει νὰ διδάξῃ ἡμᾶς, ὅτι χρεω-

στοῦμεν νὰ ἐλπίζωμεν εἰς τὸν Θεόν, ὡς τέκνα εἰς Πατέρα, καὶ νὰ φροντίζωμεν πρὸ παντὸς νὰ ἔκτελῶμεν τὸ ἄγιον αὐτοῦ θελημα, καὶ τὰ ἄλλα πάντα θὰ δοθῶσιν εἰς ἡμᾶς: «Ζητεῖτε δέ, λέγει, πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοδύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν,» Αὗτη ἦνε ἡ σωτήριος ἀρχή, ἡ ὁποία δίδει εἰς τὴν ψυχήν μας τὴν εἰρήνην καὶ ἀνάπαυσιν, καὶ ἡ ὁποία μᾶς κάμνει νὰ θεωρῶμεν ὀλόκληρον τὸν κόσμον ὡς μεγαλοπρεπῆ οἰκίαν, τῆς ὁποίας Κύριος μὲν καὶ οἰκοδεσπότης ἔνε ὁ Θεὸς, ἀληθινοὶ δὲ κληρονόμοι οἱ ἀληθεῖς αὐτοῦ λατρευταί.

Ἐκ τοῦ σημερινοῦ δὲ Εὐαγγελίου διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη καὶ τὰ ἀκόλουθα:

α') Ὁτι τὸ μεγαλείτερον ἀμάρτημα εἶνε τὸ νὰ παραδίδωται ὁ ἀνθρώπος ψυχῆ καὶ σώματι εἰς τὰ τοῦ κόσμου, ἡ πνευματικὴ λεγομένη ἀκηδία, κατὰ τὴν ὁποίαν λησμονεῖ ὁ ἀνθρώπος καὶ Θεὸν καὶ θεῖα καὶ φροντίζει μόνον περὶ ὑλῆς καὶ χρήματος.

β') Ὁτι ἡ πολυτέλεια καὶ ὅλη ἐν γένει ἡ περιττὴ ματαιότης τόσον τῶν ἀνδρῶν, ὅσον καὶ τῶν γυναικῶν, εἶνε πρᾶγμα ἀνάρμοστον εἰς ἀνθρώπου τοῦ πνεύματος, ὅποιος πρέπει νὰ ἔνε ὁ χριστιανός, καὶ ἀφοῦ τόσων κακῶν πρόξενος γίνεται εἰς τὰ ἄτομα καὶ εἰς τὰς κοινωνίας, εἶνε ταῦτο χρόνως ἀμάρτημα τὸ ὅποιον μεγάλως παροργίζει τὸν Θεὸν. Καὶ:

γ') Ὁτι, ὅπως ἡ ἀπελπισία ἐν τοῖς δυστυχήμασι τοῦ βίου καὶ τὰ ἐπακολουθοῦντα αὐτὴν δεινὰ (αὐτοκτονίαι, κλπ.) εἶνε ὁ φυσικὸς καρπὸς τῆς ἀπιστίας εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, τοιουτοτρόπως ἐξ ἄλλου ἡ πλήρης πεποίθησις καὶ ἀφσίωσις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν Πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ εἶνε τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀληθινοῦ πιστοῦ. Καὶ ἡ πεποίθησις αὕτη εἴθε διὰ παντὸς νὰ πληροῖ τὴν καρδίαν ἐκάθετου νήμῶν. Ἀμήν.

23 Ιουνίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς Ἐκκλ. Ἀληθείας)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΤΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

Μικρασία Τούρκων
Γούργαρην Μικράσια

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Δ' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

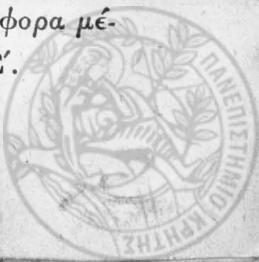
(Ματθ. 8, 5—13).

Ο Ιησοῦς Χριστὸς καὶ τὰ μὲν Ἰουδαϊκὰ ἔθνη.—Οὐχὶ οἱ ἀκούοντες μόνον τὸν νόμον, ἀλλ’ οἱ ἐφαρμόζοντες τὸν νόμον θεωροῦνται δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ.

«Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ Ἀνατολῶν καὶ Δυσμῶν ἦξουσι καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν».

Ἡ ψυχικὴ εὐγένεια καὶ ἡμερότης, ἡ ἀγάπη καὶ χάρις εἶνε ἀρεταί, αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουσι πᾶσαν διήγησιν καὶ διδασκαλίαν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλ’ ὑπάρχουσι διηγήσεις ἐν τῷ ἵερῳ Εὐαγγελίῳ, ὅπου μὲν ἴδιαιτέραν δύναμιν καὶ ζωηρότητα διαλάμπουσιν αἱ ἀρεταί αὗται· *Αν δέ τις μὲν προσοχὴν ἔξετασῃ τὸ τί διηγεῖται εἰς ἡμᾶς τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγέλιον, δὲν δύναται παρὰ νὰ ὀμολογήσῃ, ὅτι ἡ σημειωνὴ εὐαγγελικὴ διήγησις καὶ ἱστορία εἶνε μία ἀπὸ τὰς λαμπροτέρας καὶ διδακτικωτέρας. Αὕτη μᾶς ἀποκαλύπτει πρὸς τοὺς ἄλλους μίαν ἀκόμη ὄψιν, μίαν σελίδα τοῦ κοινωνικοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ βλέπομεν ἐν αὐτῇ, πῶς ὁ οὐράνιος διδάσκαλος ἐνόει νὰ σχετίζηται πρὸς τοὺς ἄλλοεθνεῖς μὲν καὶ μὴ Ἰουδαίους, ἀλλ’ ἀγαθοὺς τὴν καρδίαν ἀνθρώπους. Διότι τοιοῦτος ἄλλοεθνής, μὴ Ἰουδαῖος δηλαδή, καὶ ἐπομένως εἰδωλολάτρης ἢ ἀπλῶς θεολάτρης, ἥτο ὁ Ἐκατόνταρχος τῆς πόλεως Καπερναούμ, τοῦ ὅποιου τὸν δοῦλον ἀναφέρεται, ὅτι θαυματουργικῶς ἔθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ ἱστορία αὕτη περιλαμβάνει πρὸς τούτους καὶ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην προφητείαν τοῦ Χριστοῦ περὶ τῶν μελλόντων νὰ πιστεύσωσιν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὰ διάφορα μέ-

ΚΕ'.

ρη τοῦ κόσμου, ἀπὸ Δυσμῶν καὶ Ἀνατολῶν. Ἡ προφητεία αὗτη, καθὼς καὶ ὅλη ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ διήγησις ἔκαμε βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τὸν νοῦν τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ, ἀναφέρουσιν δ' αὐτὴν δύο εὐαγγελισταὶ ὄμοι, ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Λουκᾶς. Σύμφωνα δὲ πρὸς τὴν θαυμαστὴν ἀρμονίαν τῶν Εὐαγγελίων, περὶ τῆς ὥποιας ἄλλοτε ἵκανὰ εἴπομεν (βλέπε «Εὐαγγελ. Διδάγματ. ΚΓ'») θὰ προσπαθήσωμεν μὲν μεγάλην συντομίαν νὰ παραστήσωμεν πῶς καὶ οἱ δύο Εὐαγγελισταὶ ὄμοι διηγοῦνται τὴν ἴστορίαν ταύτην, ἵνα καρπωθῶμεν τὴν ἐξ αὐτῆς ψυχικὴν ὠφέλειαν.

Ἡσαν ἀκόμη αἱ πρῶται ἡμέραι τῆς δημοσίας διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ φθόνος τῶν Φαρισαίων δὲν εἶχε κινηθῆ ἀκόμη ἐναντίον του. Τούναντίον ὅλη ἡ περίχωρος τῆς Γαλιλαίας, ὅπου τότε κατώκει, ἐκρέματο κυριολεκτικῶς ἀπὸ τῆς μελιρρύτου διδασκαλίας του. Καὶ ἀκριβῶς, ὅτε εἶχε τελειώση τὴν ἐπὶ τοῦ Ὁρους τῆς Γαλιλαίας θαυμασίαν διδασκαλίαν, τῆς ὥποιας μέρος εἴδομεν εἰς τὸ εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα τῆς παρελθούσης Κυριακῆς, κατέβη εἰς τὴν παραλίαν τῆς λίμνης Γεινησταρέτ διὰ τῶν τερπιῶν αὐτῆς κατωφερειῶν, καὶ ἀφοῦ ἀφῆκεν ὅπισθεν τὰ Μάγδαλα καὶ τὴν Βηθεσδά, ἥλθεν εἰς τὸν τόπον τῆς κατοικίας του, τὴν Καπερναούμ, πόλιν παραθαλασσίαν τῆς αὐτῆς λίμνης. Ἡ θεραπεία ἐνὸς λεπροῦ, τὴν ὥποιαν πρὸ δλίγου εἶχε τελέσῃ εἶχε διαδοθῆ ὡς ἀστραπὴ μεταξὺ τοῦ λαοῦ. Ἡ θεραπεία αὗτη ἐγένετο ἀρχὴ σειρᾶς ἀπειραρίθμων θαυματουργικῶν ιάσεων. Καὶ ὅπως ἐπὶ τοῦ Ὁρους τῆς Γαλιλαίας ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδαξε τὴν ὑψίστην ἡθικὴν διδασκαλίαν, τοιουτοτρόπως καὶ ἀπὸ τῆς παραλίας τῆς λίμνης Γεινησταρέτ, ἥτοι τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος, ἀρχίζει νὰ δεικνύῃ τὴν ὑψίστην θαυματουργικὴν δύναμιν. Ἡ δύναμις δὲ ἀυτῇ τοῦ Ἰησοῦ ἐλκύει πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἑκατόνταρχον τῆς Καπερναούμ. Οὖτος εἶχε δοῦλον πιστόν, ὃ ὅποιος ἔκειτο παράλυτος. Ἄν καὶ μὴ Ἰουδαῖος, ἐν τούτοις εἶχε κάμη διαφόρους ἀγαθοεργίας εἰς τοὺς Ἰουδαίους τῆς Καπερναούμ, εἰς τοὺς ὅποιους εἶχε κτίσῃ καὶ Συναγωγὴν. Καὶ αἱ ἀγαθοεργίαι

του αὗται, ὡς καὶ ἡ πατρικὴ μέριμνά του περὶ τοῦ δούλου δεικνύουσιν, ὅτι οὗτος ἥτο πολὺ καλοκάγαθος ἄνθρωπος. Ἐπίσης τοιοῦτον εὐγενῆ καὶ καλοκάγαθον δεικνύει αὐτὸν καὶ ἡ διαγωγή του πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἀκούσας, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἥλθεν εἰς Καπερναούμ, δὲν τολμᾷ ὁ ἕδιος νὰ παρουσιασθῇ καὶ παρακαλέσῃ αὐτὸν περὶ τοῦ δούλου του. Ὁμιλοῦσιν ὅμως καὶ συνηγοροῦσιν ὑπὲρ αὐτοῦ ὅλοι οἱ ἀρχοντες τῶν Ἰουδαίων, διηγούμενοι τὰς ἀγαθοεργίας του. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀξιοῖ αὐτὸν ὑψίστης τιμῆς, διότι μεταβαίνει ὁ ἕδιος πρὸς θεραπείαν τοῦ δούλου αὐτοῦ. «Ο δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο δὲν αὐτοῖς», λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς.

Συγκεκινημένος ἐκ τῆς τοιαύτης πρὸς αὐτὸν τιμῆς ὁ ταπεινόφρων ἑκατόνταρχος σπεύδει ὁ ἕδιος μετὰ τῶν δούλων καὶ παρακαλεῖ τὸν Ἰησοῦν, ἵνα μὴ ἔλθῃ εἰς τὸν οἶκον, διότι, ὡς λέγει, δὲν εἶνε ἄξιος ἵνα ὑποδεχθῇ αὐτόν. Πρὸς τούτοις πιστεύει, ὅτι ἀρκεῖ ἔνα μόνον λόγον νὰ εἴπῃ ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ δούλος αὐτοῦ θὰ θεραπευθῇ. «Κύριε, λέγει, οὐκ εἴμι ἱκανός, ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον καὶ ιαθήσεται ὁ παῖς μου».

Μεγάλη ἀληθῶς ἡ πίστις τοῦ ἀνθρώπου τούτου! Μάλιστα, ἀν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ ἑκατόνταρχος οὗτος δὲν ἥτο ἐκ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Καὶ ἡ μεγάλη αὐτοῦ καὶ ζωηρὰ πίστις κινεῖ τὸν θαυμασμὸν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅποιος καὶ προβάλλει εἰς μίμησιν τὴν πίστιν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας Ἰουδαίους, προσθέτων, ὅτι οὐδὲ παρ' αὐτῷ τῷ Πατριάρχῃ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ Ἰακὼβ δὲν εὑρε τόσον μεγάλην καὶ τόσον γόνιμον πίστιν. «Ἀκούσας δέ, λέγει, ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν: 'Ἄμην, Ἄμην λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρον»! Καὶ προσέθηκεν, εἰς ἔλεγχον τῶν ἐπὶ πατραγαθίᾳ καὶ ὄρθῃ πίστει καυχωμένων Ἰουδαίων, τῶν περιφρονούντων τοὺς Σαμαρείτας καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν πολλοὶ ἐκ τῶν ἔθνων τούτων θ' ἀνακηρυχθῶσιν ἵσοι πρὸς τοὺς Πατριάρχας Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ

καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ἐνῷ οἱ θεωρούμενοι ἀληθεῖς κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι θ' ἀποκλεισθώσιν ἐντελῶς ἐξ αὐτῆς καὶ θὰ σταλῶσιν εἰς τὸ σκότος τὸ ἔξωτερον. Στραφεὶς δὲ μετὰ τοῦτο πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτῷ: «Τπαγε, καὶ καθὼς ἐπίστευσας, οὗτω καὶ ἂς γείνῃ». Καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐθεραπεύθη ὁ δοῦλος αὐτοῦ. Τί δὲ διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη ἐκ τῆς διηγήσεως περὶ τοῦ ἑκατοντάρχου τῆς Καπερναούμ;

α'] "Οτι χρεωστοῦμεν νὰ τιμῶμεν τὴν ἀρετὴν, ἔστω καὶ ἀν εὐρίσκομεν αὐτὴν παρ' ἀλλοπίστῳ καὶ ἀλλοεθνεῖ.

β'] "Οτι ἵνα ἔχωμεν ἐλπίδα σωτηρίας βεβαίαν, δὲν πρέπει ν' ἀρκούμεθα μόνον εἰς τὸ ὅτι ἐγεννήθημεν καὶ ἐβαπτίσθημεν χριστιανοί, ἀλλὰ νὰ πράττωμεν συγχρόνως καὶ πᾶν ὅτι ὁ Χριστὸς καὶ τὸ Εὐαγγέλιον διατάσσει.

γ'] "Οπως τότε ὁ Χριστὸς προέβαλλε τὸ παράδειγμα τῆς πίστεως τοῦ ἑκατοντάρχου εἰς μίμησιν τῶν συγχρόνων αὐτοῦ Ἰουδαίων, τοιουτορόπως τὸ παράδειγμα τοῦτο τῆς πίστεως προβάλλει ὁ αὐτὸς σήμερον διὰ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς πολλοὺς τῶν σημερινῶν χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὸ πάθος τῆς ὀλιγοπιστίας, τῆς ἀστασίας, τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας καὶ τῆς ψυχρότητος πρὸς τὰ θεῖα. Καί:

δ'] Χρεωστοῦμεν ἐπίσης νὰ μιμηθῶμεν καὶ τὰς ἄλλας εὐαγγελικὰς ἀρετὰς τοῦ ἑκατοντάρχου, ὅποιαι ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ καλοκαγαθία, ἡ πρὸς τοὺς ἄλλοεθνεῖς ἀγάπη καὶ εὐεργεσία, καθὼς καὶ ἡ πατρικὴ αὐτοῦ περὶ τῶν δούλων αὐτοῦ μέριμνα, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀξιωθῶμεν τῶν αὐτῶν παρὰ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ἐπαίνων. Γένοιτο!

30 Ιουνίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Ε' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστήν

(Ματθ. 8, 28—31).

Ο Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς κυριάρχης τῆς ὁρατῆς καὶ ἀօρατου κτίσεως.—Οποία εἶνε ἡ τύχη τῶν καταφρονητῶν τοῦ θείου κηδούγματος.

«Καὶ ιδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν δπως μεταβῆντες τῶν δρίων αὐτῶν!»

Εἰς τὴν ἀντικρυνθήν παραλίαν τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, ἐπὶ τοῦ νοτειοανατολικοῦ αὐτῆς ἄκρου, ὑψοῦται ἡ ὄρευντος χώρα τῶν Γεργεσηνῶν. Τὰ ἀπόκρημνα ὅρη τῆς χώρας ταύτης εἶναι συνέχεια τῶν βουνῶν τῆς ἀντίπεραν παραλίας, ἐπὶ τῶν δποίων συχνὰ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπεμακρύνετο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ χάριν ἡσυχίας καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ παρακολουθοῦντος αὐτῶν ὄχλου, καὶ παρεδίδετο ἐπὶ νύκτας ὀλοκλήρους εἰς τὴν κατὰ μόνας προσευχήν. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἐπέρασεν εἰς τὴν ἀντικρυνθήν παραλίαν μετὰ τοῦ πλοιαρίου καὶ τῶν μαθητῶν του μὲ σκοπόν, δπως ἐπισκεφθῆ τοὺς κατοίκους τῶν ἐκεῖ πόλεων Γέργεσα καὶ Γάδηρα, τῶν δποίων τὰ μελαγχολικὰ ἔρείπια δεικνύονται καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς τὸν ἐπισκέπτην. Καὶ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην τῆς ἀντίπεραν παραλίας διηγεῖται εἰς ἡμᾶς τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Περιλαμβάνει δ' ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ διήγησις πράγματα ἀκατανόητα μὲν διὰ τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον, μυστηριώδη δὲ καὶ ἐκφραστικὰ τῆς θείας παντοδυναμίας διὰ τὸν ἔξετάζοντα αὐτὰ μὲ τὰ ὅμματα τῆς πίστεως. ¹ Ας ἔξετάσωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς σήμερον τὴν εὐαγγελικὴν ταύτην διήγησιν μὲ τὰ καθαρὰ ὅμματα τῆς πίστεως καὶ ἀς προσπαθήσωμεν νὰ ἐντυπώσωμεν εἰς τὸν νοῦν μας τὰ ἔξ αὐτῆς ἡθικὰ διδάγματα.

Καὶ πρῶτον ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὴν σημερινὴν εὐαγ-

κετ'

γελικὴν διήγησιν ἀναφέρουσι τρεῖς εὐαγγελισταὶ συγχρόνως, τουτέστιν ὁ σήμερον ἀναγινωσκόμενος Ματθαῖος, ὁ Μάρκος καὶ ὁ Λουκᾶς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἔγραψε τὸ εὐαγγέλιον του διὰ τοὺς ἐξ Ἑβραιῶν χριστιανούς, οἱ δὲ εὐαγγελισταὶ Μάρκος καὶ Λουκᾶς ἔγραψαν τὰ εὐαγγέλια αὐτῶν κυρίως διὰ τοὺς ἐξ ἑθνικῶν (Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων) χριστιανοὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου, διὰ τοῦτο βλέπομεν, ὅτι ὁ μὲν Ματθαῖος ἀναφέρει εἰς τὴν διήγησίν του τὴν μᾶλλον ἑβραϊκὴν πόλιν Γέργεσα, οἱ δὲ δύο ἄλλοι εὐαγγελισταὶ ἀναφέρουσι τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Γαδήρων, ὡς μᾶλλον γνωστὸν εἰς τοὺς Ρωμαίους καὶ Ἑλληνας, ἀπὸ τοὺς ὅποιους καὶ κατώκειτο. Ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς διαφωνία μεταξὺ τῶν εὐαγγελιστῶν τὸ ὅτι ὁ μὲν Ματθαῖος ἀναφέρει δύο δαιμονιζομένους θεραπευθέντας ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ δὲ εὐαγγελισταὶ Μάρκος καὶ Λουκᾶς ἔνα. Διότι κύριος σκοπὸς τῶν εὐαγγελιστῶν δὲν ἦτο νὰ ἐξακριβώσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν θεραπευθέντων δαιμονιζομένων, ἀλλὰ νὰ παραστήσωσιν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος πόσον μέγα καὶ φοβερὸν ἦτο τὸ θεραπευθὲν πάθος, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος πόσον μεγάλη εἶνε ἡ δύναμις καὶ πόσον ἀνεξάντλητος εἶνε ἡ ἀγαθότης, ἡ εὐσπλαγχνία καὶ ἡ συγκατάβασις τοῦ οὐρανίου ἰατροῦ ψυχῶν καὶ σωμάτων, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐξ ἄλλου, ὡς γίνεται φανερὸν ἐκ τῆς διηγήσεως καὶ τῶν τριῶν ὄμοῦ εὐαγγελιστῶν, οἱ θεραπευθέντες δαιμονιζόμενοι δὲν ἔζων οὔτε εἰς τὴν μίαν οὔτε εἰς τὴν ἄλλην πόλιν, ἀλλ’ ἔξω πόσῳ αὐτῶν, πλησίον εἰς τὰ σπήλαια καὶ τὰ μυῆματα, ὅπου ἔθαπτον οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων τούτων τοὺς νεκροὺς αὐτῶν. Εἰς τοὺς πρὸ τοῦ χριστιανισμοῦ χρόνους οἱ τοιοῦτοι ταλαιπωροὶ καὶ δυστυχεῖς δαιμονιζόμενοι, δηλαδὴ ἀνθρώποι, οἱ ὅποιοι ἔχαναν τὰς φρένας των, δὲν ἐλάμβανον καμμίαν περιποίησιν ἀπὸ μέρους τῶν ἄλλων, ὅπως σήμερον εἰς τὰ φρενοκομεῖα, ἀλλ’ ἀφήνοντο νὰ περιφέρωνται εἰς τὴν τύχην των ἀνὰ τὰ ὅρη καὶ τὰς ἐρήμους, ὡς θηρία ἐπίφοβα. Ἡ θεία δὲ Πρόνοια βεβαίως ἔφερε τοὺς δύο τούτους δαιμονιζομένους ἐμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ, ἃμα ὡς οὗτος ἐπάτησεν ἐπὶ τῆς ἀντικρὺ παραλίας μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Καὶ πρᾶγμα τὸ ὅποιον βλέπομεν καὶ εἰς ἄλλας εὐαγγελικὰς διηγή-

σεις, τὰ πονηρὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα κατέχουν αὐτούς, ὁμολογοῦσιν ἀμέσως τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεόν, τρέμουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ, φοβοῦνται τὴν τιμωρίαν του, ἀναγκάζουσι τοὺς δαιμονιζομένους νὰ προσκυνήσωσιν αὐτῷ καὶ παρακαλοῦσιν ὅπως μὴ ἀποστείλῃ αὐτὰ ἀμέσως εἰς τὰ βάραθρα τοῦ ἄδου καὶ τῆς κολάσεως, ἀλλὰ τὰ ἐπιτρέψῃ νὰ μένωσιν ἔστω καὶ εἰς τὰ σώματα τῶν ἐκεὶ βοσκόντων χοίρων. «Καὶ ἴδού, διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστής, ἔκραξαν λέγοντες: τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ, νίè τοῦ Θεοῦ (δηλαδὴ τί ζητεῖς ἀπὸ ἡμᾶς, Ἰησοῦ Τίè τοῦ Θεοῦ?) Ἡλθες ὥδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; (πρὶν ἡ δηλαδὴ ἔλθῃ ἡ τελευταία καὶ φοβερὰ ἐκείνη ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κλείσης ὅλους τοὺς δαιμονας εἰς τὰ τάρταρα τοῦ ἄδου. Ἰδε Ἐπιστ. 2 Πέτρου 2, 4 καὶ Ἰούδ. 6). Ο Ἰησοῦς Χριστὸς εὐσπλαγχνίζεται τοὺς δαιμονιζομένους, θέλει ἵνα ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς τῶν πονηρῶν πνευμάτων, ἀλλὰ θέλει συγχρόνως νὰ δώσῃ ἐν αὐστηρὸν μάθημα εἰς τοὺς Ιουδαίους κατοίκους τῆς χώρας, οἱ ὁποῖοι μ' ὅλην τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ἔτρεφον χοίρους καὶ ἔτρωγον χοίρινα κρέατα. Ὡς κυριάρχης λοιπὸν συμπάστης τῆς ὄρατῆς καὶ ἀοράτου κτίσεως, ὡς παιδευτὴς καὶ ἱατρός, προφέρει μίαν λέξιν, τὴν λέξιν «ὑπάγετε», καὶ ἀμέσως οἱ μὲν δαιμονιζόμενοι ἀπαλλάττονται τῶν πονηρῶν πνευμάτων, ἡ δὲ ἀγέλη τῶν χοίρων. εἰς τοὺς ὁποίους ἔσταλησαν τὰ πονηρὰ πνεύματα ὥρμησε κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου ἐπνύγησαν καὶ κατεστράφησαν ὅλα τὰ βοσκόμενα ζῶα. Ἀλλ' ἀφοῦ οἱ βοσκοὶ τῶν χοίρων ἔτρεξαν καὶ διηγήθησαν τὰ συμβάντα εἰς τοὺς κυρίους αὐτῶν, οὗτοι, ἀν καὶ εἶδον τὸ γενόμενον θαῦμα, ἀν καὶ παρετήρησαν, ὅτι οἱ πρότεροι δαιμονιζόμενοι ἐκάθηντο μὲ σώμα τὰς φρένας πλησίον τοῦ Ἰησοῦ, ἐν τούτοις δὲν μετανοοῦσιν οἱ δεῖλαιοι, δὲν ζητοῦσι κάν νὰ μάθωσιν, ὁποῖον εἶνε τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μὲ ἔνα λόγον του ἐτέλεστεν ἐν τόσον μέγα θαῦμα. Τούναντίον μὲ φόβον καὶ δειλίαν παρακαλοῦσι τὸν Ἰησοῦν, ὅπως μὴ μείνῃ διόλου εἰς τὴν χώραν αὐτῶν: «Καὶ ἴδού, λέγει, πᾶσα ἡ πόλις ἔξηλθον εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἴδόντες αὐτόν, παρεκάλεσαν αὐτόν, ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὄρεων αὐτῶν! • Καὶ ὁ Ἰησοῦς χα-

ρὶς οὐδὲ νὰ εἴπῃ τίποτε πρὸς τοὺς ἐσκοτισμένους καὶ πεπωρωμένους τούτους ἀμαρτωλούς, ἐμβαίνει εἰς τὸ πλοιάριόν του καὶ ἐπιστρέφει ὅπίσω εἰς Καπερναούμ. Τί δὲ συμπεραίνομεν ἀκόμη ἐκ τῆς εὐαγγελικῆς ταύτης διηγήσεως;

α'] "Οτι ὅσοι περιφρονοῦσιν, ὡς οἱ Γαδαρηνοί, τὸ θείον κήρυγμα καὶ τοὺς κήρυκας καὶ διδασκάλους τοῦ θείου λόγου, ἀπὸ τούτων ἀπομακρύνεται ἡ θεία χάρις, ὡς ὁ Χριστὸς ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Γαδαρηνῶν.

β'] "Οτι ὅσων ὁ νοῦς εἶνε ἀπερροφημένος εἰς τὰς κοσμικὰς φροντίδας καὶ εἰς τὰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις, τούτων ἡ καρδία γίνεται σκληρὰ καὶ ἀναίσθητος ἀπέναντι τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου, καθὼς ἐπὶ τῶν Γαδαρινῶν συνέβη.

γ'] "Οτι ὁφείλομεν κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ νὰ συμπαθῶμεν καὶ ἐλεῶμεν τοὺς δυστυχεῖς παράφρονας, συνεισφέροντες τὸ κατὰ δύναμιν ὑπὲρ τῶν ἐπὶ τούτῳ φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων. Καὶ

δ'] "Οτι οὐδὲν δυστύχημα εἰς τὸν βίον μας εἶνε τυχαῖον, καὶ ὅτι ὁφείλομεν νὰ δεχώμεθα τὰς συμφορὰς καὶ ζημίας ὡς ἀγγέλους μετανοίας ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ, ἵνα φύγωμεν τὴν κατάκρισιν τῶν ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου ἀναφερομένων. **Άμπνις**

7 Ιουλίου 1902.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΤΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς ΣΤ' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

(Ματθ. 9, 1—9).

Τὸ θαῦμα τοῦ Παραλυτικοῦ καὶ οἱ Φαρισαῖοι.—Οποῖα τὰ κυριώτερα αἴτια τῆς θροσκευτικῆς ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος πρὸς τὰ θεῖα.

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ σήμερον ἀναγινωσκομένου ἱεροῦ Εὐαγγελίου εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τῆς δευτέρας Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν. Ὅπως ἐκεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, τοιουτρόπως καὶ ἐδῶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος διηγεῖται τὴν θαυματουργικὴν θεραπείαν τοῦ παραλυτικοῦ τῆς Καπερναούμ. Καὶ ἐπειδὴ τότε, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς δευτέρας Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν, περιεγράψαμεν λεπτομερῶς τὸ θαῦμα τοῦτο, ὅπως ἔξιστοροῦσιν αὐτὸς οἱ ἄγιοι Εὐαγγελισταί, διὰ τοῦτο σήμερον κρίνομεν καλὸν νῦν ἀφιεῖσθαι μεν τὸν λόγον εἰς θέμα πολὺ σπουδαῖον καὶ ἐνδιαφέρον — περὶ τοῦ πύθεν δηλονότι προέρχεται ἡ ψυχρότης πρὸς τὰ θεῖα καὶ ἡ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία καὶ ἀφροντισία πολλῶν ἐκ τῶν σημερινῶν χριστιανῶν. Τὴν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἔξέτασιν τοῦ ζητήματος τούτου δίδει εἰς ἡμᾶς αὐτὸς τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγελίον. Ὅταν μὲ προσοχὴν παρατηρήσω τὰ ἐν τῷ σημερινῷ Εὐαγγελίῳ, ἀναφέρομενα πρόσωπα καὶ ζητήσω μὰ ψυχολογῆστα ἐπ' αὐτῶν, τότε βλέπω ἐκεῖ ὅλως διόλου ἀντίθετα αἰσθήματα: Ἀπὸ τὸ ἐν μέρος βλέπω πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος βλέπω δισπιστίαν πρὸς αὐτὸν καὶ φθονερὰν κατάκρισιν. Εἰς ἐν καὶ γὰ αὐτὸς θαῦμα, εἰς τὴν θαυματουργικὴν δηλαδὴ θεραπείαν τοῦ σημερινοῦ παραλυτικοῦ, φανερώνεται ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ἡ μεγάλη πίστις τοῦ θεραπευθέντος παραλυτικοῦ καὶ ἐκείνων, οἵ ὅποιοι φέρουσιν αὐτό.

KZ.

τὸν εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ δυσπιστία, ὁ φθόνος καὶ ἡ ψυχικὴ τύφλωσις τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων. Τὸ αὐτὸ θαῦμα γίνεται αἵτια ψυχικοῦ φωτισμοῦ καὶ σωτηρίας διὰ τοὺς μέν, καὶ τὸ αὐτὸ θαῦμα γίνεται ἀφορμὴ ψυχικοῦ σκοτισμοῦ καὶ ἀπωλείας διὰ τοὺς δέ. Ἀπαράλλακτα ὥπως καὶ σήμερον συμβαίνει εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν· ἄλλοι μὲν εὑρίσκουσι εἰς αὐτὰ τὴν ψυχικὴν αὐτῶν ἀνάπαυσιν καὶ σωτηρίαν, ἄλλοι δὲ δείκνυνται πρὸς αὐτὰ ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι. Καὶ τοῦτο συμβαίνει ὅχι μόνον εἰς μίαν τάξιν ἀνθρώπων, ἀλλ’ εἰς πολλὰς τάξεις συγχρόνως. Πλησίον εἰς τὸν εὐσεβῆ ἐπιστήμονα, ὁ ὄποιος ἔχει σταθερὰς θρησκευτικὰς πέποιθήσεις καὶ ἐνδιαφέρεται εἰλικρινῶς περὶ τῆς Ἐκκλησίας, βλέπεις ἄλλον ἐπιστήμονα, ὁ δὲ οὗτος εἶναι ψυχρὸς καὶ ἀδιάφορος πρὸς τὰ θεῖα. Πλησίον εἰς τὸν γενναιὸν πλούσιον, ὁ ὄποιος σκορπίζει τὸν πλούτον αὐτοῦ εἰς ἀγαθοεργίαν αθώς διατάσσει τοῦτο τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, βλέπεις τὸν ψυχρὸν καὶ ἀφορμὴν διὰ τὴν τύχην τῶν ἄλλων πλούσιον, ὁ ὄποιος περὶ ἑνὸς καὶ μόνοι φροντίζει, περὶ τοῦ πῶς νὰ καλοπερνᾶ ὁ ἕδιος. Πιθενὲς ἀρά γε προέρχεται ἡ τοιαύτη διαφορὰ καὶ ἀντίθεσις; Καὶ τί ἡ ὅφειλει νὰ πράττῃ ὁ Χριστιανός, ὥπως ἀποφεύγῃ τὸ μέγα καὶ φόρον ἀμάρτημα τῆς θρησκευτικῆς ψυχρότητος καὶ ἀδιάφορίας;

Εἶναι γένεια ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου κηρυττομένη, ὅτι ὁ Θεὸς ὅλους ἀνεξαιρέτες τοὺς ἀνθρώπους θέλει νὰ σώσῃ καὶ ὅλους θέλει νὰ καταστήσῃ κληρονόμους τῆς ἐπουρανίου βασιλείας αὐτοῦ. «Ο Θεός, λέγει, πάντας θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν». Ἀλλ’ ἐξ ἄλλου ἵνε ἐπίσης ἀλήθεια φανερὰ εἰς ὅλους, ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς εἶναι ἐλεύθερος καὶ αὐτεξούσιος. «Ο Θεὸς θέτει ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τὴν φωτὶαν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ νερό, καὶ λέγει εἰς τὸν ἀνθρωπὸν — ἔκλεξον καὶ θέσ τὴν χεῖρά σου. εἰς τὸ ἐν ἡ τὸ ἄλλο μέρος. «Ιδού, λέγει, τέθεικα ἐνώπιόν σου πῦρ καὶ ὑδωρ, καὶ ὅπου ἂν θέλῃς, ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σου!». «Ο Θεὸς παρομοιάζει τὴν οὐράνιον αὐτοῦ

Βασιλείαν πρὸς γάμους καὶ δεῖπνον βασιλικόν, ὅπου ὅμως οὕτε ὅλοι οἱ προσκαλούμενοι ἔρχονται, οὕτε ὅλοι ὅσοι προσέρχονται φέρουσι τὴν κατάλληλον ἐνδυμασίαν. Ὁλοι θέτουσιν, ὡς ποτε ὁ Πιλάτος τὸ ἔρωτημα — «τί ἐστὶν ἀλήθεια», ἀλλ’ οἱ περισσότεροι στρέφονται ἀμέσως, ὡς ἐκεῦνος περὶ ἄλλα, καὶ δὲν ἔχουσι τὴν ὑπομονὴν οὐδὲ τὴν καλὴν θέλησιν νὰ δεχθῶσι μὲν προσοχὴν καὶ προθυμίαν τὴν ἀπάντησιν. Ἐκ τούτου αἱ παρατηρούμεναι μεγάλαι ἀντιθέσεις τῶν χαρακτήρων ἀπ’ ἀρχῆς μέχρι σήμερον. Ἀπέναντι τοῦ προδότου Ἰούδα ἵσταται ὁ μέγας τῶν ἔθνων ἀπόστολος Παῦλος ἀπέναντι τῶν καταδιωξάντων τὸν Χριστιανισμὸν ἐν ὀνόματι δῆθεν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς φιλοσοφίας ὑψοῦνται αἱ συμπαθεῖς μορφαὶ τῶν γενναίων ἕντοῦ φιλοσόφων ἀπόλογητῶν κατά τε τὸν ἀρχαίον, καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους.

Ἄλλ’ ἵνα περιορισθῶμεν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, ποῦτα ἀρά γέ εἶνε τὰ κυριώτερα αἴτια τῆς παρατηρούμενης σήμερον ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος πρὸς τὰ θεῖα;

Πρῶτον αἴτιον πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ παραμέλησις τῆς θρησκευτικῆς μορφώσεως τῆς νεολαίας. Παρωμοίαζον οἱ ἀρχαῖοι τὴν ψυχὴν τῶν παιδῶν πρὸς κηρίον μαλακὸν καὶ εὐπλαστὸν, εἰς τὸ ὅποιον . . . ρῷ τις νὰ δῶσῃ οἰονδήποτε σχῆμα θέλει, ή πρὸς τρυφερὸν βλαστόν, . . . δον ὅποιον δύναται τις νὰ δῶσῃ οἰανδήποτε διεύθυνσιν. Οἱ σήμερον παῖδες εἶνε αὐτὴν αὐτὴν ἡ κοινωνία τῆς αὔριον. Ἐπομένως ἡ τύχη μᾶς κοινωνίας ἔξαρταται ἐκ τῆς τοιαύτης ἡ τοιαύτης μορφώσεως τῆς νεολαίας. ν' ἀπαιτῇ δέ τις νὰ γίνωστιν εὐσεβεῖς καὶ ἀγαθοὶ πολῦται οἱ παιδεῖς, εἰς τὸν ὅποιον δὲν ἔδωκεν ἐγκαίρως τὴν πρέπουσαν ἀνατροφὴν εἶνε τὸ αὐτό, ὡσεὶ ἐζήτει νὰ θερίσῃ σῖτον ἐκεῖ, ὅπου οὐδὲ κόκκον ἔσπειρε.

Δεύτερον αἴτιον τῆς ψυχρότητος πρὸς τὰ θεῖα, ή ὅποια σήμερον παρατηρεῖται, εἶνε ἡ κακὴ ἐπίδρασις τῆς κοινωνίας. «Καθεὶς ἐξ ἥμῶν, γράφει εἰς τῶν νεωτέρων σοφῶν, διέρχεται τρία διάφορα στάδια μορφώσεως: τὸ τῶν γονέων, τὸ τῶν διδασκάλων καὶ τὸ τοῦ κόσμου. Ὅτι ὁ κόσμος μᾶς διδάσκει ἀνατρέπει συνήθως τὰς προτέρας ἰδέας». Αἱ

ἀθεϊστικὰὶ ἰδέαι, αἱ κακαὶ συνήθειαι, ἡ πολυτέλεια, αἱ ἀπρεπεῖς διασκεδάσεις καὶ τὰ παρόμοια διαδίδονται πολὺ εὐκόλως μὲ τὰ σημερινὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας. Ποῖος δὲ θὰ ἀρνηθῇ τὴν κακὴν ἐπίδρασιν πάντων τούτων ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἡθικοῦ ἡμῶν βίου;

Ἄλλὰ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα τὸ κυριώτατον αἴτιον τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας κεῖται ἀκόμη βαθύτερον. Εἶνε πάντοτε ἡ ἡθικὴ ἀνωμαλία καὶ ἀκαταστασία τοῦ θρησκευτικῶς ἀδιαφόρου καὶ ψυχροῦ περὶ τὰ θεῖα. Ἀνθρωπος μὴ ἔχων καθαρὰν καρδίαν, ἄνθρωπος παραδεδομένος εἰς τὴν ὑλην καὶ τὰς κοσμικὰς ἀπολαύσεις, ἄνθρωπος ἐνὶ λόγῳ σαρκικὸς· δὲν εἶνε δυνατὸν κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον νὰ αἰσθάνηται ζέσιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὰ θεῖα. Ὁ τοιοῦτος εἶνε λίαν φυσικόν, ὅπως φέρηται πρὸς αὐτὰ ψυχρῶς καὶ ἀδιαφόρως. «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, διὶ αὐτοὶ τὸν Θεὸν δψονται» διδάσκει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Εἰς δὲ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων γράφει που τὰ ἔξῆς: «Τέκνον μου, διατήρει τὴν ψυχήν σου ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, ἡ ὅποια νὰ σοὶ ἐπιτρέπῃ νὰ ἐπιθυμῆς τὴν ὑπαρξίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐδέποτε θέλεις ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ». Ὁποῖα δὲ πρακτικὰ συμπεράσματα ἔξαγομεν ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω:

α'] "Οταν βλέπομεν τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν καὶ ψυχρότητα πρὸς τὰ θεῖα παρουσιαζομένην ἔστω καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου τούτου, τὸ τοιοῦτον ἂς μὴ κλονίζῃ τὴν πίστιν ἡμῶν, μηδὲ ἂς ψυχραίνῃ τὸν ἡμέτερον ζῆλον, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἴτιον τούτου εἶνε κυρίως ἡ ἡθικὴ ἀνωμαλία τοῦ ψυχροῦ περὶ τὰ θεῖα. Καὶ:

β'] "Οσοι ἔξ ἡμῶν, εἴτε ὡς πατέρες, εἴτε ὡς μητέρες, εἴτε ὡς ἀδελφοί, εἴτε ὡς διδάσκαλοι ἔχομεν ἀναδεχθῆ τὴν μόρφωσιν παίδων ἡ κορασίων, διφείλομεν ἐγκαίρως νὰ ἐμβάλωμεν εἰς αὐτὰ ὑγιεῖς θρησκευτικὰς καὶ ἡθικὰς ἀρχας, δίδοντες ἡμεῖς πρῶτοι τὸ παράδειγμα ἀληθῶς εὐσεβοῦς καὶ ἐναρέτου βίου. Γένοιτο!

14 Ιουλίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Ζ' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

(*Ματθ. 9, 27—35.*)

‘Ο Ἰηδοῦς Χριστὸς ἐκπληρῶν τὰς περὶ αὐτοῦ προφητείας.—

“Οπου οἱ μὴ βλέποντες βλέπουσι καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γίνονται.

‘Ἐπτακόσια καὶ πλέον ἔτη πρὶν ἡ ὁ Χριστὸς γεννηθῆ, εὖς τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὁ μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας προλέγει πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Μεσσίου θ’ ἀνοιχθῶσιν ὁφθαλμοὶ τυφλῶν καὶ ὥτα κωφῶν, θὰ περιπατήσωσιν οἱ χωλοὶ καὶ θέλει γεύη τραυνὴ ἡ γλῶσσα τῶν ἀλάλων καὶ βωβῶν. Τότε, λέγει ὁ προφήτης, ἀνοιχθήσονται ὁφθαλμοὶ τυφλῶν καὶ ὥτα κωφῶν ἀκούσονται. Τότε ἀλεῖται, ως ἔλαφος ὁ χωλὸς καὶ τραυνὴ ἔσται γλῶσσα μογιλάλων» (*Ἡσ. λέ, 5, 6*). Τῆς προφητείας δὲ ταύτης τὴν πλήρωσιν βλέπω πρὸ παντὸς εἰς τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ίερὸν εὐαγγέλιον. Ο εὖς μετὰ τὸν ἄλλον προσέρχονται εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν οἱ ἀπὸ διάφορα νοσήματα πάσχοντες, ἀρκεῖ δὲ μόνον νὰ ἔχωσιν πίστιν θερμὴν καὶ εἰλικρινῆ εἰς αὐτόν, καὶ ἀμέσως θεραπεύονται ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. Καὶ ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός, βλέπων πῶς κατὰ γράμμα πληροῦνται ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ αἱ πρὸς τὸν ἀναιμένομενον ὑπ’ αὐτῶν Μεσσίαν σχετικὰ προφητεῖαι, χαίρει καὶ ἐνθουσιᾶ, τρέχει κατόπιν αὐτοῦ καὶ προσφωνεῖ αὐτὸν μὲ τὴν πολυσήμαντον προσφώνησιν «’Ιηδοῦ, νίè Δαυΐδ». Εἰς τὸ αὐτὸν ίερὸν Εὐαγγέλιον βλέπομεν, πῶς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, με· ὅλον τὸν κατ’ αὐτοῦ διωγμὸν τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων

ΚΗ'.

δὲν παύει νὰ ἐπισκέπτηται τὰς διαφόρους πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς Ἰονδαίας καὶ νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Διδασκαλία ἀφ' ἑνὸς καὶ θαυματουργικαὶ ίάσεις ἀφ' ἑτέρου εἶνε τὰ δύο κυριώτερα μέσα, διὰ τῶν ὅποιων πείθεται ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπαγγελθεὶς Μεσσίας καὶ Σωτὴρ τοῦ ἀνθρωπίου γένους. Λύτος εἶναι ὁ διανούγων ὅχι μόνον τοῦ σώματος τοὺς ὄφθαλμοὺς καὶ τὰ ὡτα ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς, ὅπως ὁ ἀνθρωπός κατανοήσῃ τὴν ὑπὸ αὐτοῦ κηρυσσομένην θείαν διδασκαλίαν, ἀποδεχθῆ αὐτὴν μετὰ χαρᾶς, ἐφαρμόσῃ εἰς τὸν βίον αὐτοῦ καὶ καταστῇ διὰ παντὸς εὔτυχῆς καὶ μακάριος.³ Λι ἐπικαλεσθῶμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὴν θείαν χάριν αὐτοῦ καὶ ἡς προσπαθήσωμεν νὰ ἐννοήσωμεν καλῶς καὶ ἐφαρμόσωμεν εἰς τὸν βίον μας τὰ ἐκ τοῦ σήμερον ἀναγινωσκομένου ἴεροῦ εὐαγγελίου ψυχοσωτήρια διδάγματα.

Τητο ἡμέρα ιστορικὴ ἐν τῷ ἐπὶ γῆς βίῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ ἡμέρα ἔκεινη. Κατ' αὐτὴν εἶχεν ἐπιτελέσῃ ἐν τῶν μεγαλειτέρων ἐπὶ γῆς θαυμάτων αὐτοῦ, τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου, ἄρχοντος τῆς Συναγωγῆς ἐν Καπερναούμ. Καὶ ἐνῷ ἐξήρχετο ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Ἰαείρου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐνθουσιῶντος διὰ τὸ μέγα θαῦμα λαοῦ, δύο τυφλοί, πιθανῶς καθήμενοι εἰς τὸν δρόμον καὶ ζητοῦντες ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς διαβάτας, ὑψοῦσι τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ μὲ τόνον παρακλητικὸν κράζουσιν ὅπισθεν αὐτοῦ: «**Ίνδοῦ, νίè Δαυΐδ, ἐλέησον ἡμᾶς!**» Θέαμα ἀληθῶς συγκινητικόν! Εἰκὼν μυστικῆ, ὅλης τῆς πρὸ Χριστοῦ ἀνθρωπότητος, ἡ ὅποια ἤγνοει τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἤγνοει τὸν ἀληθῆ ἐπὶ γῆς προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐβάδιζε τὸν μακρὸν δρόμον τῆς ζωῆς ψηλαφῶσα καὶ ζητοῦσα ἀνωτέραν τινὰ βοήθειαν, ἵνα εὑρῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀσπασθῆ τὸ σωτήριον φῶς αὐτῆς! Ο Ἰησοῦς ὥστε μὴ ἥκουε καθόλου τὰς φωνὰς καὶ παρακλήσεις αὐτῶν, βαδίζει ἀτάραχος τὸν δρόμον αὐτοῦ. Μόνον δ' ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου μετέβαινε, καὶ προσῆλθον ἐνώπιον αὐτοῦ οἱ τυφλοί, ἐρωτᾷ αὐτούς, ἀν πιστεύουσιν, ὅτι δύναται νὰ τοὺς θεραπεύσῃ, καὶ ἐκεῖνοι ἀπαντῶσι «**Nai**

Κύριε,» καὶ τότε θέτει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὁφθαλμῶν αὐτῶν καὶ λέγει πρὸς αὐτούς : «Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν ἂς γείνη εἰς ὑμᾶς». «**Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γεννηθήτω ὑμῖν!**» Καὶ ἀμέσως διηνοίχθησαν οἱ ὁφθαλμοὶ αὐτῶν. Λόγοι, οἱ ὁποῖοι ἐνθυμίζουσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς λόγους ἐκείνους τῆς Γενέσεως. «Γενηθήτω φῶς καὶ ἐγένετο φῶς», διὰ τῶν ὁποίων ὁ αὐτὸς Τίὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, καθὸς αἰωνίως ὑπάρχων ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Θεοῦ Πατρός, διέταξε τὴν δημιουργίαν τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας. Ἀπέφυγε δὲ ἵνα θεραπεύσῃ τοὺς τυφλοὺς εἰς τὸν δρόμον, πρῶτον μὲν ἵνα διδάξῃ ἡμᾶς, ὅπως ἀποφεύγωμεν τὴν ματαιοδοξίαν καὶ τὴν ἐπίδειξιν, δεύτερον δ’ ἵνα φανερώθῃ περιστότερον ἡ θερμὴ καὶ ζωηρὰ πίστις τῶν δύο τυφλῶν εἰς τὴν θαυματουργικὴν δύναμιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὴν αὐτὴν θερμὴν πίστιν δεικνύουσι καὶ οἱ παρουσιάσαντες ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον, ὁ ὁποῖος ἄμα ὡς παρουσιάσθη πρὸ τοῦ Ἰησοῦ, ἀμέσως ἐλάλησε πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν καὶ θαυμασμὸν τοῦ ἐκεὶ εὑρισκομένου πλήθους.

‘Αλλ’ εἰς τὴν γενικὴν ταύτην χαρὰν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ ιονδαικοῦ λαοῦ δὲν μετέχουσιν οἱ φθονεροὶ Φαρισαῖοι. ‘Αντὶ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἡ λύπη καὶ ἡ κατήφεια εἶνε ἔζωγραφισμένη ἐπὶ τῶν προσώπων αὐτῶν. ’Ενῷ δὲ ὅλος ὁ ιονδαικὸς λαὸς ὁμοφώνως ἀνακηρύττει, ὅτι οὐδέποτε ἄλλοτε παρουσιάσθη τοιαύτη θαυματουργικὴ δύναμις, ὅποια ἡ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ Φαρισαῖοι, τυφλούμενοι ἐκ τοῦ φθόνου πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, δὲν ἀρνοῦνται μὲν τὰ θαύματα, (καὶ πῶς ἡτο δυνατόν, ἀφοῦ ταῦτα ἐγένοντο ἐνώπιον ὅλων;) καταφεύγουσιν ὅμως εἰς ἀνοήτους παραλογισμοὺς καὶ γελοίας συκοφαντίας, νομίζοντες, ὅτι διὰ τούτων εἶνε δυνατὸν νὰ ὀλιγοστεύσωσι τὴν ἐκ τῶν θαυμάτων ἐντύπωσιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ λαοῦ. Διαδίδουσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐθεράπευσε τοὺς δαιμονιζομένους τῇ βοηθείᾳ δῆθεν αὐτῶν τούτων τῶν δαιμόνων! ‘Αν εὖνε ποτε δυνατόν, ἄνθρωπος λογικῶς σκεπτόμενος νὰ παραδεχθῇ τοιοῦτόν τι! Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐλεγεν εἰς αὐτοὺς εἰς παρομοίαν περίστασιν: «Ἐὰν οἱ δαιμονες ἐκδιώκουσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, τοῦτο σημαίνει, ὅτι

ηλθεν ὁ καιρὸς ἵνα «καταστραφῆ διὰ παντὸς τὸ κράτος αὐτῶν». (Ματθ. 12, 26). Τὴν φορὰν ὅμως ταύτην οὐδὲ προσοχὴν κἀν ἔδωκεν εἰς τὰς ἀνοήτους συκοφαντίας τῶν φθονερῶν Φαρισαίων. Ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον τοῦ φωτισμοῦ τῶν ψυχῶν διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς θεραπείας τῶν ἀσθενῶν διὰ τῆς θαυματουργικῆς δυνάμεως αὐτοῦ. «Καὶ περιῆγε, λέγει δὲ Εὐαγγελιστῆς, τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμιας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύζοντα τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν γιαλακίαν ἐν τῷ λαῷ». Τί δὲ διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη ἐκ τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς διηγήσεως;

α'] Νὰ προσέχωμεν, μήπως εἰς τὰς κρίσεις μας περὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων σκοτίζῃ τὸν νοῦν ἡμῶν, ὡς τὸν νοῦν τῶν Φαρισαίων, πάθος τι, ὥπως ὁ φθόνος, τὸ μῖσος, ἡ ἔχθρα καὶ τὰ παρόμοια, καὶ γινώμεθα καὶ ἡμεῖς ἄξιοι δικαίας κατακρίσεως.

β'] Νὰ μιμώμεθα τὸ παράδεγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ κάμνωμεν τὸ καλὸν πρὸς τοὺς ἄλλους χωρὶς θόρυβον οὐδὲ μὲ σκοπὸν νὰ ἐπιδειχθῶμεν ἢ νὰ ὑποχρεώσωμεν τὸν πλησίον, ἀλλ' ἐξ ἀγάπης πρὸς αὐτόν.

γ'] Νὰ μὴ δίδωμεν πολλὴν προσοχὴν εἰς τὰς κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις τῶν ἐμπαθῶν ἀνθρώπων, ὥστε ν' ἀποθαρρυνώμεθα εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ καλοῦ, τὸν ὅποιον ἐπιδιώκομεν, ἀπαράλλακτα ὥπως αἱ ἐπικρίσεις τῶν Φαρισαίων δὲν ἀπεθάρρυνον τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ ἀγῶνι αὐτοῦ. Καί:

δ'] "Οταν ζητῶμεν ἀγαθόν τι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἀς ἐπιμένωμεν μετὰ πίστεως καὶ προσευχῆς ζητοῦντες αὐτό, ἵνα λάβωμεν ἐπὶ τέλους τὸ ζητούμενον, συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου. Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γεννηθήτω. Ἄμην!"

21 Ιουλίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Η' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

(*Ματθ. 14, 14—22*).

Ο Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν ἀφοσίωσις τοῦ λαοῦ.—"Ἄς
ζητῶμεν πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοδύνην
αὐτοῦ καὶ τὰ ἄλλα πάντα θὰ δοθῶσιν εἰς ἡμᾶς.

«Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς
χρότους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο
ἴγλυτος, ἀναβλέψκες εἰς τὸν οὐρανόν, τράβόγησε».

*Αν παρατηρήσωμεν μὲ προσοχὴν τὰ διάφορα θαύματα τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, θὰ ἴδωμεν φανερὰ εἰς καθὲν ἐξ αὐτῶν τὰ ἔξῆς τρία
χαρακτηριστικά. Πρῶτον, ὅτι εἰς αὐτὰ ὑπάρχει πάντοτε φανερὸς ὁ ἀγα-
θοεργὸς σκοπός των, καὶ δὲν γίνονται ἀπλῶς καὶ μόνον ἵνα κινήσωσι τὴν
περιέργειαν καὶ τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόσμου. Δεύτερον, ὅτι καθὲν ἐκ τῶν
θαυμάτων τούτων γίνεται εἰς τὰ ὅμματα ὅλων, δὲν γίνεται κρυφά, καὶ ἔχει
ἔπομένως πολλοὺς μάρτυρας τῆς ἀληθείας αὐτοῦ. Καὶ τρίτον, ὅτι εἰς ἐν
ἔκαστον τῶν θαυμάτων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ φανερώνεται μεγάλη δύναμις
θεία καὶ ὑπερφυσική, ἀποδεικνύοντα τρανῶς τὴν θεότητα αὐτοῦ.

Καὶ τὰ τρία δὲ ταῦτα χαρακτηριστικὰ μὲ ἔξαιρετην δύναμιν πα-
ρουσιάζονται εἰς τὸ σήμερον ἔξιστορούμενον θαῦμα ἐν τῷ ἱερῷ
Εὐαγγελίῳ. Κατ' αὐτὸν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, εὐλογήσας
διὰ τῶν ἀγίων αὐτοῦ χειρῶν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ὄψάρια, τόσον
ἐπλήθυνεν αὐτὰ μὲ μόνον τὸν λόγον του, ὥσπερ ἐξ αὐτῶν ἐχόρτασαν πέντε
χιλιάδες ἀνθρωποι ὁμοῦ μὲ τὰς γυναικας καὶ τὰ παιδία των, καὶ ἐπείσ-
σευσαν ἀκόμη ἐκ τῶν ἄρτων τούτων δώδεκα κοφίνια. Καὶ ἡ διήγησις αὐτη-
τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου περιέχει πολλὰ τὰ ἄξια προσοχῆς καὶ μελέτης
ΚΘ'.

ἀπὸ μέρους ἡμῶν. Ταύτην ἀναφέρουσιν ὁμοῦ καὶ οἱ τέσσαρες εὐαγγελισταί, συμφωνοῦντες ὅλοι εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, καὶ συμπληρώνοντες ὃ εἴς τὸν ἄλλον εἴς τὰς ἐπὶ μέρους λεπτομερείας.¹ Η θεία παντοδυναμία καὶ πρόνοια, ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ, ἡ πατρικὴ περὶ αὐτῶν μέριμνα αὐτοῦ, ἡ πρὸς ὅλους ἐν γένει καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς πάσχοντας στοργὴ καὶ ἡ ὑπὲρ αὐτῶν αὐτοθυσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν² Ιησοῦ Χριστοῦ, ταῦτα πάντα διαλάμπουσιν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς διηγήσεως ταύτης.³ Η δὲ τοιαύτη τοῦ Θεοῦ πρόνοια, πρόνοια ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν ἄμα καὶ ὑγιῶν, εἴνε ἐπόμενον νὰ ἔμβάλλῃ ἐλπίδα καὶ θάρρος εἰς πᾶσαν εὐσεβῆ ψυχήν.⁴ Άλλὰ τὴν ἐλπίδα ταύτην εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸ θάρρος, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα ψυχοσωτήρια διδάγματα τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου, θέλομεν ἀκόμη περισσότερον ἐννοήσῃ, ὅταν ἐξετάσωμεν συντόμως τὸ πότε, ποῦ καὶ πῶς συνέβησαν ὅσα ἐξιστορεῖ τὸ σημερινὸν ἱερὸν εὐαγγέλιον.

Εἰς τὴν βυρειοανατολικὴν γωνίαν τῆς λίμνης Γευνησαρέτ, ὥχι πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου ὁ ποταμὸς Ιορδάνης χύνεται μὲν ὄρμὴν εἰς τὴν λίμνην ταύτην, ὑπῆρχεν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Χριστοῦ μικρὰ πόλις, καλούμενη Βηθσαϊδά, διάφορος ὅλως ἀπὸ τὴν πατρίδα τῶν ἀποστόλων Ἀνδρέου, Πέτρου καὶ Φιλίππου, ἡ ὅποια ἐκείτο εἰς τὴν ἀντικρυνὴν παραλίαν.⁵ Ολίγον κατωτέρω τῆς πόλεως Βηθσαϊδὰ καὶ πρὸς νότον αὐτῆς ἡπλώνετο στενὸς καὶ καταπράσινος κάμπος, ὁ ὅποιος, ὅπως καὶ σήμερον, ἥτο ἀκατοίκητος.⁶ Ανωθεν καὶ γύρω τοῦ στενωποῦ τούτου κάμπου ὑψοῦνται ὅλον ἐν βουνὰ ὑψηλά, ξηρὰ καὶ ἀκατοίκητα, μάρτυρες ἄφωνοι καὶ μέχρι σήμερον τῶν κοσμοϊστορικῶν ἐκείνων γεγονότων. Εἰς τὴν ἥσυχον ταύτην παραλίαν διέταξε μίαν ἡμέραν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὁ Ιησοῦς Χριστὸς ἵνα περάσωσι μὲν τὸ πλοιάριόν των.⁷ Η καθημερινὴ διδασκαλία, αἱ ἀδιάκοποι συναθροίσεις τοῦ πλήθους, αἱ ἐκ τῶν ἐπικρίσεων καὶ τῶν δολοπλοκιῶν τῶν Φαρισαίων συγκινήσεις εἶχον πλέον κουράσῃ αὐτόν.⁸ Εζήτει ἥσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν.⁹ Ήτο δὲ ἐποχὴ τῆς ἀνοίξεως.¹⁰ Επομένως ἥτο ὁ καιρός, κατὰ τὸν ὅποιον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας κατέβαινον εἰς τὴν Ιουδαίαν καὶ τὴν Ιερουσαλὴμ οἱ διά-

φοροι προσκυνηται. Καὶ ἐπειδὴ ἡ φήμη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶχε διαδοθῆ πλέον παντοῦ, οἱ προσκυνηται ἔφερον συγχρόνως καὶ ὅσους εἶχον ἀρρώστους, ὅπως παρουσιάσωσιν αὐτοὺς πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐμαλοιπὸν ἥκούσθη εἰς τὴν Καπερναούμ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐπέρασεν εἰς τὴν ἀντικρυνὴν παραλίαν, τότε ὅλος ὁ λαὸς ἐξεκίνησε πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Εἰς τρόπουν, ὥστε, ὅταν τὸ πλοιάριον τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων ἔφθασεν εἰς τὴν ἀντικρυνὴν παραλίαν, ὁ λαὸς περιέμενε πλέον αὐτοὺς ἐκεῖ. Καθεὶς φαντάζεται τὸν θόρυβον καὶ τὰς φωνὰς ἐκ τῆς μετακινήσεως τόσων χιλιάδων λαοῦ. Ἀλλ' οἵμοι! ποῖος σήμερον θὰ ἥδυνατο ἐκ τῆς νεκρικῆς σιωπῆς καὶ τῆς ἐρημίας τῶν βουνῶν ἐκείνων καὶ τῆς παραλίας νὰ μαντεύσῃ, ὅτι τόση ἄλλοτε κίνησις καὶ ζωὴ ὑπῆρξεν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα! Τὸ θέαμα συνεκίνησε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐλυπήθη τὸν λαὸν ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον ἔθεωρει ὡς πρόβατα χωρὶς ποιμένα. Καὶ λησμονήσας τὸν κόπον του, ἥρχισε καὶ πάλιν νὰ διδάσκῃ αὐτοὺς καὶ νὰ θεραπεύῃ τοὺς ἀσθενεῖς αὐτῶν. «Καὶ ἐσπλαγχνίσθη, λέγει ὁ Εὐαγγελιστής, ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν» (παράβαλε καὶ Λουκ. 9, 11). Καὶ ταῦτα μὲν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἀλλ' ἥδη ἥρχετο ἡ ἐσπέρα. Ὁ ἥλιος ἥρχισε νὰ κρύπτηται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅπισθεν τῶν ἀντικρὺν βουνῶν. Ὁ τόπος ἦτο ἐρημός. Οἱ ἀνθρώποι ἐλησμόνησαν νὰ λάβωσι μαζú των τροφάς. Οἱ ἀπόστολοι ἥρχισαν ν' ἀνησυχῶσι. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς δεικνύων διὰ τῶν πραγμάτων ὅτι ἄλλοτε ἔλεγε, θέλει νὰ διδάξῃ αὐτούς, ὅτι ἀρκεῖ ὁ ἀνθρώπος νὰ ζητῇ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ τὰ ἄλλα πάντα θὰ δοθῶσιν εἰς αὐτόν. Πρὶν δ' ἡ ὁ λαὸς ἡ οἱ μαθηταὶ παρακαλέσωσιν αὐτόν, ὁ Ἰησοῦς μεριμνᾷ περὶ αὐτῶν. Εἰς τὴν ἀπάντησιν τῶν μαθητῶν, ὅτι μόνον πέντε ἄρτοι ὑπῆρχον καὶ δύο ὄψάρια ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ταράσσεται. Διατάσσει, ὅπως ὁ λαὸς καθήσῃ εἰς κύκλους ἀνὰ πεντήκοντα καὶ ἀνὰ ἑκατὸν. Φέρουσιν οἱ Ἀπόστολοι ἐμπροσθέν του τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ὄψάρια. Ἰσταται ὅρθιος ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὑψώνει τὰ βλέμματά του εἰς τὸν οὐρανόν, ὡσεὶ

προσευχόμενος, καὶ διὰ τῶν χειρῶν του εὐλογεῖ τὰ πρὸ αὐτοῦ τρόφιμα. Καί, ὡ! τοῦ θαύματος, ταῦτα πληθύνονται ἀδιακόπως. 'Ο Ιησοῦς Χριστὸς κόπτει εἰς κομμάτια τοὺς ἄρτους καὶ οἱ ἀπόστολοι διαμοιράζουσιν αὐτοὺς εἰς τὸν λαόν. Αἱ ιεραὶ τοῦ ιουδαϊκοῦ λαοῦ παραδόσεις ἀναπαρίστανται ζωηραὶ εἰς τὸν νοῦν του. 'Ο λαὸς ἐνθυμεῖται, πῶς ὁ Μωϋσῆς ἔθρεψεν ἄλλοτε μὲ τὸ μάννα καὶ ἐπότισε μὲ τὸ ὄνδωρ τῆς πέτρας τοὺς πατέρας αὐτῶν εἰς τὴν ἔρημον. 'Αναγνωρίζουσιν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ τὸν ἐπηγγελμένον Μεστίαν καὶ θέλουσιν ἵνα κάμωσιν αὐτὸν βασιλέα. 'Αλλ' ὁ Ιησοῦς Χριστὸς ἀμέσως ἀφῆκεν αὐτοὺς καὶ ἀνέβη μόνος εἰς τὸ ὅρος, ἵνα παραδοθῇ εἰς τὴν κατὰ μόνας προσευχήν. Τί δὲ διδασκόμεθα ἡμεῖς ἀκόμη ἐξ ὅλων τούτων;

α'] "Οτι ὁ Θεὸς γνωρίζει καλλίτερον ἀπὸ ἡμᾶς τὰς ἀνάγκας μας καὶ εἶνε πάντοτε ἔτοιμος νά μας βοηθήσῃ, ἀρκεῖ ἡμεῖς νὰ προσπαθῶμεν νὰ κάμνωμεν τὸ θέλημα αὐτοῦ.

β'] "Οτι πρέπει νὰ συχνάζωμεν ὅλοι ὁμοῦ τακτικὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ νὰ ζητῶμεν ἐπιμόνως τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς δυστυχίας καὶ τὰς συμφοράς μας, ἀφοῦ εἶνε φανερὸν ὅτι ἡ παράκλησις τοῦ λαοῦ κινεῖ τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ.

γ'] "Οτι, ἀν τότε ὁ λαὸς ἔτρεχε καὶ ἐζήτει τὸν Χριστὸν εἰς τὴν ἔρημον, σήμερον δ' αἱ Ἐκκλησίαι τῶν χριστιανῶν μένουσι συνήθως χωρὶς ἔκκλησίασμα καὶ ἔρημοι λαοῦ, αἴτιον τούτου εἶνε ἡ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία μας καὶ ἡ ψυχρότης πρὸς τὰ θεῖα, ἀφοῦ ὁ Ιησοῦς Χριστὸς καὶ σήμερον ἀκόμη, ἐξακολουθεῖ ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις διὰ τοῦ Εὐγγελίου καὶ τῶν μυστηρίων νὰ διδάσκῃ καὶ σώζῃ τὸν πάντας. Καί:

δ'] "Οτι ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς χρεωστεῖ, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ, νὰ μὴ εἶνε κενόδοξος, ἀλλὰ νὰ ζητῇ διὰ τῆς προσευχῆς εἰς δυσκόλους τοῦ βίου του περιστάσεις, ποῶν εἶνε τὸ θέλημα τοῦ ἐν οὐρανοῖς Πατρός. 'Αμήν!

28 Ιουλίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Θ' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

(*Ματθ. 14, 24—34*).

Ο Ἰησοῦς Χριστὸς δοκιμάζων τὴν ποδὸς αὐτὸν πίστιν τῶν Ἀπόστολων.—Εἰς τὴν χριστιανικὴν Ἑκκλησίαν ἐδόθην νὰ ἔχῃ πάντοτε κινδύνους, ἀλλ’ ὅχι καὶ νικᾶται ὑπ’ αὐτῶν.

«Εὕθεως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων:
Θρεπτε, ἔγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε!»

Τίποτε δὲν εἶνε τυχαῖον εἰς τὸν ἐπὶ γῆς βίον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ τὸ θαῦμα ἐπομένως, τὸ ὅποιον διηγεῖται εἰς ἡμᾶς τὸ σημερινὸν ἱερὸν εὐαγγέλιον, σκοπὸν ἔχει νὰ μᾶς διδάξῃ μεγάλα ψυχοσωτήρια μαθήματα. Εἰς ὅσα θαύματα ἐξητάσαμεν ἔως τώρα, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θεραπεύει ἀσθενεῖς, τυφλούς, χωλούς, παραλυτικούς, ἀνασταίνει νεκροὺς μὲ μόνον τὸν λόγον του καὶ τρέφει χιλιάδας ὀλοκλήρους λαοῦ. Διὰ τοῦ σημερινοῦ δὲ θαύματος, κατὰ τὸ ὅποιον περιεπάτησεν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, καθὼς ἡμεῖς περιπατοῦμεν ἐπάνω εἰς τὴν ἔηράν, μᾶς ἀποκαλύπτει μίαν ἄλλην κυριαρχικήν του δύναμιν. Κατ’ αὐτὴν καὶ αὐτὰ τὰ ἄψυχα στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὅποια οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα, ὑποτάσσονται εἰς τὸ θέλημα αὐτοῦ. Μέγα θαῦμα πραγματικῶς! Τοὺς αἰωνίους καὶ ἀμετακινήτους νόμους, οἱ ὅποιοι διοικοῦσι τὸν ὄρατὸν κόσμον, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διατάσσει μὲ πρόσταγμα κυριάρχουν. Εἶνε οὗτοι δὶ’ αὐτὸν ὅτι αἱ μηχαναὶ ἐνὸς ὄργανου εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τεχνίτου, ὅτι ἡ διεύθυνσις ἐνὸς πλοίου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ναυτῶν!

Ἄλλ’ ἡ διήγησις τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου δὲν ἐνδιαφέρει ἡμᾶς μόνον διὰ τὸ ἐν αὐτῇ θαῦμα. Ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ταύτοχρόνως καὶ διὰ τὰ ὑψηλὰ διδάγματα, τὰ ὅποια περιέχει. Διδάγματα, ἀναφερόμενα καὶ εἰς τὸν

Α'.

Βίον καθενὸς ἐξ ἡμῶν ἴδιαιτέρως, καὶ εἰς τὸν βίον τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐν γένει. Πρὶν ἡ ὅμως ἀπαριθμήσωμεν τὰ διδάγματα ταῦτα, ἀνάγκη πρῶτον νὰ ἴδωμεν αὐτὴν τὴν διήγησιν τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου.

Καθὼς εἴδομεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τῆς παρελθούσης Κυριακῆς, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἀφοῦ ἔχόρτασε μὲ πέντε μόνον ἄρτους καὶ δύο ὄψάρια πέντε χιλιάδας λαοῦ καὶ πλέον, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὰ ὅρη τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποστόλους του διέταξε νὰ περάσωσι μὲ τὸ πλοιάριόν των εἰς τὴν ἀντικρυνὴν παραλίαν. Τὸν λαὸν ἥναγκασε νὰ ἀποχωρήσῃ εἰς τὰ πλησιόχωρα μέρη. ὜μεινε λοιπὸν μόνος ἐκεῖ καὶ παρεδόθη εἰς τὴν προσευχὴν. «**Καὶ ἀπολύθας τοὺς ὅχλους, λέγει ὁ Εὐαγγελιστής, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἴδιαν προσεύξασθαι.**» Ἀλλ’ ἦδη ἐνύκτωσε καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐξηκολούθει εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς τὴν πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα προσευχὴν καὶ συνομιλίαν. Ὁποίας δεήσεις καὶ προσευχὰς ἀνέπεμπε τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ θεάνθρωπος Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, οἱ Εὐαγγελισταὶ δὲν ἀναφέρουσι. Τοῦτο μόνον γνωρίζομεν καὶ ἐκ τῶν Εὐαγγελιστῶν καὶ ἐκ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅτι συχνὰ κατὰ τὸν ἐπὶ γῆς βίον του ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπεχώρει εἰς μέρη ὑψηλὰ καὶ ἀπομεμονωμένα, καὶ ἐκεῖ, ὡς ἐπὶ ὑψηλοῦ θυσιαστηρίου, παρεδίδετο εἰς τὴν προσευχὴν μετὰ δακρύων, γονυκλισιῶν καὶ στεναγμῶν ὑπὲρ τῆς ἀμαρτωλοῦ ἀνθρωπότητος, τὴν ὁποίαν ἥλθε νὰ σώσῃ.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι προσεπάθουν νὰ περάσωσιν εἰς τὴν ἀντικρυνὴν παραλίαν διὰ τοῦ πλοιαρίου των. Ἀλλ’ εὑρον ἐναντίου τὸν ἄνεμον. Ὅταν τις ἐπισκεφθῇ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, ἡ θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος λεγομένην, θὰ ἴδῃ καὶ σήμερον ἀκόμη τὸ ἔξῆς φαινόμενον: Πολὺ συχνὰ ἐκεῖ τὰς νύκτας, μάλιστα κατὰ τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ θέρος, γίνεται ἐξαίφνης τρικυμία καὶ σηκώνονται κύματα μεγάλα. Τοῦτο δέ, διότι ὑπάρχουσι γύρω τῆς λίμνης βουνά, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ καταβαίνει ὄρμητικὸς ὁ ἄνεμος, μάλιστα μετὰ τὸν καύσωνα καὶ τὴν ζέστην τῆς ἡμέρας. Τοιοῦτον τι λοιπὸν συνέβη καὶ κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς τὸ πλοιάριον τῶν ἀποστόλων. Εὑρίσκοντο εἰς τὸ μέσον τῆς λίμνης καὶ δὲν ἥδυναντο νὰ προχω-

ρήσωσι διὰ τὴν ἐναντιότητα τοῦ ἀνέμου. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ τὰ ὑψούμενα κύματα καὶ τὰ ὄρμητικὰ νερά εἰχον βάλῃ αὐτοὺς εἰς μεγάλην ταραχὴν. Ἐμπρὸς νὰ προχωρήσωσι δὲν ἡδύναντο, ὅπιστα νὰ ἐπιστρέψωσιν ἐφοβοῦντο μὴ πάθωσι ναυάγιον, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καμμία βοήθεια δὲν ἔφαινετο εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς καὶ τῆς τρικυμίας!

Βεβαίως θὰ ἐνεθυμήθησαν τότε οἱ ἀπόστολοι, πῶς ἀλλοτε εἰς παρομίαν περίστασιν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εὔρεθη μέσα εἰς τὸ πλοῖόν των, ἐσκώθη ἐκ τοῦ ὕπνου, διέταξε τὸν ἄνεμον νὰ παύσῃ, καὶ ἀμέσως ἐπαυσε (Ματθ. 8, 28). Ἀλλὰ τώρα ὁ Ἰησοῦς ἥτο μακρὰν αὐτῶν. Ἡ ἀπελπισία ἤρχισε νὰ τοὺς καταλαμβάνῃ. «Τὸ δὲ πλοῖον ἦδη μέδον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος», διηγεῖται ὁ ἴερὸς Εὐαγγελιστῆς. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀφῆκεν αὐτοὺς μόνους, ὡς ὑπέθετον. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ βουνοῦ παρηκολούθει αὐτούς. Ἔγνώριζεν, ὅτι ἐβασανίζοντο. Ἀλλ' ἄφινε νὰ παρέλθωσιν ὥραι πολλαί, ἔως οὐ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν των. Διατί; Περὶ τούτου θὰ εἴπωμεν ἀκολούθως.

Εἶχον πλέον περάση τρεῖς καὶ πλέον ὥραι ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου. Ἡ κατάστασις ἐξηκολούθει ἡ ἵδια. Μεταξὺ δὲ τῶν τριῶν καὶ ἔξ ὥρῶν μετὰ τὸ μεσονύκτιον («τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς» κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν) βλέπουσιν ἔξαιφνης οἱ μαθηταὶ τὸν Ἰησοῦν νὰ περιπατῇ ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ ἔρχηται πρὸς αὐτούς. Ἐτρόμαξαν, νομίζοντες, ὅτι βλέπουσι φάντασμα. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς καθησυχάζει αὐτούς, λέγων «Ἐχετε θάρρος· ἔγώ εἶμαι, μὴ φοβεῖσθε» («Θαρρεῖτε· ἔγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε»). Τότε ὁ Πέτρος λαμβάνει θάρρος καὶ παρακαλεῖ τὸν Ἰησοῦν, ὅπως ἐπιτρέψῃ καὶ εἰς αὐτὸν νὰ περιπατήσῃ ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ Κυρίου «ἔλθε», ὁ ἀπόστολος Πέτρος καταβαίνει ἀπὸ τοῦ πλοίου καὶ ἀρχίζει νὰ περιπατῇ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Ἀλλὰ τὰ μεγάλα κύματα φοβίζουσιν αὐτόν, ἡ πίστις του κλονίζεται, καὶ ἀρχίζει νὰ βυθίζηται. Εἰς τὴν ἀπελπιστικὴν φωνήν του «Κύριε, σῶσόν με!» ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπλώνει τὴν χειρά του, καὶ στερεὸς ὅπως ἐστεκεν ὁ Ἥδιος, κρατεῖ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καταποντισμοῦ καὶ τῷ λέγει: «Ολιγόπιστε, διὰ τί ἐδίστα-

σες; («Ολιγόπιστε, εἰς τις ἐδίσταθας;») Ἐφοῦ δ' ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, ἔπαινον ἡ τρικυμία, μὲ πολλὴν δὲ πίστιν καὶ εὐλάβειαν προσεκύνησαν τότε οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες: «ἀληθινὰ Θεοῦ νίδις εἶσαι Σύ». («ἀληθῶς Θεοῦ νίδις εἴ?») Ποῖα δὲ πρακτικὰ διδάγματα ἡθέλησε νὰ διδάξῃ ἡμᾶς δι' ὅλων τούτων ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός;

α'] Ἡθέλησε νὰ γυμνάσῃ τοὺς ἀποστόλους καὶ δι' αὐτῶν τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ποιμένας τῆς Ἑκκλησίας, καθὼς καὶ πάντα χριστιανὸν, εἰς τοὺς κινδύνους καὶ τοὺς ἄγῶνας τῆς χριστιανικῆς Ἑκκλησίας. Ἡ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος παριστᾶ τὸν κόσμον, τὸ πλοῖον τῶν ἀποστόλων τὴν Ἑκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ τρικυμία καὶ τὰ κύματα καὶ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς παριστάνουσι τοὺς διωγμοὺς καὶ κινδύνους τῆς χριστιανικῆς Ἑκκλησίας. Ἐρχεται καιρός, ὅτε νομίζει τις, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀφῆκεν εἰς τὴν τύχην τῆς τὴν Ἑκκλησίαν αὐτοῦ, ὅπως οἱ ἀπόστολοι ἐνόμιζον ὅτι ἀφῆκε τὸ πλοιάριον των. Καὶ ὅμως ἀπὸ τοῦ ὑψους τῆς δόξης αὐτοῦ παρακολουθεῖ τοὺς κινδύνους αὐτῆς ὁ Κύριος, ὅπως ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Γεννησαρὲτ τὸν κίνδυνον τῶν ἀποστόλων. Θέλει νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν ἡμῶν. Ἀς ἔχωμεν λοιπὸν πάντοτε ἐλπίδα καὶ θάρρος εἰς τὴν χάριν καὶ τὴν παντοδυναμίαν αὐτοῦ, λέγοντος καὶ πρὸς ἡμᾶς, ὡς τότε πρὸς τοὺς Ἀποστόλους «Θαρρεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε!»

β'] Ὁπως ὁ Πέτρος, ἐνόσῳ ἥτο ἐστραμμένος πρὸς τὸν Χριστόν, ἐβάδιζε στερεός, ὅτε δὲ ἐστράφη πρὸς τὰ κάτω, τότε ἥρχισε νὰ βυθίζηται, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ χριστιανός. Ἔνόσῳ εἶναι ὀλοφύχως ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὸ ἄγιον Εὐαγγέλιον αὐτοῦ, οὐκαὶ τοὺς πειρασμούς. Νικᾶται δὲ ὑπ' αὐτῶν, ὅταν στρέφῃ ἀλλοῦ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Εὑρίσκει δὲ καὶ πάλιν, ἀν τυχὸν πέσῃ ποτέ; πρόθυμον εἰς βοήθειαν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὸν μὲ πίστιν ὡς ὁ Πέτρος—«Κύριε, σῶσόν με». Ἀμήν!

4 Αὔγουστου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Ι' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

(*Ματθ. 17, 14—23*).

**Τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ ἀνατροφὴ τῶν παιδῶν.—Οποῖον
ἔχουσι καθῆκον οἱ γονεῖς περὶ θροπσευτικῆς ἀνα-
τροφῆς τῶν τέκνων αὐτῶν.**

«Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε λόγου·
ἀπὸ αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς
ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης».

Εἰς τὸ σημερινὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος δια-
λαμβάνει περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θεραπείας τοῦ σεληνιαζο-
μένου. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἴδιαν εὐαγγελικὴν διήγησιν εἴδομεν εἰς τὸ εὐαγ-
γέλιον τῆς τετάρτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν, ὅπως διηγεῖται ἐκεῖ αὐτὴν
ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος, διὰ τοῦτο καλὸν θεωροῦμεν ν' ἀφιερώσωμεν σή-
μερον τὸν λόγον εἰς θέμα πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ πολὺ ὀφέλιμον. Τὴν
ἀφορμὴν δίδει εἰς ήμᾶς ἡ ἴδια εὐαγγελικὴ διήγησις περὶ τοῦ σεληνια-
ζομένου. Εἰς αὐτὴν βλέπομεν ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τὴν πατρικὴν ἀγά-
πην καὶ στοργὴν τοῦ πατρὸς τοῦ σεληνιαζομένου, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο
μέρος τὴν ὀλιγοπιστίαν αὐτοῦ, διὰ τὴν ὅποιαν καὶ ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Η πατρικὴ αὐτοῦ στοργὴ πρὸς τὸ τέ-
κνον του κάμνει αὐτὸν νὰ παρακαλῇ μετὰ γονυκλισιῶν καὶ δακρύων
τὸν Κύριον, λέγων «Κύριες ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται
καὶ κακῶς πάσχει». Διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν του ὅμως ἐπιτιμᾶται ὑπὸ
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅποιος ἐρωτᾷ πρὸς τοὺς ἄλλους αὐ-
τόν, καθὼς ἐσημείωσεν ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος, τὸν καιρόν, ἀπὸ τοῦ
ὅποίου ἥρχισε τὸ πάθος τοῦ υἱοῦ του: «Καὶ ἐπηρώτησε, λέγει, τὸν
πατέρα αὐτοῦ, πόσος χρόνος ἔστιν, ὡς τοῦτο (τὸ πάθος δηλαδὴ)
γέγονεν αὐτῷ». Καὶ ὁ πατὴρ ἀπαντᾷ, ὅτι ἀπὸ τῆς παιδικῆς του

ΛΑ'

του ἡλικίας πάσχει ὁ υἱός του. «Ο δὲ εἶπε παιδιόθεν» (Μαρκ. 9, 21 — 22). Ἐρωτᾶ δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν καιρὸν τοῦ πάθους ὅχι βεβαίως διότι δὲν ἐγνώριζεν αὐτὸν ὁ παντογνώστης. Σκοπός του ἦτο ἵνα δείξῃ εἰς τὸν πατέρα τοῦ σεληνιαζομένου, ὅτι αἵτια τῆς τοιαύτης καταστάσεως τοῦ υἱοῦ του ἦτο ἡ ἴδική του ἀμέλεια. Ἰδοὺ διατί θεωροῦμεν κατάλληλον, ὅπως κάμωμεν σήμερον λόγον περὶ τῆς συχνῆς ἀμελείας παρὰ τῶν σημερινῶν γονέων ἐνὸς σπουδαίου καθήκοντος, τοῦ καθήκοντος τῆς θρησκευτικῆς ἀνατροφῆς καὶ μορφώσεως τῶν παιδῶν αὐτῶν.

Τίποτε εἰς τὸν κόσμον δὲν ὑπάρχει τιμιώτερον ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο ἔρωτᾶ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός: «Τί θὰ ὠφεληθῇ ὁ ἀνθρωπός, ὁ ὅποιος θὰ κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ θὰ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;» Καὶ ὅμως τὴν ἀλήθειαν ταύτην τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λησμονοῦσι δυστυχῶς οἱ περισσότεροι τῶν γονέων τῆς σήμερον, προκειμένου ν' ἀναθρέψωσι τὰ τέκνα των. Οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες τῆς σήμερον συνήθως φροντίζουσι μόνον περὶ τοῦ πῶς νὰ προεκίσωσι μὲ περισσότερα τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς κόρας των, ὅλιγον ὅμως φροντίζουσι περὶ τοῦ πῶς νὰ δώσωσιν εἰς τὰ τέκνα των τὴν ἀνατροφήν, τὴν ὅποιαν ἀπαιτεῖ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ἡ ὄρθοδοξος θρησκεία μας. Διὰ τοῦτο καὶ βλέπει τις συχνά, μάλιστα εἰς τὰς πόλεις, μὲ πόσην εὐκολίαν πολλοὶ γονεῖς στέλλουν τὰ τέκνα των εἰς σχολεῖα ἀλλοθρήσκων, εἰς σχολεῖα καθολικὰ καὶ προτεσταντικά, μόνον καὶ μόνον ἵνα κατορθώσωσι νὰ μάθωσι μίαν ξένην γλώσσαν. Ἀν ὅμως τὸ τοιοῦτο θὰ βλάψῃ τὰ τέκνα των καὶ θρησκευτικῶς καὶ ἥθικῶς, περὶ τούτου ὅλιγον τοῖς μέλει.

Ποία δὲ ἀνατροφὴ ἐννοοῦμεν ὅτι ἀπαιτεῖται ὑπὸ τῆς ὄρθοδοξού θρησκείας νὰ δίδωται εἰς τὰ τέκνα παρὰ τῶν γονέων των; Ἐννοοῦμεν τὴν θρησκευτικὴν ἀνατροφήν, τὴν ἀνατροφὴν σύμφωνα πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὰς διατάξεις τῆς ὄρθοδοξού Εκκλησίας. Πῶς δὲ ἐνοσεῖ ἡ ὄρθοδοξος ἡμῶν Εκκλησία τὴν θρησκευτικὴν τῶν παιδῶν ἀνατροφήν; Τοῦ-

το πολὺ ὄρθως παρέστησε μὲ δύο λέξεις ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Οἱ πατέρες, λέγει, ἐκτρέφετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου» (Ἐφεσ. 5, 4). Εἰς τὰς δύο ταύτας λέξεις παιδεία καὶ νουθεσία Κυρίου ἔννοεῖται ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ θεωρητικὴ διδασκαλία ὅλων ἐκείνων τὰ ὅποια ἀφορῶσι τὴν θρησκείαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ἡ πρακτικὴ ἀσκησις εἰς ὅλας ἐκείνας τὰς ἀρετάς, τὰς ὅποιας ἀπαιτεῖ τὸ ιερὸν Εὐαγγέλιον. Ἐννοεῖται ἡ ὄρθη διδασκαλία καὶ τὰ καλὰ ἥθη. Ἐννοεῖται ὁ φωτισμὸς τοῦ νοῦ καὶ ἡ διάπλασις καὶ μόρφωσις τῆς καρδίας κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον. Τὸ νὰ σπουδάσῃ τις μίαν ἐπιστήμην ἢ τὸ νὰ μάθῃ μίαν τέχνην εἶνε ἄλλο παρ' ἐκεῦνο, τὸ ὅποιον ζητεῖ ὁ Ἀπόστολος. Ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη, τὴν ὅποιαν σπουδάζει εἰς νέος, σκοπὸν ἔχει κυρίως νὰ τῷ ἔξασφαλίσῃ τὸν ἐπίγειον βίον του, τὸ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον μέλλον του. Ἐνῷ ἡ χριστιανικὴ ἀνατροφὴ καὶ μόρφωσις, ὁ φωτισμὸς τοῦ νοῦ καὶ ἡ μόρφωσις τῆς καρδίας κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, σκοπὸν ἔχουσι νὰ ἔξασφαλίσωσι κυρίως τὴν αἰώνιον ζωὴν, τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς. Τὸ ἐν δὲν ἀποκλείει τὸ ἄλλο. Τούναντίον μάλιστα καὶ ὑποβοηθεῖ. Διότι, καθὼς διδάσκει ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος, ἡ ἀληθινὴ εὐσέβεια εἶνε πρᾶγμα, τὸ ὅποιον εἶνε εἰς πάντα ὡφέλιμον καὶ κάμνει τὸν ἀνθρωπὸν εὐτυχῆ καὶ εἰς τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον: «Ἡ γὰρ εὐδέεια, λέγει, ποδὸς πάντα ἐστὶν ὡφέλιμος, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς, τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης». Ἄλλ' ἐκεῦνο τὸ ὅποιον τὸ ιερὸν Εὐαγγέλιον ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς γονεῖς πρὸ παντὸς εἶνε, ὅπως δίδωσιν οὗτοι εἰς τὰ τέκνα των τὴν πρέπουσαν χριστιανικὴν μόρφωσιν καὶ ἀνατροφήν. Ἐν τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν τοῦ χριστιανικοῦ γάμου εἶνε ὅτι χρεωστεῖ νὰ προετοιμάζῃ διὰ τῆς χριστιανικῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων μέλη καὶ κληρονόμους τῆς αἰώνιου ζωῆς, τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Διὰ τοῦτο λέγει ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος περὶ τῶν γυναικῶν, ὅτι θὰ σωθῶσι καὶ θὰ γίνωσι κληρονόμοι τῆς αἰώνιου βασιλείας, ἐὰν εἶνε μητέρες καλαὶ καὶ ἐὰν ἀνατρέψουσι καθὼς πρέπει τὰ τέκνα των. «Σωθήσεται δέ, λέγει, (ἡ γυνὴ) διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ» (τὰ τέκνα

δηλαδή). Καὶ πολὺ ὁρθῶς, διότι ἡ πρώτη διδάσκαλος τῶν τέκνων εἶνε ἡ μήτηρ. Καὶ ὅπως αὐτὴ πρώτη δίδει τὴν πρώτην τροφήν, τὸ γάλα, εἰς τὸ τέκνον της, αὐτὴ πρώτη ὀφείλει νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ καὶ τὴν πρώτην πνευματικὴν τροφήν, τὸ γάλα τῆς εὐσεβείας.

Καὶ ἡ ἀγία Γραφή, καθὼς καὶ ἡ Ἰστορία τῆς Ἐκκλησίας, μετ' ἐπαίνων πολλῶν ἀναφέρουσι τὸ παράδειγμα γονέων, οἱ ὄποιοι ἀνέθρεψαν τὰ τέκνα αὐτῶν «ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου», παρασκευάζοντες τοιουτορόπως μέλη τίμια καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Κοινωνίας. Ἀξιοθαύμαστον πρὸ πάντων εἶνε τὸ παράδειγμα τῆς μητρὸς τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ἡ ὄποια ἀν καὶ ἔχήρευε πολὺν. νέα, ἐν τούτοις δὲν ἡθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον ἐκ φόβου, μήπως τὸ τοιοῦτον γείνη ἐμπόδιον εἰς τὴν πρέπουσαν ἀνατροφὴν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, ὁ ὄποιος καὶ ἐγένετο εἰς τῶν μεγαλειτέρων Διδασκάλων καὶ Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ποῦα δὲ μέσα πρέπει νὰ μεταχειρίζωνται οἱ γονεῖς διὰ τὴν τοιαύτην τῶν τέκνων των διαπαιδαγώγησιν :

α') Νὰ συνειθίζωσιν ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας τὰ τέκνα των εἰς τὴν προσευχὴν, νὰ ὀδηγῶσιν αὐτὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ διδάσκωσιν αὐτὰ τὰς ἱερὰς διηγήσεις τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ μάλιστα τοῦ Εὐαγγελίου, αἱ ὄποιαι εἶνε φυσικὸν βαθύτατα νὰ ἐντυπώνωνται εἰς τὸν νοῦν των.

β') "Οχι μόνον νὰ μὴ στέλλωσι τὰ τέκνα των εἰς ξένα σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐνδιαφέρωνται καὶ ἐρωτῶσι περὶ τοῦ πόσον εἰς τὰ σχολεῖα, ὅπου ταῦτα σπουδάζονται, γίνεται τακτικὰ ἡ διδασκαλία τῶν ἱερῶν μαθημάτων καὶ νὰ ἐμποδίζωσιν αὐτὰ ἀπὸ τῶν κακῶν συναναστροφῶν. Καὶ

γ') Νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὰ αὐτοὶ πρῶτοι τὸ παράδειγμα βίου εὐσεβοῦς καὶ ἐναρέτου, διότι τοῦτο εἶνε τὸ κυριώτερον τῆς διδασκαλίας μέσον, νὰ μὴ εἶνε ὀλιγόπιστοι, ὅπως ὁ πατὴρ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ νὰ εἶνε παράδειγμα ἀληθινῆς πίστεως καὶ εὐσεβείας. **Άμπνι!**

11 Αὔγουστου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγελίου τῆς ΙΑ' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

(Ματθ. 19, 16—26).

Ο πλούσιος νέος καὶ ἡ Εὐαγγελικὴ τελειότης. — Ποῖαι ἀρεταὶ εἴναι ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν καὶ ποῖαι διὰ τὴν εὐαγγελικὴν τελειότητα.

*
«Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος. Ἡν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά».

Πόσοι ἀρά γε καὶ σήμερον δὲν εύρισκονται εἰς τὴν ἀμφιβολίαν καὶ τὴν ἄγνοιαν τοῦ νεανίσκου τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου; Πόσοι ἐκ τῶν σημερινῶν Χριστιανῶν δὲν ἀφήνουσι τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐπιστρέφουσι εἰς τὸν οἶκόν των λυπημένοι καὶ συλλογιζόμενοι, ὅπως ὁ νέος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, ἐπειδὴ εύρισκουσι δύσκολα καὶ ἀνεφάρμοστα, ὅσα λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον περὶ χριστιανικῆς ἀρετῆς καὶ τελειότητος; Καὶ πόσοι ἐκ τῶν σημερινῶν χριστιανῶν δὲν ἔχουσι ἐσφαλμένην ἴδεαν περὶ τοῦ ποίος εἶνε ὁ κύριος προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν κόσμον τούτον, ποία εἶνε ἡ ἀληθινὴ σημασία τοῦ πλούτου, καὶ πῶς πρέπει τις νὰ μεταχειρίζηται τὸν πλούτον ἵνα ἀρέσῃ εἰς τὸν Θεὸν καὶ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν τελείων εἰς τὴν ἀρετὴν ἡ ἀπλῶς μεταξὺ τῶν σωζομένων; Καὶ πάλιν, πόσοι ἀρά γε ἐκ τῶν σημερινῶν πλουσίων, ἀκούοντες τὸ πόσον εἶνε δύσκολον δι' αὐτοὺς νὰ κληρονομήσωσι τὴν αἰώνιον βασιλείαν, ἐσκέφθησαν καλῶς περὶ τοῦ τίς ὁ αἴτιος, τῆς τοιαύτης δυσκολίας; Ο Θεὸς ἀρά γε εἶνε ὁ αἴτιος, ἀφοῦ κατὰ τὸν σοφὸν Σολομῶντα καὶ τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχὸν ὁ Θεὸς ἔκαμεν; «Πλούσιος καὶ πτωχός, λέγει, συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ Κύριος ἐποίησεν» (Παροιμ. 22, 2).

ΑΓ'.

Καὶ ἀφοῦ πάλιν ὁ Θεὸς ἔκαμε καὶ τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχόν, ποῖον ἄρα γε ἔχει σκοπὸν μία τοιαύτη διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὴν ὅποιαν ἄλλοι μὲν ἔχουσι τὴν περίστειαν τοῦ πλούτου, ἄλλοι δ' ὑπομένουσι τὰς στερήσεις τῆς πτωχείας;

Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα δίδει ἀπάντησιν τὸ σημερινὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον. *Ας ἀκούσωμεν μὲν προσοχὴν τί τοῦτο λέγει εἰς ἡμᾶς.

”Οτε μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εὑρίσκετο εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου πλουσίαν χώραν, τὴν λεγομένην Περαίαν, τότε ἐπλησίασεν αὐτὸν εἰς νέος πολὺ πλούσιος καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων τοῦ τόπου (παραβλ. Λουκ. 18, 18.), ὁ ὅποιος καὶ ἡρώτησεν αὐτὸν τί χρεωστεῖ νὰ κάμῃ ἵνα κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωήν. ‘Ο Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπαντᾷ εἰς αὐτὸν καὶ λέγει, ὅτι χρεωστεῖ νὰ φυλάττῃ τὰς δέκα ἐντολὰς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, αἱ ὅποιαι ρητῶς ἀπαγορεύουσι τὸν φόνον, τὴν μοιχείαν, τὴν κλοπὴν, τὴν ψευδομαρτυρίαν καὶ ἐπιβάλλουσι τὴν τιμὴν καὶ τὸ σέβας πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον. Εἰς τοῦτο ὁ νέος ἀπαντᾷ, ὅτι ὅλα ταῦτα ἐφύλαξεν ἀπὸ μικρᾶς τον ἡλικίας, καὶ ἐρωτᾷ τί μένει ἀκόμη εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ. ‘Η ἐρώτησις τοῦ νέου δὲν ἔγεινεν ἀπλῶς ἀπὸ περιέργειαν, ἀλλ’ ἀπὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον. ‘Ο Ἰησοῦς Χριστός, ὡς καρδιογνώστης εἶδεν ἀμέσως τὴν ἀγαθὴν διάθεσιν τοῦ νέου τούτου, περὶ τοῦ ὅποίου ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος ἐσημείωσεν ὅτι «ἔμβλέψας εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἤγάπησεν αὐτὸν» (Μαρκ. 10, 21.). Καθὼς συμβαίνει εἰς ὅλους τοὺς πλουσίους συνήθως, ὁ νέος πλούσιος ἤσθάνετο, ὅτι μόνα τὰ πλούτη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κάμωσιν αὐτὸν εὔτυχη. Ἡσθάνετο μεθ’ ὅλα τὰ πλούτη του ἔνα ἀόριστον πόθον εἰς τὴν ψυχήν του, ἐν κενὸν εἰς τὴν καρδίαν του. Εἰς τὸν κρύψιν τοῦτον πόθον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅπως φθάσῃ εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἀρετῆς, ἀπαντᾷ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ λέγει εἰς αὐτόν. *Αν θέλης νὰ γεύνῃς τέλειος εἰς τὴν ἡθικὴν καὶ εἰς τὴν ἀγιότητα, ὑπαγε, πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου, δὸς αὐτὰ εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ θὰ ἔχῃς θηταυρὸν εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ ἐλθὲ νά με ἀκολουθήσῃς

ώς μαθητής καὶ ἀπόστολός μου: «Εἰ θέλεις, λέγει, τέλειος εἶναι, ὑπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς καὶ ἔξεις θηδαυρὸν ἐν οὐρανοῖς καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι».

Ἄμα ως ἥκουσε τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ βαθύπλουτος νέος, ἀμέσως λύπη κατέλαβεν αὐτόν. Καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ πλέον τίποτε εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀνεχώρησε μὲ πρόσωπον λυπημένον καὶ σκυθρωπόν. Τότε στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητάς του ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν εἰς αὐτούς, ὅτι πολὺ δύσκολον εἶνε ὁ πλούσιος ἀνθρωπός νὰ κληρονομήσῃ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ ὅτι εὔκολώτερον εἶνε μία κάμηλος ἢ ἐν χονδρὸν σχοινίον νὰ περάσῃ διὰ τοῦ τρυπήματος μιᾶς βελόνης παρὰ ἀνθρωπός πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Τὸ πρᾶγμα ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ. Μὲ ἔκπληξιν μεγάλην ἡρώησαν τότε οὗτοι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν: Καὶ ποῖος λοιπὸν δύναται ποτε νὰ σωθῇ, ἀφοῦ τὸ πρᾶγμα εἶναι τόσον δύσκολον; Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καθησύχασεν αὐτοὺς λέγων, ὅτι τὰ ἀδύνατα εἰς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν θείαν αὐτοῦ χάριν. «Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ τῷ Θεῷ πάντα δυνατά».

Εἶνε φανερὰ τὰ ἐκ τῆς εὐαγγελικῆς ταύτης Ἰστορίας συμπεράσματα:

α'] Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον διακρίνει καθαρὰ τὰς ἀρετὰς ἐκεῖνας, τὰς ὅποιας ἐξάπαντος πρέπει ν' ἀποκτήσῃ εἰς χριστιανὸς ἵνα ἔχῃ ἐλπίδα σωτηρίας, ἀπὸ τῶν ἀρετῶν ἐκείνων, αἱ ὅποιαι χαρακτηρίζουσι τοὺς τελείους εἰς τὴν ἡθικὴν καὶ τὴν ἀγιότητα. Αἱ πρῶται, τούτεστι τὸ νὰ φυλάττῃ τις τὰς δέκα ἐντολάς, εἶνε ἀπαραίτητοι δι' ὅλους. Τὰς δευτέρας, τούτεστι, τὴν πλήρη αὐτοθυσίαν καὶ τὸν ἀποστολικὸν βίον, δύναται τις ν' ἀκολουθήσῃ, ἐὰν θέλει νὰ γεύη τέλειος. Ἐπομένως αὗται δὲν εἶνε καταναγκαστικαὶ ἀλλὰ προαιρετικαί. Ἐν τῷ οὐρανῷ, ως λέγει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὑπάρχουσι πολλαὶ κατοικίαι: «ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Πατρός μου μοναὶ πολλαὶ εἰδίνω». Ἀλλαι εἶνε προωρισμέναι διὰ

τοὺς τελείους καὶ ἄλλαι εἶνε προωρισμέναι διὰ τοὺς σωζομένους μόνουν. Ὁ Θεὸς καὶ τοὺς πρώτους δοξάζει καὶ τοὺς δευτέρους δέχεται.

β'] Λίτιος τῆς δυσκολίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πλουσίων εἶνε μόνον τὰ πάθη καὶ αἱ ἀδυναμίαι αὐτῶν. Ὁ πλούσιος ἔχει πολλοὺς πειρασμούς, οἱ ὅποιοι σύρουσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἀμαρτίαν· ἀφθονίαν φαγητῶν καὶ ποτῶν, ἀναπαύσεις, τιμάς, κολακείας καὶ τὰ παρόμοια, τὰ ὅποια ὅλα, ὡς ἐν μέγα βάρος, σύρουσιν αὐτὸν πρὸς τὴν γῆν. Χρειάζεται ἐπομένως ἀπὸ μέρους τῶν πλουσίων μεγάλη προσοχή, ὅπως μὴ καταποντίζωνται ὑπὸ τοῦ βάρους τούτου.

γ'] Ὡπας μόνον μὲ τὸ νὰ εἶναι τις πτωχὸς δὲν σημαίνει ὅτι εἰνε καὶ κληρονόμος τῆς αἰώνιου βασιλείας, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ ἔχῃ καὶ ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας χριστιανικὰς ἀρετάς, τοιουτοτρόπως καὶ μόνον μὲ τὸ νὰ εἶναι τις πλούσιος δὲν σημαίνει, ὅτι εἶναι προωρισμένος διὰ τὴν αἰώνιον κόλασιν. *Αν νικᾷ τοὺς ἐκ τοῦ πλούτου πειρασμούς, ἀν χρησιμοποιῇ τὸν πλούτον του διὰ καλὸν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἀν κάμη ἐλεημοσύνας καὶ δωρεὰς κοινωφελεῖς, βεβαίως ὁ τοιοῦτος σώζεται. Ὁ τοιοῦτος πλούσιος γίνεται μέτοχος τῆς μακαριότητος τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰώβ, τοῦ Ζακχαίου καὶ τοῦ φίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου, οἱ ὅποιοι ὡς εὐσεβεῖς καὶ ἐλεήμονες πλούσιοι, ἡξιώθησαν τῆς θείας δόξης καὶ μακαριότητος. Καί:

δ'] Ἄν ὁ Θεὸς εἶνε ἐκεῦνος, ὁ ὅποιος ἔκαμε τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς, ἀλλ' ἔκαμεν αὐτὸὺς ὅπως οἱ μὲν βοηθῶσι τοὺς δέ, οὐχὶ δὲ ὅπως οἱ πρῶτοι πιέζωσι τοὺς δευτέρους, καὶ οἱ δεύτεροι γογγύζωσι κατὰ τῶν πρώτων. Καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοὶ χρεωστοῦσι νὰ ἐνθυμῶνται πάντοτε τοὺς ἔξῆς λόγους τοῦ ἀποστόλου: «Ἄλληλων τὰ βάρον βαστάζετε καὶ οὗτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ». Ἀμήν!

25 Αὔγουστου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς ΙΓ' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν
(*Ματθ. 21, 33—42*).

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀμπελῶνος.—Ο Θεὸς ἀργεῖ, ἀλλὰ δὲν
ληδύονει.

«Οταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει
τοῖς γεωργοῖς ἑκείνοις; Λέγουσιν αὐτῷ Κακοὺς
χακῶς ἀπόλεσει αὐτούς».

Οσα γράφει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ ἡ ἀγία Γραφὴ ἐν γένει,
γράφει ταῦτα δι’ ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν. Ἐπομένως καὶ
ἡ παραβολή, τὴν ὅποιαν ἀναφέρει τὸ σημερινὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον, δὲν
ἔχει σκοπὸν νὰ διδάξῃ μόνον τοὺς Ἐβραίους, εἰς τοὺς ὅποιους καὶ ἐλέχθη.
Αὗτη ἔχει σκοπὸν νὰ διδάξῃ καὶ ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς. Τὴν παρα-
βολὴν ταύτην τοῦ ἀμπελῶνος εἶπεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς
ἴνα διδάξῃ ἀφ’ ἑνὸς μὲν τὴν ἰδιαιτέραν Πρόνοιαν, τὴν ὅποιαν ἔδειξεν
ὁ Θεὸς διὰ τὸ ιουδαιϊκὸν ἔθνος, ἀφ’ ἑτέρου δὲ τὴν ἀχαριστίαν καὶ σκλη-
ροκαρδίαν τὴν ὅποιαν ἔδειξε τὸ ἔθνος τοῦτο πρὸς τὸν Θεόν, καὶ διὰ
τὴν ὅποιαν παραδειγματικῶς ἐτιμωρήθη. Ἀλλ’ ἐὰν ὁ ἐβραϊκὸς λαὸς ἐτι-
μωρήθη, διότι κατεπάτησε τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον, πόσον περισσότε-
ρον θέλει τιμωρηθῆ ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος ηθελε καταπατήσῃ τὸν νόμον
τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸν νόμον τῆς χάριτος; Καὶ ἐὰν πάλιν οἱ Ἐβραῖοι
ἐλέγχονται ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι κατεδίωκον τοὺς προφήτας
τοῦ Νόμου, τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ αὐτοῦ σταλέντας, ὁποῖος ἔλεγχος
καὶ ὁποία τιμωρία δὲν ἐπιφυλάσσεται δικαίως διὰ τοὺς διώκτας καὶ
τοὺς καταφρονητὰς τῶν κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν διδασκάλων
τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας καὶ χάριτος;

ΛΔ'.

*Ας ἔξετάσωμεν λοιπὸν μετὰ προσοχῆς πότε καὶ πρὸς ποίους ἐλέχθη ἡ παραβολὴ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου καὶ τί αὕτη διδάσκει, καὶ ἂς προσπαθήσωμεν νὰ ἐντυπώσωμεν εἰς τὸν νοῦν μας τὰ ἔξ αὐτῆς ψυχοσωτήρια διδάγματα.

Τὴν παραβολὴν τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου εἶπεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὀλίγον πρὸ τοῦ πάθους αὐτοῦ. Ἐφοῦ ἐπὶ τρία περίπουν ἔτη περιήρχετο τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας διδάσκων τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ποιῶν θαύματα, τὰ ὅποια ἐβεβαίουν τὴν ἀλήθειαν τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, ἔβλεπε μὲ ἀγανάκτησιν τὴν ἀπιστίαν καὶ σκληροκαρδίαν τῶν Ἰουδαίων, καὶ πρὸ πάντων τῶν Φαρισαίων. Περιπλέον ἐγύνωσκε καὶ προέβλεπεν, ὡς Θεός, ὅτι οἱ ὑποκριταὶ Φαρισαῖοι ἔζήτουν μὲ κάθε τρόπον, ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν. Προέβλεπε τὸν φρικτὸν αὐτοῦ σταυρικὸν θάνατον. Ὁλίγον δὲ πρὶν ἡ εἶπη τὴν παραβολὴν ταύτην τοῦ ἀμπελῶνος ἐν Ἱερουσαλήμ, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος ἐνώπιον τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, εἶχε τελέσῃ εἰς τὴν Βηθανίαν τὸ θαῦμα τῆς ἔηρανθείσης συκῆς, ἡ ὅποια ἐσήμαινε τὴν τιμωρίαν τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἀκαρπίαν αὐτοῦ εἰς καλὰ ἔργα καὶ διὰ τὴν παρακοὴν αὐτοῦ εἰς τὸ θεῖον θέλημα. Καὶ τὸ θαῦμα τῆς συκῆς καὶ ἡ παραβολὴ τοῦ ἀμπελῶνος εἶχον ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν. Ἡθελον νὰ διδάξωσι τοὺς Ἐβραίους, ὅτι ἀφ'οῦ ἐπὶ τόσους αἰῶνας ἡξιώθησαν τῆς ἔξαιρετικῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν θεοπνεύστων προφητῶν, καὶ ὅμως κανένα ἀγαθὸν καρπὸν δὲν παρουσίασαν, ἥσαν πλέον ἄξιοι τῆς ἐσχάτης ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ τιμωρίας. Ο Θεὸς περιέμενεν ἀπ' αὐτοὺς καρποὺς δικαιοσύνης, ἀγάπης καὶ ἐλέους, καὶ αὐτοὶ παρουσίαζον τὴν ἀκαρπίαν τῆς ἀδικίας, τῆς ἀρπαγῆς, τῆς ἐμπαθείας καὶ τῆς ὑποκρισίας! Ο Θεὸς ἔστελλεν εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ διδασκάλους, καὶ ἐκεῖνοι ἀντὶ νὰ περιποιηθῶσιν αὐτοὺς καὶ διδαχθῶσιν ἔξ αὐτῶν, ἐδίωκον καὶ ἐφόνευον αὐτούς! Καὶ ἀφοῦ ἐδίωξαν ὅλους τοὺς πρὸ Χριστοῦ προφήτας, ἐκ τῶν

όποίων τινὰς καὶ ἐφόνευσαν, ὅπως τὸν Ζαχαρίαν τὸν νίδιον τοῦ Βαραχίου, τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν καὶ ἄλλους, ἔρχονται νὰ σταυρώσωσι καὶ αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποσταλέντα μονογενῆ Τίόν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς ἀπεφάσισεν ὅπως ὅχι μόνον ἐντελῶς ἐγκαταλίπῃ πλέον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τιμωρήσῃ παραδειγματικῶς. Ἀκούσωμεν δὲ πῶς ἡ σημερινὴ παραβολὴ παρέστησε τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

Εἰς ἄνθρωπος, λέγει, ἐφύτευσε φυτὰ ἀμπέλου καὶ ἔκαμε ἀμπελῶνα. Καὶ ἀφοῦ τὸν περιετείχισε γύρωθεν, ἀφοῦ ἔκτισεν ἐντὸς αὐτοῦ πύργον καὶ κατεσκεύασε πατητήρια, ἔδωκεν αὐτὸν ὑπ' ἐνοίκιον εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ ἀνεχώρησεν. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ τρυγητοῦ, ἔστειλε τοὺς δούλους του εἰς τοὺς ἀμπελουργοὺς ἵνα λάβωσι τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μερίδιον τῶν καρπῶν. Ἄλλ' οἱ ἀμπελουργοὶ ὅχι μόνον δὲν ἔδοσαν τίποτε εἰς αὐτούς, ὅχι μόνον δὲν προσέπεσαν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου των, ἀλλ' ἀφοῦ συνέλαβον τοὺς ἀπεσταλμένους δούλους, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐφόνευσαν καὶ ἄλλον ἐλιθοβόλησαν. Καὶ ὅμως ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος ἐμακροθύμησεν. Ἀντὶ νὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς ἀμέσως, καθὼς τοῖς ἐπρεπε, ἀποφασίζει καὶ στέλλει εἰς αὐτοὺς τὸν νίδιον του, μὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι θὰ ἐντραπῶσι τὸν νίδιον του. Ἄλλὰ καθεὶς φαντάζεται τὴν ὁργὴν τοῦ Κυρίου τοῦ ἀμπελῶνος, ὅτε ἔμαθε, ὅτι καὶ τὸν νίδιον του ἐφόνευσαν, λέγοντες: «Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος. Ἀς φονεύσωμεν αὐτὸν καὶ ἂς καταλάβωμεν ἡμεῖς τὴν περιουσίαν!» Καὶ ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τέ πρέπει νὰ κάμη εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐκείνους, ἐρωτᾷ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Κάκιστα βεβαίως θὰ ἐξολοθρεύσῃ αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα θὰ δώσῃ εἰς ἄλλους γεωργούς, οἱ ὅποιοι νὰ δίδωσι τοὺς καρποὺς εἰς τὸν καιρὸν των, ἀπήντησαν ὅσοι ἥκουσαν τὴν παραβολήν.

Καθεὶς ἐννοεῖ τὸ νόημα τῆς παραβολῆς. Ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος εἶναι ὁ Θεός. Ὁ ἀμπελῶν εἶναι ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός, τὸν ὅποιον

ὁ Θεὸς ἔζεχώρισε ἀπὸ τὰ ἄλλα ἔθνη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ, καὶ ἔδωκεν ἐπειτα εἰς αὐτὸν τὸν νόμον, τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ ὅλα τὰ χρειώδη, ὅπως ζήσῃ βίον θεάρεστον. Οἱ κακοὶ ἀμπελουργοὶ εἶναι οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ὅμοιοι μὲ αὐτούς, οἱ ὁποῖοι καὶ τοὺς προφήτας ἔδιωξαν καὶ τὸν Χριστόν, τὸν Τίὸν τοῦ Θεοῦ ἐσταύρωσαν. Διὰ τοῦτο καὶ δικαίως ἐτιμωρήθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἀκολουθήσαντες αὐτούς. Τί δὲ συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμη ἐξ ὀλων τῶν ἀνωτέρω:

α'] "Οτι τὸ πάθημα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ καὶ τῶν Φαρισαίων πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους λαοὺς καὶ εἰς τὸν ἴερὸν κλῆρον, ὥνα μὴ κατακριθῶσι καὶ αὐτοὶ μίαν ἡμέραν ὑπὸ τοῦ Κυρίου, καθὼς ἐκεῦνοι, ὡς ἄκαρποι εἰς ἔργα ἀγαθά.

β'] "Οτι ὁ Θεὸς μακροθυμεῖ διὰ τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, ἀλλ' οὐδεμία πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία, ὅτι θὰ ζητήσῃ μίαν ἡμέραν παρ' ἡμῶν λόγον, τοῦ τί ἀγαθὸν ἐκάμαμεν εἰς τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ ἀναλόγως ἡ θὰ μᾶς ἀνταμείψῃ ἡ θὰ μᾶς τιμωρήσῃ. Καὶ:

γ'] "Οταν εἴς λαὸς ἡ μία πόλις καταδιώκει τοὺς ἀληθεῖς λειτουργοὺς τοῦ Θεοῦ, τοῦτο εἶναι κάκιστον σημεῖον τῆς ἡθικῆς καταπτώσεως τοῦ λαοῦ ἐκείνου. "Οπως κάκιστον χαρακτηριστικὸν ἔνὸς ἀνθρώπου εἶναι τὸ νὰ κατηγορῇ τοὺς λειτουργοὺς τοῦ Θεοῦ ἢτοι τὸ λεγόμενον ἀμάρτημα τῆς ἱεροκατηγορίας εἰς τὴν ὁποίαν πολὺ συχνὰ δυστυχῶς περιπίπτουσι πολλοὶ τῶν σημερινῶν χριστιανῶν. "Ησ ρύσαι ἡμᾶς ὁ Θεός. 'Αμήν!

1 Σεπτεμβρίου 1902.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς ΙΔ' Κυριακῆς μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

(*Ματθ. 22, 2—14.*)

Ἡ παραβολὴ τῶν βασιλικῶν γάμων: — Ἡ εὔτυχία, εἰς τὴν ὁποίαν καλεῖ ἡμᾶς τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἡ ἀπάτη, εἰς τὴν ὁποίαν σύρει ἡμᾶς ὁ κόδμος.

«Ὦμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ σιδῇ αὐτοῦ»

Ἡ παραβολὴ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου σκοπὸν ἔχει νὰ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ μιᾶς πλάνης, τὴν ὁποίαν ἀπαντᾷ τις εἰς τοὺς περισσοτέρους δυστυχῶς ἀνθρώπους. Νομίζουν δηλαδὴ οὗτοι ὅτι ἡ ζωὴ, εἰς τὴν ὁποίαν καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ Εὐαγγελίου, εἶναι ζωὴ ἀνυπόφορος διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ τούναντίον, νομίζουν, ὅτι τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου ἔχουν τόσον μεγάλην ἀξίαν, ὥστε πρέπει χάριν αὐτῶν ὁ ἀνθρωπὸς νὰ θυσιάζῃ τὰ πάντα — καὶ ὑπακοὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν παραγγελμάτων τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀκούουν π. χ. οἱ ἀνθρωποί, ὅτι εἰς τὸ δεῖνα μέρος γίνεται ἐμπόριον μέγα, ἢ ὑπάρχουν μεταλλεῖα πλούσια εἰς χρυσὸν καὶ εἰς ἄργυρον, καὶ ἐπομένως χρῆμα ἄφθονον, καὶ τρέχουν μὲν μεγάλην προθυμίαν καὶ μὲ θυσίαν πολλάκις καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς των. Πρόκειται ὅμως ν' ἀκούσωστε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ συναντηθῶσι μὲ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ διδάξῃ αὐτοὺς πράγματα, ἀφορῶντα τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτῶν, τότε εἶναι οἱ περισσότεροι ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι. Καὶ πάλιν, ὅταν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς παύσιν οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ τὰς ἐργασίας των καὶ ἔχωσι καιρὸν ἵνα ἐλθωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου καλεῖ αὐτοὺς ὁ Θεός, τότε δὲν δεικνύουσι δυστυχῶς τόσην προθυμίαν,

ΛΕ'.

δσην, ὅταν πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῶσι μέρη διασκεδάσεων, ὅπως τὰ θέατρα καὶ λοιπά. Ταῦτα τί ἄλλο σημαίνουσι ἢ ὅτι προτιμῶσιν οἱ πεστσότεροι τὰ πρόσκαιρα τοῦ κόσμου τούτου ἀγαθὰ ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τὰ αἰώνια; Πρόκειται πάλιν χάριν τούτου ἢ ἔκείνου τοῦ συγγενοῦς ἢ τοῦ φύλου ἡμῶν νὰ παραβιάσωμεν τὸν θεῖον νόμον, καὶ παρακούσωμεν εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ. Κάμνομεν τοῦτο ὅχι σπανίως δυστυχῶς μὲ πολλὴν εὐκολίαν. Καὶ ὅμως τοῦτο τί ἄλλο σημαίνει, ἀλλ᾽ ἢ ὅτι ἔχομεν ἐσφαλμένην καὶ πεπλανημένην ἴδεαν περὶ τοῦ ποίου εἶναι τὸ ἀληθινὸν συμφέρον ἡμῶν;

Τὴν πλάνην ταύτην καὶ τὰς παρομοίας μὲ αὐτὴν πλάνας καὶ διεστραμμένας ἴδεας θέλει νὰ ἐλέγξῃ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τῆς σημερινῆς παραβολῆς. Εἰς αὐτὴν παρομοιάζει τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, τὴν βασιλείαν δηλαδὴ εἰς τὴν ὅποιαν καλεῖ ὁ Θεὸς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρὸς τὸν γάμους ἐνὸς βασιλόπαιδος. «Ὦ μοιώθη, λέγει, ή βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ νίῳ αὐτοῦ». Καὶ ἀφοῦ ὁ βασιλεὺς ἥτοι μαστεν ὅλα τὰ χρειώδη διὰ τοὺς γάμους, στέλλει τὸν δούλους αὐτοῦ ἵνα εἴπωσιν εἰς τὸν προσκεκλημένους εἰς τὸν γάμον, ὅτι ὅλα εἶνε ἔτοιμα καὶ προσκαλοῦνται νὰ ἐλθωσιν. Ἀλλ᾽ οἱ κύριοι οὗτοι, ἐνῷ πρὸ καιροῦ τὸν εἶχον προσκαλέση, δὲν ἥθελον νὰ ἐλθωσιν εἰς τὸν γάμον. Τότε ὁ βασίλεὺς στέλλει καὶ πάλιν ἄλλους δούλους μὲ ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην τιμὴν καὶ προσκαλεῖ αὐτοὺς τὸ δεύτερον λέγων, ὅτι τὰ πάντα εἶναι ἔτοιμα καθὼς καὶ τὰ ἀρνία καὶ τὰ λοιπὰ σφακτά, τὰ ὅποια προωρίσθησαν διὰ τοὺς γάμους τοῦ νίου του. Ἀλλά, πρᾶγμα παραδοξὸν ἀληθῶς, οἱ κύριοι πρωτοκλημένοι ἀρνοῦνται καὶ πάλιν νὰ προσέλθωσιν. Ο μὲν προφασίζεται, ὅτι ἀγρὸν ἡγόρασε καὶ θέλει νὰ ἴδῃ αὐτὸν, ὁ ἄλλος, ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ του ἐργασίαι δὲν τῷ ἐπιτρέπουν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν γάμον, καὶ ἄλλος ἄλλας προφάσεις. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ μερικοὶ τῶν προσκληθέντων ἐφάνησαν τόσον βάρβαροι, ὡστε ἐτόλμησαν καὶ νὰ ὑβρίσωσι καὶ φονεύσωσι τὸν δούλους τοῦ βασι-

λέως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προσέβαλεν αὐτὸ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως. Τότε καὶ ὁ βασιλεὺς ἀποφασίζει καὶ τιμωρεῖ, καθὼς τοῖς ἐπρεπε, τοὺς ὑβριστὰς καὶ φονεῖς τῶν δούλων αὐτοῦ." Ἐπειτα στέλλει τοὺς δούλους αὐτοῦ ἔξω εἰς τοὺς δρόμους καὶ λέγει εἰς αὐτούς: 'Ο μὲν γάμος εἶναι ἔτοιμος· ἀλλ' οἱ προσκληθέντες εἰς αὐτὸν δὲν ὑπῆρχαν ἄξιοι. 'Τπάγετε λοιπὸν καὶ συνάξετε ἔξω εἰς τοὺς δρόμους ὅσους εὑρετε, καλοὺς καὶ κακούς, διὰ νὰ γεμίσῃ ἡ οἰκία μου ἀπὸ κόσμου. Τοῦτο καὶ ἔγεινε. 'Αλλ' ἀφοῦ ἡ αἴθουσα τοῦ γάμου ἐγέμισεν ἀπὸ πλῆθος, ὁ δὲ βασιλεὺς ἥλθεν ἵνα χαιρετίσῃ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο, τότε μὲ λύπην καὶ μὲ θυμὸν παρετήρησεν, ὅτι εῖς ἀπὸ τοὺς προσκεκλημένους δὲν ἐφόρει «ἔνδυμα γάμου», δὲν ἐφόροντισε δηλαδή, ἀφοῦ προσεκλήθη εἰς γάμους βασιλικοὺς νὰ ἐνδυθῇ καὶ αὐτὸς ὅπως ἀπῆτε ἡ περίστασις ἀλλ' ὡσεὶ περιφρονητικῶς εἶχεν ἐμβῆ ἄπλυτος καὶ ρακένδυτος εἰς τὴν λαμπρὰν ἐκείνην καὶ βασιλικὴν αἴθουσαν. Τότε ὁ βασιλεὺς λέγει εἰς αὐτὸν: «Σὺ πῶς ἐτόλμησας νὰ ἐμβῆς ἐδῶ χωρὶς νὰ ἔχῃς «ἔνδυμα γάμοι»; Καὶ ἀμέσως διατάσσει τοὺς δούλους αὐτοῦ ἵνα δέσωσιν αὐτὸν καὶ ρίψωσιν αὐτὸν εἰς τὰς φυλακὰς καὶ τὰ βασανιστήρια πρὸς τιμωρίαν αὐτοῦ. Τί δὲ διδάσκει ἡμᾶς ἀκόμη ἡ σημερινὴ παραβολὴ:

α'.] "Οτι ὁ Θεὸς προσκαλεῖ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους διὰ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῶν προφητῶν καὶ ἀποστόλων αὐτοῦ, εἰς ζωὴν χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, εἰς ζωὴν εἰρήνης καὶ μακαριότητος, τὴν ὅποιαν παριστάνει ὁ γάμος πρὸς τὸν ὁποῖον αὗτῇ παρομοιάζεται. Ἀπατῶνται ἐπομένως οἰκτρότατα ὄλοι ἐκεῖνοι, ὅσοι ἀποφεύγουσι ν' ἀκολουθήσωσι τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου μὲ τὴν ἴδεαν, ὅτι αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ παραγγέλματα ταῦτα κάμνουσι τὸν ἀνθρωπὸν δυστυχῆ. Διότι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖον ἀκολουθεῖ τὸ Εὐαγγέλιον, εἰς μὲν τὸν κόσμον τοῦτον ἔχει τὴν ἐσωτερικὴν χαρὰν τῆς ψυχῆς, ὅτι κάμνει τὸ καλὸν καὶ ὅτι ἔχει πατέρα, φίλον καὶ προστάτην τὸν Θεόν. Εἰς δὲ τὸν ἄλλον κόσμον θ' ἀπολαύσῃ τὴν αἰώνιον μακαριότητα, θὰ ζῇ ὁμοῦ μὲ τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς ἀγίους αὐ-

τοῦ, καὶ θὰ εἶναι ἐντελῶς ἀπηλλαγμένος ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

β'.] "Οπως διηγοῦνται περὶ τῶν ἀγρίων τῆς Ἀφρικῆς, ὅτι ἐκλαμβάνουν ώς μέγα τι καὶ πολύτιμον τὰ συνήθῃ ἔκεινα καὶ μικρᾶς ἀξίας πράγματα τὰ ὅποια παρουσιάζουσιν εἰς αὐτοὺς οἱ πωληταί, τοιουτοτρόπως συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς περισσοτέρους ἀνθρώπους, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου τούτου. Ἀποδίδουσιν οὗτοι εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου ἀξίαν πολὺ μεγαλειτέραν ἔκεινης τὴν ὅποιαν πραγματικῶς ἔχουσι καὶ θυσιάζουσι χάριν αὐτῶν τὴν ἀληθῆ καὶ αἰώνιαν μακαριότητα, εἰς τὴν ὅποιαν καλεῖ αὐτοὺς ὁ Θεός. Καί:

γ'.] 'Ο Θεὸς προσκαλεῖ εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν καὶ μακαριότητα, ὅπως ὁ βασιλεὺς εἰς τοὺς γάμους τοῦ νίοῦ του, μὲ τὴν καλλιτέραν διάθεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ὁ ἴδιος συμφέρον, ἀλλ' ἀπλῶς ἵνα εὐχαριστήσῃ τοὺς ἄλλους. Δύο μόνον πράγματα ζητεῖ ἀπὸ τοὺς προσκαλουμένους: νὰ δεχθῶσι ἀφ' ἑνὸς μὲ προθυμίαν τὴν πρόσκλησιν καὶ νὰ παρουσιασθῶσιν ἀφ' ἑτέρου, καθὼς πρέπει εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ὅπως ἐτιμώρησεν ἔκεινους, οἱ ὅποιοι ὑβρισαν τοὺς δούλους αὐτοῦ, δηλαδὴ τοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, τοιουτοτρόπως ἐτιμώρησεν καὶ ἔκεινον, ὁ ὅποιος εἰσῆλθεν εἰς τοὺς γάμους, ἐδέχθη δηλαδὴ τὴν πρόσκλησιν καὶ ἔγεινε χριστιανός, χωρὶς νὰ ἔχῃ «ἔνδυμα γάμου», χωρὶς δηλαδὴ νὰ ἔχῃ χριστιανικὰς ἀρετάς. 'Αλλ' ἔχει ἀρά γε καθεὶς ἐξ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν τὸ «ἔνδυμα τοῦτο τοῦ γάμου», διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου; Τοῦτο χρεωστεῖ νὰ μελετῇ καθεὶς ἐξ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. 'Αμήν;

8 Σεπτεμβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Ὑψωσιν τοῦ Σταυροῦ

(Μαρκ. 8, 34—9, 1).

Οἱ περὶ τοῦ Σταυροῦ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

·Οποίας ἰδέας καὶ ὁποῖα συναισθήματα πρέπει νὰ γεννᾶ
εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ χριστιανοῦ ὁ Σταυρός.

«Οστις θέλει ὅπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνη-
σάσθω ἔαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν Σταυρὸν·
αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι.»

Σήμερον, Κυριακὴν πρώτην μετὰ τὴν Ὑψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἀναγινώσκεται ἐπ’ Ἐκκλησίαις τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ διαλαμβάνον τοὺς περὶ Σταυροῦ λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸν βαρυσημάντους τούτους [περὶ Σταυροῦ λόγους ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ὅτε ἐπλησίαζε τὸ σωτήριον αὐτοῦ πάθος καὶ ὁ σταυρικὸς θάνατος. Εἶπε δὲ αὐτοὺς εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὁ ὅποιος ἀκούων τὸν Κύριον νὰ προλέγῃ, διτὶ θὰ ὑποστῇ τὸν σταυρικὸν θάνατον, ἔξήτει ν’ ἀποτρέψῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου. Καὶ τὸν κατηγορηματικὸν τούτους περὶ Σταυροῦ λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔταξεν ὅπως ἀναγινώσκωνται ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία σήμερον Κυριακὴν πρώτην μετὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Σταυροῦ, καθ’ ἣν ἐορτάζομεν τὸ ἴστορικὸν γεγονός τῆς Ἱ. ψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ [καὶ τῆς κοινῆς προσκυνήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ὁρθοδόξου λαοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενυν Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκεται καὶ κατὰ τὴν τρίτην Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν, καὶ ἐπειδὴ ἡρμηνεύθη εἰς προηγουμένην ἡμῶν διδαχὴν (βλ. φυλλάδ. ΛΣΤ').

I.'), διὰ τοῦτο θ' ἀφιερώσωμεν σήμερον τὸν λόγον εἰς θέμα διδασκαλίας ὃχι δὲ προσκυνοῦμεν, οὗτε περὶ τοῦ ποία συναισθήματα καὶ ἰδέας πρέπει νὰ ἔχωμεν ὅσας φορὰς προσκυνοῦμεν καὶ ἀσπαζόμεθα τὸν Σταυρὸν ἢ κάμνομεν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ. Οἱ περισσότεροι δυστυχῶς τῶν σημερινῶν χριστιανῶν μηχανικῶς μόνον καὶ χωρὶς νὰ ἔννοῶσι καθὼς πρέπει προσκυνοῦσι καὶ ἀσπάζονται τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ κάμνουσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους τὸ σημεῖον αὐτοῦ.

Καὶ πρῶτον ὁ τίμιος Σταυρὸς μᾶς ἐνθυμίζει τὴν συμφιλίωσιν καὶ τὴν συνδιαλλαγὴν, ἡ ὥσποια ἔγεινε μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων δύναμει τοῦ ἐκχυθέντος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὴν παρακοὴν καὶ παράβασιν τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας καὶ τὴν ἔξορίαν αὐτῶν ἐκ τοῦ Παραδείσου, δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀγάπη καὶ φιλία μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἀπομάκρυνσις καὶ ἔχθρα. Εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τῶν ἀνθρώπων οὐδεὶς πλέον ἡδύνατο νὰ ἴδῃ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν μέγαν καὶ δικαιότατον Μωϋσῆν ὁ Θεὸς ἐφανερώθη ἐν μέσῳ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ γνόφου τοῦ ὄρους Σινᾶ. Ἐπρεπε νὰ εὑρεθῇ ἐν πρόσωπον τὸ ὥσποιον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς Μεσίτης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ τὸ ὥσποιον νὰ ἔχῃ τόσην σημασίαν καὶ δύναμιν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ εἰμπορέσῃ νὰ μαλάξῃ τὴν δργὴν τοῦ Θεοῦ, νὰ λάβῃ τὴν συγχώρησιν ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν εἰρήνην, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν φιλίαν μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ἀλλὰ πρόσωπον τοιοῦτον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἴναι ἀπλοῦς ἀνθρωπος. Ἐπρεπε νὰ εἴναι ταυτοχρόνως καὶ Θεὸς καὶ ἀνθρωπος. Καὶ τοιοῦτος ἦτο πράγματι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὥσποιος ἐγεννήθη ἐκ Πνεύματος ἀγίου καὶ ἐκ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας. Ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, διὰ μὲν τῆς ὑπερφυσικῆς καὶ θείας αὐτοῦ ἐνανθρωπήσεως ὡμίλησε πρὸς ἡμᾶς

τοὺς ἀνθρώπους πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ἐφώτισε τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ ἡλέκτρισε τὰς καρδίας ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τῆς θείας αὐτοῦ διδασκαλίας, διὰ δὲ τοῦ σταυρικοῦ τοῦ θανάτου καὶ διὰ τοῦ ἐκχυθέντος παναχράντου αὐτοῦ αἷματος ἔξιλέωσε τὸν Θεόν, ἐλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν συγχώρησιν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοιουτοτρόπως ἐγείναμεν ἡμεῖς καὶ πάλιν νιὸν Θεοῦ, χάρις εἰς τὰ παθήματα καὶ τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ τὴν χάριν ταύτην πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ἐνθυμίζῃ εἰς ἡμᾶς ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

Δεύτερον, ὁ Σταυρὸς μᾶς ἐνθυμίζει τοὺς πολυσημάντους ἐκείνους λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου, κατὰ τοὺς ὅποίους ὁ Σταυρὸς εἶναι τὸ κέντρον καὶ ἡ ψυχὴ ὅλης τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος: «Ἡμεῖς, λέγει, κηρύττομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, "Ἐλληνὶ δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κληπτοῖς Ἰουδαίοις τε καὶ "Ἐλληνὶ, Χριστόν, Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν» (α' Κορινθ. 1, 23—24). Διότι ὅπως ἐλέχθη ἀνωτέρω, ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ παριστάνει ὅλον τὸ μέγα καὶ βαθύτατον μυστήριον τῆς ἀπολυτρώσεως ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς κατάρας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ αἰωνίου θανάτου.

Τρίτον, ὁ Σταυρὸς ὑπενθυμίζει εἰς ἡμᾶς τὴν μεγαλειτέραν νίκην, ἡ ὅποια ἔγεινέ ποτε ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ μέρους τοῦ πνεύματος κατὰ τῆς σταρκὸς καὶ τῆς ὄλης. Εἰς αὐτὸν βλέπομεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὅποιος εἶχεν ἀφ' ἐνὸς τὴν δύναμιν ν' ἀνιστᾶ ἄλλους ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ὅποιος ἦτο ἀφ' ἑτέρου ἀθῶος ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας καὶ ἀπὸ πάσης κατηγορίας, νὰ ὑπομένῃ θεληματικῶς τὸν σταυρικὸν θάνατον, καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ συγχωρῇ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ τοὺς σταυρωτὰς αὐτοῦ λέγων: «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσθι». Καὶ ὅστις ἔξ ἡμῶν ἔτυχε νὰ ἀκούσῃ τοὺς παραλογισμοὺς τῶν σημερινῶν ὄλιστῶν, κατὰ τοὺς ὅποίους ἐκτὸς τῆς ὄλης δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι, ὅστις θέλει νὰ ἴδῃ ὁφθαλμοφανῶς, πῶς ὑπεράνω

τῆς ὕλης καὶ τῆς σαρκὸς κεῖται μία ἀόρατος καὶ ἀθάνατος δύναμις, ἡ ὅποια καλεῖται πνεῦμα· καὶ ὄστις, τέλος, θέλει νὰ ἵδῃ ὁφθαλμοφανῶς, πῶς ἐναντίον τῆς ἀγωνίας καὶ τῶν πόνων τοῦ σώματος νικᾷ ἡ δύναμις τῆς θελήσεως καὶ τοῦ πνεύματος, δὲν ἔχει παρὰ νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Θὰ ἵδῃ τότε ὅτι καὶ ἐκ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὁ Σταυρὸς εἶνε πράγμαξι κλίμαξ καὶ γέφυρα μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ!

Καὶ τελευταῖον, ὁ Σταυρὸς μᾶς ὑπενθυμίζει ὅλας ἐκείνας τὰς μεγάλας χριστιανικὰς ἀρετάς, τὰς ὅποιας θαυμάζομεν εἰς τὴν Ἰστορίαν τῶν Παθῶν καὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος: τὴν τελείαν δηλαδὴ ὑπακοὴν εἰς τὸ θεῖον θέλημα, τὴν ὀλόψυχον ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, τὴν μεγάλην ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν εἰς τὰς συμφορὰς τοῦ βίου, τὴν εἰλικρινῆ συγχώρησιν τῶν ἐχθρῶν καὶ τὴν πλήρη καὶ ἀκλόνητον πεποίθησιν εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Ταύτας καὶ τὰς παρομοίας ἀρετὰς χρεωστεῖ καθεὶς ἐξ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν νὰ μιμῆται, σύμφωνα πρὸς τὸν λόγον τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὁ ὅποιος ρητῶς λέγει, ὅτι τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ πρέπει νὰ χρησιμεύωσι δι’ ἡμᾶς παράδειγμα καὶ ὑπογραμμὸς μιμήσεως: «Χριστός, λέγει, ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιηπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσπετε τοῖς ἔχνεσιν αὐτοῦ» (α' Πέτρ. 2, 21). Εἴθε λοιπὸν ἡ προσκύνησις, ὁ ἀσπασμὸς καὶ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ νὰ διεγίρωσι πάντοτε καὶ πανταχοῦ τοιαύτας ἴδεας καὶ ἐνθυμήσεις εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν καθενὸς ἐξ ἡμῶν καὶ νὰ κινῶσιν ἡμᾶς εἰς τὴν μίμησιν τῶν μεγάλων τούτων χριστιανικῶν ἀρετῶν. **Αμήν!**

15 Σεπτεμβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς πρώτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 5, 1—11).

Ο Ἰησοῦς Χριστὸς κηδούττων ἀπὸ τοῦ πλοίου.—Ἡ πλήρης ὑπακοὴ τοῦ Πέτρου εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ πλουσία αὐτῆς ἀμοιβὴ.

«Ἐπιστάτα! δι’ ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὗδὲν ἐλάζομεν. Ἐπὶ δὲ τῷ ρήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα».

Τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον μεταφέρει καὶ πάλιν τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὴν παραλίαν τῆς λίμνης Γεννησαρὲτ ἡ θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος, ἡ ὁποία τόσον συχνὰ ἀναφέρεται εἰς τὸν ἐπὶ γῆς βίον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οσοι ἐκ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν ηὐτήχησαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ ἄγια καὶ θεοβάδιστα ἐκεῖνα μέρη, θὰ εἶδον πῶς καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς τὴν ἥσυχον καὶ ὄμαλὴν ἐκείνην παραλίαν τῆς λίμνης Γεννησαρὲτ οἱ πτωχοὶ καὶ ἀπλοϊκοὶ ἀλιεῖς ἀπλώνουσι τὰ δίκτυα αὐτῶν ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ καθαρίζουσι τὰ πλοιάριά των, ἀφοῦ ἐπὶ ὅλοκληρον νύκτα, καὶ ὅχι σπανίως χωρὶς κανὲν ὄφελος, ζητήσουσι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἵνα ἀγρεύσωσιν ὁψάρια. Ἡ λύπη καὶ ἡ κατήφεια εἶναι ἔξωγρα φημέναι ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῶν, ὅταν μετὰ τὸν κόπον καὶ τὴν ἀγρυπνίαν τῆς νυκτὸς ἴδωσιν ὅτι εἰς μάτην ἐκοπίασαν.

Εἰς τοιαύτην ψυχολογικὴν κατάστασιν πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ὅτι εὑρίσκοντο ὁ Σίμων Πέτρος καὶ οἱ νίοὶ τοῦ Ζεβεδαίου Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης τὴν πρωῖαν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ διήγησις, ἵνα ἐνοήσωμεν καλῶς ὅλην τὴν διδακτικὴν σημασίαν τῆς εὐαγγελικῆς ταύτης διηγήσεως.

ΑΖ'.

Κατὰ τὸν καιρόν, κατὰ τὸν ὄποιον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς περιήρχετο τὰς διαφόρους πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς Γαλιλαίας καὶ ἔδιδασκε τὸν λαόν, δὲν περιωρίζετο μόνον νὰ διδάσκῃ εἰς τὰς Συναγωγὰς τῶν Ἐβραίων κατὰ τὰ Σάββατα, ἀλλὰ καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ ἥθελε συναθροισθῆ πλῆθος λαοῦ ἀμέσως ἤρχιζε νὰ διδάσκῃ αὐτόν. Ἐνῷ δὲ εὑρίσκετο μίαν πρωΐαν πλησίον τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, πιθανῶς εἰς τὴν παραλίαν αὐτῆς τὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς Καπερναούμ καὶ τῆς Βηθαϊσδά, τῆς πατρίδος τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, τόσον πολὺ πλῆθος εἶχε συναθροισθῆ ἵνα ἀκούσῃ τὸν λόγον αὐτοῦ, ὥστε ἡναγκάσθη νὰ ἐμβῇ εἰς ἐν τῶν πλοίων, ὅπως διδάσκῃ ἐκεῖθεν τὸν λαόν, χωρὶς νὰ πιέζηται καὶ ἐνοχλήται ὑπ’ αὐτοῦ. Τὸ πλοῖον ἦτο τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, καὶ ἀφοῦ ἐκάθησεν ἐπ’ αὐτοῦ, ἤρχισε νὰ διδάσκῃ τὸν λαόν, ὁ ὄποιος ἐκάθητο ἐπὶ τῆς παραλίας. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσε τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, διατάσσει τὸν Πέτρον νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ πλοῖον του εἰς τὸ πέλαγος καὶ νὰ ρύψῃ ἐκεῖ τὰ δίκτυα, ἐνῷ καλῶς ἐγνώριζεν, ὅτι εἰς μάτην εἶχον κοπιάσῃ ὅλην τὴν νύκτα καὶ ὁ Πέτρος καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ. Μεθ’ ὅλην τὴν κόπωσιν καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν ἡ ὄποια τὸν κατεῖχεν, ὁ Πέτρος δὲν ἀρνεῖται νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλὰ καὶ ἡ ὑπακοὴ αὐτοῦ αὐτῇ ἀντεμείφθη πλουσίως. Διότι τόσον πολλὰ ἥσαν τὰ ὄψαρια, τὰ ὄποια ἔσυραν εἰς τὰ δίκτυα ὁ Πέτρος καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, ὥστε ἔγεινε ἀνάγκη νὰ προσκαλέσωσι καὶ ἄλλο πλοῖον ὅπως βοηθήσῃ αὐτούς. Βλέπων τὸ θαῦμα τοῦτο ὁ Πέτρος, θαῦμα κατὰ τὸ ὄποιον δύο πλοῖα ἐφορτάθησαν ὄψαρια ἀπὸ ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὄποιον οὐδὲ ἐν ἡδυνήθη νὰ πιάσῃ οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ἐπὶ ὅλοκληρον νύκτα, ἐθαύμασε καὶ ἐφοβήθη ταῦτοχρόνως. Θάμβος τὸν κατέλαβε διὰ τὸ θαῦμα καὶ φόβος διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ. Εἶδεν ὁφθαλμοφανῶς καὶ ἐνόησεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἦτο ἀπλοὺς ἀνθρωπος. Ἡ δὲ εἰλικρίνεια καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη του ἔκαμαν αὐτὸν νὰ προσπέσῃ ἀμέσως εἰς τὰ γόνατα τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ βαθεῖαν κατάνυξιν νὰ εἴπῃ εἰς αὐτόν, ὅτι θεωρεῖ ἀνάξιον τὸν ἑαυτόν του, ὅπως

φιλοξενή ἐν τῷ πλοίῳ του τὸν Μεσσίαν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. «Ιδὼν δέ, λέγει, Σίμων Πέτρος προοδέπεσε τοῖς γόνασι τοῦ Ἰησοῦ λέγων: ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἀμαρτωλός εἰμι, Κύριε!».

‘Αλλ’ ἀκριβῶς ἡ εἰλικρινής αὐτῇ ἐξομολόγησις τοῦ Πέτρου ἐδειξε τὴν ἀγαθότητα, τὴν ἡμερότητα καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ! Καὶ ὥσπερ εἰς τὰ καθαρὰ καὶ γλυκέα τῆς λίμνης Γεννησαρὲτ νερά θὰ ἡδύνατο τις νὰ βλέπῃ τὴν ὥραν ἐκείνην τὸν πλοῦτον τῶν συναχθέντων ὄψαρίων, τοιουτορόπως καὶ ὅπισθεν τῶν ὀλίγων ἐκείνων λέξεων τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως τοῦ Πέτρου διέβλεπεν ὁ Κύριος τὸν πλοῦτον τῶν ἀρετῶν, αἱ ὅποιαι κατεστόλιζον τὴν γενναίαν ψυχὴν αὐτοῦ. «Μὴ φοβεῖσαι! λέγει τότε εἰς ἀπάντησιν τοῦ Πέτρου ὁ Ἰησοῦς. Ἀπὸ τώρα ἀντὶ ὄψαρίων θὰ ἔχῃς τὴν δύναμιν νὰ ἐλκύῃς εἰς τὰ δίκτυα τῆς πίστεως ἀνθρώπους:» «Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ! ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν». Καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ὁ Σίμων Πέτρος καὶ οἱ οἱ δύο νιὸι τοῦ Ζεβεδαίου ἀφῆκαν διὰ παντὸς τὰ δίκτυα αὐτῶν καὶ ἤκολούθησαν τῷ Ἰησοῦν, ὡς μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι αὐτοῦ.

‘Οποῖα δὲ ἡθικὰ διὰ τὸν βίον ἡμῶν συμπεράσματα ὀφείλομεν νὰ ἔξαγαγωμεν ἐκ τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς διηγήσεως;

α'] ‘Ο Πέτρος καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, ἀν καὶ κουρασμένοι ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς ἀγρυπνίας ὀλοκλήρου νυκτός, ἔτρεξαν ὅμως, ἅμα ὡς εἶδον ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδασκε, νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὴν παραλίαν καὶ ν' ἀκούσωσι τὸν λόγον αὐτοῦ. Ἡ ἐργασία καὶ ἡ κούρασις δὲν ἡμπόδισαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἀκροάσεως τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶνε ἀρά γε τοῦτο διδακτικώτατον δι' ὅλους τοὺς ἐργατικοὺς ἀνθρώπους, ὃστοι προφασίζονται τὰς ἐργασίας των καὶ δὲν ἔρχονται εἰς τὴν Ἑκκλησίαν ἵνα ἀκούσωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ; «Καιρὸς παντὶ πράγματι», λέγει ὁ σοφός. ‘Τπάρχει πάντοτε καιρὸς καὶ διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ διὰ τὴν Ἑκκλησίαν. Ἐπίσης δύναται ὁ χριστιανός, ὁ ὅποιος γνωρίζει γράμματα, νὰ εύρισκῃ πάντοτε ὀλίγον καιρόν, ὅπως ἀναγινώσκῃ ἐν ψυχω-

φελές ἀνάγνωσμα. Δύναται ὁ πατὴρ ἡ ἡ μήτηρ μᾶς οἰκογενείας νὰ εὑρίσκῃ καιρὸν ὅπως τὴν ἑσπέραν μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας ἡ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἔορτὰς ἀναγινώσκῃ μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἡ καλὴ θέλησις.

β'] 'Ο Πέτρος καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ἦσαν ἄνθρωποι ἀπλοῦκοι, ἄνθρωποι πτωχοὶ καὶ ἀγράμματοι, ἀπλοὶ ἀλιεῦς. Καὶ ὅμως ἤρεσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν περισσότερον ἀπὸ τόσους ἄλλους πλονσίους καὶ γραμματισμένους, ὥστε ἐξέλεξεν αὐτοὺς ὡς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἀποστόλους. Τοῦτο μᾶς δίδει νὰ ἐννοήσωμεν, ποῖοι ἄνθρωποι ἀρέσκουσι περισσότερον εἰς τὸν Θεόν. Ἀρέσκουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς τιμιότητός των ζητοῦσι νὰ κερδήσωσι τὸν ἄρτον αὐτῶν, οἱ ὅποιοι δὲν περιμένουσι τὰ πάντα μὲ δεμένας τὰς χεῖρας, ἀλλὰ καταγίνονται εἰς τὸ ἔργον των μὲ εὐχαρίστησιν καὶ μὲ ἐλπίδα εἰς τὴν θείαν βοήθειαν, καὶ οἱ ὅποιοι, τέλος, καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς εὐτυχίας των δὲν λησμονοῦσι τὸν Θεόν, ἀλλ' ἐν εὐλικρινεῖ συγκινήσει, ὡς ὁ Πέτρος, ἀποδίδουσιν εἰς ἐκεῖνον τὴν πηγὴν καὶ αἰτίαν τῆς εὐτυχίας αὐτῶν καὶ κινοῦσι τὰ χείλη των εἰς ἐγκάρδιον εὐχαριστίαν καὶ ἐξομολόγησιν.

γ'] 'Ο Πέτρος ἀν καὶ ἐγνώριζεν ἐξ ἴδιας του πείρας ὅτι τὸ μέρος, ὅπου διέτασσεν ὁ Κύριος νὰ ριφθῶσι τὰ δίκτυα δὲν εἶχεν ὄψαρια, ἀλλ' ὅμως ὑπήκουσε προθύμως εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Κυρίου καὶ εἶδεν ὅτι δὲν διεψεύσθη. Καὶ δι' ἡμᾶς ὑπάρχουσιν εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον μερικὰ προστάγματα, τὰ ὅποια μᾶς φαίνονται φυσικὰ ἀκατόρθωτα, ὅπως π. χ. ἡ ἀγάπη τῶν ἔχθρῶν, ἡ διανομὴ τῶν ὑπαρχόντων εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἡ πληρῆς ἀφοσίωσις εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

*Λι μὴ ἀμφιβάλλωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, ὅτι πάντα ταῦτα εἴνε κατορθωτὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ. *Ἄς θέτωμεν πάντοτε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὑπεράνω τοῦ ἴδικοῦ μας θελήματος, καὶ ἂς εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι οὐδέποτε θὰ διαψευσθῶμεν. Ἀμήν!

22 Σεπτεμβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 6, 31—36).

Αἱ τρεῖς μεγάλαι κοινωνικαὶ ἀρεταὶ τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἔχθρούς.—Μὴ κάμνῃ ποτὲ εἰς τὸν ἄλλον, ὅτι δὲν θέλεις νὰ κάμη ὁ ἄλλος εἰς σέ.

«Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι,
καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὅμοίως».

Τὸ σημερινὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον διδάσκει ἡμᾶς μὲ δλίγας μόνον λέξεις ἀληθείας ἡθικὰς μεγάλας καὶ ὑψηλάς. Ἐκαυχάτο ὁ πρὸ Χριστοῦ κόσμος διὰ τοὺς σοφοὺς αὐτοῦ ἄιδρας. Ἀλλ' οὐδεὶς ἐκ τῶν μεγάλων ἐκείνων σοφῶν κατώρθωσέ ποτε νὰ φέρῃ εἰς τὸ ὑψος, τὸ δποῖον παρουσιάζουσιν εἰς ἡμᾶς αἱ δλίγαι λέξεις τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Οὐδεὶς ἐπομένως τῶν σοφῶν ἐκείνων ἐδίδαξέ ποτε τόσον ὑψηλὴν καὶ τόσον θείαν διδασκαλίαν, δποίαν διδάσκει εἰς ἡμᾶς διὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Καὶ τὸ μᾶλλον ἀξιοθαύμαστον εἶναι, ὅτι ὅσον ἀφ' ἑνὸς ἡ ἡθικὴ αὐτῇ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι ὑψηλὴ καὶ θεία, τόσον ἀφ' ἔτέρου εἶναι ἀπλὴ καὶ εὐνόητος διὰ πάντα ἀνθρωπον. Αἱ ἡθικαὶ ἀλήθειαι, τὰς δποίας διαλαμβάνει τὸ σημερινὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον φαίνονται τόσον σαφεῖς καὶ τόσον καθαραὶ εἰς τὸν νοῦν παντὸς λογικοῦ ἀνθρώπου, ὥστε δύναται νὰ παρομοιάσῃ τις αὐτὰς πρὸς τοὺς μεγάλους καὶ λαμπροὺς ἐκείνους ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, τῶν δποίων ἡ λάμψις μόνη της ἀπαστράπτει εἰς ὅλων τοὺς δφθαλμοὺς καὶ δὲν ἔχει τις ἀνάγκην, ὅπως μεταχειρισθῇ διάφορα ὅργανα ἵνα ἴδη αὐτήν.

ΛΗ'.

‘Η σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ εἶναι μέρος τῆς «ἐπὶ Ὁρους» λεγομένης διδαχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ὅποιας ἐλάβομεν ἀλλοτε ἀφορμὴν νὰ ἔρμηνεύσωμεν ἀλλα τινὰ μέρη (βλ. φυλλάδ. Ζ' καὶ ΚΔ'). Τρεῖς δὲ κυρίως χριστιανικαὶ ἀρεταὶ συνιστῶνται εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς: ‘Η ἀρετὴ τῆς δικαιοσύνης, ἡ ἀρετὴ τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἔχθροὺς καὶ ἡ ἀρετὴ τῆς εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλεημοσύνης. Ὅπως δὲ τὰ διάφορα στρατιωτικὰ τάγματα συνειθίζουσι νὰ φέρωσι στρατιωτικὰ σύμβολα καὶ σημεῖα διακριτικά, διὰ τῶν ὁποίων οἱ στρατιώται τοῦ ἑνὸς τάγματος διακρίνονται ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τοῦ ἄλλου τάγματος, τοιουτορόπως συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς ἀληθινοὺς στρατιώτας τοῦ Χριστοῦ. Ἐχουσι καὶ οὗτοι τὰ διακριτικὰ αὐτῶν σημεῖα. Καὶ μεταξὺ τῶν διακριτικῶν τούτων σημείων τὴν κυριωτέραν θέσιν κατέχουσιν ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ τῶν χριστιανῶν αἱ τρεῖς μεγάλαι ἀρεταὶ τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἔχθροὺς καὶ τῆς ἐλεημοσύνης. Ἀκούσωμεν πῶς συνιστᾷ τὰς ἀρετὰς ταύτας τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον.

«Καθώς, λέγει, θέλεις, χριστιανέ, νὰ φέρηται πρὸς σὲ ὁ ἄλλος, τοιουτορόπως φέρου καὶ σὺ πρὸς ἐκεῖνον, καὶ ὅ,τι δὲν θέλεις νὰ κάμῃ εἰς σὲ ὁ ἄλλος, μηδὲ σὺ δὲν πρέπει νὰ κάμης ποτὲ εἰς αὐτόν». «Καθώς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίωσ». Τοῦτο εἶναι τὸ συναίσθημα τῆς δικαιοσύνης, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἀχώριστον ἀπὸ τὸν Χριστιανόν. Τοῦτο ἴσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἄλλην ἐντολήν, ἡ ὅποια λέγει: «ὁφείλεις ν' ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου, ὡς τὸν ἑαυτόν σου». Ἐπομένως πᾶν ὅ,τι δὲν θὰ ἥθελεις νὰ γείνῃ εἰς σέ, οὐδὲ εἰς τὸν ἄλλον δὲν πρέπει νὰ ἐπιθυμῆς νὰ γείνῃ, πολὺ δὲ περισσότερον δὲν πρέπει νὰ κάμης σὺ εἰς αὐτόν. Καὶ πάλιν, πᾶν ὅ,τι θὰ ἥθελεις ἵνα προσπαθήσωσιν ὑπὲρ σοῦ οἱ ἄλλοι ἐν καιρῷ τῆς δυστυχίας σου, ὁφείλεις καὶ σὺ νὰ προσπαθῇς χάριν τῶν ἄλλων ἐν καιρῷ τῆς δυστυχίας αὐτῶν. ‘Τπάρχει δικαιοσύνη φανερωτέρα ταύτης; ‘Τπάρχει νόμος σαφέστερος τοῦ νόμου τούτου; ‘Τπάρχει θεσμὸς ἐπωφελέστερος τοῦ θεσμοῦ τούτου, ὅταν μάλιστα ἐφα-

μόζεται εἰς ὅλας τὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων σχέσεις, τὰς ἀτομικάς, τὰς οἰκογενειακὰς καὶ τὰς κοινωνικάς; Πόσα δὲ δυστυχήματα, πόσαι συμφοραὶ καὶ πόσαι συγκρούσεις δὲν θὰ ἔλειπον ὅλοτελῶς ἀπὸ τῆς κοινωνίας, ἐὰν καθεὶς ἔξ ήμῶν ἐφρόντιζεν εἰς πᾶσαν σχέσιν του μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, εἰς πᾶσαν ὑπόθεσίν του, νὰ ἐφαρμόζῃ τὴν ἀρχὴν ταύτην;

‘Ως φυσικὴ ἀκολουθία καὶ συνέπεια τῆς ἐντολῆς ταύτης ἔρχεται ἡ ἐντολὴ τῆς πρὸς τοὺς ἔχθροὺς ἀγάπης. Διότι ποῖος ἔξ ήμῶν δὲν θὰ ἐπεθύμει, ὅπως ὁ ἔχθρὸς αὐτοῦ, ἐὰν εἶχε τοιοῦτον, ὅχι μόνον μὴ ἔβλαπτε αὐτόν, ἀλλὰ τούναντίον καὶ νὰ περιεποιεῖτο καὶ ἥγαπά; Ποῖος δὲν θὰ ἦθελε νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τοῦ φόβου, ὅτι θὰ βλάψῃ αὐτὸν ὁ ἔχθρὸς αὐτοῦ; Καὶ λοιπόν, ὅτι θέλεις σὺ νά σου κάμνῃ ὁ ἔχθρός σου, κάμνε καὶ σὺ εἰς αὐτόν. Θέλεις νά σε ἀγαπᾷς ὁ ἔχθρός σου. ἀγάπα καὶ σὺ αὐτόν. Τοῦτο ὅχι μόνον ἀπὸ φόβους καὶ μερίμνας ἀπαλάττη τὸν ἀνθρωπὸν, ἀλλὰ καὶ ὑπόσχεται μεγάλην εἰς αὐτὸν ἀμοιβὴν ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ, καθὼς λέγε. ἐν τῷ αὐτῷ Εὐαγγελίῳ ὁ Κύριος: «Πλίνν, λέγει, ἀγαπᾶτε τοὺς ἔχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες. Καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς». Ή ἀγάπη πρὸς τοὺς ἔχθροὺς εἶναι τὸ κυριώτερον γνώρισμα τοῦ χριστιανοῦ. Διότι πρῶτος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔδιδαξεν τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἔχθρούς, καὶ πρῶτος ὁ Ἰησοῦς Χριστός, οἱ ἄγιοι αὐτοῦ ἀπόστολοι, οἱ μάρτυρες καὶ ὁμολογηταὶ ἔδειξαν διὰ τοῦ παρδείγματός των, ὅτι εἶναι κατορθωτὴ ἡ ἀρετὴ αὗτη εἰς τὸν ἀνθρωπὸν.

‘Ο Ἰησοῦς Χριστὸς διδάσκει ἐπίσης ὅτι τὸ νὰ ἀγαπᾶ τις μόνον ἔκείνους, οἱ ὅποιοί τον ἀγαπῶσιν, εἶναι πρᾶγμα χωρὶς ἀμοιβὴν ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ, καὶ διατάσσει ὅπως ὁ χριστιανὸς κάμνῃ τὸ ἀγαθὸν πρὸς ὅλους ἀδιακρίτως, τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς κακούς, χωρὶς νὰ περιμένῃ ν’ ἀνταμειφθῇ ἀπ’ αὐτῶν. Τοιουτοτρόπως μιμεῖται τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέ-

χει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. «Γίνεσθε, λέγει, οἰκτίομονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν (ὁ Θεὸς δηλαδὴ) οἰκτίομων ἔστιν».

Ἐκ τῶν λεχθέντων ἀνωτέρω φανερὸν εἶναι ποῖοι ἐκ τῶν χριστιανῶν παραβαίνουσι τὰς ἐντολὰς ἐκείνας, περὶ τῶν ὅποιων ὄμιλει τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον.

α'] "Οσοι βλάπτουσι τὴν περιουσίαν ἢ τὴν θέσιν τοῦ ἄλλου ἐν τῇ κοινωνίᾳ δι' οἰουδήποτε τρόπου. ἢ δι' ἀρπαγῆς καὶ ἀπάτης ἢ διὰ τῆς ραδιουργίας καὶ συκοφαντίας.

β'] "Οσοι διασύρουσι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸ ὄνομα καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἄλλου δι' οἰουδήποτε τρόπου, γραπτῶς ἢ προφορικῶς διὰ τῆς κακολογίας καὶ τῆς καταλαλιᾶς.

γ'] "Οσοι δὲν ἔννοοῦσι νὰ συγχωρήσωσι τὸν ἄλλον διὰ τὸ τυχὸν πταῖσμά του πρὸς αὐτούς, τρέφοντες τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως καὶ τῆς μνησικακίας. Καί :

δ'] "Οσοι ἀδιαφοροῦσιν ὄλοτελῶς περὶ τῆς τύχης τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ δὲν προσπαθοῦσιν ἵνα βοηθήσωσιν αὐτούς, ὅσον δύνανται. Τπάρχουσιν εἰς τὸν κόσμον πάντοτε καὶ πανταχοῦ ἀνθρωποι δυστυχεῖς, πτωχοί, ἀσθενεῖς, ἀνθρωποι ἔχοντες ἀνάγκην βοηθείας, παρηγορίας καὶ προστασίας. Τί θὰ ἐπεθυμοῦμεν ἵνα κάμωσιν οἱ ἄλλοι εἰς ἡμᾶς, ἐὰν εὑρισκόμεθα ἡμεῖς εἰς τὴν θέσιν ἐκείνων. *Ας κάμωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον πρὸς αὐτούς. «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἀνθρωποι καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὄμοιώς». 'Αμήν!

29 Σεπτεμβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς τρίτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 7, 11—16).

·Η ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις τοῦ νίοῦ τῆς χήρας.—Πῶς πρέπει νὰ θεωρῇ τὸν θάνατον ὁ χριστιανός.

«Καὶ ιδὼν αὐτὴν ὁ Κύρος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ, μὴ κλαῖε!»

Τὸ σῆμερινὸν Εὐαγγέλιον περιέχει μάθημα πολὺ ἀναγκαῖον καὶ πολὺ ὀφέλιμον διὰ πολλοὺς χριστιανοὺς τῶν ἡμερῶν μας. Αὐτὸ διδάσκει πρὸ παντὸς πῶς πρέπει ὁ χριστιανὸς νὰ θεωρῇ τὸν θάνατον καὶ πῶς νὰ φέρηται, ὅταν τυχὸν ὁ θάνατος ἀρπάσῃ συγγενῆ ἢ φίλον αὐτοῦ. Πολλοὶ δηλαδὴ ἐκ τῶν σημερινῶν χριστιανῶν τόσον πολὺ θλίβονται καὶ λυποῦνται διὰ τὸν θάνατον ἡγαπημένων δι᾽ αὐτοὺς προσώπων, πατρὸς ἢ μητρός, ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς, συζύγου ἢ φίλου, ὥστε βλέπη τις αὐτοὺς νὰ θρηνῶσι καὶ νὰ κόπτωνται ὡς ἀπηλπισμένοι καὶ ὡς ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουσιν ἐλπίδα περὶ ἄλλης ζωῆς. Εἰς τοὺς τοιούτους λοιπὸν πρὸ παντὸς ἀναφέρεται ἡ διήγησις τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου.

Αντικρὺ τοῦ ἀγίου καὶ θεοβαδίστου Ὁρους Θαβὼρ, ἐπὶ τοῦ ὅποιον μετεμορφώθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὑπάρχει καὶ σήμερον ἀκόμη μικρὸν χωρίον ὀνομαζόμενον Ναῖν. Τὸ χωρίον τοῦτο κεῖται εἰς τὴν κατωφέρειαν μικροῦ λόφου, ὁ ὅποιος ὑψοῦται εἰς τὸ μέσον τῆς μεγάλης καὶ λαμπρᾶς πεδιάδος τοῦ Ἱεζράελ. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ χωρίον τοῦτο ἦτο ὄλοκληρος πόλις. Ὡς ἐκ τῆς ὥραίας δὲ αὐτῆς τοποθεσίας καὶ τοῦ πλούτου ἡ πόλις αὐτῇ ὀνομάσθη «ῳδαία» κατ' ἔξοχήν, διότι τοῦτο σημαίνει κυρίως τὸ ἔβραικὸν ὄνομα «Ναῖν». Εἰς τὴν πόλιν ταύτην μετέβαινε ἡμέραν τινα ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀκολουθούμενος

ΛΘ'.

ἕπο πολλῶν μαθητῶν του καὶ ὑπὸ πολλοῦ πλήθους λαοῦ. Ἀφοῦ τὴν προ-
ηγούμενην ἡμέραν ὁ λαὸς τῆς Καπερναοὺμ εἶδε τὴν θαυματουργικὴν θε-
ραπείαν τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου, ἡκολούθησε τὴν ἐπομένην ἡμέραν
τῷ Ἰησοῦ καὶ ἀνέβαινε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν Ναΐν. Μόλις δὲ ἐπλησία-
σαν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, εἶδον νὰ φέρηται ἐπὶ νεκροκραββάτου νεκρός, ὁ
ὅποιος ἦτο μονογενὴς υἱὸς χήρας γυναικός, τῆς ὅποιας τὸ πένθος παρηκο-
λούθει κόσμος πολύς. Καθεὶς ἐννοεῖ, ὅποσον μεγάλη ἦτο ἡ στέρησις
τῆς γυναικὸς ταύτης. Ἀφοῦ εἶχε χάσει τὸν ἄνδρα αὐτῆς, τὸν στύλον
τοῦ οἴκου της, ἔχασε καὶ τὴν μόνην ἐλπίδα, ἡ ὅποια τῇ ἀπέμεινε, τὸν
μονογενὴν υἱόν της. Ἐξ ἀλλού εἶνε γνωστόν, ὅτι τὸ νὰ μείνῃ μία γυνὴ
χωρὶς τέκνουν ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς Ἐβραίοις ὄνειδος καὶ τιμφρία ἀπὸ
μέρους τοῦ Θεοῦ. Ὁ λαὸς τῆς πόλεως συνεπάθησεν εἰς τὴν δυστυχίαν
τῆς γυναικός, καὶ διὰ τοῦτο ἔσπευσε ἵνα παρακολουθήσῃ τὴν ἐκφορὰν
τοῦ νεκροῦ ἔξω τῆς πόλεως, ὅπου συνείθιζον νὰ ἔχωσι τὰ νεκροτα-
φεῖα αὐτῶν οἱ Ἐβραῖοι. Φαίνεται δ' ἐκ τῆς διηγήσεως τοῦ ἱεροῦ εὐαγγε-
λιστοῦ, ὅτι ἡ δυστυχὴς αὐτῇ μήτηρ ἔκλαιε καὶ ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα
τὴν στέρησιν τοῦ υἱοῦ της.

Καὶ ἐπειδὴ αὗτη, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῆς πόλεως Ναΐν,
δὲν εἶχεν ἀκόμη φωτισθῆ διὰ τὸν φωτὸς τῆς χριστιανικῆς πίστεως
καὶ ἐλπίδος, καὶ δὲν ἥδυνατο φυσικῶς νὰ ἔχῃ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ
θάνατος δὲν εἶναι ἔξαφάνισις τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ μετάβασις ἀπὸ τοῦ
προσκαίρου τούτου βίου εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, ἡ θλίψις της ἦτο ἀπα-
ρηγόρητος. Ἐκλαιε λοιπὸν καὶ ἐθρήνει γοερῶς παρακολούθουσα δπι-
σθεῖ τὸν νεκροκράββατον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὅποιος
ἐδάκρυσε διὰ τὸν θάνατον τοῦ φίλου αὐτοῦ Λαζάρου, συνεκινήθη ἀμα
ώς εἶδε τὸ θέαμα τοῦτο. Ἐγνώριζεν, ὡς καρδιογνώστης, τὴν ψυχικὴν
θλίψιν καὶ ὀδύνην τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ ἔβλεπε τὸ νέφος τῆς ἀπελ-
πισίας, τὸ ὅποιον ἐκάλυπτε τοὺς ψυχικοὺς αὐτῆς ὄφθαλμούς. Ἐγνώ-
ριζεν ὅτι αὗτη ἐν τῇ ἀμαθείᾳ καὶ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ αὐτῆς ἐνόμιζεν,

ὅτι οὐδέποτε πλέον θὰ συναντηθῇ μὲ τὸν υἱὸν τῆς καὶ οὐδέποτε πλέον θὰ τῷ ὄμιλίσῃ ὡς μήτηρ πρὸς τέκνουν. Θάνατος καὶ ἐκμηδένισις δι' αὐτὴν ἥσαν ἐν καὶ τὸ αὐτό.

’Αφ’ ἐνὸς λοιπὸν λυπηθεὶς καὶ εὐσπλαγχνισθεὶς αὐτὴν, ἀφ’ ἔτερου δὲ θέλων νὰ διδάξῃ καὶ αὐτὴν καὶ τὸν παρακολουθοῦντα λαόν, ὅτι πέραν τοῦ τάφου ὑπάρχει ἄλλη ζωή, καὶ ὅτι τῆς ζωῆς ταύτης Κύριος εἶναι αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, λέγει εἰς τὴν γυναικα: «Μὴ κλαίης!» Ἐπειτα πλησιάζει τὸν νεκροκράββατον καὶ διατάσσει νὰ σταματήσωσιν οἱ βαστάζοντες αὐτόν. Ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς τὸν νεκρὸν λέγει εἰς αὐτόν· «Νεανίσκε, σοὶ λέγω νὰ σηκωθῆς». Καὶ ὡς τοῦ θαύματος! ἀμέσως ὁ νεκρὸς ἐσηκώθη καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ νεκροκράββατου αὐτοῦ καὶ ἤρχισε νὰ ὄμιλῇ. Καὶ ἐδωκεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν μητέρα του. Φόβος κατέλαβε τότε ὅλους τοὺς παρακολουθοῦντας ἀπέναντι ἐνὸς τοιούτου θαύματος, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος ηὐδόκησε ν’ ἀποστείλῃ ἕνα τόσον μέγαν προφήτην. Καὶ ἀμέσως ἡ φήμη τοῦ θαύματος διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὰ περίχωρα αὐτῆς: «Ἐλαθε δέ, λέγει ὁ Εὐαγγελιστής, φόβος πάντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες, ὅτι προφήτης μέγας ἡγέρθη ἐν ἡμῖν καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεός τὸν λαὸν αὐτοῦ».

Τί δὲ διδάσκει ἡμᾶς ἀκόμη ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ διήγησις;

α'] Αὕτη φέρει εἰς τὸν νοῦν μας τὸ θλιβερὸν τέλος, εἰς τὸ ὅποιον ἔκαστος ἀνθρωπος βαδίζει ἀφ’ ἣς ἡμέρας γεννηθῆ, τούτεστι τὸν θάνατον. Οὐδεμία ἀλήθεια εἶνε τόσον φανερὰ εἰς τὸν ἀνθρωπὸν, ὃσον ἡ ἀλήθεια τοῦ θανάτου. Καὶ ὅμως, εἶναι παρατηρημένον, οὐδεμία ἀλήθεια λησμονεῖται τόσον συχνὰ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὃσον ἡ ἀλήθεια αὐτῆ. «Ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἀπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις», λέγει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

β'] Ὁπως ἡ μήτηρ τοῦ νέου τῆς Ναίν, τοιουτορόπως καὶ καθεὶς ἐξ ἡμῶν δὲν δύναται παρὰ νὰ αἰσθανθῇ τὴν πικρίαν τοῦ θανάτου.

Τώρα μέν, διότι ὁ θάνατος ἀρπάζει ἀφ' ἡμῶν πρόσωπα φίλα, τῶν ὁποίων
ἡ στέρησις εἶνε φυσικὸν νὰ γεννᾷ βαθεῖαν θλύψιν εἰς τὴν ψυχήν
μας. Ἀλλοτε πάλιν, διότι ὁ θάνατος ἀποχωρίζει ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ κόσμου
τούτου, ἡ δὲ σκέψις περὶ τοῦ ἀγνώστου μέλλοντος, τὸ ὅποιον μᾶς περι-
μένει, βιθίζει τὴν ψυχὴν ἡμῶν εἰς θλύψιν καὶ προξενεῖ εἰς ἡμᾶς φό-
βον. Οἱ θρῆνοι τῆς μητρός, κλαιούστης τὸ τέκνον της, συμβολίζουσι
τὸν στεναγμὸν καὶ τὴν ὀδύνην ὀλοκλήρου τῆς ὄρατῆς ταύτης φύσεως, ἡ
ὅποια εὑρίσκεται ὑπὸ τὸ κράτος τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου. «Ἄντη, ὡς
λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, συστενάζει καὶ συνοδύνει μεθ' ἡμῶν.. . .».

γ'] 'Οφείλομεν, ὡς ὁ παρακολουθῶν τότε λαός, νὰ δοξολογῶμεν τὸν
Θεὸν διὰ τὴν δοθεῖσαν εἰς ἡμᾶς χάριν, καὶ νὰ μὴ λυπώμεθα, καθὼς οἱ
λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα· διότι κύριος σκοπὸς τοῦ εἰς τὸν κόσμον
ἐλθόντος μονογενοῦς αὐτοῦ Τίον, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστοῦν, ἵτο
ν' ἀπαλλάξῃ ἡμᾶς ἐκ τῆς καταδίκης τοῦ θανάτου, νὰ λυτρώσῃ τὰς καρδίας
ἡμῶν ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ καὶ νὰ ἐνσταλάξῃ εἰς αὐτὰς τὸ βάλσαμον τῆς
ἐλπίδος εἰς αἰώνιον ζωήν. Καὶ ὅπως ὁ Κύριος συνεπάθησε τὴν δυστυχῆ
μητέρα κλαίονταν τὸν νιὸν αὐτῆς, τοιουτοτρόπως συμπαθεῖ καὶ εἰς τὴν
θλύψιν ἑκάστου ἡμῶν. Ἀλλ' ὅπως τότε παρηγόρησε τὴν μητέρα ἀναστή-
σας τὸν μονογενὴ αὐτῆς υἱὸν, εἰπὼν αὐτῇ τὸ «μὴ κλαῖε», καὶ μετατρέψας τὰ
δάκρυα αὐτῆς εἰς χαράν, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς ἕνα ἔκαστον τῶν πιστεύον-
των εἰς αὐτὸν δίδει τὴν αὐτὴν παρηγορίαν καὶ διὰ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ
καὶ διὰ τῶν ἀκολούθων βεβαιωτικῶν αὐτοῦ λόγων: «Ο πιστεύων εἰς
ἔμε, κἄν ἀποθάνῃ, ζήσεται. Καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἔμε
οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα!» (Ιωάν. 11, 25). 'Αμήν!

6 'Οκτωβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 8, 4—15).

Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως.—Ποῖα εἶναι τὰ αἴτια τῆς ἀκαρπίας τοῦ θείου λόγου.

«Ο ἔγων ὅταξ ἀκούειν ἀκούετω».

Πρὶν ἡ ἕδωμεν τὰ διάφορα ψυχοσωτήρια μαθήματα, τὰ ὁποῖα διαλαμβάνει τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον, δὲν πρέπει νὰ παρέλθωμεν ἀπαρατήρητον τὴν ἀπλότητα μὲ τὴν ὁποίαν καταδέχεται νὰ διδάσκῃ ἡμᾶς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὰς ὑψηλὰς καὶ ψυχοσωτηρίους αὐτοῦ ἀληθείας. Ὁπως δώσῃ καὶ εἰς τὸν ἀπλούστερον καὶ ἀμαθέστερον ἀνθρώπον νὰ ἐννοήσῃ τὰς ὑψηλὰς ταύτας ἀληθείας, μεταχειρίζεται διηγήσεις καὶ παραβολὰς ἀπλουστάτας. Ἀναφέρει πράγματα, τὰ ὁποῖα καθεὶς βλέπει εἰς τὸν καθημερινὸν βίον του. Καὶ ἐάν τις μετὰ προσοχῆς μελετήσῃ τὰς διαφόρους διδασκαλίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, θὰ ἕδη ὅτι εἰς αὐτὰς συχνὰ ἀναφέρονται οἱ ἀμπελῶνες καὶ οἱ γεωργοὶ, τὰ κρῦνα καὶ ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ, οἱ ἄνεμοι καὶ αἱ βροχαὶ, αἱ πηγαὶ καὶ οἱ ποταμοί, οἱ πατέρες μὲ τὰ τέκνα των, οἱ κύριοι μὲ τοὺς δούλους των, οἱ βασιλεῖς μὲ τοὺς ὑπηκόους των, αἱ διάφοροι χαραὶ καὶ αἱ λύπαι τῶν ἀνθρώπων. Ὅλα ταῦτα ἀναφέρει εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ ὁ θεῖος διδάσκαλος, διότι ἔνα καὶ μόνον ἔχει σκοπὸν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ του, ἵνα τοὺς πάντας φωτίσῃ καὶ εἰς πάντας γείνη καταληπτός. Ἀποφεύγει τὴν ἐπίδειξιν καὶ τὴν ἀσάφειαν. Λέγει κατ' εὐθεῖαν

M'.

τὰ πράγματα καὶ ἀποφεύγει τοὺς περιπτοὺς λόγους. Μόνον εἰς μίαν τάξιν ἀνθρώπων δὲν εἶναι καταληπτός, εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔχουν ὅτα χωρὶς ν' ἀκούωσι. Ἀλλ' ἡμεῖς, ἀγαπητοί, ἂς ἀκούσωμεν μὲ προσοχὴν τὸ τί διδάσκει εἰς ἡμᾶς ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ παραβολή.

Αὕτη παριστάνει ἔνα γεωργόν, ὁ ὅποιος ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ ἵνα σπείρῃ σῖτον. Ἐνῷ δὲ ἐσπειρε τὸν σῖτον αὐτοῦ, ἄλλα μὲν σπέρματα σίτου ἐπεσαν ἐπάνω εἰς τὸν δρόμον, ἄλλα ἐπάνω εἰς τὰς πέτρας, ἄλλα εἰς μέρος γῆς, ὅπου ὑπῆρχον ἄκανθαι, καί, τέλος ἄλλα εἰς γῆν καλήν. Καὶ τὸν μὲν σπόρον, ὁ ὅποιος ἐπεσεν ἐπάνω εἰς τὸν δρόμον, ἥλθον, καὶ ἔφαγον τὰ διάφορα πτηνά. Ὁ δὲ σπόρος, ὁ ὅποιος ἐπεσεν εἰς μέρη πετρώδη, ἐξηράνθη ἄμα ὡς ἐφύτρωσε, διότι δὲν εἶχε χῶμα καὶ λίπασμα, ἵνα τραφῇ καὶ ριζώσῃ εἰς βάθος. Τὸν σπόρον, ὁ ὅποιος ἐπεσε μέσα εἰς τὰς ἄκανθας καὶ τοὺς τριβόλους, ἀπέπνιξαν αἱ ἄκανθαι, ἄμα ὡς ἐφύτρωσε, καὶ ἐπομένως ἐξηρίνθη, χωρὶς νὰ καρποφορήσῃ. Καὶ μόνος, τέλος, ὁ σπόρος, ὁ ὅποιος ἐπεσεν εἰς καλήν γῆν, ἔδωκε καρπὸν ἔκατονταπλάσιον.

Τὴν ἔννοιαν τῆς παραβολῆς ταύτης δίδει εἰς τὸ αὐτὸν Εὐαγγέλιον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. "Οτε οἱ μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι αὐτοῦ ἤρωτησαν αὐτόν, τί σημαίνει ἡ παραβολὴ αὗτη, τότε ἐξήγησεν αὐτήν, μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες [αὐτούς, μὴ ἔχοντες ἀγαθὴν πρόθεσιν καὶ καθαρὰν καρδίαν δὲν ἥδυναντο νὰ ἐννοήσωσι «τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ», ἥτοι τὰ αἴτια διὰ τὰ ὅποια εἰς ἄλλους μὲν καρποφορεῖ, εἰς ἄλλους δὲ δὲν φέρει τοὺς ἀπαιτούμενους καρποὺς δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ· Γεωργὸς σπείρων τὸν σπόρον αὐτοῦ εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, σπόρος δὲ εἶναι ὁ λόγος αὐτοῦ. Ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν ἀγίων προφητῶν καὶ ἀποστόλων μεταδίδει εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τὰς θείας ἀληθείας. Ο εἰς τοὺς δρόμους πεσὼν σπόρος παριστάνει ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀκούουν μόνον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, χωρὶς

καθόλου νὰ ριζώσῃ οὗτος εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν. Ὁ εἰς τὴν πέτραν πεσὼν σπόρος παριστάνει ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δέχονται μὲν μετὰ χαρᾶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ᾽ ἐπιπολαίως, διότι ἄμα ὡς ἀπαντήσωσι διωγμοὺς καὶ ἄλλας δυσκολίας, ἀμέσως χάνουσι τὴν πίστιν αὐτῶν. Ὁ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσὼν σπόρος παριστάνει ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀπορροφῶνται εἰς τὰ πράγματα καὶ τὰς ὑποθέσεις τοῦ κόσμου καὶ λησμονοῦσι τὰ θεῖα παραγγέλματα. Τέλος ὁ σπόρος ὁ πεσὼν εἰς γῆν ἀγαθὴν παριστάνει ἐκείνους, οἱ ὅποιοι καὶ μὲ χαρὰν καὶ καλὴν καρδίαν ἀκούουσι καὶ δέχονται τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ ὑπόμονὴν καὶ καρτερίαν φυλλάττουσιν αὐτόν, ἐφαρμόζουσιν εἰς τὸν βίον των καὶ κάμνουσιν ἔργα χριστιανικῆς ἀρετῆς καὶ ἐλεημοσύνης.

Τί δὲ συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμη ἐξ ὅλων τούτων;

α'] Ὄπως καὶ ἄλλοτε ἐλάβομεν ἀφόρμὴν νὰ παρατηρήσωμεν (βλέπ. φυλλάδ. ΚΖ') ἡ κυρία αἰτία τοῦ ὅτι δὲν καρποφορεῖ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εὑρίσκεται ἐν αὐτῷ τῷ ἀνθρώπῳ, ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας αὐτοῦ, ἐν τῇ τοιαύτῃ ἢ τοιαύτῃ ἡθικῇ αὐτοῦ καταστάσει. Ἀν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν φέρει σήμερον τοὺς καρπούς, τοὺς ὅποίους ἔφερεν ἄλλοτε, ἀν μεταξὺ τῶν σημερινῶν χριστιανῶν ὑπάρχουσι πολλοὶ ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι πρὸς τὰ θεῖα, αἰτία τούτου δὲν εἶναι ἡ ἐξασθενησίς τοῦ θείου λόγου, ἡ ἀδυναμία τοῦ εὐαγγελικοῦ σπόρου. Διότι «Ἴνδοις Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας,» ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Αἰτία τούτου εἶναι ἡ μὴ ὀμαλὴ κατάστασις τῆς ψυχῆς, ἡ μὴ κατάλληλος διάθεσις τῆς καρδίας, ὅπως δεχθῆ καὶ καλλιεργήσῃ τὸν σπόρον τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος.

β'.] Ὄτι ἔκαστος ἐξ ἡμῶν χρεωστεῖ νὰ ἐξετάζῃ ἑαυτὸν καὶ νὰ δοκιμάζῃ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἀν πράγματι εἶναι αὐτῇ γῆ ἀγαθή, ἀν δέχεται μετὰ χαρᾶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀν μένη σταθερὸς εἰς τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον, καὶ προσπαθῆ πάντοτε ὅπως μένη τοιοῦτος.

γ'.] "Οτι δὲν φέρει καρπὸν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐκείνοις, οἵ δοῦλοι εἴτε καμμίαν προσοχὴν δέν δεικνύουσιν εἰς τὰ θρησκευτικὰ πράγματα οὐδὲ φροντίζουσί ποτε ν' ἀκούσωσι τὸ θεῖον κήρυγμα, εἴτε ἔρχονται εἰς τὴν Ἑκκλησίαν καὶ ἀκούονται τὸν ἱεροκήρυκα ἀπὸ περιέργειαν μόνον, κρίνοντες καὶ ἐπικρίνοντες τὴν ρητορικὴν τέχνην αὐτοῦ, εἴτε συγκινοῦνται μόνον πρὸς στιγμὴν καὶ ἀποφασίζουσι νὰ ζήσωσι θεαρέστως, ἀλλ' ἔπειτα ρίπτονται καὶ πάλιν εἰς τὰς μερίμνας τοῦ βίου καὶ λησμονοῦσι τὴν προτέραν ἀπόφασιν τῶν, εἴτε, τέλος, χάριν χρηματικῶν ἀπολαβῶν καὶ εὐζωῖας ἢ χάριν κοσμικῆς δόξης ἢ ἐκ φόβου ἀρνοῦνται τὴν πίστιν αὐτῶν. Καί:

δ'] "Οτι πρέπει καθεὶς ἐξ ἡμῶν, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ τόσα ἐμπόδια, ὅσα καθ' ἡμέραν παρουσιάζονται ἐναντίον τῆς τακτικῆς καὶ πλουσίας καρποφορίας τοῦ θείου λόγου, νὰ προσπαθῇ καὶ ὁ ἕδιος νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ μελετᾷ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων νὰ φροντίζῃ ὅπως συχνὰ ἀκούωσι καὶ μελετῶσιν αὐτόν. Καθεὶς πρέπει νὰ εὐχηται καὶ νὰ προσπαθῇ, ὅπως μεταξὺ τῶν οἰκογενῶν, τῶν συμπολιτῶν καὶ τῶν ὁμοεθνῶν τον διαδίδωται πλουσίως ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὃς διατάσσει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, λέγων: «'Ο λόγος τοῦ Θεοῦ ἔνοικείτω πλουσίως ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ σοφίᾳ». Αμήν!

13 Οκτωβρίου 1902.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς ἔκτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 8, 26—39).

Τὸ παράδειγμα τῶν Γεογεσπνῶν.—Πρὸς τοὺς ἀμελοῦντας
περὶ τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας.

*Αν ύπηρχεν ἀνάγκη, ὅπως μετὰ τὴν παραβολὴν τοῦ σπορέως, τὴν ὁποίαν εἰδομεν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς παρελθούσης Κυριακῆς, δοθῆ ἐν πραγματικὸν παράδειγμα δι' αὐτὴν, δύσκολον θὰ ᾖ τὸ νὰ εὑρεθῇ παράδειγμα ζωηρότερον ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον διαλαμβάνει τὴν ἐπίσκεψιν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς χώρας τῶν Γεργεσηνῶν ἡ Γαδαρηνῶν. Περὶ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης, καθὼς καὶ περὶ τοῦ πῶς ἀναφέρουσιν αὐτὴν καὶ οἱ τρεῖς Εὐαγγελισταὶ Ματθαῖος, Μάρκος καὶ Λουκᾶς, εἴπομεν ἄλλοτε ἀρκετά, τὰ ὅποια δὲν θέλομεν νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ πάλιν (βλέπε φύλλ. ΚΣΤ'). Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὅποιον θέλομεν νὰ ἐπιστήσωμεν σήμερον τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἶναι τὸ ὅτι ἡ ἴστορία τῆς ἐπισκέψεως τῆς χώρας τῶν Γεργεσηνῶν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ παριστάνει εἰς ἡμᾶς ζωηρῶς τὴν ἀθλιότητα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. οἱ ὅποιοι εἶναι ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι πρὸς τὰ θεῖα καὶ πρὸς τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου. Διότι ὅπως ἡ ἔηρὰ καὶ ἄγονος χώρα τῶν Γεργεσηνῶν δὲν ἥδυνατο νὰ δεχθῇ τὰ σπέρματα τοῦ γεωργοῦ καὶ καρποφορῆσῃ, καὶ διὰ τοῦτο ἡνάγκαζε τοὺς κατοίκους αὐτῆς ἵνα τρέφωσι τὰ ἀκάθαρτα καὶ ὑπὸ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ἀπηγορευμένα ζῷα τῶν χοίρων, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ καρδία τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ἐφάνη τόσον σκληρὰ καὶ τόσον πεπωρωμένη ἀπέναντι τοῦ θείου κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡστε ἐτόλ-

ΜΑ'.

μησαν οἱ δείλαιοι νὰ ζητήσωσιν ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως ἀφήσῃ τὸν τόπον αὐτῶν καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἀντικρυνὴν παραλίαν τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Καὶ ποῖος, ἔχων καθαροὺς τοὺς πνευματικοὺς ὄφθαλμούς, τοὺς ὄφθαλμοὺς τῆς πίστεως, δὲν βλέπει εἰς τὸ παράδειγμα τῶν πεπωρωμένων αὐτῶν ἀνθρώπων τὴν εἰκόνα πολλῶν σημερινῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων καὶ πλείστων δυστυχῶς οἰκογενειῶν καὶ ἀτόμων, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ ὄλοτελῶς εἶναι ἀποκεκλεισμένος ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἥ καὶ ἀν ἀκουσθῆ ποτε οὐδεμίαν εὑρίσκει ἥχώ, οὐδὲν ἀφήνει ἵχνος καὶ οὐδὲν ἐπιφέρει σωτηριῶδες ἀποτέλεσμα; Πόσας χριστιανικὰς πόλεις καὶ πόσα χωρία δὲν εὑρίσκει τις σήμερον δυστυχῶς, ὅπου διὰ πᾶν ἄλλο θεωρεῖται καλὸν νὰ ἔξοδεύηται τὸ κοινὸν χρῆμα οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ τὴν συντήρησιν διδασκάλων τοῦ θείου λόγου, δυναμένων νὰ φωγίζωσι τοὺς κατοίκους εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, τοῦ φωτός, τῆς δικαιοσύνης, τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς μακαριότητος. Εἰς πόσας ἱερὰς Ἔκκλησίας δὲν συγά ἐντελῶς ὁ ἱερὸς ἄμβων καὶ οὐδεμία φωτιστικὴ τοῦ λαοῦ διδασκαλία δὲν ἀκούεται ἀπ' αὐτοῦ; Καὶ πάλιν, πόσαι λεγόμεναι χριστιανικὰὶ ὀρθόδοξοι οἰκογένειαι ἔξοδεύουσι τόσα χρήματα, ὅπως ἔχωσιν ἱερὰ βιβλία καὶ ὅπως διδάσκωσι τὴν θρητκείαν τῶν πατέρων των εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν, ὅσα ἔξοδεύουσι ὅπως ἀγοράζωσι τὰ ψυχοφθόρα μυθιστορικὰ ἀναγνώσματα; * Η πόσοι ἄρα γε ἔξ ἡμῶν τῶν σημερινῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἀφιερώνομεν τόσον καιρὸν τὰς καθημερινὰς καὶ ἑορτὰς διὰ τὴν ἀκρόασιν καὶ μελέτην τοῦ θείου λόγου, διὰ τὴν σκέψιν περὶ τῆς ψυχικῆς μας ὡφελείας καὶ διορθώσεως, ὅσον διὰ λόγους περιττούς, συναναστροφὰς ἀνωφελεῖς ἀν ὅχι καὶ βλαβερὰς καὶ διατκεδάσεις ματαίας;

”Οταν ὁ Θεὸς ἔδιδε τὸ πρῶτον εἰς τὸν Μωϋσῆν τὸν θεόγραφον νόμον αὐτοῦ, ἔδιδε ταῦτοχρόνως ἐντολήν, ὅπως τὸν νόμον τοῦτον διδάσκωσιν καὶ ἐρμηνεύωσιν οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες εἰς τὰ τέκνα των: «Καὶ προσιβάσεις, λέγει, αὐτὰ εἰς τοὺς υἱούς σου». (Δευτερ. 6, 7). Πόσοι ἄρα γε ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας

φροντίζουσι νὰ διδάσκωσιν οἱ ἕδιοι εἰς τὰ τέκνα των τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ;

*Αλλην ἐντολὴν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ; λέγων, ὅτι καθεὶς χρεωστεῖ νὰ μελετᾶ καὶ μνημονεύει τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ ὃπου καὶ ἀν εὑρίσκηται ἡμέρας καὶ συκτός: «**Καὶ λαλήσεις, λέγει, ἐπ' αὐτοῖς, καθήμενος ἐν οἴκῳ καὶ πορευόμενος ἐν ὄδῳ καὶ κοιταζόμενος καὶ διανιστάμενος.**» (αὐτόθι). Χριστιανοὶ ἀδελφοί! πόσοι ἐξ ἡμῶν ἔστω καὶ ὀλίγας φορὰς τὴν ἡμέραν φέρουν εἰς τὸν νοῦν των τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν ἐνθύμησιν τῆς μελλούσης κρίσεως, τὸ καθῆκον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλεημοσύνης, τὸ ὅποιον ἔχομεν πρὸς τὸν λοιπὸν ἀνθρώπους καὶ τὰ παρόμοια;

Διὰ τοῦ προφήτου Μωϋσέως διατάσσει ἐπίσης ὁ Θεός, ὅπως καθεὶς τῶν πιστῶν ἔχει τὰ λόγια τοῦ νόμου αὐτοῦ βαθέως χαραγμένα εἰς τὸν νοῦν του καὶ εἰς τὴν καρδίαν του. «**Καὶ ἔσται, λέγει, τὰ ρῆματα ταῦτα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου!**» (Δευτερ. 6; 6). Ἀλλὰ πόσοι ἀρά γε ἐκ τῶν λεγομένων χριστιανῶν τῆς σήμερον ὅχι μόνου δὲν φροντίζουσιν εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν νὰ ἐγγράψωσι τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, ἀλλ’ οὐδὲ κἀν νὰ ἀναγνώσκωσι καὶ ἀκούωσιν αὐτὰ δὲν φροντίζουσιν, ἔστω καὶ μίαν φορὰν καθ' ἔβδομάδα;

Ο Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐπηγγελμένος Μεσσίας, ἥλθεν εἰς τὸν κόσμον ἵνα φέρῃ εἰς ἡμᾶς τὸ φῶς καὶ τὴν χαρὰν τῆς ἀληθείας. Καλεῖ ἡμᾶς καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς τὴν χαρὰν ταύτην, κρούει τὴν θύραν τῆς καρδίας μας διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ. «**Ἐγώ, λέγει, ἥλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσι!**» Χριστιανέ! αἰσθάνεσαι ἀρά γε εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας σου τὴν χαρὰν ταύτην, δοξολογεῖς καθ' ἑκάστην δι' αὐτὴν ἐνδομύχως τὸν Θεόν, καὶ ἀπαντᾶς προθύμως εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἀγίου αὐτοῦ Πνεύματος; *Η μήπως, ἀπερροφημένος εἰς τὰς φροντίδας τοῦ κύσμου οὐδὲ ἀκούεις τὴν φωνὴν ταύτην οὐδὲ αἰσθάνεσαι ποτε τὴν χαρὰν ταύτην;

‘Ο ἄνθρωπος, εύρισκόμενος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον βαδίζει ἀδιακόπως εἰς τὴν αἰώνιότητα. Ἡ παροῦσα ζωὴ εἶναι ζωὴ πρόσκαιρος. Ὁ παρὼν κόσμος εἶναι προσωρινὴ κατοικία, ἀπὸ τῆς ὅποιας πᾶς ἄνθρωπος ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ μεταβῇ εἰς τὴν κατοικίαν τὴν αἰώνιον. «Οὐκ ἔχομεν ὅδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν», λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Ἐβρ. 13, 14). Πόσοι ἀρά γε ἐκ τῶν σημερινῶν χριστιανῶν φέρουσι συχνὰ εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν τὸν θάνατον καὶ ἀναλόγως ρυθμίζουσι τὸν ἐπὶ γῆς βίον αὐτῶν; Πόσοι ἀράγε ἐξ ἡμῶν καθιστῶμεν τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν «μελέτην θανάτου», κατὰ τὸ παράδειγμα ἑνὸς μεγάλου Πατρὸς τῆς Ἑκκλησίας;

‘Εξ ὅλων λοιπὸν τῶν ἀνωτέρω συμπεραίνομεν

α'] “Οτι πολλοὶ δυστυχῶς ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν σημερινῶν χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι ἀδιαφοροῦσι περὶ τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας καὶ δὲν φροντίζουσιν ὅσον πρέπει περὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου τύχης αὐτῶν.

β'] “Οτι ὅσοι ἀδιαφοροῦσι περὶ τῆς ἀκροάσεως τοῦ θείου κηρύγματος καὶ τῆς μελέτης τοῦ θείου λόγου εἶναι ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν καὶ εἶναι ἄξιοι τῆς αὐτῆς τιμωρίας, τῆς ὅποιας καὶ οἱ ἀδιαφορήσαντες πρὸς τὸ κήρυγμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Γεργεσηνοί. Καί:

γ'] “Οτι ἐν ἐκ τῶν πρωτίστων καθηκόντων τῶν διευθυνόντων τὰ κοινὰ εἶναι νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ θείου λόγου εἰς τὰς Ἑκκλησίας, εἰς τὰ σχολεῖα καὶ εἰς τὰς οἰκίας τῶν χριστιανῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τοῦ προφήτου: «Καὶ προθιβάσεις αὐτὰ (τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ) εἰς τοὺς νίούς σου!» Ἀμήν!

20 Ὁκτωβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγελίου τῆς ἑδόνης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 8, 41—56).

Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείδου καὶ ἡ θεραπεία τῆς αἵμορροούσθης. — Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μόνος παρήγορος εἰς τὴν θλῖψιν τοῦ θανάτου.

«Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε καὶ σωθήσεται».

Μία ἀπὸ τὰς ἀληθείας ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἡθέλησε νὰ στερεώσῃ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐλθὼν Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, εἶναι καὶ ἡ ἀληθεία περὶ τοῦ ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀδάνατος καὶ ὅτι οἱ νεκροὶ θὰ ἀναστηθῶσι μίαν ἡμέραν. Καὶ τοῦτο διότι ἐγίνωσκε, πόσον μεγάλην σημασίαν διὰ τὸν ἀνθρωπὸν καὶ τὸν ἐπὶ γῆς βίον τον ἔχει ἡ ἀληθεία αὐτῇ. Ἀλλως ζῆ καὶ πολιτεύεται εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ὁ ἀνθρωπός, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὅταν ἀποθάνῃ θ' ἀναστηθῇ καὶ πάλιν μίαν ἡμέραν, θὰ δώσῃ λόγον εἰς τὸν Θεὸν τοῦ τί ἔκαμε, καὶ ἀναλόγως θὰ κληρονομήσῃ ἡ τὴν αἰώνιον ζωὴν ἡ τὴν αἰώνιον κόλασιν. Καὶ δλῶς διαφορετικὰ ζῆ καὶ πολιτεύεται εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ὁ ἀνθρωπὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει τὴν πεποίθησιν ταύτην, ἀλλὰ νομίζει ὅτι τὰ πάντα τελειώνουν μέχρι τοῦ τάφου.

Οπως λοιπὸν βεβαιώσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ἀληθείαν ταύτην ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὅπως δείξῃ ταύτοχρόνως εἰς ἡμᾶς, ὅτι εἶναι Κύριος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἀνιστὰ διαφόρους νεκρούς. Καὶ ὅπως, ὡς εἴδομεν πρὸ ἡμερῶν, ὅτι ἀνέστησε μὲ μόνον τὸν λόγον του ἐκ τῶν νεκρῶν τὸν μονογενῆ υἱὸν τῆς χήρας ἐν τῇ πόλει Ναΐν, τοιουτοτρό-

ΜΒ'.

πως ἀνιστᾶ καὶ τὴν κόρην τοῦ ἄρχοντος τῆς Συναγωγῆς Καπερναοῦμ 'Ιαείρου, ὡς διηγεῖται τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον. Τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον διηγεῖται ταύτοχρόνως τὴν θαυματουργικὴν θεραπείαν τῆς αἵμορροούσης γυναικός, θεραπείαν, ἡ ὅποια παρέχει εἰς ἡμᾶς ἐπίσης μεγάλα τῆς εἰλικρινοῦς πίστεως διδάγματα.

'Ο 'Ιησοῦς Χριστὸς ἐπέστρεψε μετὰ τῶν μαθητῶν του ἐκ τῆς χώρας τῶν Γεργεσηνῶν, ὃπου εἶχε μεταβῆ διὰ τῆς λίμνης Γευνησαρὲτ καὶ ὃπου εἶχε τελέσῃ τὴν θεραπείαν τῶν δαιμονιζομένων. 'Ο λαὸς τῆς πόλεως Καπερναούμ, ὃπου εἶχε τότε τὴν κατοικίαν αὐτοῦ ὁ 'Ιησοῦς Χριστός, ἀνυπομόνως περιέμενεν αὐτόν. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐλθόντων εἰς προϋπάντησιν τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ ἥτο καὶ εἰς ἄρχων τῆς Συναγωγῆς, ὀνόματι 'Ιαείρος. Οὗτος προσέπεσεν εἰς τὸν πόδας τοῦ 'Ιησοῦ καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὸν οἶκόν του καὶ θεραπεύσῃ τὴν μονογενῆ κόρην του δωδεκαετῆ, ἡ ὅποια εὑρίσκετο εἰς κίνδυνον ν' ἀποθάνῃ. 'Ο 'Ιησοῦς Χριστὸς ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν. Καὶ ἐνῷ μετέβαινε εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ 'Ιαείρου, ὁ κόσμος ἐπιθυμῶν νὰ ἴδῃ τὴν θαυματουργικὴν θεραπείαν ἡκολούθει καὶ ὡς ἐκ τῆς μεγάλης συρροῆς ἐστενοχώρει τὸν 'Ιησοῦν. Εἰς τρόπον ὥστε ὁ 'Ιησοῦς Χριστὸς μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἥδυνατο νὰ προχωρῇ εἰς τὰ ἔμπρός, ὅπως φθάσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ 'Ιαείρου. 'Ενῷ δὲ τόσον μεγάλη ἦν ἡ στενοχωρία τοῦ πλήθους καὶ ὁ 'Ιησοῦς Χριστὸς ἐθλίβετο πανταχόθεν, αἴφνης στρέφει καὶ λέγει εἰς τὸν μαθητὰς αὐτοῦ: «Ποῖος μὲν ἥγγισε;» («Τίς δὲ ἀψάμενός μου;»). 'Η ἐρώτησις ἐφάνη παράδοξος εἰς τοὺς ἀποστόλους. 'Ο κόσμος ἐστενοχώρει καὶ ἔθλιβε τὸν 'Ιησοῦν Χριστόν, ἐκεῖνος δὲ ἥρωτα ποῖος ἥγγισεν αὐτόν. «Διδάσκαλε» λέγει, εἰς τὸν 'Ιησοῦν Χριστὸν ὁ Πέτρος, οἱ ὄχλοι σὲ στενοχωροῦσι καὶ σὲ θλίβουσιν». «Οχι, λέγει πάλιν ὁ 'Ιησοῦς Χριστός. Κάποιός με ἥγγισε. Διότι ἐγὼ γῆσθάνθην, ὅτι μία δύναμις ἐξῆλθεν ἀπ' ἐπάνω μου». «Ο δὲ 'Ιησοῦς εἶπεν· ἥψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ». "Αμα ὡς εἶπε τοὺς λόγους τούτους ὁ 'Ιησοῦς Χριστός, τότε ἐφανερώθη ἡ ἀκόλουθος διδακτικὴ ἰστο-

ρία: Μία ἀσθενής γυνή, χλωμὴ ἀκόμη καὶ τρέμουσα ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ τοῦ φόβου, παρουσιάζεται τότε πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πίπτει εἰς τὸν πόδας αὐτοῦ καὶ ἔξομολογεῖται ἐνώπιον ὅλου τοῦ πλήθους. Αὕτη ἀπὸ δώδεκα ἐτῶν ἔπασχεν ἀπὸ αἰμόρροιαν, καὶ ἀφοῦ ἔξωδευσεν ὅλην τὴν περιουσίαν της εἰς ἰατροὺς ἐστάθη ἀδύνατον νὰ θεραπευθῇ ὑπ’ οὐδενός. Ἀλλ’ ἐπίστευεν, ὅτι ἥρκει μόνον νὰ ἐγγίσῃ τὴν ἄκραν τοῦ φορέματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀμέσως θὰ ἐθεραπεύετο. Καί, ὡς τοῦ θαύματος! ἀμά ως ἥλθεν ὅπισθεν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἥγγισε τὴν ἄκραν τοῦ φορέματος αὐτοῦ, ἀμέσως ἔπαυσεν ἡ ροὴ τοῦ αἵματος. «Μὴ φοβεῖσαι! λέγει τότε εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε. Ὕπαγε εἰς τὸ καλόν». Ἐν τῷ μεταξύ, ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔλεγε ταῦτα, ἐρχεται ἄνθρωπος ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀρχισυναγάγου Ἰαείρου καὶ λέγει εἰς αὐτόν, ὅτι ἡ κόρη του ἀπέθανε καὶ ὅτι εἰς μάτην θέτει εἰς κόπον τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

‘Αλλ’ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς στρέφεται καὶ μὲ πλήρη πεποίθησιν λέγει εἰς αὐτόν. Μὴ φοβεῖσαι, μόνον πίστευε καὶ θὰ ζήσῃ ἡ κόρη σου». Καὶ ὅτε ἥλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰαείρου καὶ εἶδεν ὅτι γύρω εἰς τὸν νεκρὸν ἐκάθηντο καὶ ἔκλαιον καὶ ἐθρήνουν αὐτόν, διέταξε νὰ ἐκβάλωσιν ὅλους ἔξω, λέγων, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κλαίωσι, διότι ἡ κόρη δὲν ἀπέθανεν ἀλλὰ κοιμᾶται. ‘Αλλ’ ἐκεῖνοι, γνωρίζοντες, ὅτι πραγματικῶς ἀπέθανεν, ἐγέλων ἀκούοντες τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ‘Αλλ’ ὁ Χριστός, ἀφοῦ ἐκράτησε πλησίον του τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τῆς κόρης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τρεῖς, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Ἰάκωβον, ἔλαβε τὴν κόρην ἐκ τῆς χειρὸς καὶ διέταξεν αὐτὴν νὰ σηκωθῇ. Καὶ ἀμέσως, λέγει ὁ ἵερος Εὐαγγελιστῆς, ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ τῆς κόρης πάλιν εἰς αὐτὴν, καὶ ἐσηκώθη, καὶ διέταξεν ὁ Ἰησοῦς ἵνα δώσωσιν εἰς αὐτὴν νὰ φάγῃ. Ἐκστασις καὶ θάμβος κατέλαβε τότε τοὺς γονεῖς τῆς κόρης ἀπέναντι ἐνὸς τόσον μεγάλου θαύματος. ‘Αλλ’ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀποφεύγων τὴν ἐπίδειξιν, διέταξεν εἰς κανένα νὰ μὴ εἴπωσι τὸ θαῦμα.

Ποῖα δὲ ἄλλα διδάγματα παρέχει εἰς ἡμᾶς ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπή;

α'.] "Οτι ἀν καὶ πολλοὶ προσέρχονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ὅμως τὴν χάριν λαμβάνουσιν ἐκεῖνοι οἱ ὄποιοι προσέρχονται μὲ πίστιν, μὲ εὐλάβειαν καὶ μὲ φόβον, ὡς αἵμορροοῦσα γυνή, καὶ ὅχι ἀπὸ περιέργειαν ἀπλῶς, ὅπως ὁ πολὺς ὄχλος τῆς Καπερναούμ, ὁ ὄποιος ἔστενοχώρει τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν χωρὶς κανὲν ὄφελος.

β'] "Οτι οἱ ἄνθρωποι οἱ δυσπιστοῦντες εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θεωροῦνται ἀνάξιοι νὰ ἴδωσι τὴν θαυματουργικὴν χάριν αὐτοῦ καὶ ἀποκλείονται ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ἀπεκλείσθησαν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Ἰαείρου ἐκεῖνοι, οἱ ὄποιοι ἀκούοντες ὅτι θ' ἀναστηθῆ ἡ νεκρὰ κόρη δὲν ἐπίστευον.

γ'] 'Ο θάνατος τῆς κόρης τοῦ Ἰαείρου καθὼς καὶ τόσοι ἄλλοι πρόωροι καθ' ἡμέραν θάνατοι, πρέπει νὰ ἐμβάλλωσιν εἰς τὸν νοῦν μας τὰς ἀκολούθους σκέψεις: 'Ο θάνατος δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ νέων καὶ γερόντων, πλουσίων καὶ πτωχῶν, ἐνδόξων ἢ ἀσήμων, δικαίων ἢ ἀμαρτωλῶν. Οὐδεὶς γινώσκει πότε θὰ ἐπισκεφθῇ αὐτόν. Διὰ τοῦτο πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴ λησμονῇ ποτε τὸν θάνατον καὶ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου τούτου. 'Αλλ' ὅπως ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παρηγόρησε τὸν ἀρχισυνάγωγον Ἰάειρον καὶ τὸν συγγενεῖς αὐτοῦ ἀναστήσας ἐκ νεκρῶν τὴν κόρην αὐτοῦ, τοιουτορόπως μόνος ὁ Χριστὸς θέλει παρηγορήσῃ μίαν ἡμέραν καὶ ὅλους τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας διὰ τῆς ἀναστάσεως ὅλων τῶν ἀπ' αἰώνος κεκοιμημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν. 'Αμήν!

27 Ὁκτωβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς πέμπτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 16, 19—31).

Ἡ παραβολὴ τοῦ πλούσιον καὶ τοῦ Λαζάρου. — Συνομιλία δύο πλούσιων εἰς τὸν "Ἄδων.

«Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαθες τὰ ἄγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὅμοίως τὰ κακά. Νῦν δὲ ὅδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ δῦναζεσαι».

*Αν τὸ εὐαγγέλιον ἑκάστης Κυριακῆς πρέπει δικαίως νὰ θεωρήται ὡς μία προτροπὴ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς μετάνοιαν, ὡς μία φωνὴ καὶ πρόσκλησις ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν, ὅπως ἀφήσῃ τὸν δρόμον τῆς πλάνης καὶ τῆς ματαιότητος καὶ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας, πολὺ περισσότερον δικαίως πρέπει νὰ θεωρηθῇ τοιοῦτον τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἡ σήμερον ἀναγινωσκομένη Εὐαγγελικὴ περικοπὴ. Αὕτη διαλαμβάνει ἀληθείας μεγάλας καὶ μυστηριώδεις ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς θέσεως ἑκάστου ἀνθρώπου εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ ὡς πρὸς τὴν τύχην αὐτοῦ καὶ τὴν κατάστασιν πέραν τοῦ τάφου, εἰς τὸν ἄλλον κόσμον. Εἶναι τόσον μυστηριώδεις αἱ ἀλήθειαι αὗται, ὅσον μυστηριώδης εἶναι καὶ ἡ πέραν τοῦ τάφου θέσις τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ περὶ τῆς θέσεως ταύτης τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν ἄλλον κόσμον οὐδεὶς ἡδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ τόσης βεβαιότητος εἰς ἡμᾶς, μεθ' ὅσης ὁ μονογενὴς Τίὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Εἶναι δὲ τόσον σαφὴς ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιον διηγεῖται τὴν σημερινὴν παραβολὴν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὥστε ὑπῆρξαν ἔρμηνευταὶ κατὰ τοὺς

ΜΓ'.

ἀρχαίους χρόνους, οἱ ὁποῖοι ὑπεστήριξον, ὅτι δὲν εἶναι ἀπλῆ παραβολὴ ἡ σημερινὴ διήγησις τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἀλλ' ἀληθινὴ ἴστορία, καὶ ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ἐν αὐτῇ πρόσωπα τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου εἶναι ἀληθινὰ ἴστορικὰ πρόσωπα, καθὼς ἴστορικὸν πρόσωπον εἶναι καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ.

‘Τπῆρχε, λέγει, μίαν φορὰν εἰς πλούσιος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔφορει καθ' ἔκαστην ἡμέραν πολυτελῆ καὶ λαμπρὰ φορέματα καὶ διεσκέδαζε καὶ ηὑφραίνετο πλουσιοπαρόχως. ‘Τπῆρχε καὶ εἰς πτωχός, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο καθ' ἔκαστην ἔρριμένος, χωρὶς καμμίαν περιποίησιν, εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ θύραν τοῦ πλουσίου. Οὐδεὶς ἐκ τῆς πλουσίας ἐκείνης κατοικίας ἔφροντιζε ἵνα κάμη ἐλεημοσύνην εἰς τὸν πτωχὸν αὐτὸν ἄνθρωπον, ἐνῷ τόσοι εἰσήρχοντο καὶ ἐξήρχοντο καθ' ἡμέραν ἐξ αὐτῆς. ’Εζη ἀπὸ τὰ περιστεύματα, τὰ ὁποῖα ἔρριπτον ἐκ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου, οἱ δὲ σκύλλοι ἔρχόμενοι ἔγλυφον τὰς πληγὰς τοῦ ταλαιπωρουμένου σώματός του. ’Ο πτωχὸς οὗτος ἄνθρωπος ὠνομάζετο Λάζαρος. Τοῦ δὲ σκληροῦ καὶ ἀσπλάγχνου πλουσίου τὸ ὄνομα δὲν ἦθέλησε ν' ἀναφέρῃ ποσῶς ὁ Κύριος. Συνέβη δὲ ν' ἀποθάνῃ πρῶτον ὁ πτωχὸς Λάζαρος, ὁ ὁποῖος καὶ μετεφέρθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπους τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ, ἥτοι εἰς τὸν παράδεισον. ’Ενῷ ὁ πλούσιος ἔρριφθη μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὰ βασανιστήρια τοῦ Ἀδου. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἶδεν ἀντικρὺ τὸν πτωχὸν Λάζαρον εἰς τὸν κύλπους τοῦ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν. Τότε ἐφώναξε καὶ εἶπε: «Πάτερ Ἀβραάμ, εὐσπλαχνίσου με καὶ στεῦλε τὸν Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του μὲ ὕδωρ καὶ δροσίσῃ τὴν γλῶσσάν μου, διότι ὑποφέρω πολλὰ ἐδῶ εἰς τὰς φλόγας ταύτας». Καὶ ὁ πατριάρχης Ἀβραὰμ ἀπήντησεν εἰς αὐτόν: «Τέκνου μου, ἐνθυμήσου, ὅτι σὺ ἀπῆλαυσας εἰς τὴν ζωὴν σου τὰ ἀγαθά σου, καθὼς ὁ Λάζαρος τούναντίον ὑπέφερε θλίψεις καὶ ταλαιπωρίας. Λοιπὸν ἡ θεία δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ, ὅπως ὁ μὲν Λάζαρος λάβῃ τώρα τὴν ἀνταμοιβὴν τῶν θλίψεων καὶ στενοχωριῶν του, σὺ δὲ ὑποφέρης. Καὶ ἐξ ὅλου ὑπάρχει μέγα καὶ ἀδιάβατον χάσμα μεταξὺ τοῦ μέρους ὅπου

μένομεν ἡμεῖς καὶ τοῦ μέρους, ὅπου μένετε σεῖς. Εἰς τρόπον, ὥστε δὲν δύνανται, ὅσοι θέλουσι, νὰ διαπεράσωσι ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους εἰς τὸ ἄλλο. «Τότε, λέγει πάλιν ὁ πλούσιος εἰς τὸν Ἀβραάμ: Σὲ παρακαλῶ, πάτερ Ἀβραάμ, ἀφοῦ τὸ πρᾶγμα εἶναι τόσον δύσκολον, στείλαι τούλαχιστον καὶ πάλιν ὀπίσω εἰς τὴν γῆν τὸν Λάζαρον, ἵνα ὑπάγῃ καὶ εὑρῃ τὸν οἰκόν μας καὶ εἴπῃ εἰς τὸὺς συγγενεῖς μου ὅλα αὐτά, καὶ μὴ ἐλθωσι καὶ ἔκεινοι εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῶν βασάνων». Διότι ἔχω πέντε ἀδελφοὺς καὶ δὲν θέλω νὰ βασανισθῶσι καὶ ἔκεινοι καθὼς βασανίζομαι τώρα ἐγώ». «Ἐχουσι τὰ βιβλία τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, λέγει ὁ Ἀβραάμ. Ἄς ἀκούσωσι τί τὰ βιβλία ταῦτα λέγονται». Καὶ ὁ βασανίζομενος πλούσιος λέγει καὶ πάλιν: «Οχι, πάτερ Ἀβραάμ. Τὸ πρᾶγμα διαφέρει, ἐὰν κανεὶς ἐκ τῶν νεκρῶν μεταβῇ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον καὶ εἴπῃ ἐκεῖ πόσα ὑποφέρω ἐγὼ εἰς τὸν Ἀδην. Ἄν μάθωσι ταῦτα, τότε θὰ μετανοήσωσι». «Ἐὰν τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν δὲν ἀκούστι, λέγει τότε ὁ Πατριάρχης Ἀβραάμ, μηδὲ ἐὰν κανεὶς ἐκ τῶν νεκρῶν ἀναστηθῇ καὶ ὑπάγῃ καὶ κηρύξῃ εἰς αὐτούς, πάλιν δὲν θὰ πιστεύσωσι». Καὶ διὰ τῆς ἀπαντήσεως ταῦτης ἐτελείωσε ὁ μεταξὺ τοῦ πατριάρχου Ἀβραὰμ καὶ τοῦ ἀνελεήμονος πλουσίου διάλογος. Τί δὲ συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμη ἐκ τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς διηγήσεως;

α'] Αὕτη ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πλουσίους δίδει ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐλπίδα, ἀφ' ἔτέρου δὲ φόβον: Ἐλπίδα μέν, διότι βλέπομεν, ὅτι ὅλοι οἱ πλούσιοι δὲν καταδικάζονται ἀνεξαιρέτως εἰς τὴν κόλασιν. Ο πατριάρχης Ἀβραὰμ ἦτο εἰς τῶν πλουσιωτέρων ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς του. Καὶ ὅμως τὸ τοιοῦτον δὲν ἡμπόδισεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ κληρονομήσῃ τὸν παράδεισον, καὶ ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι οἱ κόλποι τοῦ Ἀβραὰμ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον τὸ κατάντημα τῶν δικαίων, ὅπως ὁ οἶκος τοῦ Ἀβραὰμ ἦτο τὸ κατάντημα τῶν πτωχῶν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Φόβον δέ, διότι δεικνύει εἰς τὸὺς πλουσίους τὰς βασάνους τοῦ ἀσπλάγχνου καὶ ἀνελεήμονος πλουσίου εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

β'] Ὁσον ἀφορᾷ τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς δυστυχεῖς, ἡ παραβολὴ

αὗτη δίδει μεγάλην παρηγορίαν διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ Λαζάρου. Βεβαίως μὲ τὸ νὰ εἶναι τις πτωχὸς μόνον καὶ μὲ τὸ νὰ πάσχῃ ἀπλῶς, τὸ τοιοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι θὰ κληρονομήσῃ καὶ τὸν παράδεισον. Διότι εἰμπορεῖ νὰ πάσχῃ ἐξ ἀμαρτιῶν του καὶ εἰμπορεῖ νὰ εἶναι πτωχὸς ἐκ τῆς ἀμελείας καὶ ὀκυηρίας του. 'Αλλ' οἱ πτωχοὶ καὶ τύμιοι ἄνθρωποι, ὅπως ὁ Λάζαρος, πρέπει νὰ ἔχωσι πολλὰς ἐλπίδας εἰς τὴν θείαν δικαιοσύνην, ὅτι θὰ τοὺς ἀνταμείψῃ καὶ θὰ τοὺς ἰκανοποιήσῃ μίαν ἡμέραν.

γ'] 'Η παραβολὴ φανερὰ δεικνύει εἰς ἡμᾶς ὅπόσον μεγάλην δύναμιν ἔχει ἡ ἐλεημοσύνη ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὅπως τούναντίον, ὅπόσον παροργίζει τὸν Θεὸν τὸ νὰ ἔχῃ τις πλοῦτον καὶ νὰ περιφρονῇ τοὺς πτωχοὺς καὶ ν' ἀδιαφορῇ ἐντελῶς περὶ αὐτῶν. Καί:

δ'] 'Η παραβολὴ φανερὰ δεικνύει εἰς ἡμᾶς, ὅτι μετὰ θάνατον οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι μας οὐδὲν ἐπιθυμοῦσι τόσον, ὅσον τὸ νὰ ζῶμεν ἡμεῖς σύμφωνα μετὰ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ βλέπουσι πλέον ὅλην τὴν ματαιότητα τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου τούτου. *Ας ἔχωμεν λοιπὸν τοῦτο πάντοτε κατὰ νοῦν, καὶ ἀς προσπαθῶμεν ἔκαστος ἐν ὅσῳ ζῶμεν νὰ ὁδηγῶμεν τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς φίλους μας εἰς τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ψυχικῆς σωτηρίας, πρῶτον διὰ τῆς καλῆς μας διαγωγῆς καὶ τοῦ παραδείγματος καὶ δεύτερον διὰ τῶν καλῶν μας συμβουλῶν. Γένοιτο!

3 Νοεμβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς ὁγδόης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 10, 25—37).

·**Η παραβολὴ τοῦ Σαμαρείτου.**—Ποῖον πρέπει νὰ θεωρῶμεν πλησίον ἡμῶν καὶ πῶς ὀφείλομεν ν' ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον.

«Πορεύου καὶ σὺ ποίει ὥμοίως!»

Όταν οἱ εὐλαβεῖς προσκυνηταὶ τῶν ἄγίων τόπων καταβαίνωσιν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τὸν Ἰορδάνην, τότε εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ μακροῦ καὶ ἐρημικοῦ ἔκεινου δρόμου ὁ ὀδηγὸς αὐτῶν δεικνύει καὶ σήμερον ἀκόμη ἐν μέρος ἴστορικὸν εἰς τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἶναι κατὰ τὴν παράδοσιν τὸ μέρος, ὅπου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διηγήθη τὴν παραβολὴν τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, τὴν παραβολὴν τοῦ φιλευσπλάγχνου Σαμαρείτου. Ο δρόμος, πάντοτε κατωφερικός, φέρει ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ ὅρη, ὅπου εὑρίσκεται ἡ ἄγια πόλις Ἱερουσαλήμ, εἰς τὴν χαμηλὴν πεδιάδα τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου καὶ σήμερον ἀκόμη εὑρίσκεται ἡ Ἱεριχώ, ὡς ἐν μικρὸν χωρίον. Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον βεβαιώνει, ὅτι ἡ παράδοσις αὗτη τοῦ λαοῦ εἶναι ἀληθινή. Κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέβαινε τότε μετὰ τῶν μαθητῶν του καὶ ἄλλων ἀκολούθων του εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἀνέβαινε δὲ διὰ τοῦ δρόμου, ὃ ὅποιος ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς Ἱεριχοῦ φέρει εἰς τὴν ἄγιαν πόλιν Ἱερουσαλήμ. Ο δρόμος καὶ σήμερον ἀκόμη εἶναι ἐρημικός, καὶ μόλην τὴν φυσικὴν χάριν τῶν πρασινιζόντων λόφων του, πάντοτε ἐμβάλλει τὸν φόβον τῆς ἐρημίας. Ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς παραβολῆς φαίνεται, ὑπῆρχον καὶ τότε εἰς διαφόρους τοῦ δρόμου ἀποστάσεις πανδοχεῖα, ἡ ὡς λέγουστε κοινῶς χάνια, εἰς τὰ ὅποια ἀνεπαύοντο οἱ ταξιδιώται. Εἰς ἐν τῶν πανδοχείων τούτων φαίνεται, ὅτι εἶχε καθήση ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

ΜΔ'.

άφοῦ ἀπὸ πρωτίας εἶχον περιπατήσῃ ἵκανὸν μέρος τοῦ ἀνωφερικοῦ δρόμου ἀπὸ Ἰεριχοῦ. Ἐκεῖ δὲ ἀναπαυόμενος ἥρχισε νὰ μακαρίζῃ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, διότι οὗτοι ἔβλεπον μὲ τὸν ὄφθαλμον τὸν δὲ τῶν διδάσκαλων τὸν ἐβραϊκὸν λαοῦ, ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐναντίοι εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἔνῳ δὲ ἐλεγε ταῦτα εἴς ἐκ τῶν νομοδιδασκάλων τὸν ἐβραϊκὸν λαοῦ, ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐναντίοι εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἥθελον νὰ πειράζωσιν αὐτόν, σηκωθεὶς ἀπὸ τοῦ παρακαθημένου πλήθους, κάμνει εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὴν ἐξῆς ἐρώτησιν: «Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ κάμω ἵνα κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν, τὸν παράδεισον;» («Διδάσκαλε, τί ποιήσας, ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;») Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, γνωρίζων, ὅτι ὁμιλεῖ πρὸς νομοδιδασκαλον, λέγει εἰς αὐτόν: «Τί γράφει περὶ τούτου ὁ Μωσαϊκὸς νόμος, τὸν ὅποιον σὺ μελετᾶς;» Καὶ ἐκεῖνος ἀπαντᾷ· «Οφείλεις ν' ἀγαπήσῃς τὸν Θεόν μὲ ὅλην τὴν καρδίαν σου καὶ μὲ ὅλην τὴν ψυχήν σου καὶ μὲ ὅλην τὴν δύναμίν σου καὶ μὲ ὅλον τὸν νοῦν σου, καὶ τὸν πλησίον σου, καθὼς τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτόν σου». Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν: «Ορθὰ ἀπήντησας· αὐτὸ κάμνε, καὶ θέλεις κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν.» Ἄλλ' ὁ ἐβραῖος νομοδιδασκαλος, ἀνθρωπος, ὡς φαίνεται, σχολαστικός, ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι, κατὰ παράδοξον τρόπον ἐλεγον εἰς τὰ σχολεῖα καὶ εἰς τοὺς μαθητάς των, ὅτι πλησίον ὁ Μωϋσῆς δὲν ἔννοει καθένα ἀνθρωπον, ἀλλὰ μόνον τὸν ἐβραῖον, ὡς ὁμόθρησκον καὶ ὁμοεθνῆ, ἐρωτᾷ καὶ πάλιν τὸν Ἰησοῦν: «Καὶ ποῖος ἀνθρωπος εἶναι πλησίον, ἵνα ἀγαπήσω αὐτόν, ὡς τὸν ἑαυτόν μου;» Τότε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπήντησεν εἰς αὐτὸν πλαγίας διὰ τῆς ἀκολούθου παραβολῆς, τῆς θαυμασίας παραβολῆς τοῦ Σαμαρείτου: Εἰς ἀνθρωπος, λέγει, κατέβαινε μίαν φορὰν τὸν δρόμον τοῦτον, καὶ μετέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἰεριχώ. Ἔνῳ δὲ κατέβαινε, κλέπται καὶ λησταὶ ἐπετέθησαν ἐναντίον του, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ ἐγύμνωσαν αὐτὸν καὶ τὸν ἐπλήγωσαν, ἔφυγαν καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν μισαπεθαμένον εἰς τὸν δρόμον. Κατὰ συντυχίαν ἐπέρασεν εἰς ἐβραῖος ἱερεύς, ἐκ τῶν αὐστηρῶν τηρητῶν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, ὁ ὅποιος κατέβαινε τὸν ἴδιον δρόμον. Ἄλλ' ὁ ἱερεὺς οὗτος

ἀφοῦ εἶδε τὸν δυστυχῆ πληγωμένον, ἐξηκολούθησε μὲ ἀπάθειαν καὶ ἀδιαφορίαν τὸν δρόμον του· Παρομοίως καὶ εἰς Λευίτης, δηλαδὴ πρόσωπον καὶ πάλιν ἱερωμένον, ἥλθεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, εἶδε τὸν πληγωμένον ἄνθρωπον καὶ χωρὶς νὰ κάμη τι περισσότερον ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του. Εἰς Σαμαρείτης ὅμως, δηλαδὴ ἄνθρωπος ἀλλόθρησκος καὶ ἀλλοεθνής, περάσας ἐκεῖθεν καὶ ἵδων τὸν ἄνθρωπον κατάκοιτον, ἐλυπήθη καὶ εὐσπλαγχνίσθη αὐτόν. Χωρὶς δὲ νὰ περιορισθῇ εἰς τοῦτο καὶ μόνον, καταβαίνει ἀπὸ τὸ ζῶον του, πλησιάζει τὸν δυστυχῆ πληγωμένον, παρατηρεῖ τὰς πληγάς του, καὶ ἀφοῦ ἔπλυνεν αὐτὰς μὲ ἔλαιον καὶ κρασίον, ἔδεσεν αὐτάς. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ λησμονῶν τὸν κόπον καὶ τὰ ἔξοδα, ἀναβιβάζει αὐτὸν εἰς τὸ ζῶον του, ἀκολουθεῖ ὁ ἴδιος πεζός, φέρει αὐτὸν εἰς ἐν πανδοχεῖον καὶ διατάσσει νὰ τὸν περιποιηθῶσι. Καὶ ἀφοῦ ἐπλήρωσεν ὅσα χρήματα ἡδυνήθη, παραγγέλλει εἰς τὸν ξενοδόχον νὰ περιποιηθῇ τὸν δυστυχῆ ἄνθρωπον εἰς λογαριασμόν του, λέγων ὅτι, ὅταν ἐπιστρέψω, θὰ σοὶ πληρώσω ὅτι θέλεις ἔξοδεύσῃ περρισσότερον. «Ποῖος λοιπὸν ἐκ τῶν τριῶν τούτων σοὶ φαίνεται, ὅτι ἐφέρθη ὡς πλησίον εἰς τὸν δυστυχήσαντα ἄνθρωπον; οἱ Ἱερεῖς καὶ ὄμοθρησκοι αὐτοῦ, ἢ ὁ ἀλλόθρησκος καὶ ὡς αἵρετικὸς θεωρούμενος Σαμαρείτης;» ἐρωτᾷ τὸν νομοδιδάσκαλον ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Καὶ ὁ νομοδιδάσκαλος μὴ ἔχων τὶ ἄλλο ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ φανατισμὸν μὴ θέλων νὰ ὀνομάσῃ τὸν ἀλλόφυλον Σαμαρείτην: «Ἐκεῖνος, λέγει, ἐφάνη πλησίον εἰς τὸν δυστυχῆ, ὅστις ἥλεήσει καὶ περιεποιήθη αὐτόν.» «Τπαγε τότε καὶ σύ, λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ κάμνε τὸ ἴδιον, ἀν φρονεῖς, ὅτι ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου, ὡς τὸν ἑαυτόν σου.» **«Πορεύου καὶ δὺ ποίει ὄμοιώς!»**

Τί δὲ διδάσκει ἡμᾶς ἀκόμη ἡ παραβολὴ αὐτῇ τοῦ Σαμαρείτου; Αὕτη ἐκτὸς τοῦ ὅτι δεικνύει, ὅτι ὁ χριστιανὸς ὄφείλει εἰς κάθε ἄνθρωπον ὄμόθρησκον ἢ μὴ ὄμόθρησκόν του, ὄμογενὴ ἢ μὴ ὄμογενὴ του, φίλον ἢ ἔχθρόν του, νὰ κάμνῃ πάντοτε τὸ καλὸν καὶ νὰ μὴ περιορίζῃ τοῦτο εἰς μόνους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, διδάσκει ἀκόμη καὶ τὰ ἀκόλουθα:

α.).] Αὕτη δεικνύει εἰς ἡμᾶς τὸ ποῦ ὄφείλομεν νὰ ζητήσωμεν νὰ

έφαρμώσωμεν καὶ νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην: δηλαδὴ ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχει ἔλλειψις προστασίας ὑλικῆς καὶ ἡθικῆς, ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχονται οἰκίαι ἀπροστάτευτοι, ἔρημοι βοηθείας καὶ ἔγκαταλελειμμέναι, ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουσι καρδίαι ἀπηλπισμέναι ἢ νοῦς παραπλανηθεὶς ἀπὸ στρεβλᾶς καὶ ἀνηθίκους διδασκαλίας, ἐκεῖ, τέλος, ὅπου ὑπάρχονται πληγαὶ ἀτομικαὶ ἢ κοινωνικαὶ καὶ ἔχονται ἀνάγκην τῆς ἀπὸ μέρους ἡμῶν θεραπείας καὶ ἐπουλώσεως αὐτῶν.

β'] Αὕτη διδάσκει, τὸ πῶς πρέπει νὰ ἐφαρμόζωμεν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον καὶ νὰ κάμνωμεν τὴν ἐλεημοσύνην: "Οχι πρὸς ἐπίδειξιν, ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ, ὅπως ὁ Σαμαρείτης, τὸν ὅποιον οὐδὲν ἔβλεπεν, ὅτε εἰς τὸ ἔρημον ἐκεῖνο μέρος ἔκαμνε μὲ τόσην προθυμίαν τὸ ἔργον τῆς ἐλεημοσύνης." Οχι μὲ βαρεյὰν καρδιάν, ὡς λέγονται, ἀλλὰ μὲ πολλὴν προθυμίαν, μὴ φειδόμενοι κόπων καὶ ἔξόδων, ὅπως ὁ Σαμαρείτης. Διότι «Ιλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός». Καί :

γ'] *Ας μὴ λησμονῶμέν ποτε, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εὐχαριστεῖται μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵ ὅποιοι τὴν θρησκείαν θεωροῦσιν ὡς τύπον μόνον ἔντρον καὶ νεκρὸν γράμμα, ὅπως ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Λευΐτης τῆς σημερινῆς παραβολῆς, ἀλλὰ ζητεῖ πρὸ παντὸς ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, ἐλεημοσύνην καὶ ἔργα ἀγαθά. *Ας προσπαθῶμεν λοιπὸν νὰ βεβαιώνωμεν διὰ τῶν καλῶν ἔργων μας τὴν ὄρθην πίστιν μας, ἐνθυμούμενοι πάντοτε τὴν ἔξῆς πραγγελίαν ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ: «"Ελεον θέλω καὶ οὐ θυδίαν». Γένοιτο!

10 Νοεμβρίου 1902.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΤΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς ἐννάτης Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 12, 16—21).

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου. — "Ἄς μὴ καυχᾶται ὁ πλούσιος εἰς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, μηδὲ ὁ ἴδχυρὸς εἰς τὴν ἴδχυν αὐτοῦ.

«Ἄφρων! ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ! Ἐά δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται;»

Ἡ παραβολὴ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου περιέχει μαθήματα χρησιμώτατα εἰς πάντα ἄνθρωπον ἀνεξαιρέτως πάσης τάξεως καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως. Καὶ ἔάν τις μὲ προσοχὴν ἀκροασθῆ τὸ σήμερον ἐπ' Ἐκκλησίας ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγέλιον, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ βυθισθῆ εἰς σοβαρὰς σκέψεις: "Ἐστω οὗτος πλούσιος ἢ πτωχός, ἔνδοξος ἢ ἄσημος, ἄνθρωπος μὲ ὑψηλὴν κοινωνικὴν θέσιν ἢ ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων τοῦ λαοῦ. Εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως ἢ σημερινὴ παραβολὴ ζωγραφίζει μὲ ζωηρότατα χρώματα τὴν ματαιότητα ἀφ' ἐνὸς τῶν φροντίδων καὶ μεριμνῶν τοῦ κόσμου, εἰς τὰς ὁποίας κατατριβόμεθα καθημερινῶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὸν φόβον καὶ τὴν ταραχὴν ἀφ' ἔτέρου τοῦ ἔξαφνικοῦ θανάτου.

Τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξ ἀφορμῆς τῆς φιλονεικίας περὶ διαμοιράσεως κληρονομίας μεταξὺ δύο ἀδελφῶν. Ἀφοῦ δὲ ἐδίδαξεν, ὅτι ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία δὲν συνίσταται εἰς τὰ περιστὰ πλούτη καὶ τὰ ἄλλα ἐγκόσμια ἀγαθά, παρέστησε τὴν ἀλήθειαν ταύτην καὶ διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ ἄφρονος πλουσίου. Καὶ ἡ παραβολὴ αὕτη ὅχι μόνον ζωηρὰ ἐντυπώνει εἰς τὸν νοῦν τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἀλλὰ συγχρόνως φέρει εἰς τὴν μνήμην καθενὸς ἐξ ἡμῶν πλεῖστα παρόμοια παραδείγματα, τὰ ὁποῖα καθ' ἐκάστην συμβαίνουσι πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν.

ΜΕ'.

Τηρχε, λέγει, μίαν φορὰν εἰς πλούσιος ἄνθρωπος, ὁ ὅποῖος εἶχεν εἰς τὴν κατοχήν του πολλὰ κτήματα, ἀγρούς, ἀμπελῶνας καὶ κήπους. Ἀν καὶ ὁ πλούσιος οὗτος δὲν ἥτο φιλεύσπλαγχνος καὶ δὲν ἔκαμνεν ἐλεημοσύνην εἰς τὸν πτωχούς, ἐν τούτοις ὁ Θεὸς ἀφῆκεν, ὥστε τὰ κτήματά του νὰ καρποφορήσωσι πλουσίως. Καὶ τοῦτο, διότι ὡς πανάγαθος δίδει τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ ἀνεξαιρέτως καὶ εἰς τὸν καλοὺς καὶ εἰς τὸν κακούς, περιμένων νὰ ἴδῃ πῶς καθεὶς θέλει μεταχειρισθῆντα. Ὁταν εἶδε τὴν τόσην μεγάλην εὐφορίαν τῶν κτημάτων του ὁ πλούσιος ἀντὶ νὰ δοξάσῃ, ὡς ἐπρεπε τὸν Θεὸν καὶ νὰ βοηθήσῃ ὡς καλὸς οἰκονόμος τοῦ πλούτου ἄλλους πτωχούς, δυστυχεῖς καὶ πάσχοντας, ἤρχισε νὰ σκέπτηται κατὰ τρόπον ὅλως διόλου ἐγωϊστικόν. Ποῦ νὰ βάλω, ἔλεγε, τὰ τόσα γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου; Ἀντὶ δε νὰ αἰσθανθῇ τὴν γλυκεῖν εὐχαρίστησιν τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς ἀγαθοεργίας εἰς τὸν ἄλλους, αὐτὸς στενοχωρεῖται, διότι δὲν γνωρίζει πῶς ν' ἀποθηκεύσῃ τὰ ἀγαθά του. Καὶ ὅπως ἀκούει τις καθ' ἡμέραν τὸν πτωχὸν νὰ λέγῃ — «τί νὰ κάμω, πῶς νὰ ἔξοικονομήσω τὰς ἀνάγκας τοῦ οἴκου μου;», τοιουτορόπως βλέπομεν, ὅτι καὶ ὁ ἀνόητος οὗτος πλούσιος ἀμηχανεῖ καὶ λυπεῖται λέγων, «τί νὰ κάμω?». Ἡ ἀμηχανία καὶ στενοχωρία του — πρᾶγμα παράδοξον ἀληθῶς, — αὐξάνει ὅλονέν, ἐφ' ὅσον αὐξάνει καὶ ὁ πλοῦτος του! Τέλος, εὐρίσκει μίαν λύσιν, λύσιν ἀνταξίαν τοῦ στενοῦ ἐγωϊσμοῦ, ὁ ὅποῖος ἔχαρακτήριζεν ὅλον τὸν βίον καὶ τὰς σκέψεις τοῦ ἀνοήτου αὐτοῦ πλουσίου. Ἰδού, λέγει, τὶ πρέπει νὰ κάμω: Θὰ κρημνίσω τὰς παλαιάς μου ἀποθήκας καὶ θὰ κτίσω εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν νέας, καὶ θὰ συνάξω ἐκεῖ ὅλα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, καὶ θὰ εἴπω εἰς τὴν ψυχήν μου: «Ψυχὴ ἔχεις πολλὰ ἀγαθά, ἀποθηκευμένα διὰ πολλὰ ἔτη. Ἐχεις λοιπὸν ὅλας τὰς ἀναπαύσεις σου, φάγε, πίε καὶ εὐφραίνου». Περὶ τοῦ ἀν ἄλλοι ἀποθηήσκουσιν ἐκ τῆς πείνης καὶ τοῦ ψύχους, οὐδόλως μέλει αὐτῷ! Περὶ τοῦ ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλος κόσμος. ὅπου θὰ δώσῃ μίαν ἡμέραν λόγον, ἀν καλῶς μετεχειρίσθῃ τὸν πλοῦτον, τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἔχαρισεν εἰς αὐτόν, οὐδὲ σκέπτεται καῦ! Περὶ θανάτου, περὶ μελλούσης κρίσεως, περὶ ἔξα-

σφαλίσεως τῆς ψυχικῆς του σωτηρίας, οὐδὲ λόγος! 'Αγάπη πρὸς τὸν Θεόν, ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ἀγαθοεργία, ἐλεημοσύνη, ὡφέλεια τῶν ἄλλων, καταπολέμησις τοῦ κακοῦ, συνεργασία μετὰ τῶν ἄλλων εἰς προαγωγὴν τοῦ ἀγαθοῦ, ἀτομικοῦ ἢ κοινωνικοῦ — ταῦτα πάντα εἶναι λέξεις κεναί, λόγια τοῦ ἀέρος, ὡς λέγουσιν, διὰ τὸν ὄλονὲν εὐτυχοῦντα αὐτὸν πλούσιον. 'Ομιλεῖ εἰς τὴν ψυχήν του, καθὼς θὰ ὥμιλει εἰς τὴν ψυχὴν ἐνὸς ἀλόγου ζώου: «'Αναπαύου, λέγει, φάγε, πίε, εὐθραίνου!» 'Αλλ' ἐνῷ οὗτος διελογίζετο ταῦτα καὶ ἐμελέτα σχέδια ἐπὶ σχεδίων, καὶ ἐπλαττε διὰ τῆς φαντασίας του ὄνειρα ἐπὶ ὄνειρων, αἴφνης μίαν νύκτα ὁ χάρων κτυπᾷ τὴν θύραν τῆς οἰκίας του. "Αφρων, ἀνόητε!, λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, ταύτην τὴν νύκτα τὴν ψυχήν σου ζητοῦσιν ἀπὸ σοῦ οἱ δαίμονες τῆς τρυφῆς καὶ τῆς ἀκολασίας, εἰς τὸν ὅποιον παρέδωκας αὐτὴν διὰ τῶν κακῶν ἔργων σου :»"Αφρον, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σου». «Εἰς ποῖον λοιπὸν ἀφίνεις καὶ εἰς τί θὰ σοὶ χρησιμεύσωσι τὰ ἀγαθά, τὰ ὅποια συνεσώρευσας;» «'Α δὲ ήτοί μαστις τίνι ἔσταις» Τοιαῦτα πάσχονται — προσέθηκεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς — ὅλοι ἐκεῖνοι, ὅσοι μεταχειρίζονται τὸν πλοῦτον οὐχὶ ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὅπως ὑπαγορεύει εἰς αὐτοὺς ὁ ταπεινὸς αὐτῶν ἐγωϊσμὸς καὶ τὰ κτηνώδη αὐτῶν ἔνστικτα: «Οὗτως ὁ θηδαυρίζων ξαυτῷ καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλοιεῖται!»

Τί δὲ διδάσκει ἡμᾶς ἀκόμη ἡ παραβολὴ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου; α'] Αὕτη λέγει εἰς καθένα ἐξ ἡμῶν: "Οταν εἶσαι πλούσιος, θεώρει τὸν ἔαυτόν σου ὡς οἰκονόμον περιουσίας, τὴν ὅποιαν ὁ Θεὸς σοὶ ἐνεπιστεύθη καὶ περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς ὅποιας θὰ δώσῃς μίαν ἡμέραν λόγου εἰς τὸν Θεόν. Μεταχειρίζουν λοιπὸν τὸν πλοῦτόν σου ὡς πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος, ὡς ἀνθρωπος ἔχων ἐλπίδα μελλούσης ζωῆς, ἵνα μὴ ὑποστῆς τὴν τύχην τοῦ ἀφρονος πλουσίου τῆς σημερινῆς παραβολῆς.

β'] "Ο, τι ἐλέχθη εἰς τὸν ἀφρονα πλούσιον διὰ τὴν κοινὴν μεταχείρισιν τῆς ὑλικῆς περιουσίας αὐτοῦ, τὸ αὐτὸ θὰ λεχθῇ μίαν ἡμέραν καὶ εἰς ἐκείνους, οἵ ὅποιοι ἐνεπιστεύθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πράγματα τι-

μιώτερα τοῦ πλούτου καὶ δὲν ἔκαμναν καλὴν χρῆσιν αὐτῶν: ἐννοοῦμεν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐνεπιστεύθησαν ἔξουσίαν καὶ δὲν ἔκαμναν καλὴν χρῆσιν τῆς ἔξουσίας αὐτῶν. Ἐκείνους οἱ ὁποῖοι περιβάλλονται μὲ τιμὰς καὶ ἀξιώματα καὶ δὲν μεταχειρίζονται ταῦτα πρὸς κοινὸν ὄφελος, ἀλλὰ μόνον χάριν τοῦ ἴδιου αὐτῶν ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς ἴδιας αὐτῶν ματαιότητος καὶ κενοδοξίας.

γ'] Οἱ πτωχοὶ δὲν πρέπει νὰ λυπῶνται πολὺ καὶ νὰ θλίβωνται διὰ τὴν πτωχείαν αὐτῶν, μηδὲ οἱ ταπεινοὶ καὶ ἀσημοὶ διὰ τὴν ταπεινότητα καὶ ἀφάνειαν αὐτῶν. Διότι ἀν ὑποφέρουσι στερήσεις καὶ στενοχωρίας, ἀλλ' εἶναι συγχρόνως ἀπηλλαγμένοι τῆς εὐθύνης τῶν πλουσίων καὶ ἐπιφανῶν. Καί:

δ'] 'Ο ἄνθρωπος δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἀπορροφᾶται ὅλοψύχως εἰς τὰς κοσμικὰς φροντίδας καὶ ν' ἀμελῆ ἐντελῶς περὶ τῆς ψυχικῆς σωτηρίας του. Τούναντίον ὄφείλει νὰ ἔναι πάντοτε ἔτοιμος διὰ τὴν ἄλλην ζωῆν, διότι ἔρχεται ὥρα, ὅτε πᾶσα μετάνοια εἶναι ἀνωφελής. «Γρογορεῖτε, λέγει ὁ Κύριος, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν ούδε τὴν ὥραν, ἐν ᾧ ὁ θνήτος τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται!»

17 Νοεμβρίου 1902.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς ΙΓ' Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 18, 18—27).

‘Η ἴστορία τοῦ πλουσίου νεανίσκου. — ‘Η ἀνάγκη τῆς Ἱερᾶς
ἔξομολογήσεως καὶ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὅποιον πρέπει νὰ
γίνηται ἢ ἔξομολόγησις.

«Διδάσκαλε ἡγεθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώ-
νιον κληρονομήσω»;

‘Η σήμερον ἐπ’ Ἐκκλησίας ἀναγινωσκομένη εὐαγγελικὴ περικοπὴ διαλαμβάνει τὴν ἴστορίαν τοῦ πλουσίου νεανίσκου, ὁ ὅποιος προσῆλθεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἵνα ἐρωτήσῃ αὐτὸν τί πρέπει νὰ κάμνῃ, ὅπως κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἡ ἴδια εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀνεγνώσθη καὶ κατὰ τὴν δωδεκάτην Κυριακὴν μετὰ τὴν Πεντηκοστήν. Ἐπειδὴ δὲ τότε ἀρκετὰ λεπτομερῶς περιεγράφαμεν (ἴδ. φυλλάδ. ΑΓ') τὰ κατὰ τὴν διδακτικωτάτην ταύτην ἴστορίαν, ὅπως διηγοῦνται αὐτὴν καὶ οἱ τρεῖς ἱεροὶ Εὐαγγελιστοὶ Ματθαῖος, Μάρκος καὶ Λουκᾶς, διὰ τοῦτο καλὸν κρίνομεν ν’ ἀφιερώσωμεν σήμερον τὸν λόγον εἰς θέμα πολὺ ἐνδιαφέρον, ἀφορμὴν λαμβάνοντες ἐκ τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς.

‘Ο τρόπος, μὲ τὸν ὅποιον ὁ νεανίσκος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου ἐπλησίασε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν ἡρώτησεν αὐτὸν τί πρέπει νὰ κάμνῃ ἵνα σωθῇ, καὶ ἐξέθηκε λεπτομερῶς τὴν ὅλην ψυχικὴν αὐτοῦ κατάστασιν ἐνθυμίζει εἰς ἡμᾶς ἐν ἰδιαίτερον καθῆκον παντὸς χριστιανοῦ, τὸ καθῆκον τῆς Ἱερᾶς ἔξομολογήσεως. Εἶναι λυπηρόν, ἀλλὰ καὶ ἀληθές, εὐλογημένοι χριστιανοί, ὅτι τὸ καθῆκον τῆς

ΜΣΤ'.

ίερᾶς ἐξομολογήσεως ἔχει παραπολὺ παραμεληθῆ εἰς τὰς ἡμέρας μας. Καὶ ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι οἱ περισσότεροι χριστιανοὶ τῆς σήμερον δὲν ἐξομολογοῦνται δυστυχῶς ἢ καὶ ἐξομολογούμενοι δὲν κάμνουσι τοῦτο ὅπως πρέπει, ἀς εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι δὲν λέγομεν καθόλου ὑπερβολήν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς θὰ προσπαθήσωμεν δι’ ὀλίγων νὰ δείξωμεν σήμερον, ὅπόσον ἀναγκαῖον πρᾶγμα διὰ τὸν χριστιανὸν εἶναι ἡ ἀληθινὴ μετάνοια καὶ ἐξομολόγησις, καὶ πῶς πρέπει νὰ γίνηται αὐτῇ ἵνα φέρῃ ψυχωφελεῖς καρποὺς καὶ σωτήρια ἀποτελέσματα.

Ἄναγινώσκομεν εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅτι, ὅταν ὁ Πρόδρομος καὶ βαπτιστὴς Ἰωάννης ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἵνα προετοιμάσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὑποδοχὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ κάμη αὐτοὺς ἀξίους νὰ δεχθῶσι τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας, τότε προσεκάλει καθ’ ἑκάστην ἡμέραν τὸν λαὸν εἰς μετάνοιαν καὶ ἐξομολόγησιν, ὃ δὲ λαὸς ἥρχετο πρὸς αὐτόν, ἐξωμολογοῦντο τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν καὶ ἐζήτουν καθεὶς παρ’ αὐτοῦ ὄδηγίας περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ ζῶσι καὶ πολιτεύωνται ἵνα ἀρέσωσιν εἰς τὸν Θεόν. Ὁταν δὲ πάλιν ὁ μονογενὴς Τίὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ φιλάνθρωπος Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἥρχισε τὸ κήρυγμα αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν, κήρυγμα Εὐαγγελίων συγχωρήσεως καὶ χάριτος ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ, τότε ὁ πρῶτος λόγος αὐτοῦ ὑπῆρξε τὸ «μετανοεῖτε» (Ματθ. 4,17. —). Τὸ ὅποιον σημαίνει, ὅτι ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἐξομολόγησις ἦτο ἐξ ἴσου ἀναγκαία διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ εἰς τοὺς πρὸ Χριστοῦ καὶ εἰς τοὺς μετὰ Χριστὸν ἀνθρώπους. Ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἐξομολόγησις εἶναι κυριώτατον σημείου συναντήσεως μεταξὺ τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης. Καὶ ὅπως εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην βλέπομεν ὅτι τὰ δάκρυα καὶ ἡ ἀληθινὴ μετάνοια καὶ ἐξιμολόγησις τοῦ βασιλέως Δαυΐδ κινοῦσι τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ καὶ δίδουσιν εἰς αὐτὸν πλήρη συγχώρησιν, τοιουτογένως καὶ εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἦτοι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἔχομεν πλεῖστα παραδείγματα τῆς μεγάλης δυνάμεως τῆς εἰλικρινούς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως: Ἐνθυμηθῶμεν τὸ παράδειγμα τοῦ τελώ-

νου, τὴν παραβολὴν τοῦ ἀσώτου, τὴν μετάνοιαν τῆς ἀμαρτωλοῦ γυναικὸς καὶ τὰ πικρὰ δάκρυα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Ἀλλ' ὅπως ἐνυόησαμεν τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς μετανοίας καὶ ἔξομολογήσεως ἀνάγκη νὰ λάβωμεν κατὰ νοῦν καὶ τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ μετάνοια καὶ ἔξομολόγησις εἶναι μυστήριον. Εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ ἐπτὰ σωτηριώδη μυστήρια τῆς πίστεως ἡμῶν. Καὶ διὰ μὲν τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀγίου βαπτίσματος ὁ χριστιανὸς ἀναγεννᾶται εἰς νέαν ζωὴν διὰ τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος καὶ διὰ μυστικῆς ἐνεργείας τοῦ παναγίου Πνεύματος. Διὰ δὲ τοῦ ἀγίου Μύρου λαμβάνει ὁ ἐκ τῆς κολυμβήθρας ἀναγεννώμενος τὰ χαρίσματα τοῦ παναγίου Πνεύματος καὶ ὁπλίζεται δι' αὐτῶν, ὡς διὰ προφυλακτικῶν μέσων ἵνα δυνηθῇ ν' ἀντιπαλαίσῃ πρὸς τοὺς πειρασμούς. Καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ νεογέννητον βρέφος ὁπλίζεται ἄμα ὡς γεννηθῆ ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ διὰ τῶν σπαργάνων καὶ ἄλλων μέσων, ἵνα ἀντιστῇ εἰς τὴν προσβολὴν τοῦ ψύχους καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας. Ὁπως δ' ὁ φυσικὸς ἀνθρωπος ἵνα τραφῇ καὶ μεγαλώσῃ ἔχει ἀνάγκην ὑλικῆς τροφῆς, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ διὰ τοῦ βαπτίσματος τῆς Κολυμβήθρας ἀναγεννώμενος πνευματικὸς ἀνθρωπος ἔχει ἀνάγκην πνευματικῆς τροφῆς. Καὶ ὡς πνευματικὴ τροφὴ διὰ τὸν πνευματικὸν ἀνθρωπον, τὸν διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀναγεννηθέντα χριστιανόν, χρησιμεύει πρὸ παντὸς τὸ μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας, ἥτοι τῆς ἀγίας Κοινωνίας καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Διὰ τῆς ἀγίας Κοινωνίας ὁ χριστιανὸς ἀνανεώνει τὰς ψυχικὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἐνδυναμώνεται ἐν τῇ πίστει καὶ προκόπτει εἰς ἔργα θεάρεστα. Ἀλλὰ καθὼς εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου συχνὰ συμβαίνουσιν ἀσθένειαι, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Τί δὲ ἄλλο εἶναι πραγματικῶς ἡ ἀμαρτία ἀλλ' ἡ ἀσθένεια ψυχική; Καὶ τί ἄλλο εἶναι ὁ ἀμαρτωλὸς ἀλλ' ἡ ψυχικῶς ἄρρωστος; Τί ἄλλο εἶναι εἴς στεναγμὸς τῆς ψυχῆς διὰ τὴν ἐνθύμησιν τῆς ἀμαρτίας, μία ἀδιάκοπος στενοχωρία τῆς ψυχῆς διὰ μίαν κακὴν πρᾶξιν παρὰ μία πληγὴ τῆς ψυχῆς; Τί δὲ κάμνοιεν ἡμεῖς οἱ ἀνθρωποι, ὅταν εἴμεθα ἄρρωστοι, ὅταν ἔχωμεν πληγὰς εἰς κανὲν μέρος

τοῦ σώματος, εἴτε εἰς τὰ ἐντός, εἴτε εἰς τὰ ἔκτὸς αὐτοῦ; Καταφεύγομεν τότε εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ ἰατροῦ καὶ χάριν τῆς θεραπείας μας κάκαμνομεν πᾶν ὅ,τι ὁ ἰατρὸς ἥθελε μᾶς διατάξῃ. Καὶ τώρα ἐννοεῖ, νομίζω, ὁ καθεὶς ποῦ τείνει ὁ λόγος. Ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀπείρῳ ἀγαθότητί του ἥθέλησε νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς καὶ ἰατροὺς καὶ φάρμακα διὰ τὰς ἀρρωστίας τῆς ψυχῆς μας. Ἰατροὶ τῆς ψυχῆς εἶναι οἱ πνευματικοί. Φάρμακα τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ἀληθινὴ μετάνοια καὶ ἔξομολόγησις. Ἀλλὰ καθὼς συμβαίνει πολλοὶ ἀσθενεῖς οὗτε εἰς ἰατρὸν νὰ καταφεύγωσιν, οὗτε τὰ ἰατρικὰ ὡς πικρὰ νὰ λαμβάνωσιν, ἀλλ’ οὗτε πολλάκις καὶ τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν νὰ λέγωσι, τὸ ἴδιον δυστυχῶς συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς περισσοτέρους χριστιανοὺς τῶν ἡμερῶν μας. Δὲν προσέρχονται οὗτοι ἀπὸ ἐντροπὴν καὶ ἀπὸ ἀμετανοησίαν εἰς τὸν πνευματικόν.^{*} Η προσέρχονται μόνον ὀλίγην ὥραν πρὶν ἡ κοινωνήσωσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἵνα τοὺς διαβάσῃ, ὡς λέγουσι, ὁ πνευματικὸς τὴν εὐχήν. Καὶ ἔπειτα, ἔξακολουθοῦσι καὶ πάλιν νὰ ζῶσιν, ὡς καὶ πρότερον, μὲ τὰς αὐτὰς κακὰς σκέψεις καὶ τὰς ἴδιας κακὰς συνηθείας, τὰ μίση, τὰ πάθη, τὰς ἀρπαγάς. Ἀλλ’ ἂς μὴ αὐταπατώμεθα ἀδελφοί μου! Ὁ τρόπος οὗτος τῆς μετανοίας καὶ ἔξομολογῆσεως ἀντὶ νά μας ὠφελῇ, τούναντίον μᾶς βλάπτει, ὡς καθεὶς ἐννοεῖ. Ἰδοὺ δὲ μὲ δύο λέξεις πῶς πρέπει ὁ χριστιανὸς νὰ ἐννοῇ καὶ ἐφαρμόζῃ τὴν μετάνοιαν.

α'] Πρέπει νὰ λυπηθῇ εἰλικρινῶς δι’ ὅ,τι κακὸν ἔπραξε, νὰ ἔξομολογηθῇ τοῦτο εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ νὰ λάβῃ σταθερὰν ἀπύφασιν νὰ μὴ πέσῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ ἴδιον ὄσφαλμα. Καί:

β'] Νὰ προσπαθῇ καθημερινῶς νὰ γίνηται καλλίτερος τοῦ ἑαυτοῦ του, μιμούμενος τὸ καλὸν παράδειγμα τῶν ἄλλων, καὶ ζητῶν πάντοτε ν’ ἀρέσῃ εἰς τὸν τὰ κρυπτὰ τῶν καρδιῶν γινώσκοντα Θεόν. Τοῦ το εἶναι τὸ σύμβουλον τῆς ἀληθοῦς μετανοίας: «**Ἐκκληνον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν.**» Ἄμπν!

24 Νοεμβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς ΙΔ' Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 18, 35—43).

Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦ.—Εῖς τὸ φλόγων ὁδονγῶν τοὺς βλέποντας εἰς τὸν Χριστόν.

«Ἴησοῦ, υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με!»

Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου ἐγένετο κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ ἐπὶ γῆς βίου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐγένετο δὲ εἰς τὴν μεγάλην τότε καὶ σημαντικὴν πόλιν Ἱεριχώ, ἡ ὅποια εύρισκετο εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου, ἐνώπιον πολλοῦ πλήθους λαοῦ. Τοῦτο ὅχι ἀπλῶς σημειώνομεν, ἀλλὰ διότι καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἥθελησε νὰ γνωσθῇ εἰς τὸν ἐκεῖ λαὸν τὸ θαῦμα τοῦτο, ἢν καὶ ἀπέφευγε συνήθως νὰ δημοσιεύῃ τὰ ὑπ’ αὐτοῦ γινόμενα θαύματα. Τοῦτο καθαρὰ φαίνεται ἐκ τῆς διηγήσεως τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου καὶ παρατηρεῖ αὐτὸ πᾶς ὅστις μετὰ προσοχῆς ἀναγινώσκει τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον. Καὶ τοῦτο πρέπει πρὸ παντὸς νὰ λάβωμεν κατὰ νοῦν ἵνα ὅχι μόνον θαυμάσωμεν τὴν θαυματουργικὴν θεραπείαν ἐνὸς τυφλοῦ, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως καρπωθῶμεν ἐξ αὐτῆς καὶ ἄλλα ἀκόμη ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια διδάγματα.

Οἱ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέβαινε μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων του ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἀνέβαινε διὰ τοῦ δρόμου τῆς Ἱεριχοῦς. Ἡσαν παραμορὰὶ τοῦ ἐβραϊκοῦ Πάσχα. Οἱ Ἐβραῖοι ἀνέβαινον ἐπίστης εἰς Ἱερόσόλυμα ἀπὸ διάφορα μέρη ἵνα ἔορτάσωσι τὸ Πάσχα αὐτῷ.

MZ'.

τῶν εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν. Ἡ Ἱεριχὼ ἥτο μέρος, ὃπόθεν διέβαινεν ὅλον ἐκεῦνο τὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν. Λαὸς λοιπὸν πολὺς εἶχε συναθροισθῆ ἔκει. Γνωρίζων ὁ παντογνώστης Ἰησοῦς Χριστός, ὅτι διὰ τελευταίαν φορὰν διήρχετο ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ λυπούμενος διὰ τὴν ἀπιστίαν, τὴν διοίαν ἐδείκνυν εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι διαφόρων μερῶν τῆς Γαλιλαίας, ἥθέλησε καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην νὰ δείξῃ διὰ πραγμάτων ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐλεγεν: ὅτι δηλαδὴ πρᾶγμα παράξενον συνέβαινε μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἤκουον τὴν θείαν διδασκαλίαν του. Διότι ὅσοι μὲν ἔξ αὐτῶν εἶχον τὴν ἰδέαν, ὅτι εἶνε σοφοὶ καὶ ἀναμάρτητοι, δὲν ἔνοον αὐτὸν καὶ ἔμενον εἰς τὸ σκότος. Ὅσοι δὲ μὲ συντριβὴν καρδίας ὡμολόγουν τὴν ἀνάγκην τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς λυτρώσεως των ἀπὸ τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀμαρτίας, αὐτοὶ ἐθεραπεύονται: «Εἰς κρῖμα, ἐλεγεν, ἔγῳ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐληλυθα ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται». (Ιωάν. 9, 39—).

Ἀνάγκη ἐπίσης νὰ σημειώσωμεν καὶ τοῦτο, πρὶν ἡ ἴδωμεν, πῶς ἀκριβῶς ἔγεινεν ἡ θεραπεία τοῦ σημερινοῦ τυφλοῦ. Ὄτι δηλαδὴ, καθὼς φαίνεται ἐκ τῆς μελέτης καὶ τῶν δύο ἄλλων εὐαγγελιστῶν, τοῦ Ματθαίου καὶ Μάρκου, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκτὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἀναφερομένου τυφλοῦ, ἐθεράπευσε καὶ δύο ἄλλους ἀκόμη τυφλοὺς εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν Ἱεριχώ. Μὲ τὴν διαφορὰν δμως, ὅτι ὁ μὲν ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ σήμερον ἀναφερόμενος ἐθεραπεύθη καθ' ἣν ὥραν εἰσήρχετο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς Ἱεριχώ, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἐθεραπεύθησαν καθ' ἣν ὥραν ὁ Ἰησοῦς ἄφινε τὴν πόλιν Ἱεριχὼ καὶ εἶχεν ἐξέλθη πλέον ἐξ αὐτῆς. Ο εὐαγγελιστὴς Μάρκος ἀναφερει μάλιστα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐνὸς τούτων, ὁ ὅποιος ὠνομάζετο Βαρτίμαιος. Πρέπει δὲ νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ θεραπεία τοῦ σημερινοῦ τυφλοῦ ἔδωκε θάρρος καὶ εἰς τοὺς ἄλλους δύο, ὥστε νὰ περιμένωσι πότε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θὰ διέλθῃ διὰ τοῦ δρόμου, ὅπου αὐτοὶ ἐκάθηγοτε καὶ ἔζηγον ἐλεημοσύνην, ἵνα ζητήσωσι καὶ αὐτοὶ παρ' αὐτοῦ τὸ ἔλεος καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ὁφθαλμῶν των.

Ακούστωμεν τώρα ἐν συντομίᾳ πῶς ἐγένετο ἡ θεραπεία τοῦ σημερινοῦ τυφλοῦ. Αὐτὸς ἐκάθητο ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐζήτει ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς διαβάτας. Εἰς ὅλους ἥτο γνωστὸς ὡς τυφλός. Βυθισμένος εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν συμφοράν του ὁ δυστυχὴς ἀκούει τὸν θόρυβον τοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος ἔμελλε νὰ περάσῃ ἔμπροσθέν του καὶ ὁ ὅποιος ἤκολούθει τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐρωτᾶ λοιπὸν μὲ περιέργειαν, τί συμβαίνει, ἀφοῦ ὁ ἵδιος τίποτε δὲν ἥδυνατο νὰ ἴδῃ, καθὼ τυφλός. Λέγουσιν εἰς αὐτόν: Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος περνᾷ. Ἀμα ὡς ἤκουσε τὸ περιλάλητον ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, ἀμέσως ὑψωσε τὴν παρακλητικὴν φωνὴν του καὶ μὲ πόνον ψυχῆς ἔκραζε: Ἰησοῦ, ἀπόγονε τοῦ βασιλέως Δαυΐδ, καὶ ἐπηγγελμένε Μεσσία, δεῖξον καὶ εἰς ἐμὲ τὸν δυστυχῆ τὸ ἔλεός σου! «**Ινδοῦ, νὶς Δαυΐδ, ἐλέησόν με!**» Οσοι προεπορεύοντο εἰς τὴν πανηγυρικὴν ἐκείνην πομπὴν τὸν διέτασσον νὰ σιωπήσῃ. Ἄλλ’ ἐκεῦνος πολὺ περισσότερον ἔκραζε: «**Ινδοῦ, νὶς Δαυΐδ, ἐλέησόν με!**» Φαίνεται, εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν ἀπελπισίαν, εἰς τὴν ὅποιαν εὑρίσκετο, οὐδεμίαν ἔδιδε προσοχὴν εἰς τὰς φωνὰς καὶ τὰς ἐπιτιμήσεις τοῦ κόσμου. Αὐτὸς γῆσθάνετο τὸν πόνον τῆς ψυχῆς του καὶ ἐκ βάθους ψυχῆς ἔκραζε ζητῶν ἔλεος. Φαίνεται ἐπίσης, ὅτι μία ἐσωτερικὴ δύναμις ἐκύνει αὐτὸν πρὸς τοῦτο. Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἐγίνοντο, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστάθη. Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τοῦ τυφλοῦ καὶ τὰ προφητικὰ λόγια, τὰ ὅπουνα ἀνέφερε, προϊξένησαν ἐντύπωσιν εἰς αὐτόν. Φανερόν, ὅτι ὁ τυφλὸς οὗτος εἶχε τι, τὸ ὅποιον δὲν εἶχον πολλοὶ βλέποντες. Εἶχε πίστιν. Ἰνα δὲ γείνη τοῦτο φανερὸν καὶ εἰς τὸν λαὸν (διότι ὁ ἵδιος ὡς παντογνώστης ἐγνώριζε τὰ πάντα) προστάσσει καὶ φέρουσι τὸν τυφλὸν πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἐρωτᾶ: «Τί θέλεις νά σοι κάμω;» «Τί δοι θέλεις ποιήσω;» Καὶ ἐκεῦνος ἀπαντᾶ «Θέλω νά μοι δώσῃς τὸ φῶς μου, Κύριε!» «**Ο δὲ εἶπε: Κύριε, ήνα ἀναβλέψω!**» Καὶ ὁ Ἰησοῦς βλέπων τὴν πίστιν αὐτοῦ καὶ συμπαθῶν εἰς τὴν δυστυχίαν του ἀποδίδει εἰς αὐτὸν τὸ φῶς του μὲ ἓνα μόνον λόγον του: «**Καὶ ὁ Ινδοῦς, διηγεῖται ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστής, εἶπεν αὐτῷ: ἀναβλεψόν ν πίστις σου σέσωκε δε!**» Αμέσως δὲ ἥνοιχθησαν οἱ ὀφθαλ-

μοί του, εἶδε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ἡκολούθησε μετὰ τοῦ πλήθους τὸν Ἰησοῦν, δοξάζων, αὐτὸς καὶ ὅσοι εἶδον τὸ θαῦμα, τὸν Θεόν.

Καὶ τοιαύτη μὲν ἐν συντομίᾳ ἡ ἱστορία τῆς θεραπείας τοῦ σημερινοῦ τυφλοῦ. Τί δὲ ἄλλο διδάσκει εἰς ἡμᾶς ἡ ἱστορία αὕτη;

α'] Αὕτη εἶνε μία εἰκὼν καὶ μία ζωηρὰ παράστασις τῆς καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ὁ ἀνθρωπὸς μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ, βυθισμένος εἰς τὸ σκότος τῆς θείας ἀγνωσίας. Ὁ μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εὑρισκόμενος ἀνθρωπὸς εὑρίσκεται εἰς σκότος πνευματικόν. Δὲν γνωρίζει πόθεν ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ ποῦ ὑπάγει. Ἀλλὰ καθὼς εἰς τὸν μετὰ πίστεως προσελθόντα τυφλὸν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνοίγει τὰ ὅμματα τοῦ σώματος καὶ κάμνει νὰ ἴδῃ τὸ φῶς τοῦ ἥλιου, τοιουτοτρόπως ὁ αὐτὸς Ἰησοῦς Χριστὸς διανοίγει τὰ ὅμματα τῆς ψυχῆς ὅλων ὅσοι μετὰ πίστεως ἀναγινώσκουσι τὸ ἱερὸν αὐτοῦ Εὐαγγέλιον καὶ προσέρχονται εἰς τὴν ἀγίαν αὐτοῦ Ἑκκλησίαν.

β'] Ἡ ἱστορία τοῦ τυφλοῦ ἀποδεικνύει φανερά, ὅτι τίποτε εἰς τὸν κόσμον δὲν ὑπάρχει πολυτιμότερον ἀπὸ τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς. Ὁ τυφλὸς ἥτο ἐπαίτης καὶ ἐζήτει ἐλεημοσύνην. Καὶ ὅμως εἰς τὴν ἔρωτησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ «τί θέλεις νά σοι κάμω» ἀπαντᾷ ζητῶν μόνον τὸ φῶς του.

γ'] Ἡ αὐτὴ ἱστορία διδάσκει, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἑκκλησίας αὐτοῦ πάντα, ὅστις ζητεῖ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ εὐκολύνωμεν καὶ βοηθῶμεν αὐτόν. Καί:

δ'] Ἡ ἱστορία τοῦ τυφλοῦ δίδει εἰς ἡμᾶς παράδειγμα τοῦ πῶς νὰ ἐπιμένωμεν ζητοῦντες τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ: μὲ πίστιν, μὲ ἐλπίδα, χωρὶς νὰ ἀποθαρρυνώμεθα ἐκ τῶν λόγων τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐπιμένοντες νὰ κράζωμεν, ώς ὁ τυφλός: «Ἰησοῦ, νίè Δαυΐδ, ἐλέησόν με! » Ἄμην!

1 Δεκεμβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς Ι' Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 13, 10—17).

‘Η θεραπεία τῆς συγκυπτούσθης γυναικός.—“Ἄς ἀποφεύγωμεν ἐπιμελῶς τὸ ἐλάττωμα τῆς ὑποκρισίας.

«Ἀποχριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγνακτῶν δτι τῷ Σχεδότῳ ἔθερξπευσεν δὲ Ιησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ: Ἡς ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι. Ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου».

Οὐδὲν ἀνθρώπινον ἐλάττωμα δὲν κακίζεται ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τόσον αὐστηρά, ὅσον τὸ ἐλάττωμα τῆς ὑποκρισίας. Καὶ κατ’ οὐδενὸς ἄλλου δὲν ἔξεσπασταν τὰ ἐπταπλάσια τοῦ πράου Ιησοῦ «οὐαί», εἰμὴ κατὰ τῶν ὑποκριτῶν Φαρισαίων. Καὶ πολὺ δικαίως. Διότι οὐδεμία κακία δὲν εἶνε τόσον σικχαμερὰ καὶ τόσον βλαβερὰ συγχρόνως, ὅσον τὸ ἐλάττωμα τῆς ὑποκρισίας. Τῆς ὑποκρισίας ἐννοοούμενης καθ’ ὅλους τοὺς τρόπους, μὲ τοὺς ὅποίους παρουσιάζεται αὗτη εἰς τὴν κοινωνίαν. ‘Ως προσποίησις δηλ. εὐσεβείας χωρὶς καθόλου νὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη, ὅταν πρόκειται περὶ θρησκείας. ‘Ως προσποίησις ζήλου διὰ τὰ κοινὰ πράγματα, ἐνῷ ὁ κύριος σκοπὸς εἶνε τὸ ἀτομικὸν συμφέρον καὶ ἡ ἴδιοτέλεια. Καὶ ὡς προσποίησις, τέλος, φιλίας παρ’ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι μας πλησιάζουσι μόνον καὶ μόνον ἵνα μας ἐκμεταλευθῶσι διαφοροτρόπως.

Εἰκόνα ζωηρὰν τοιαύτης ἐλεεινῆς ὑποκρισίας στηλιτεύει σήμερον τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐν τῷ προσώπῳ ἐνὸς τῶν Φαρισαίων, τοῦ ἀρχηγοῦ μιᾶς Ἐβραϊκῆς συναγωγῆς τῆς τότε ἐποχῆς. Ο τρόπος μὲ τὸν ὅποιον ἐλέγχει τὸν ἀρχισυνάγωγον τοῦτον δὲ Κύριος ἡμῶν Ιησοῦς Χριστὸς δεικνύει

ΜΗ'.

τὴν ἀποστροφὴν καὶ ἀπέχθειαν αὐτοῦ πρὸς τὸ μυσταρὸν πάθος τῆς ὑποκρι-
σίας.⁷ Οπως δὲ ἐννοήσωμεν καλλίτερον ὅλον τὸ βάρος τοῦ ἐλέγχου καὶ τῆς
στηλιτεύσεως τοῦ πάθους τούτου ἀπὸ μέρους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀνάγκη
νὰ ἴδωμεν λεπτομερῶς ὅλα τὰ περιστατικὰ, καθὼς διηγεῖται αὐτὰ τὸ ἱερὸν
Εὐαγγέλιον.

Κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶχεν εἰσέλθη εἰς
μίαν ἐβραϊκὴν Συναγωγὴν ὥστα διδάξῃ τὸν λαόν.⁸ Ήτο δὲ σάββατον ἡ ἡμέ-
ρα ἐκείνη, δηλαδὴ ἡμέρα ἑορτῆς διὰ τοὺς Ἐβραίους, εἰς τοὺς ὄποιους ἦτο
ἀπηγορευμένον νὰ ἐργάζωνται κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου. Ἐνῷ δὲ ὁ
Ἰησοῦς ἐδίδασκε τὸν λαὸν, ὁ ὄποιος εἶχε συναθροισθῆ ἐκεῖ, αἴφνης στρέ-
φει τὸ βλέμμα του πρὸς ἐν μέρος, καὶ ἀποτείνει τὸν λόγον πρὸς μίαν ἀσθε-
νῆ γυναικα, ἡ ὄποια ἵστατο ἐκεῖ. Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἀπὸ δέκα καὶ ὀκτὼ
χρόνων δὲν ἦδυνατο νὰ σηκώσῃ ὑψηλὰ τὸ πρόσωπόν της, ἀλλ’ ἦτο ἡναγ-
κασμένη νὰ κύπτῃ κάτω πάντοτε. Ἀπὸ τόσων ἐτῶν εἶχε νὰ ἀντικρύσῃ τὴν
λάμψιν τοῦ ἡλίου καὶ νὰ ἴδῃ κατὰ πρόσωπον τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους της.

Εἶχε χάση ἐν ἀπὸ τὰ κυριώτερα γνωρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, τὸν
ὄποιον ὁ Θεὸς ἔπλαστεν ὅρθιον, ἵνα βλέπῃ καθαρῶς τὰ μεγαλεῖα τῆς φύσεως
καὶ δοξάζῃ τὸν παντοδύναμον δημιουργόν.⁹ Εβλεπε πάντοτε πρὸς τὰ κάτω,
κυρτωμένη ὡς δρέπανον, καὶ τὸ πάθος της ἦτο ἀθεράπευτον. Ὁ Ἰησοῦς
Χριστὸς εὐσπλαγχνίσθη αὐτὴν. Πιθανῶς αὐτῇ ἐζήτει διὰ μέσου τοῦ πυ-
κνοῦ πλήθους νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ λάβῃ τὴν θεραπείαν της.
Ο δὲ Ἰησοῦς βλέπων τὴν δυσκολίαν, τὴν ὄποιαν ἐδοκίμαζε, φωνάζει μα-
κρόθεν καὶ λέγει εἰς αὐτήν: «Γύναι, εἰσαι ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τῆς ἀσθενείας
σου!». Αφοῦ δὲ ἔφερον αὐτὴν πλητσίον ἔθηκεν ἐπ’ αὐτῆς τὰς χεῖρας του καὶ
ἀμέσως ἐθεραπεύθη ἡ δυστυχὴς γυνὴ καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ὡς ἦτο ἐπό-
μενον, τὸ θαῦμα εἶλκυ τε τὴν προσοχὴν τοῦ ἐν τῇ Συναγωγῇ εὑρισκομένου
πλήθους, τὸ ὄποιον καὶ μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ ἐνθουσιασμὸν ἐδόξαζε τὸν
Θεὸν διὰ τὰ μεγάλα καὶ ἐνδοξα ἔργα τοῦ Ἰησοῦν. Ἀλλά, πρᾶγμα πολὺ πα-
ρίξενον ἀληθῶς, δ ἀρχηγὸς τῆς Συναγωγῆς ἐκείνης, ἀνθρωπος, φαίνεται,

τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων δὲν ηὐχαριστήθη διὰ τὴν γενομένην θαυματουργικὴν θεραπείαν τῆς γυναικός. Ἐνῷ δὲ ὁ λαὸς ἔχαιρε διὰ τοῦτο αὐτὸς ἐλυπήθη. Φανερὸν, ὅτι ἡτο ἄνθρωπος φθονερός, ὁ δοποῖς ἐξήλευε τὴν δόξαν, ἡ ὁποία ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὸ θάρρος ἵνα ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸ νὰ τελῇ θαύματα, ἐσκέφθη ἐν τῷ ἐσκοτισμένῳ λογισμῷ του, ὅτι ἡδύνατο ν' ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸν λαὸν νὰ προσέρχηται καὶ θεραπεύῃ τοὺς ἀσθενεῖς. Μὲ τρόπον λοιπὸν ὑποκριτικὸν καὶ μὲ πολλὴν πονηρίαν λέγει εἰς τὸν λαόν: «Ἐξ ἡμέραι τῆς ἐβδομάδος εὗνε ἐργάσιμοι κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον. Κατ' αὐτὰς λοιπὸν νὰ ἔρχησθε εἰς τὴν Συναγωγὴν καὶ νὰ θεραπεύησθε καὶ ὅχι τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ὅτε δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔρχησθε καὶ θεραπεύησθε. »**Ἀποκριθεὶς** δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, διηγεῖται ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστής, ἀγανακτῶν, ὅτι τὸ Σάββατον ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ: ἐξ ἡμέραι εἰσὶ, ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι. Ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου». Εὐνόητος ὁ σκοπὸς τῶν λόγων τοῦ ὑποκριτοῦ ἀρχισυνάγωγου. Τπὸ φθόνου κινούμενος ἥθελε πρῶτον νὰ ἐμποδίσῃ τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ καὶ δεύτερον νὰ κατηγορήσῃ αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ λαοῦ, ὅτι δὲν φυλάττει τὴν ἀργίαν τοῦ Σαββάτου. Καὶ ὅλα ταῦτα μὲ πρόφασιν, ὅτι κινεῖται ἀπὸ ζῆλου ὑπὲρ τοῦ θείου νόμου. Ἀπέναντι μιᾶς τοιαύτης μυσταρᾶς ὑποκρισίας ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὡς καρδιογνώστης, ἀγανακτεῖ καὶ στραφεὶς λέγει πρὸς τὸν ἀρχισυνάγωγον: «Τποκριτά, καθεὶς ἀπὸ ὑμᾶς δὲν λύει τὸ Σάββατον, τὴν ἡμέραν τῆς ἀργίας, τὰ βώδια καὶ τὰ ἄλλα ζῶα του καὶ φέρει εἰς τὴν πηγὴν ἵνα τὰ ποτίσῃ; Καὶ ἀφοῦ τοῦτο ἐπιτρέπεται, διατί σὺ λέγεις, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θεραπευθῇ μὲ ἔνα μόνον λόγον μου τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου ἡ δυστυχὴς αὐτὴ γυνή, ἡ ὁποία εὗνε πιστὸν τέκνον τοῦ ἴστραγλιτικοῦ λαοῦ καὶ ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ἡ ὁποία ἀπὸ δέκα ὀκτὼ ἐτῶν ὑποφέρει;» Εντροπιασμένος τότε ὁ ἀρχισυνάγωγος καὶ οἱ ὅμοιοι του οὐδὲν εἶπον πλέον, ὃ δὲ λαὸς ἔτι περισσότερον ἔχαιρε καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

Τί δὲ διδάσκει ἡμᾶς ἀκόμη ἡ Εὐαγγελικὴ αὗτη ἱστορία;

α'] Αὕτη δεικνύει ὅπόσον παροργίζει τὸν Θεὸν τὸ μυσταρὸν πάθος τῆς ὑποκρισίας, τὸ ὅποῖον εἶναι ἐλάττωμα ὀλως διόλου ἐναντίον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ προξενεῖ μεγάλα κακὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

β'] Εἰς τὴν κατάκρισιν τοῦ ἐλαττώματος τῆς ὑποκρισίας ὑποπίπτουν ὅσοι ἄλλα ἔχουσιν εἰς τὰ χείλη καὶ ἄλλα εἰς τὴν καρδίαν, ὅσοι φωνάζουν καὶ προσποιοῦνται. ὅτι θέλουν νὰ διορθώσωσι τὰ κοινὰ πράγματα ἢ τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων, ἐνῷ ὁ μόνος σκοπός των εἶναι νὰ κακολογήσωσι τὸν πλησίον των καὶ νὰ δοξασθῶσιν αὐτοί, ὡς δῆθεν καλοὶ ἀνθρώποι καὶ καλοὶ πατριῶται. Καὶ :

γ'] Ὄτι τὸ ἔργον τῆς ἀγαθοεργίας καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον πρέπει νὰ τίθεται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν διὰ τὸν ἀληθινὸν χριστιανόν. Αἱ ἡμέραι, αἱ ὥραι, καὶ οἱ λοιποὶ τύποι εἶναι δευτερεύοντα πράγματα διὰ τὸν χριστιανόν. Ὁ Χριστιανὸς, προκειμένου νὰ ἐκτελέσῃ ἐν ἀγαθὸν ἔργον, δύναται νὰ ἐκτελῇ αὐτὸ πάντοτε, ἐνθυμούμενος τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ. «Κύριος ἐστιν ὁ Κύριος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Σαββάτου!» Ἀμήν!

8 Δεκεμβρίου 1902.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΤΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγέλιον τῆς ΙΑ' Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ.

(Λουκ. 14, 16—24).

·Η παραβολὴ τοῦ δείπνου.—Πῶς χρεωστεῖ ὁ ἀληθὸς χριστιανὸς ἵνα προσέρχηται εἰς τὴν θείαν Μετάληψιν.

«Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μισῆς παραίτησθαι πάντες».

·Η σήμερον ἀναγινωσκομένη εὐαγγελικὴ παραβολὴ τοῦ δείπνου ἐνθυμίζει ἄλλην παρομοίαν εὐαγγελικὴν παραβολὴν, τὴν παραβολὴν τῶν βασιλικῶν γάμων. Μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι ἐκεῖ οἱ προσκεκλημένοι προσκαλοῦνται εἰς γάμους, ἐδῶ δὲ εἰς δείπνου, καὶ ἐκεῖ μὲν ὁ προσκαλῶν εἶνε βασιλεύς, ἐδῶ δὲ «ἀνθρωπός τις». ·Ενῷ δὲ ἡ παραβολὴ τῶν βασιλικῶν γάμων, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐλέχθη ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολομῶντος, ὃπου εἶχον συναχθῆσθαι ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ μὲ σκοπόν, ὃπως παγιδεύσωσιν αὐτόν, ἡ παραβολὴ τοῦ δείπνου ἐλέχθη εἰς τὸν οἶκον ἐνὸς τῶν Φαρισαίων, ὁ ὁποῖος εἶχε προσκαλέση τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς δείπνον, καθ' ὃν καιρὸν ἀνέβαινε ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. ·Η ἔννοια δημοσίας καὶ τῶν δύο τούτων παραβολῶν, ἡτοι τῆς παραβολῆς τῶν βασιλικῶν γάμων καὶ τῆς παραβολῆς τοῦ δείπνου, εἶνε ἡ ἴδια. Καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην παραβολὴν παρίσταται ὁ Θεός, ἐκεῖ μὲν ὡς βασιλεὺς ἐδῶ δὲ ὡς ἀπλοῦς ἀνθρωπος, καὶ προσκαλεῖ τοὺς ἀνθρώπους, ὃπως προσέλθωσιν εἰς τὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην τῆς βασιλείας αὐτοῦ (βλ. φυλλάδ. ΛΕ'). Σκοπὸς δὲ διὰ τὸν ὁποῖον ἀναγινώσκε-

ΜΘ'.

ταὶ ἐπ' Ἑκκλησίας ἡ παραβολὴ τοῦ δείπνου κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τῆς νηστείας τοῦ Σαρανταημέρου εἶνε νὰ δοθῇ ἀφορμὴ εἰς τοὺς χριστιανοὺς καὶ σκεφθῶσι πῶς πρέπει νὰ προσέρχωνται εἰς τὸν δεῖπνον, εἰς τὸν ὄπυον προσκαλεῖ ὅλους ἡμᾶς ὁ Κύριος, ἢτοι τὸν δεῖπνον τὸν μυστικόν, τὴν θείαν καὶ ἀγίαν Κοινωνίαν.

Εἰς δύο κατηγορίας ἀνάγκη νὰ διαιρέσῃ τις τοὺς χριστιανοὺς τῆς σήμερον, οἱ ὅποιον δὲν φέρονται καθὼς πρέπει ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόσκλησιν εἰς τὴν θείαν Κοινωνίαν καὶ Μετάληψιν. Εἰς χριστιανούς, οἱ ὅποιοι δὲν κοινωνοῦσι τακτικά, ἀλλ᾽ ἀναβάλλουσι νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν θείαν Κοινωνίαν, καὶ εἰς χριστιανούς, οἱ ὅποιοι προσέρχονται χωρὶς νὰ ἔτοιμάζωνται καθὼς πρέπει δι' ἐν τόσον μέγα καὶ φρικτὸν μυστήριον, ὅποιον εἶνε τὸ μυστήριον τῆς θείας Μεταλήψεως.

Καὶ ὅμως ἡ θεία Κοινωνία ἡ Μετάληψις εἶνε τὸ σπουδαιότερον καὶ φρικτότερον μυστήριον τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως. Ἐν τῷ μυστηρίῳ τούτῳ πιστεύομεν, ὅτι ὑπὸ τὴν μορφὴν καὶ τὸ εἶδος τοῦ ἡγιασμένου ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ Παναγίου Πνεύματος μεταλαμβάνομεν αὐτὸ τὸ πανάγιον Σῶμα καὶ αὐτὸ τὸ πανακήρατον Αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνούμεθα μυστικῶς καὶ ἀοράτως μετ' αὐτοῦ. Τί φρικτότερον τοῦ μυστηρίου τούτου; Ἐν αὐτῷ ὁ πεπερασμένος καὶ ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος ἐνώνεται μὲ τὸν ἄπειρον καὶ ἀναμάρτητον Θεόν. Δέχεται ἐντός του τὸ πανάγιον Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τούτου γίνεται μέτοχος τῆς διὰ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ διδομένης σωτηρίας εἰς τοὺς πιστούς, καὶ λαμβάνει τὴν χάριν, ὅπως ἀφομοιώνει τὰς σκέψεις καὶ ἴδεας του, τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ἐπιθυμίας του, καὶ τὰς πράξεις καὶ ἐνεργείας του πρὸς τὰς πράξεις καὶ τὰ αἰσθήματα [τοῦ] Ἰησοῦ Χριστοῦ, συμφώνως πρὸς τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ «ὅτι τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κάγῳ ἐν αὐτῷ». Ο χριστιανὸς ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος δὲν μεταλαμβάνει τακτικῶς τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, μένει μακρὰν τῆς τοιαύτης στενῆς καὶ ἐσωτερικῆς

κοινωνίας μετὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ στερεῖται τῆς χάριτος, ὅπως μιμήται κατὰ πάντα τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὰ τούτο αὐτὸς ὁ Χριστὸς λέγει: «'Αμήν, 'Αμήν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνετε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. 'Ο τρόφων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τό αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ». (Ιωάν. 6, 53—54).

Πρὸς τούτους τὸ φρικτὸν μυστήριον τῆς θείας Κοινωνίας ἔχει καὶ τὴν δύναμιν, ὅπως ἐνώνη μεταξύ των τοὺς χριστιανοὺς εἰς ἐν σῶμα καὶ μίαν ψυχὴν καὶ κάμνη αὐτοὺς πραγματικῶς ἀδελφοὺς πρὸς ἄλληλους. Διότι δὲ οἱ χριστιανοί, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, κοινωνοῦμεν ἐξ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ γινόμεθα καὶ ἡμεῖς ἐν μυστικὸν σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, κεφαλὴ ἀόρατος τοῦ ὅποιον εἶνε ὁ Χριστός: «Καθάπερ, λέγει, τὸ σῶμα ἐν ἐστι καὶ μέλη πολλὰ ἔχει, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος πολλὰ ὄντα, ἐν ἐστι σῶμα, οὗτο καὶ ὁ Στριμτός» (Α΄ Κορινθ. 12, 12). Καὶ ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς ἀπόστολος λέγει εἰς τοὺς χριστιανούς, ὅτι εἰσίν: «Ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλίνθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κληρονομίας ὑμῶν». Τόσον δὲ φρικτὸν εἶνε τὸ μυστήριον τούτο, ὥστε ρητῶς περὶ αὐτοῦ διατάσσει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅτι πρέπει ὁ χριστιανὸς νὰ ἐτοιμάζηται πρότερον καὶ τότε νὰ προσέρχηται, ὅπως λάβῃ τὴν θείαν Κοινωνίαν. Ἀλλως κριματίζεται, μὴ ἐννοῶν, ὅτι δέχεται ἐντός του τὸ πανάγιον Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ: «Δοκιμαζέτε δέ, λέγει, ἀνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ γάρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρίμα ἔαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται ἵκανοί» (Α΄ Κορινθ. 11, 28—30).

Ἐξ ὕστων εἴπομεν ἀνωτέρω φανερά, νομίζομεν, ἀποδεικνύονται τὰ ἀκόλουθα:

α')] 'Ο ἀληθινὸς χριστιανὸς πρέπει νὰ κοινωνῇ τῶν ἀχράντων μυστη-

ρίων, ὅπως διατάσσει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ἡ ἀγία ὑμῶν Ἐκκλησία, ὃσον τὸ δυνατὸν συχνότερον, ἵνα τοιουτοτρόπως λαμβάνῃ πλουσίαν τὴν χάριν τῆς μυστικῆς μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κοινωνίας, καὶ φέρῃ καρπὸν πλούσιον ἀγαθῶν ἔργων, καθὼς τὸ κλῖμα, τὸ ὄποιον τρέφεται πλουσίως ἀπὸ τῆς ρίζης αὐτοῦ.

β'] Ὁταν ὁ χριστιανὸς προσέρχηται εἰς τὴν θείαν Κοινωνίαν πρέπει νὰ ἔχῃ ἔτοιμος, δηλαδὴ νὰ μὴ ἔχῃ τίποτε κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου, νὰ ἰκανοποιήσῃ ἀν τυχὸν προσέβαλέ τινα καὶ ζητήσῃ νὰ συμφιλιωθῇ μετ' αὐτοῦ, νὰ κάμνῃ ἔργα ἐλεημοσύνης, καὶ νὰ καθαρίζῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ πάσης κακῆς ἐπιθυμίας διὰ τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας καὶ τῆς ἔξομολογήσεως. Καί :

γ'] Ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ θεωρῇ πάντα ὁμόπιστον αὐτοῦ ὡς ἀδελφόν, καθὸ φέροντα ἐν ἑαυτῷ τὸν Χριστόν, καὶ ὅχι μόνον νὰ μὴ βλάπτῃ ποτὲ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς καὶ βοηθῇ αὐτὸν εἰς ὅ, τι δύναται. Τοῦτο ἔχει ὑπ' ὄψιν ὁ Ἀπόστολος, ὅταν παραγγέλλῃ, ὅπως κάμνωμεν τὸ καλὸν πρὸς πάντας «μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως». Καὶ μόνον τοιουτοτρόπως ἐφαρμόζονται καὶ ἐν τῇ πράξει οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες «ῶσιν ἔν» ! Ἄμην !

15 Δεκεμβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγελίου τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.

(Ματθ. 1, 1—25).

**Ἡ γενεαλογία τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ.—Τὸ περὶ ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου
γένους σχέδιον τῆς θείας Προνοίας.**

Σήμερον, Κυριακὴν πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, ἀναγινώσκεται ἐπ' Ἑκκλησίας ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἡ διαλαμβάνουσα τὴν γενεαλογίαν καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας, δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ παναγίου Πνεύματος. τὸ ἴστορικὸν γεγονός τῆς ἐκ Παρθένου γεννήσεως τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ, ὡς γνωστόν, τὸ ἀντικείμενον καὶ τὴν ὑπόθεσιν μιᾶς τῶν μεγαλειτέρων ἐκκλησιαστικῶν ἑορτῶν, τῆς χαρμοσύνου ἑορτῆς τῶν Χριστογέννων. Εἰς τὸ ἴστορικὸν τοῦτο γεγονός κατὰ πρώτην φορὰν παρουσιάζεται ἡ ἐξ οὐρανοῦ χάρις διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰς αὐτὸν πραγματοποιοῦνται αἱ πρῶται προφητεῖαι περὶ τοῦ ἐπηγγελμένου Μεσσίου τῆς Παλαιᾶς διαθήκης. Κατ' αὐτὸν ὁ μονογενὴς Τίτος καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος, ἵνα σώσῃ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Διὰ τῆς ὑπερφυσικῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἦνώθησαν καὶ πάλιν καὶ οἱ ἄγγελοι συνομιλοῦσι μετὰ τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τῆς ἐκ Παρθένου γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνεργείᾳ τοῦ παναγίου Πνεύματος νέα τάξις πραγμάτων ἀρχίζει ἐπὶ τῆς γῆς. Ο παντοδύναμος Θεὸς διὰ τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ Τίτου καὶ τοῦ παναγίου αὐτοῦ.

N'.

τοῦ Πνεύματος ἔρχεται εἰς ἄμεσον συνάφειαν μὲν ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ σκοπῷ ἵνα κάμῃ καὶ πάλιν τοὺς ἀνθρώπους φίλους τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπαλλάξῃ αὐτὸὺς ἀπὸ τῆς κατάρας τῆς παρακοής. Καταδέχεται ἵνα κλίνῃ οὐρανοὺς καὶ καταβῇ μέχρις ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν ὁ ἀνάμαρτητος. Ἡ πατρικὴ ἀγάπη αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ αὐτὸὺς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Καὶ ἐπειδὴ μόνος του ὁ ἀνθρωπος δὲν ἡδύνατο νὰ ὑψωθῇ μέχρι τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀπείρῳ συγκαταβάσει του ἥλθεν ὁ ἕδιος πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ὡς τὸ ζωογόνον καὶ θερμουργὸν φῶς τοῦ ἡλίου πρὸς τοὺς ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς καθημένους, ἢ μᾶλλον, ὡς τὸ οὐράνιον ἐκεῖνο φῶς τῆς θείας δόξης, τὸ ὅποιον περιέλαμψε τοὺς ἀπλοῦκοὺς ποιμένας τῶν περιχώρων τῆς ἀγίας πόλεως Βηθλεέμ, κατὰ τὴν χειμερινὴν ἐκείνην νύκτα, καθ' ἣν ἄγγελος Κυρίου ἀνήγγειλεν αὐτοῖς τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων ἔχαιρετισαν μὲν ὑμνον ἐξ οὐρανοῦ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ἀλλη βασιλικὴ φρουρὰ παρακολουθοῦσα τὸν ἐπουράνιον βασιλέα καὶ ψάλλουσα τὴν θεσπεσίαν φόδην «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ».

Τὸ ἔξαίσιον δὲ τοῦτο γεγονὸς τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως διηγεῖται σήμερον ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς μὲν ὅλην τὴν μοναδικὴν ἐκείνην ἀπλότητα, ἢ ὅποια χαρακτηρίζει τὰς διηγήσεις τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἡ ὅποια εἶνε τὸ φυσικὸν ἔνδυμα τῆς ἀληθείας. Ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς διηγεῖται τὰ πράγματα, ὅπως ἔγειναν, ἀφίνει δ' εἰς ἡμᾶς ἵνα κάμωμεν σκέψεις ἐπ' αὐτῶν.

Σκοπὸς τῆς γενεαλογίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ὅποιαν μὲ τόσην ἀκρίβειαν παρατάσσει ἡ σήμερον ἀναγινωσκομένη εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀβραὰμ καὶ ἔξῆς εἶνε νὰ δείξῃ εἰς ἡμᾶς πῶς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπληρώθησαν αἱ προφητεῖαι περὶ τοῦ ἐπηγγελμένου Μεσσίου, ὁ ὅποιος ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς τοῦ βασιλέως Δαυΐδ. Ἐπίσης σκοπὸς τῆς γενεαλογίας ταύτης εἶνε νὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ κατανοήσωμεν, ὅσον εἶνε δυνατόν, τὸ σχέδιον περὶ ἀπολυ-

τρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὅπως τοῦτο ὑπῆρχεν ἀπ' αἰώνων ἐν τῇ ἀνεξερευνήτῳ βουλῇ τοῦ Θεοῦ.⁴ Ας ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὰ δύο ταῦτα:

Μετὰ τὴν διὰ τῆς παρακοῆς τῶν πρωτοπλάστων πτῶσιν τοῦ ἀνθρώπου ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀπείρῳ ἀγαθότητὶ του εἶχεν εὔρη μέσον σωτηρίας. Ὡς τοιοῦτο δὲ μέσον ὁ Θεὸς εἶχεν ὄριση τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ Τίον. Ἀλλ' ὅπως ἐφαρμοσθῇ ἐν τόσον ὑπερφυσικὸν μέτρον καὶ δεχθῶσιν οἱ ἀνθρωποι ἐν τόσον μέγα μυστήριον, ὅποιον τὸ μυστήριον τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, ἐπρεπε πρότερον νὰ προετοιμασθῶσι καταλλήλως.⁵ Επρεπε νὰ προετοιμασθῇ ἔδαφος κατάλληλον διὰ τὸν μέλλοντα νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς γῆς Θεόν. Ἡ πάνσοφος λοιπὸν τοῦ Θεοῦ Πρόνοια ἐξέλεξε πρὸς τοῦτο πρόσωπα κατάλληλα, ἀνδρας εὐσεβεῖς καὶ ἐναρέτους, ὅποιοι ἦσαν οἱ πατριάρχαι Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ δι' αὐτῶν ἐμόρφωσε λαὸν μὲ ἀληθινὴν θεογνωσίαν, ὅποιος ἦτο δὲ ιονδαϊκὸς λαός. Οἱ ιονδαϊκὸν λαὸν ἀπεστάλησαν κατὰ καιροὺς προφῆται, οἱ ὅποιοι ἐστήριξαν αὐτὸν εἰς τὴν ἀληθινὴν λατρείαν καὶ οἱ ὅποιοι διὰ τῶν προφητικῶν ἔργων των προετοίμασαν πρῶτον τοὺς Ἐβραίους καὶ δι' αὐτῶν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη νὰ δεχθῶσι τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦ ιονδαϊκοῦ λαοῦ ἐμέλλεν ἐπειτα νὰ διδαχθῇ τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη, Ἐλληνας, Ρωμαίους καὶ λοιπούς, ἵνα καὶ ταῦτα σωθῶσι διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. Διότι Ἐβραῖοι ἦσαν, ὡς γνωστόν, οἱ ἄγιοι ἀπόστολοι καὶ οἱ πρῶτοι χριστιανοί, καὶ δι' αὐτῶν διεδόθη ὁ χριστιανισμὸς πρῶτον εἰς τοὺς Ἐλληνας, καὶ ἐπειτα διὰ τῶν Ἐλλήνων καὶ Ρωμαίων εἰς τὰ λοιπὰ ἔθνη.

“Οτε λοιπὸν ἥλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου», ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, καὶ ἦσαν πλέον ἔτοιμοι πρὸς τοῦτο οἱ ἀνθρωποι, τότε ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν μονογενῆ αὐτοῦ Τίον, ὃ ὅποιος ἐγεννήθη ἐκ γυναικὸς κατὰ

τὴν ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου διδομένην γενεαλογίαν. Ἐκτὸς τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου γενεαλογίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συνέταξε καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ γενεαλογία τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀβραὰμ καὶ φθάνει εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἡ γενεαλογία τοῦ Λουκᾶ ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ φθάνει εἰς τὸν πρωτόπλαστον Ἀδάμ. Καὶ ἐνῷ ἡ γενεαλογία τοῦ Ματθαίου ἔχει ὑπὸ ὅψιν κυρίως τὸν ἐξ Ἑβραίων χριστιανὸν διὰ τοὺς ὅποιους καὶ ἐγράφη, ἡ γενεαλογία τοῦ Λουκᾶ ἔχει ὑπὸ ὅψιν ὅλα τὰ ἐξ Ἀδὰμ καταγόμενα ἔθνη. Ἀξιοσημείωτον ἐπίσης, ὅτι ὁ Ματθαῖος διαιρεῖ τὴν γενεαλογίαν του εἰς τρία μέρη, συμφώνως πρὸς τὰς τρεῖς μεγάλας περιόδους τῆς ιστορίας τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ, καὶ μεταχειρίζεται τὸν ἀριθμὸν τρία καὶ δεκατέσσαρα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν αὐτοῦ. Καὶ αἱ δύο ὅμως γενεαλογίαι αὗται, διὰ τῶν ὅποιων σαφῶς δείκνυνται ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ, τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Δαυΐδ κατὰ σάρκα καταγωγὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐνθυμίζουσι τὴν μυστικὴν ἐκείνην κλίμακα τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβου καὶ βεβαιώνουσιν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐστιν ὁ ἐπηγγελμένος Μεσσίας, ὁ ὑπὸ τῶν προφητῶν προκηρυχθεὶς Λυτρωτὴς ὄλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Πᾶς ἀληθῆς χριστιανός, βλέπων τὴν τοσαύτην πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, ὅφείλει πρῶτον μὲν νὰ δοξάσῃ μετὰ τῶν ἀγίων ἀγγέλων τὴν πάσοφον θείαν Πρόνοιαν, καὶ δεύτερον νὰ ὑποδεχθῇ τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐσαρκώσεως αὐτοῦ μὲ καθαρὰν καὶ ἄδολον καρδίαν, ὡς οἱ ποιμένες, ψάλλων ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ!»

22 Δεκεμβρίου 1902.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εὐαγγελίου τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χοιστοῦ Γέννησιν.

(*Matth. 2, 13—23*).

‘Η Γέννησις τοῦ Χοιστοῦ καὶ ἡ δι’ αὐτῆς φανερουμένη θεία συγκατάβασις. — ‘Οπόδων ἀγαθῶν πρόξενος ἔγεινεν εἰς ἥμᾶς ἡ ἐνανθρώπωσις τοῦ Ἰησοῦ Χοιστοῦ.

« . . . ὅπως πληρωθῇ τὸ ρῆθὲν διὰ τῶν προφητῶν διὶ Ναζωραῖος κληθήσεται! »

“Οταν ὁ εὐλαβὴς προσκυνητὴς τῶν ἀγίων τόπων ἐπισκέπτηται τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὅπου κατεδέχθη νὰ γεννηθῇ ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας, νὰ σπαργανωθῇ ὡς βρέφος, νὰ ζήσῃ ὡς παιδίον καὶ νὰ μεγαλώσῃ ὡς ἀπλοῦς ἀνθρωπος ὁ δι’ ἥμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἥμετέραν σωτηρίαν σάρκα φορέσας καὶ ἐνανθρωπήσας Τίος τοῦ Θεοῦ, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν μεγάλην τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπειρον συγκατάβασιν. Διότι τὰ πάντα εἰς τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Τίον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκ τῆς Παρθένου Γεννήσεως αὐτοῦ εἶνε ὄλως διόλου ἀντίθετα πρὸς τὸ ὑψηλόν, τὸ θεῖον καὶ ἀνέκφραστον μεγαλεῖον Αὐτοῦ. Ἡ Βηθλεέμ, ὁ τόπος τῆς γεννήσεως του, ἦτο τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν μικρὸν χωρίον, ἀπέχον, ὡς καὶ σήμερον ἀπὸ τῆς πόλεως Ἱερονισαλὴμ τρία τέταρτα τῆς ὥρας περίπου. Τὸ μέρος, ὅπου ἐσπαργανώθη ὑπὸ τῆς ἀγνῆς μητρός του ὁ πανυπερτέλειος Θεὸς ἦτο μία φάτνη, τῆς ὅποιας τί ἄλλο ὑπάρχει εὐτελέστερον; Τὰ πρόσωπα, τὰ ὅποια ἐτάχθησαν ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας ἵνα πρῶτα παρευρεθῶσιν ὡς μάρτυρες καὶ ὑπηρέται τοῦ μεγάλου μυστηρίου ἥσαν ἐκ τῶν πτωχῶν καὶ ἀπροστατεύτων ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ. Διότι τί ἀσθενέστερον μιᾶς ἀπρο-

ΝΑ’.

στατεύτου κόρης, ὅποία ἡτο γένεραγία Παρθένος καὶ Θεοτόκος Μαρία καὶ τί ἀσημότερον τῶν πτωχῶν ἐκείνων ποιμένων, οἱ ὅποιοι πρῶτοι ἤξιώθησαν νὰ προσκυνήσωσι τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ; *Ἀν καὶ ἀληθῆς βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, ἐν τούτοις δὲν γεννᾶται εἰς τὰ βασιλικὰ παλάτια τοῦ Καίσαρος, ἀλλὰ μέσα εἰς ἐν σπήλαιον. *Ἀν καὶ ἔμελλε νὰ ἦνε ὁ ἀληθῆς Κύριος τῶν ἔθνων, ἐν τούτοις εἰς οὐδενὸς τὴν πρωτεύουσαν γεννᾶται, ἀλλ' εἰς ἐν μικρὸν καὶ ἀσημον χωρίον. Ἀλλά, ὡσανεὶ μὴ ἥρκουν δλα ταῦτα ἵνα δείξωσιν εἰς ἡμᾶς τὸ πόσον αἱ βουλαὶ καὶ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ διαφέρουσιν ἀπὸ τὰς σκέψεις καὶ τὴν ματαιότητα ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἄκρα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ταπείνωσις προχωρεῖ ἀκόμη περαιτέρω. Πρὶν ἡ ἀκόμη γεννηθῆ καταγράφεται εἰς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου μεταξὺ τῶν ὑποτελῶν τοῦ πανισχύρου τότε ρωμαϊκοῦ ἔθνους. Καταδιώκεται ἄμα ὡς ἐγεννηθῆ καὶ ζητεῖται ὁ θάνατος αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ σκληροῦ καὶ ἀπανθρώπου Ἡρώδου. Φεύγει εἰς ξένην χώραν διωκόμενος μετὰ τοῦ μακαρίου Ἰωσὴφ καὶ τῆς ὑπεραγίας Παρθένου ὁ ἀπ' αἰῶνος ὀν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ! Καὶ ὡ! τοῦ ἀκατανοήτου βάθους τῆς θείας συγκαταβάσεως! ἐπιστρέφων ἐκ τῆς εἰς Αἴγυπτον φυγῆς ἀποκαθίσταται εἰς τὸ μᾶλλον ἀσήμαντον καὶ περιφρονημένον χωρίον τῆς Γαλιλαίας, τὴν Ναζαρέτ, ἐκ τῆς ὅποίας οἱ τότε Ἐβραῖοι εἶχον τὴν ἰδέαν ὅτι τίποτε καλὸν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προκύψῃ: «Ἐκ Ναζαρέτ, ἔλεγον, δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; ».

Εἶνε ἄρα γε ὅλα ταῦτα, καὶ ὅσα παρόμοια φαινόμενα ἄκρας ταπεινώσεως ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τυχαῖα; Καὶ ἔγειναν ἄραγε ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε, διότι ἄλλως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνωσι; "Οχι βεβαίως. Διότι τίποτε τυχαῖον δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐν πρὸς ἐν ἀναφέρει καὶ ἔξιστορεῖ ταῦτα εἰς ἡμᾶς. Καὶ τοῦτο βεβαίως ὅχι ἀσκόπως, καὶ ἵνα ἀπλῶς καὶ μόνον ἀκούσωμεν αὐτά. Σκοπὸς τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου εἶνε νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὴν τόσον μεγάλην τοῦ Θεοῦ ταπεινοφροσύνην, νὰ δείξῃ εἰς ἡμᾶς τὴν περιφρόνησιν τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ νομιζόμενα

μεγαλεῖα τῶν ἀνθρώπων, νὰ δείξῃ τὴν ματαιότητα τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης δόξης, καὶ μετὰ τοῦτο νὰ εἴπῃ εἰς ἡμᾶς: «Ὥ οὐ ἀνθρωποι, σκέφθῆτε καλῶς! Ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία δὲν εἶνε ἔκει, ὅπου σεῖς ζητεῖτε συνήθως αὐτήν. Δὲν εἶνε εἰς τὰ πλούτη, δὲν εἶνε εἰς τὰς ἀνθρωπίνας δόξας καὶ τὰ μεγαλεῖα, δὲν εἶνε εἰς τὴν πολυτέλειαν, ἀλλ' εἶνε ἄλλαχοῦ. Ζητήσατε αὐτὴν εἰς τὴν εἰρήνευσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς συνειδήσεως σας. Ζητήσατε αὐτὴν εἰς τὴν πρόθυμον ὑπακοὴν εἰς τὸν λόγους καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ζητήσατε αὐτὴν εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Σωτῆρα ὑμῶν, ὁ ὅποιος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἵνα διδάξῃ ὑμᾶς τὴν ἀλήθειαν, νὰ φωτίσῃ τὸν νοῦν ὑμῶν, νὰ ὑψώσῃ τὴν καρδίαν καὶ τὰ αἰσθήματα ὑμῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ δώσῃ εἰς ὑμᾶς τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν αἰώνιον ζωήν. «Καὶ αὗτη, λέγει. ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσι Σέ, τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν».

Αφοῦ δέ, ὅσον περισσότερον γινώσκομεν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τόσον περισσότερον πλησιάζομεν πρὸς τὴν ἀληθινὴν ζωήν, ἀς ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν μας συντονώτερον εἰς τὸ θεῖον πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀς ἰδωμεν μὲ ἄκραν συντομίαν τὰ μεγάλα ἀγαθά, τὰ δποῖα προξενεῖ εἰς ἡμᾶς τὸν ἀνθρώπους ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ δή:

α'.] Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ἐμφάνισις τοῦ Τίοῦ τοῦ Θεοῦ, εἶνε ἡ μεγαλειτέρα χάρις ἡ ὅποια ἔγεινέ ποτε ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἀνθρώπους. Διὰ τοῦτο λέγει καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὅτι «ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀληθεία διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο». Ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνε ἡ βάσις τῆς συμφιλιώσεως καὶ καταλλαγῆς τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ παρουσιάσθη ἐπὶ τῆς γῆς ἡ οὐράνιος προσωπικότης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ὅποιας ἡ Ἰστορία τῆς ἀνθρωπότητος διαιρεῖται εἰς δύο διάφορα ἀπ' ἄλληλων μέρη, τοὺς πρὸ Χριστοῦ καὶ τοὺς μετὰ Χριστὸν χρόνους. Διὰ τῆς ἐμφανίσεως ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνθρωπότης ἥκουσε τὴν ὑψηστὴν διδασκαλίαν περὶ Θεοῦ, κόσμου καὶ ἀνθρώπου καὶ τῶν πρὸς ἄλλή-

λους σχέσεων αὐτῶν. Διὰ τῆς ἐναυθρωπήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένοντο τὰ μέγιστα τῶν ἔργων καὶ ἐτελέσθησαν τὰ καταπληκτικάτερα τῶν θαυμάτων. Διὰ τῆς ἐναυθρωπήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνθρωπότης εἶδε τὸ μεγαλείτερον παράδειγμα τῆς αὐτοθυσίας, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς σωφροσύνης, καὶ ἐπετελέσθη ἡ ἡθικὴ ἀνύψωσις τῆς κοινωνίας. Τί τούτου πολυτιμώτερον διὰ τὸν ἀνθρωπὸν;

β'.] Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνε ἡ μεγαλειτέρα ἀπόδειξις περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς μεριμνᾶ περὶ τῶν ἀνθρώπων. Ἀν ἡ ἀρμονικὴ συντήρησις τοῦ σύμπαντος φανερόνει τὴν τὰ πάντα κυβερνῶσαν θείαν Πρόνοιαν, ἀν ἡ ἀποστολὴ τῶν Προφητῶν μαρτυρεῖ τὴν περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων μέριμναν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ᾽ ἡ ἀποστολὴ τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ Τίον εἰς τὸν κόσμον εἶνε ἡ τρανωτέρα τούτου ἀπόδειξις. Διὰ τοῦτο λέγει καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός: «Οὗτῳ γὰρ ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Γίον αὐτοῦ τὸν μονογενὴν ἔδωκεν ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν γὰρ ἀπόληται, ἀλλ᾽ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον». Καί:

γ'.] Ἡ ἐμφάνισις ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ ὄλόκληρος ὁ βίος, ἡ διδασκαλία καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶνε ἡ μεγαλειτέρα βεβαίωσις περὶ τοῦ ὅτι ὑπάρχει ἄλλος κόσμος πέραν τοῦ τάφου. Οὐδεμία φιλοσοφικὴ διδασκαλία δὲν πείθει ἡμᾶς περὶ τούτου τόσον τρανῶς, ὅσον ἡ ἐμφάνισις, ἡ διδασκαλία καὶ ὁ βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν!

29 Δεκεμβρίου 1902.

